Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ନମୋ ତସ୍ସ ଭଗଵତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ

ଖୁଦ୍ଦକନିକାଯେ

ଥେରଗାଥାପାଳି

ନିଦାନଗାଥା

ସୀହାନଂଵ ନଦନ୍ତାନଂ, ଦାଠୀନଂ ଗିରିଗବ୍ଭରେ;

ସୁଣାଥ ଭାଵିତତ୍ତାନଂ, ଗାଥା ଅତ୍ତୂପନାଯିକା [ଅତ୍ଥୂପନାଯିକା (ସୀ। କ।)]।

ଯଥାନାମା ଯଥାଗୋତ୍ତା, ଯଥାଧମ୍ମଵିହାରିନୋ;

ଯଥାଧିମୁତ୍ତା ସପ୍ପଞ୍ଞା, ଵିହରିଂସୁ ଅତନ୍ଦିତା।

ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ଵିପସ୍ସିତ୍ଵା, ଫୁସିତ୍ଵା ଅଚ୍ଚୁତଂ ପଦଂ;

କତନ୍ତଂ ପଚ୍ଚଵେକ୍ଖନ୍ତା, ଇମମତ୍ଥମଭାସିସୁଂ।

୧। ଏକକନିପାତୋ

୧। ପଠମଵଗ୍ଗୋ

୧। ସୁଭୂତିତ୍ଥେରଗାଥା

୧।

‘‘ଛନ୍ନା ମେ କୁଟିକା ସୁଖା ନିଵାତା, ଵସ୍ସ ଦେଵ ଯଥାସୁଖଂ;

ଚିତ୍ତଂ ମେ ସୁସମାହିତଂ ଵିମୁତ୍ତଂ, ଆତାପୀ ଵିହରାମି ଵସ୍ସ ଦେଵା’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ [ଇତ୍ଥଂ ସୁମଂ (କ। ଅଟ୍ଠ।)] ଆଯସ୍ମା ସୁଭୂତିତ୍ଥେରୋ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୨। ମହାକୋଟ୍ଠିକତ୍ଥେରଗାଥା

୨।

‘‘ଉପସନ୍ତୋ ଉପରତୋ, ମନ୍ତଭାଣୀ ଅନୁଦ୍ଧତୋ;

ଧୁନାତି ପାପକେ ଧମ୍ମେ, ଦୁମପତ୍ତଂଵ ମାଲୁତୋ’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆଯସ୍ମା ମହାକୋଟ୍ଠିକୋ [ମହାକୋଟ୍ଠିତୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଥେରୋ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୩। କଙ୍ଖାରେଵତତ୍ଥେରଗାଥା

୩।

‘‘ପଞ୍ଞଂ ଇମଂ ପସ୍ସ ତଥାଗତାନଂ, ଅଗ୍ଗି ଯଥା ପଜ୍ଜଲିତୋ ନିସୀଥେ;

ଆଲୋକଦା ଚକ୍ଖୁଦଦା ଭଵନ୍ତି, ଯେ ଆଗତାନଂ ଵିନଯନ୍ତି କଙ୍ଖ’’ନ୍ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆଯସ୍ମା କଙ୍ଖାରେଵତୋ ଥେରୋ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୪। ପୁଣ୍ଣତ୍ଥେରଗାଥା

୪।

‘‘ସନ୍ଭିରେଵ ସମାସେଥ, ପଣ୍ଡିତେହତ୍ଥଦସ୍ସିଭି;

ଅତ୍ଥଂ ମହନ୍ତଂ ଗମ୍ଭୀରଂ, ଦୁଦ୍ଦସଂ ନିପୁଣଂ ଅଣୁଂ;

ଧୀରା ସମଧିଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅପ୍ପମତ୍ତା ଵିଚକ୍ଖଣା’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆଯସ୍ମା ପୁଣ୍ଣୋ ମନ୍ତାଣିପୁତ୍ତୋ [ମନ୍ତାନିପୁତ୍ତୋ (ସ୍ୟା। କ।)] ଥେରୋ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୫। ଦଵ୍ବତ୍ଥେରଗାଥା

୫।

‘‘ଯୋ ଦୁଦ୍ଦମିଯୋ ଦମେନ ଦନ୍ତୋ, ଦଵ୍ବୋ ସନ୍ତୁସିତୋ ଵିତିଣ୍ଣକଙ୍ଖୋ;

ଵିଜିତାଵୀ ଅପେତଭେରଵୋ ହି, ଦଵ୍ବୋ ସୋ ପରିନିବ୍ବୁତୋ ଠିତତ୍ତୋ’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆଯସ୍ମା ଦଵ୍ବୋ ଥେରୋ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୬। ସୀତଵନିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୬।

‘‘ଯୋ ସୀତଵନଂ ଉପଗା ଭିକ୍ଖୁ, ଏକୋ ସନ୍ତୁସିତୋ ସମାହିତତ୍ତୋ;

ଵିଜିତାଵୀ ଅପେତଲୋମହଂସୋ, ରକ୍ଖଂ କାଯଗତାସତିଂ ଧିତିମା’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆଯସ୍ମା ସୀତଵନିଯୋ ଥେରୋ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୭। ଭଲ୍ଲିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୭।

‘‘ଯୋପାନୁଦୀ ମଚ୍ଚୁରାଜସ୍ସ ସେନଂ, ନଳସେତୁଂଵ ସୁଦୁବ୍ବଲଂ ମହୋଘୋ;

ୱିଜିତାୱୀ ଅପେତଭେରୱୋ ହି, ଦନ୍ତୋ ସୋ ପରିନିବ୍ବୁତୋ ଠିତତ୍ତୋ’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆୟସ୍ମା ଭଲ୍ଲିୟୋ ଥେରୋ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୮। ୱୀରତ୍ଥେରଗାଥା

୮।

‘‘ୟୋ ଦୁଦ୍ଦମିୟୋ ଦମେନ ଦନ୍ତୋ, ୱୀରୋ ସନ୍ତୁସିତୋ ୱିତିଣ୍ଣକଙ୍ଖୋ;

ୱିଜିତାୱୀ ଅପେତଲୋମହଂସୋ, ୱୀରୋ ସୋ ପରିନିବ୍ବୁତୋ ଠିତତ୍ତୋ’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆୟସ୍ମା ୱୀରୋ ଥେରୋ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୯। ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛତ୍ଥେରଗାଥା

୯।

‘‘ସ୍ୱାଗତଂ ନ ଦୁରାଗତଂ [ନାପଗତଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)], ନୟିଦଂ ଦୁମନ୍ତିତଂ ମମ;

ସଂୱିଭତ୍ତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ, ୟଂ ସେଟ୍ଠଂ ତଦୁପାଗମି’’ନ୍ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ [ପିଲିନ୍ଦିୱଚ୍ଛୋ (ସୀ।)] ଥେରୋ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୧୦। ପୁଣ୍ଣମାସତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦।

‘‘ୱିହରି ଅପେକ୍ଖଂ ଇଧ ୱା ହୁରଂ ୱା, ୟୋ ୱେଦଗୂ ସମିତୋ ୟତତ୍ତୋ;

ସବ୍ବେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଅନୂପଲିତ୍ତୋ, ଲୋକସ୍ସ ଜଞ୍ଞା ଉଦୟବ୍ବୟଞ୍ଚା’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆୟସ୍ମା ପୁଣ୍ଣମାସୋ ଥେରୋ ଗାଥଂ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

ୱଗ୍ଗୋ ପଠମୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ସୁଭୂତି କୋଟ୍ଠିକୋ ଥେରୋ, କଙ୍ଖାରେୱତସମ୍ମତୋ;

ମନ୍ତାଣିପୁତ୍ତୋ ଦବ୍ବୋ ଚ, ସୀତୱନିୟୋ ଚ ଭଲ୍ଲିୟୋ;

ୱୀରୋ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ଚ, ପୁଣ୍ଣମାସୋ ତମୋନୁଦୋତି।

୨। ଦୁତିୟୱଗ୍ଗୋ

୧। ଚୂଳୱଚ୍ଛତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧।

‘‘ପାମୋଜ୍ଜବହୁଲୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଧମ୍ମେ ବୁଦ୍ଧପ୍ପଵେଦିତେ;

ଅଧିଗଚ୍ଛେ ପଦଂ ସନ୍ତଂ, ସଙ୍ଖାରୂପସମଂ ସୁଖ’’ନ୍ତି।

… ଚୂଳଵଚ୍ଛୋ [ଚୂଳଗଵଚ୍ଛୋ (ସୀ।)] ଥେରୋ…।

୨। ମହାଵଚ୍ଛତ୍ଥେରଗାଥା

୧୨।

‘‘ପଞ୍ଞାବଲୀ ସୀଲଵତୂପପନ୍ନୋ, ସମାହିତୋ ଝାନରତୋ ସତୀମା;

ଯଦତ୍ଥିଯଂ ଭୋଜନଂ ଭୁଞ୍ଜମାନୋ, କଙ୍ଖେଥ କାଲଂ ଇଧ ଵୀତରାଗୋ’’ତି।

… ମହାଵଚ୍ଛୋ [ମହାଗଵଚ୍ଛୋ (ସୀ।)] ଥେରୋ…।

୩। ଵନଵଚ୍ଛତ୍ଥେରଗାଥା

୧୩।

‘‘ନୀଲବ୍ଭଵଣ୍ଣା ରୁଚିରା, ସୀତଵାରୀ ସୁଚିନ୍ଧରା;

ଇନ୍ଦଗୋପକସଞ୍ଛନ୍ନା, ତେ ସେଲା ରମଯନ୍ତି ମ’’ନ୍ତି।

… ଵନଵଚ୍ଛୋ ଥେରୋ…।

୪। ସିଵକସାମଣେରଗାଥା

୧୪।

‘‘ଉପଜ୍ଝାଯୋ ମଂ ଅଵଚ, ଇତୋ ଗଚ୍ଛାମ ସୀଵକ;

ଗାମେ ମେ ଵସତି କାଯୋ, ଅରଞ୍ଞଂ ମେ ଗତୋ ମନୋ;

ସେମାନକୋପି ଗଚ୍ଛାମି, ନତ୍ଥି ସଙ୍ଗୋ ଵିଜାନତ’’ନ୍ତି।

… ସିଵକୋ ସାମଣେରୋ…।

୫। କୁଣ୍ଡଧାନତ୍ଥେରଗାଥା

୧୫।

‘‘ପଞ୍ଚ ଛିନ୍ଦେ ପଞ୍ଚ ଜହେ, ପଞ୍ଚ ଚୁତ୍ତରି ଭାଵଯେ;

ପଞ୍ଚସଙ୍ଗାତିଗୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଓଘତିଣ୍ଣୋତି ୱୁଚ୍ଚତୀ’’ତି।

… କୁଣ୍ଡଧାନୋ ଥେରୋ…।

୬। ବେଲଟ୍ଠସୀସତ୍ଥେରଗାଥା

୧୬।

‘‘ଯଥାପି ଭଦ୍ଦୋ ଆଜଞ୍ଞୋ, ନଙ୍ଗଲାୱତ୍ତନୀ ସିଖୀ;

ଗଚ୍ଛତି ଅପ୍ପକସିରେନ, ଏୱଂ ରତ୍ତିନ୍ଦିୱା ମମ;

ଗଚ୍ଛନ୍ତି ଅପ୍ପକସିରେନ, ସୁଖେ ଲଦ୍ଧେ ନିରାମିସେ’’ତି।

… ବେଲଟ୍ଠସୀସୋ ଥେରୋ…।

୭। ଦାସକତ୍ଥେରଗାଥା

୧୭।

‘‘ମିଦ୍ଧୀ ଯଦା ହୋତି ମହଗ୍ଘସୋ ଚ, ନିଦ୍ଦାୟିତା ସମ୍ପରିୱତ୍ତସାୟୀ;

ମହାୱରାହୋୱ ନିୱାପପୁଟ୍ଠୋ, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଗବ୍ଭମୁପେତି ମନ୍ଦୋ’’ତି।

… ଦାସକୋ ଥେରୋ…।

୮। ସିଙ୍ଗାଲପିତୁତ୍ଥେରଗାଥା

୧୮।

‘‘ଅହୁ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଦାୟାଦୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭେସକଳାୱନେ;

କେୱଲଂ ଅଟ୍ଠିସଞ୍ଞାୟ, ଅଫରୀ ପଥୱିଂ [ପଠୱିଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଇମଂ;

ମଞ୍ଞେହଂ କାମରାଗଂ ସୋ, ଖିପ୍ପମେୱ ପହିସ୍ସତୀ’’ତି [ପହୀୟଭି (ସବ୍ବତ୍ଥ ପାଠଇୟଂ)]।

… ସିଙ୍ଗାଲପିତା [ସୀଗାଲପିତା (ସୀ।)] ଥେରୋ…।

୯। କୁଲତ୍ଥେରଗାଥା

୧୯।

[ଧ। ପ। ୮୦, ୧୪୫ ଧମ୍ମପଦେପି] ‘‘ଉଦକଂ ହି ନୟନ୍ତି ନେତ୍ତିକା, ଉସୁକାରା ନମୟନ୍ତି [ଦମୟନ୍ତି (କ।)] ତେଜନଂ;

ଦାରୁଂ ନମୟନ୍ତି ତଚ୍ଛକା, ଅତ୍ତାନଂ ଦମୟନ୍ତି ସୁବ୍ବତା’’ତି।

… କୁଲୋ [କୁଣ୍ଡଲୋ (ସୀ।), କୁଳଓ (ସ୍ୟା। କ।)] ଥେରୋ…।

୧୦। ଅଜିତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୦।

‘‘ମରଣେ ମେ ଭଯଂ ନତ୍ଥି, ନିକନ୍ତି ନତ୍ଥି ଜୀୱିତେ;

ସନ୍ଦେହଂ ନିକ୍ଖିପିସ୍ସାମି, ସମ୍ପଜାନୋ ପଟିସ୍ସତୋ’’ତି [ପତିସ୍ସତୋତି (ସୀ। ସ୍ଯା।)];;

… ଅଜିତୋ ଥେରୋ …।

ୱଗ୍ଗୋ ଦୁତିଯୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ଚୂଳୱଚ୍ଛୋ ମହାୱଚ୍ଛୋ, ୱନୱଚ୍ଛୋ ଚ ସୀୱକୋ;

କୁଣ୍ଡଧାନୋ ଚ ବେଲଟ୍ଠି, ଦାସକୋ ଚ ତତୋପରି;

ସିଙ୍ଗାଲପିତିକୋ ଥେରୋ, କୁଲୋ ଚ ଅଜିତୋ ଦସାତି।

୩। ତତିଯୱଗ୍ଗୋ

୧। ନିଗ୍ରୋଧତ୍ଥେରଗାଥା

୨୧।

‘‘ନାହଂ ଭଯସ୍ସ ଭାଯାମି, ସତ୍ଥା ନୋ ଅମତସ୍ସ କୋୱିଦୋ;

ଯତ୍ଥ ଭଯଂ ନାୱତିଟ୍ଠତି, ତେନ ମଗ୍ଗେନ ୱଜନ୍ତି ଭିକ୍ଖୱୋ’’ତି।

… ନିଗ୍ରୋଧୋ ଥେରୋ…।

୨। ଚିତ୍ତକତ୍ଥେରଗାଥା

୨୨।

‘‘ନୀଲା ସୁଗୀୱା ସିଖିନୋ, ମୋରା କାରମ୍ବିଯଂ [କାରଂୱିଯଂ (ସୀ।), କାରୱିଯଂ (ସ୍ଯା।)] ଅଭିନଦନ୍ତି;

ତେ ସୀତୱାତକୀଳିତା [ସୀତୱାତକଦ୍ଦିତକଲିତା (ସୀ।), ସୀତୱାତକଲିତା (ସ୍ଯା।)], ସୁତ୍ତଂ ଝାଯଂ [ଝାନଂ (ସ୍ଯା।), ଝାଯିଂ (?)] ନିବୋଧେନ୍ତୀ’’ତି।

… ଚିତ୍ତକୋ ଥେରୋ…।

୩। ଗୋସାଲତ୍ଥେରଗାଥା

୨୩।

‘‘ଅହଂ ଖୋ ୱେଠଉଗୁମ୍ବସ୍ମିଂ, ଭୁତ୍ୱାନ ମଧୁପାଯସଂ;

ପଦକ୍ଖିଣଂ ସମ୍ମସନ୍ତୋ, ଖନ୍ଧାନଂ ଉଦଯବ୍ବଯଂ;

ସାନୁଂ ପଟିଗମିସ୍ସାମି, ୱିୱେକମନୁବ୍ରୂହଯ’’ନ୍ତି।

… ଗୋସାଲୋ ଥେରୋ…।

୪। ସୁଗନ୍ଧତ୍ଥେରଗାଥା

୨୪।

‘‘ଅନୁୱସ୍ସିକୋ ପବ୍ବଜିତୋ, ପସ୍ସ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ସୁଗନ୍ଧୋ ଥେରୋ…।

୫। ନନ୍ଦିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୨୫।

‘‘ଓଭାସଜାତଂ ଫଲଗଂ, ଚିତ୍ତଂ ଯସ୍ସ ଅଭିଣ୍ହସୋ;

ତାଦିସଂ ଭିକ୍ଖୁମାସଜ୍ଜ, କଣ୍ହ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛସୀ’’ତି।

… ନନ୍ଦିଯୋ ଥେରୋ…।

୬। ଅଭଯତ୍ଥେରଗାଥା

୨୬।

‘‘ସୁତ୍ୱା ସୁଭାସିତଂ ୱାଚଂ, ବୁଦ୍ଧସ୍ସାଦିଚ୍ଚବନ୍ଧୁନୋ;

ପଚ୍ଚବ୍ୟଧିଂ ହି ନିପୁଣଂ, ୱାଲଗ୍ଗଂ ଉସୁନା ଯଥା’’ତି।

… ଅଭଯୋ ଥେରୋ…।

୭। ଲୋମସକଙ୍ଗିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୨୭।

‘‘ଦବ୍ବଂ କୁସଂ ପୋଟକିଲଂ, ଉସୀରଂ ମୁଞ୍ଜପବ୍ବଜଂ;

ଉରସା ପନୁଦିସ୍ସାମି, ୱିୱେକମନୁବ୍ରୂହଯ’’ନ୍ତି।

… ଲୋମସକଙ୍ଗିଯୋ ଥେରୋ…।

୮। ଜମ୍ବୁଗାମିକପୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୮।

‘‘କଚ୍ଚି ନୋ ୱତ୍ଥପସୁତୋ, କଚ୍ଚି ନୋ ଭୂସନାରତୋ;

କଚ୍ଚି ସୀଲମଯଂ ଗନ୍ଧଂ, କିଂ ତ୍ୱଂ ୱାଯସି [କଚ୍ଚି ସୀଲମଯଂ ଗନ୍ଧଂ, ତ୍ୱଂ ୱାସି (ସ୍ଯା।)] ନେତରା ପଜା’’ତି।

… ଜମ୍ବୁଗାମିକପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୯। ହାରିତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୯।

‘‘ସମୁନ୍ନମଯମତ୍ତାନଂ, ଉସୁକାରୋୱ ତେଜନଂ;

ଚିତ୍ତଂ ଉଜୁଂ କରିତ୍ୱାନ, ଅୱିଜ୍ଜଂ ଭିନ୍ଦ ହାରିତା’’ତି।

… ହାରିତୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ଉତ୍ତିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୩୦।

‘‘ଆବାଧେ ମେ ସମୁପ୍ପନ୍ନେ, ସତି ମେ ଉଦପଜ୍ଜଥ;

ଆବାଧୋ ମେ ସମୁପ୍ପନ୍ନୋ, କାଲୋ ମେ ନପ୍ପମଜ୍ଜିତୁ’’ନ୍ତି।

… ଉତ୍ତିଯୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ତତିଯୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ନିଗ୍ରୋଧୋ ଚିତ୍ତକୋ ଥେରୋ, ଗୋସାଲଥେରୋ ସୁଗନ୍ଧୋ;

ନନ୍ଦିଯୋ ଅଭଯୋ ଥେରୋ, ଥେରୋ ଲୋମସକଙ୍ଗିଯୋ;

ଜମ୍ବୁଗାମିକପୁତ୍ତୋ ଚ, ହାରିତୋ ଉତ୍ତିଯୋ ଇସୀତି।

୪। ଚତୁତ୍ଥୱଗ୍ଗୋ

୧। ଗହ୍ୱରତୀରିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୩୧।

‘‘ଫୁଟ୍ଠୋ ଡଂସେହି ମକସେହି, ଅରଞ୍ଞସ୍ମିଂ ବ୍ରହାୱନେ;

ନାଗୋ ସଂଗାମସୀସେୱ, ସତୋ ତତ୍ରାଧିୱାସଯେ’’ତି।

… ଗହ୍ୱରତୀରିଯୋ ଥେରୋ…।

୨। ସୁପ୍ପିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୩୨।

‘‘ଅଜରଂ ଜୀରମାନେନ, ତପ୍ପମାନେନ ନିବ୍ବୁତିଂ;

ନିମିଯଂ [ନିମ୍ମିସ୍ସଂ (ସୀ।), ନିରାମିସଂ (ସ୍ଯା।), ନିମିନେଯ୍ଯଂ (?)] ପରମଂ ସନ୍ତିଂ, ଯୋଗକ୍ଖେମଂ ଅନୁତ୍ତର’’ନ୍ତି।

… ସୁପ୍ପିଯୋ ଥେରୋ…।

୩। ସୋପାକତ୍ଥେରଗାଥା

୩୩।

‘‘ଯଥାପି ଏକପୁତ୍ତସ୍ମିଂ, ପିଯସ୍ମିଂ କୁସଲୀ ସିଯା;

ଏୱଂ ସବ୍ବେସୁ ପାଣେସୁ, ସବ୍ବତ୍ଥ କୁସଲୋ ସିଯା’’ତି।

… ସୋପାକୋ ଥେରୋ…।

୪। ପୋସିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୩୪।

‘‘ଅନାସନ୍ନୱରା ଏତା, ନିଚ୍ଚମେୱ ୱିଜାନତା;

ଗାମା ଅରଞ୍ଞମାଗମ୍ମ, ତତୋ ଗେହଂ ଉପାୱିସି [ଉପାୱିସିଂ (ସୀ।)];

ତତୋ ଉଟ୍ଠାଯ ପକ୍କାମି, ଅନାମନ୍ତେତ୍ୱା [ଅନାମନ୍ତିଯ (ସୀ।)] ପୋସିଯୋ’’ତି।

… ପୋସିଯୋ ଥେରୋ…।

୫। ସାମଞ୍ଞକାନିତ୍ଥେରଗାଥା

୩୫।

‘‘ସୁଖଂ ସୁଖତ୍ଥୋ ଲଭତେ ତଦାଚରଂ, କିତ୍ତିଞ୍ଚ ପପ୍ପୋତି ଯସସ୍ସ ୱଡ୍ଢତି;

ଯୋ ଅରିଯମଟ୍ଠଙ୍ଗିକମଞ୍ଜସଂ ଉଜୁଂ, ଭାୱେତି ମଗ୍ଗଂ ଅମତସ୍ସ ପତ୍ତିଯା’’ତି।

… ସାମଞ୍ଞକାନିତ୍ଥେରୋ…।

୬। କୁମାପୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୩୬।

‘‘ସାଧୁ ସୁତଂ ସାଧୁ ଚରିତକଂ, ସାଧୁ ସଦା ଅନିକେତୱିହାରୋ;

ଅତ୍ଥପୁଚ୍ଛନଂ ପଦକ୍ଖିଣକମ୍ମଂ, ଏତଂ ସାମଞ୍ଞମକିଞ୍ଚନସ୍ସା’’ତି।

… କୁମାପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୭। କୁମାପୁତ୍ତସହାୟକତ୍ଥେରଗାଥା

୩୭।

‘‘ନାନାଜନପଦଂ ଯନ୍ତି, ୱିଚରନ୍ତା ଅସଞ୍ଞତା;

ସମାଧିଞ୍ଚ ୱିରାଧେନ୍ତି, କିଂସୁ ରଟ୍ଠଚରିଯା କରିସ୍ସତି;

ତସ୍ମା ୱିନେୟ୍ୟ ସାରମ୍ଭଂ, ଝାଯେୟ୍ୟ ଅପୁରକ୍ଖତୋ’’ତି।

… କୁମାପୁତ୍ତତ୍ଥେରସ୍ସ ସହାୟକୋ ଥେରୋ…।

୮। ଗୱମ୍ପତିତ୍ଥେରଗାଥା

୩୮।

‘‘ଯୋ ଇଦ୍ଧିଯା ସରଭୁଂ ଅଟ୍ଠପେସି, ସୋ ଗୱମ୍ପତି ଅସିତୋ ଅନେଜୋ;

ତଂ ସବ୍ବସଙ୍ଗାତିଗତଂ ମହାମୁନିଂ, ଦେୱା ନମସ୍ସନ୍ତି ଭୱସ୍ସ ପାରଗୁ’’ନ୍ତି।

… ଗୱମ୍ପତିତ୍ଥେରୋ…।

୯। ତିସ୍ସତ୍ଥେରଗାଥା

୩୯।

[ସଂ। ନି। ୧।୨୧, ୯୭]‘‘ସତ୍ତିଯା ୱିଯ ଓମଟ୍ଠୋ, ଡଯ୍ହମାନୋୱ [ଡଯ୍ହମାନେୱ (ସବ୍ବତ୍ଥ)] ମତ୍ଥକେ;

କାମରାଗପ୍ପହାନାଯ, ସତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିବ୍ବଜେ’’ତି।

… ତିସ୍ସୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ୱଡ୍ଢମାନତ୍ଥେରଗାଥା

୪୦।

‘‘ସଣ୍ଡିଯା ୱିଯ ଓମଗ୍ଗୋ, ଡୟ୍ହମାନୋୱ ମଞ୍ଥକେ;

ଭୱରାଗପ୍ପହାନାଯ, ସତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିଵଜେ’’ତି।

… ୱଢ୍ଢମାନୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ଚତୁତ୍ଥୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ଗହ୍ୱରତୀରିଯୋ ସୁପ୍ପିଯୋ, ସୋପାକୋ ଚେୱ ପୋସିଯୋ;

ସାମଞ୍ଞକାନି କୁମାପୁତ୍ତୋ, କୁମାପୁତ୍ତସହାଯକୋ;

ଗୱମ୍ପତି ତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ, ୱଢ୍ଢମାନୋ ମହାଯସୋତି।

୫। ପଞ୍ଚମୱଗ୍ଗୋ

୧। ସିରିୱଢ୍ଢତ୍ଥେରଗାଥା

୪୧।

‘‘ୱିୱରମନୁପତନ୍ତି ୱିଜ୍ଜୁତା, ୱେଭାରସ୍ସ ଚ ପଣ୍ଡୱସ୍ସ ଚ;

ନଗୱିୱରଗତୋ ଚ ଝାଯତି, ପୁତ୍ତୋ ଅପ୍ପଟିମସ୍ସ ତାଦିନୋ’’ତି।

… ସିରିୱଡ୍ଢୋ ଥେରୋ…।

୨। ଖଦିରୱନିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୪୨।

‘‘ଚାଲେ ଉପଚାଲେ ସୀସୂପଚାଲେ ( ) [(ଚାଲା ଉପଚାଲା, ସୀସୂପଚାଲା) (କ।)] ପତିସ୍ସତା [ପଟିସ୍ସତିକା (ସ୍ୟା। କ।)] ନୁ ଖୋ ୱିହରଥ;

ଆଗତୋ ୱୋ ୱାଲଂ ୱିଯ ୱେଧୀ’’ତି।

… ଖଦିରୱନିଯୋ ଥେରୋ…।

୩। ସୁମଙ୍ଗଲତ୍ଥେରଗାଥା

୪୩।

‘‘ସୁମୁତ୍ତିକୋ ସୁମୁତ୍ତିକୋ ସାହୁ, ସୁମୁତ୍ତିକୋମ୍ହି ତୀହି ଖୁଜ୍ଜକେହି;

ଅସିତାସୁ ମଯା ନଙ୍ଗଲାସୁ, ମଯା ଖୁଦ୍ଦକୁଦ୍ଦାଲାସୁ ମଯା।

ଯଦିପି ଇଧମେୱ ଇଧମେୱ, ଅଥ ୱାପି ଅଲମେୱ ଅଲମେୱ;

ଖାଯ ସୁମଙ୍ଗଲ ଖାଯ ସୁମଙ୍ଗଲ, ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ୱିହର ସୁମଙ୍ଗଲା’’ତି।

… ସୁମଙ୍ଗଲୋ ଥେରୋ…।

୪। ସାନୁତ୍ଥେରଗାଥା

୪୪।

[ସଂ। ନି। ୧।୨୩୯] ‘‘ମତଂ ୱା ଅମ୍ମ ରୋଦନ୍ତି, ଯୋ ୱା ଜୀୱଂ ନ ଦିସ୍ସତି;

ଜୀୱନ୍ତଂ ମଂ ଅମ୍ମ ପସ୍ସନ୍ତୀ, କସ୍ମା ମଂ ଅମ୍ମ ରୋଦସୀ’’ତି।

… ସାନୁତ୍ଥେରୋ…।

୫। ରମଣୀଯୱିହାରିତ୍ଥେରଗାଥା

୪୫।

‘‘ଯଥାପି ଭଦ୍ଦୋ ଆଜଞ୍ଞୋ, ଖଲିତ୍ୱା ପତିତିଟ୍ଠତି;

ଏୱଂ ଦସ୍ସନସମ୍ପନ୍ନଂ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସାୱକ’’ନ୍ତି।

… ରମଣୀଯୱିହାରିତ୍ଥେରୋ…।

୬। ସମିଦ୍ଧିତ୍ଥେରଗାଥା

୪୬।

‘‘ସଦ୍ଧାଯାହଂ ପବ୍ବଜିତୋ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ସତି ପଞ୍ଞା ଚ ମେ ୱୁଡ୍ଢା, ଚିତ୍ତଞ୍ଚ ସୁସମାହିତଂ;

କାମଂ କରସ୍ସୁ ରୂପାନି, ନେୱ ମଂ ବ୍ୟାଧଯିସ୍ସସୀ’’ତି [ବାଧଯିସ୍ସସୀତି (ସୀ।), ବ୍ୟାଥଯିସ୍ସସୀତି (?)]।

… ସମିଦ୍ଧିତ୍ଥେରୋ…।

୭। ଉଜ୍ଜଯତ୍ଥେରଗାଥା

୪୭।

‘‘ନମୋ ତେ ବୁଦ୍ଧ ୱୀରତ୍ଥୁ, ୱିପ୍ପମୁତ୍ତୋସି ସବ୍ବଧି;

ତୁଯ୍ହାପଦାନେ ୱିହରଂ, ୱିହରାମି ଅନାସୱୋ’’ତି।

… ଉଜ୍ଜଯୋ ଥେରୋ…।

୮। ସଞ୍ଜୟତ୍ଥେରଗାଥା

୪୮।

‘‘ଯତୋ ଅହଂ ପବ୍ବଜିତୋ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ନାଭିଜାନାମି ସଙ୍କପ୍ପଂ, ଅନରିଯଂ ଦୋସସଂହିତ’’ନ୍ତି।

… ସଞ୍ଜଯୋ ଥେରୋ…।

୯। ରାମଣେଯ୍ୟକତ୍ଥେରଗାଥା

୪୯।

‘‘ଚିହଚିହାଭିନଦିତେ [ୱିହୱିହାଭିନଦିତେ (ସୀ। ସ୍ୟା।)], ସିପ୍ପିକାଭିରୁତେହି ଚ;

ନ ମେ ତଂ ଫନ୍ଦତି ଚିତ୍ତଂ, ଏକତ୍ତନିରତଂ ହି ମେ’’ତି।

… ରାମଣେଯ୍ୟକୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ୱିମଲତ୍ଥେରଗାଥା

୫୦।

‘‘ଧରଣୀ ଚ ସିଞ୍ଚତି ୱାତି, ମାଲୁତୋ ୱିଜ୍ଜୁତା ଚରତି ନଭେ;

ଉପସମନ୍ତି ୱିତକ୍କା, ଚିତ୍ତଂ ସୁସମାହିତଂ ମମା’’ତି।

… ୱିମଲୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ପଞ୍ଚମୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ସିରୀୱଡ୍ଢୋ ରେୱତୋ ଥେରୋ, ସୁମଙ୍ଗଲୋ ସାନୁସୱ୍ହଯୋ ;

ରମଣୀଯୱିହାରୀ ଚ, ସମିଦ୍ଧିଉଜ୍ଜଯସଞ୍ଜଯା;

ରାମଣେଯ୍ୟୋ ଚ ସୋ ଥେରୋ, ୱିମଲୋ ଚ ରଣଞ୍ଜହୋତି।

୬। ଛଟ୍ଠୱଗ୍ଗୋ

୧। ଗୋଧିକତ୍ଥେରଗାଥା

୫୧।

‘‘ୱସ୍ସତି ଦେୱୋ ଯଥା ସୁଗୀତଂ, ଛନ୍ନା ମେ କୁଟିକା ସୁଖା ନିୱାତା;

ଚିତ୍ତଂ ସୁସମାହିତଞ୍ଚ ମୟ୍ହଂ, ଅଥ ଚେ ପତ୍ଥୟସି ପୱସ୍ସ ଦେୱା’’ତି।

… ଗୋଧିକୋ ଥେରୋ…।

୨। ସୁବାହୁତ୍ଥେରଗାଥା

୫୨।

‘‘ୱସ୍ସତି ଦେୱୋ ଯଥା ସୁଗୀତଂ, ଛନ୍ନା ମେ କୁଟିକା ସୁଖା ନିୱାତା;

ଚିତ୍ତଂ ସୁସମାହିତଞ୍ଚ କାୟେ, ଅଥ ଚେ ପତ୍ଥୟସି ପୱସ୍ସ ଦେୱା’’ତି।

… ସୁବାହୁତ୍ଥେରୋ…।

୩। ୱଲ୍ଲିୟତ୍ଥେରଗାଥା

୫୩।

‘‘ୱସ୍ସତି ଦେୱୋ ଯଥା ସୁଗୀତଂ, ଛନ୍ନା ମେ କୁଟିକା ସୁଖା ନିୱାତା;

ତସ୍ସଂ ୱିହରାମି ଅପ୍ପମତ୍ତୋ, ଅଥ ଚେ ପତ୍ଥୟସି ପୱସ୍ସ ଦେୱା’’ତି।

… ୱଲ୍ଲିୟୋ ଥେରୋ…।

୪। ଉତ୍ତିୟତ୍ଥେରଗାଥା

୫୪।

‘‘ୱସ୍ସତି ଦେୱୋ ଯଥା ସୁଗୀତଂ, ଛନ୍ନା ମେ କୁଟିକା ସୁଖା ନିୱାତା;

ତସ୍ସଂ ୱିହରାମି ଅଦୁତିୟୋ, ଅଥ ଚେ ପତ୍ଥୟସି ପୱସ୍ସ ଦେୱା’’ତି।

… ଉତ୍ତିୟୋ ଥେରୋ…।

୫। ଅଞ୍ଜନୱନିୟତ୍ଥେରଗାଥା

୫୫।

‘‘ଆସନ୍ଦିଂ କୁଟିକଂ କତ୍ୱା, ଓଗୟ୍ହ ଅଞ୍ଜନଂ ୱନଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଅଞ୍ଜନୱନିୟୋ ଥେରୋ…।

୬। କୁଟିୱିହାରିତ୍ଥେରଗାଥା

୫୬།

‘‘କୋ କୁଟିକାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ କୁଟିକାଯଂ, ୱୀତରାଗୋ ସୁସମାହିତଚିତ୍ତୋ;

ଏୱଂ ଜାନାହି ଆୱୁସୋ, ଅମୋଘା ତେ କୁଟିକା କତା’’ତି།

… କୁଟିୱିହାରିତ୍ଥେରୋ…।

୭। ଦୁତିଯକୁଟିୱିହାରିତ୍ଥେରଗାଥା

୫୭།

‘‘ଅଯମାହୁ ପୁରାଣିଯା କୁଟି, ଅଞ୍ଞଂ ପତ୍ଥଯସେ ନୱଂ କୁଟିଂ;

ଆସଂ କୁଟିଯା ୱିରାଜଯ, ଦୁକ୍ଖା ଭିକ୍ଖୁ ପୁନ ନୱା କୁଟୀ’’ତି།

… ଦୁତିଯକୁଟିୱିହାରିତ୍ଥେରୋ…।

୮। ରମଣୀଯକୁଟିକତ୍ଥେରଗାଥା

୫୮།

‘‘ରମଣୀଯା ମେ କୁଟିକା, ସଦ୍ଧାଦେଯ୍ୟା ମନୋରମା;

ନ ମେ ଅତ୍ଥୋ କୁମାରୀହି, ଯେସଂ ଅତ୍ଥୋ ତହିଂ ଗଚ୍ଛଥ ନାରିଯୋ’’ତି།

… ରମଣୀଯକୁଟିକୋ ଥେରୋ…।

୯। କୋସଲୱିହାରିତ୍ଥେରଗାଥା

୫୯།

‘‘ସଦ୍ଧାଯାହଂ ପବ୍ବଜିତୋ, ଅରଞ୍ଞେ ମେ କୁଟିକା କତା;

ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ଚ ଆତାପୀ, ସମ୍ପଜାନୋ ପତିସ୍ସତୋ’’ତି [ପଟିସ୍ସତୋତି (କ।)]।

… କୋସଲୱିହାରିତ୍ଥେରୋ…।

୧୦। ସୀୱଲିତ୍ଥେରଗାଥା

୬୦།

‘‘ତେ ମେ ଇଜ୍ଝିଂସୁ ସଙ୍କପ୍ପା, ଯଦତ୍ଥୋ ପାୱିସିଂ କୁଟିଂ;

ୱିଜ୍ଜାୱିମୁତ୍ତିଂ ପଚ୍ଚେସଂ, ମାନାନୁସଯମୁଜ୍ଜହ’’ନ୍ତି།

… ସୀୱଲିତ୍ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ଛଟ୍ଠୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ଗୋଧିକୋ ଚ ସୁବାହୁ ଚ, ୱଲ୍ଲିୟୋ ଉତ୍ତିୟୋ ଇସି;

ଅଞ୍ଜନୱନିୟୋ ଥେରୋ, ଦୁୱେ କୁଟିୱିହାରିନୋ;

ରମଣୀୟକୁଟିକୋ ଚ, କୋସଲୱ୍ହୟସୀୱଲୀତି।

୭। ସତ୍ତମୱଗ୍ଗୋ

୧। ୱପ୍ପତ୍ଥେରଗାଥା

୬୧।

''ପସ୍ସତି ପସ୍ସୋ ପସ୍ସନ୍ତଂ, ଅପସ୍ସନ୍ତଞ୍ଚ ପସ୍ସତି;

ଅପସ୍ସନ୍ତୋ ଅପସ୍ସନ୍ତଂ, ପସ୍ସନ୍ତଞ୍ଚ ନ ପସ୍ସତୀ''ତି।

… ୱପ୍ପୋ ଥେରୋ…।

୨। ୱଜ୍ଜିପୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୬୨।

''ଏକକା ମୟଂ ଅରଞ୍ଞେ ୱିହରାମ, ଅପୱିଦ୍ଧଂୱ ୱନସ୍ମିଂ ଦାରୁକଂ;

ତସ୍ସ ମେ ବହୁକା ପିହୟନ୍ତି, ନେରୟିକା ୱିୟ ସଗ୍ଗଗାମିନ''ନ୍ତି।

… ୱଜ୍ଜିପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୩। ପକ୍ଖତ୍ଥେରଗାଥା

୬୩।

''ଚୁତା ପତନ୍ତି ପତିତା, ଗିଦ୍ଧା ଚ ପୁନରାଗତା;

କତଂ କିଚ୍ଚଂ ରତଂ ରମ୍ମଂ, ସୁଖେନନ୍ୱାଗତଂ ସୁଖ''ନ୍ତି।

… ପକ୍ଖୋ ଥେରୋ…।

୪। ୱିମଲକୋଣ୍ଡଞ୍ଞତ୍ଥେରଗାଥା

୬୪।

‘‘ଦୁମଵ୍ହୟାୟ ଉପ୍ପନ୍ନୋ, ଜାତୋ ପଣ୍ଡରକେତୁନା;

କେତୁହା କେତୁନାୟେଵ, ମହାକେତୁଂ ପଧଂସୟୀ’’ତି।

… ଵିମଲକୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ ଥେରୋ…।

୫। ଉକ୍ଖେପକତଵଚ୍ଛତ୍ଥେରଗାଥା

୬୫।

‘‘ଉକ୍ଖେପକତଵଚ୍ଛସ୍ସ, ସଙ୍କଲିତଂ ବହୂହି ଵସ୍ସେହି;

ତଂ ଭାସତି ଗହଟ୍ଠାନଂ, ସୁନିସିନ୍ନୋ ଉଳାରପାମୋଜ୍ଜୋ’’ତି।

… ଉକ୍ଖେପକତଵଚ୍ଛୋ ଥେରୋ…।

୬। ମେଘିୟତ୍ଥେରଗାଥା

୬୬।

‘‘ଅନୁସାସି ମହାଵୀରୋ, ସବ୍ବଧମ୍ମାନ ପାରଗୂ;

ତସ୍ସାହଂ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱାନ, ଵିହାସିଂ ସନ୍ତିକେ ସତୋ;

ତିସ୍ସୋ ଵିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ମେଘିୟୋ ଥେରୋ…।

୭। ଏକଧମ୍ମସଵନୀୟତ୍ଥେରଗାଥା

୬୭।

‘‘କିଲେସା ଝାପିତା ମୟ୍ହଂ, ଭଵା ସବ୍ବେ ସମୂହତା;

ଵିକ୍ଖୀଣୋ ଜାତିସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭଵୋ’’ତି।

… ଏକଧମ୍ମସଵନୀୟୋ ଥେରୋ…।

୮। ଏକୁଦାନିୟତ୍ଥେରଗାଥା

୬୮।

[ଉଦା। ୩୭; ପାଚି। ୧୫୩] ‘‘ଅଧିଚେତସୋ ଅପ୍ପମଜ୍ଜତୋ, ମୁନିନୋ ମୋନପଥେସୁ ସିକ୍ଖତୋ;

ସୋକା ନ ଭଵନ୍ତି ତାଦିନୋ, ଉପସନ୍ତସ୍ସ ସଦା ସତୀମତୋ’’ତି।

… ଏକୁଦାନିୟୋ ଥେରୋ…।

୯। ଛନ୍ନତ୍ଥେରଗାଥା

୬୯।

‘‘ସୁତ୍ୱାନ ଧମ୍ମଂ ମହତୋ ମହାରସଂ, ସବ୍ବଞ୍ଞୁତଞ୍ଞାଣୱରେନ ଦେସିତଂ;

ମଗ୍ଗଂ ପପଜ୍ଜିଂ [ପପଜ୍ଜଂ (କ।)] ଅମତସ୍ସ ପତ୍ତିଯା, ସୋ ଯୋଗକ୍ଖେମସ୍ସ ପଥସ୍ସ କୋୱିଦୋ’’ତି।

… ଛନ୍ନୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ପୁଣ୍ଣତ୍ଥେରଗାଥା

୭୦।

‘‘ସୀଲମେୱ ଇଧ ଅଗ୍ଗଂ, ପଞ୍ଞୱା ପନ ଉତ୍ତମୋ;

ମନୁସ୍ସେସୁ ଚ ଦେୱେସୁ, ସୀଲପଞ୍ଞାଣତୋ ଜଯ’’ନ୍ତି।

… ପୁଣ୍ଣୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ସତ୍ତମୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ୱପ୍ପୋ ଚ ୱଜ୍ଜିପୁତ୍ତୋ ଚ, ପକ୍ଖୋ ୱିମଲକୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ;

ଉକ୍ଖେପକତୱଚ୍ଛୋ ଚ, ମେଘିଯୋ ଏକଧମ୍ମିକୋ;

ଏକୁଦାନିଯଛନ୍ନା ଚ, ପୁଣ୍ଣତ୍ଥେରୋ ମହବ୍ବଲୋତି।

୮। ଅଟ୍ଠମୱଗ୍ଗୋ

୧। ୱଚ୍ଛପାଲତ୍ଥେରଗାଥା

୭୧।

‘‘ସୁସୁଖୁମନିପୁଣତ୍ଥଦସ୍ସିନା, ମତିକୁସଲେନ ନିୱାତୱୁତ୍ତିନା;

ସଂସେୱିତୱୁଦ୍ଧସୀଲିନା [ସଂସେୱିତବୁଦ୍ଧସୀଲିନା (କ।)], ନିବ୍ବାନଂ ନ ହି ତେନ ଦୁଲ୍ଲଭ’’ନ୍ତି।

… ୱଚ୍ଛପାଲୋ ଥେରୋ…।

୨। ଆତୁମତ୍ଥେରଗାଥା

୭୨।

‘‘ଯଥା କଳଈରୋ ସୁସୁ ୱଡ୍ଢିତଗ୍ଗୋ, ଦୁନ୍ନିକ୍ଖମୋ ହୋତି ପସାଖଜାତୋ;

ଏୱଂ ଅହଂ ଭରିଯାଯାନିତାଯ, ଅନୁମଞ୍ଞଂ ମଂ ପବ୍ବଜିତୋମ୍ହି ଦାନୀ’’ତି।

… ଆତୁମୋ ଥେରୋ…।

୩। ମାଣୱତ୍ଥେରଗାଥା

୭୩।

‘‘ଜିଣ୍ଣଞ୍ଚ ଦିସ୍ୱା ଦୁଖିତଞ୍ଚ ବ୍ୟାଧିତଂ, ମତଞ୍ଚ ଦିସ୍ୱା ଗତମାଯୁସଙ୍ଖଯଂ;

ତତୋ ଅହଂ ନିକ୍ଖମିତୂନ ପବ୍ବଜିଂ, ପହାଯ କାମାନି ମନୋରମାନୀ’’ତି।

… ମାଣୱୋ ଥେରୋ…।

୪। ସୁଯାମନତ୍ଥେରଗାଥା

୭୪।

‘‘କାମଚ୍ଛନ୍ଦୋ ଚ ବ୍ୟାପାଦୋ, ଥିନମିଦ୍ଧଞ୍ଚ [ଥୀନମିଦ୍ଧଞ୍ଚ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଭିକ୍ଖୁନୋ;

ଉଦ୍ଧଚ୍ଚଂ ୱିଚିକିଚ୍ଛା ଚ, ସବ୍ବସୋୱ ନ ୱିଜ୍ଜତୀ’’ତି।

… ସୁଯାମନୋ ଥେରୋ…।

୫। ସୁସାରଦତ୍ଥେରଗାଥା

୭୫।

‘‘ସାଧୁ ସୁୱିହିତାନ ଦସ୍ସନଂ, କଙ୍ଖା ଛିଜ୍ଜତି ବୁଦ୍ଧି ୱଡ୍ଢତି;

ବାଲମ୍ପି କରୋନ୍ତି ପଣ୍ଡିତଂ, ତସ୍ମା ସାଧୁ ସତଂ ସମାଗମୋ’’ତି।

… ସୁସାରଦୋ ଥେରୋ…।

୬। ପିଯଞ୍ଜହତ୍ଥେରଗାଥା

୭୬।

‘‘ଉପ୍ପତନ୍ତେସୁ ନିପତେ, ନିପତନ୍ତେସୁ ଉପ୍ପତେ;

ୱସେ ଅୱସମାନେସୁ, ରମମାନେସୁ ନୋ ରମେ’’ତି।

… ପିଯଞ୍ଜହୋ ଥେରୋ…।

୭। ହତ୍ଥାରୋହପୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୭୭।

‘‘ଇଦଂ ପୁରେ ଚିତ୍ତମଚାରି ଚାରିକଂ, ଯେନିଚ୍ଛକଂ ଯତ୍ଥକାମଂ ଯଥାସୁଖଂ;

ତଦଜ୍ଜହଂ ନିଗ୍ଗହେସ୍ସାମି ଯୋନିସୋ, ହତ୍ଥିପ୍ପଭିନ୍ନଂ ୱିଯ ଅଙ୍କୁସଗ୍ଗହୋ’’ତି।

… ହତ୍ଥାରୋହପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୮। ମେଣ୍ଡସିରତ୍ଥେରଗାଥା

୭୮।

‘‘ଅନେକଜାତିସଂସାରଂ , ସନ୍ଧାୱିସ୍ସଂ ଅନିବ୍ବିସଂ;

ତସ୍ସ ମେ ଦୁକ୍ଖଜାତସ୍ସ, ଦୁକ୍ଖକ୍ଖନ୍ଧୋ ଅପରଦ୍ଧୋ’’ତି।

… ମେଣ୍ଡସିରୋ ଥେରୋ…।

୯। ରକ୍ଖିତତ୍ଥେରଗାଥା

୭୯।

‘‘ସବ୍ବୋ ରାଗୋ ପହୀନୋ ମେ, ସବ୍ବୋ ଦୋସୋ ସମୂହତୋ;

ସବ୍ବୋ ମେ ୱିଗତୋ ମୋହୋ, ସୀତିଭୂତୋସ୍ମି ନିବ୍ବୁତୋ’’ତି।

… ରକ୍ଖିତୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ଉଗ୍ଗତ୍ଥେରଗାଥା

୮୦।

‘‘ଯଂ ମଯା ପକତଂ କମ୍ମଂ, ଅପ୍ପଂ ୱା ଯଦି ୱା ବହୁଂ;

ସବ୍ବମେତଂ ପରିକ୍ଖୀଣଂ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ଉଗ୍ଗୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ଅଟ୍ଠମୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ୱଚ୍ଛପାଲୋ ଚ ଯୋ ଥେରୋ, ଆତୁମୋ ମାଣୱୋ ଇସି;

ସୁଯାମନୋ ସୁସାରଦୋ, ଥେରୋ ଯୋ ଚ ପିଯଞ୍ଜହୋ;

ଆରୋହପୁତ୍ତୋ ମେଣ୍ଡସିରୋ, ରକ୍ଖିତୋ ଉଗ୍ଗସଓ୍ହୟୋତି।

୯। ନଓ୍ମଓ୍ୱଗ୍ଗୋ

୧। ସମିତିଗୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୮୧।

''ଯଂ ମଯା ପକତଂ ପାପଂ, ପୁବ୍ବେ ଅଞ୍ଞାସୁ ଜାତିସୁ;

ଇଧେଓ୍ୱ ତଂ ଓ୍ୱେଦନୀଯଂ, ଓ୍ୱତ୍ଥୁ ଅଞ୍ଞଂ ନ ଓ୍ୱିଜ୍ଜତୀ''ତି।

… ସମିତିଗୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୨। କସ୍ସପତ୍ଥେରଗାଥା

୮୨।

''ଯେନ ଯେନ ସୁଭିକ୍ଖାନି, ସିଓ୍ୱାନି ଅଭଯାନି ଚ;

ତେନ ପୁତ୍ତକ ଗଚ୍ଛସ୍ସୁ, ମା ସୋକାପହତୋ ଭଓ୍ୱା''ତି।

… କସ୍ସପୋ ଥେରୋ…।

୩। ସୀହତ୍ଥେରଗାଥା

୮୩।

''ସୀହପ୍ପମତ୍ତୋ ଓ୍ୱିହର, ରତ୍ତିନ୍ଦିଓ୍ୱମତନ୍ଦିତୋ;

ଭାଓ୍ୱେହି କୁସଲଂ ଧମ୍ମଂ, ଜହ ସୀଘଂ ସମୁସ୍ସଯ''ନ୍ତି।

… ସୀହୋ ଥେରୋ…।

୪। ନୀତତ୍ଥେରଗାଥା

୮୪।

''ସବ୍ବରତ୍ତିଂ ସୁପିତ୍ୱାନ, ଦିଓ୍ୱା ସଙ୍ଗଣିକେ ରତୋ;

କୁଦାସ୍ସୁ ନାମ ଦୁମ୍ମେଧୋ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତଂ କରିସ୍ସତୀ''ତି।

… ନୀତୋ ଥେରୋ…।

୫। ସୁନାଗତ୍ଥେରଗାଥା

୮୫।

‘‘ଚିତ୍ତନିମିତ୍ତସ୍ସ କୋୱିଦୋ, ପୱିୱେକରସଂ ୱିଜାନିୟ;

ଝାୟଂ ନିପକୋ ପତିସ୍ସତୋ, ଅଧିଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ସୁଖଂ ନିରାମିସ’’ନ୍ତି।

… ସୁନାଗୋ ଥେରୋ…।

୬। ନାଗିତତ୍ଥେରଗାଥା

୮୬।

‘‘ଇତୋ ବହିଦ୍ଧା ପୁଥୁ ଅଞ୍ଞୱାଦିନଂ, ମଗ୍ଗୋ ନ ନିବ୍ବାନଗମୋ ଯଥା ଅୟଂ;

ଇତିସ୍ସୁ ସଙ୍ଘଂ ଭଗୱାନୁସାସତି, ସତ୍ଥା ସୟଂ ପାଣିତଲେୱ ଦସ୍ସୟ’’ନ୍ତି।

… ନାଗିତୋ ଥେରୋ…।

୭। ପୱିଟ୍ଠତ୍ଥେରଗାଥା

୮୭।

‘‘ଖନ୍ଧା ଦିଟ୍ଠା ଯଥାଭୂତଂ, ଭୱା ସବ୍ବେ ପଦାଲିତା;

ୱିକ୍ଖୀଣୋ ଜାତିସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ପୱିଟ୍ଠୋ ଥେରୋ…।

୮। ଅଜ୍ଜୁନତ୍ଥେରଗାଥା

୮୮।

‘‘ଅସକ୍ଖିଂ ୱତ ଅତ୍ତାନଂ, ଉଦ୍ଧାତୁଂ ଉଦକା ଥଲଂ;

ୱୁୟ୍ହମାନୋ ମହୋଘେୱ, ସଚ୍ଚାନି ପଟିୱିଜ୍ଝହ’’ନ୍ତି।

… ଅଜ୍ଜୁନୋ ଥେରୋ…।

୯। (ପଠମ)-ଦେୱସଭତ୍ଥେରଗାଥା

୮୯।

‘‘ଉତ୍ତିଣ୍ଣା ପଙ୍କପଲିପା, ପାତାଲା ପରିୱଜ୍ଜିତା;

ମୁତ୍ତୋ ଓଘା ଚ ଗନ୍ଥା ଚ, ସବ୍ବେ ମାନା ୱିସଂହତା’’ତି।

… ଦେୱସଭୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ସାମିଦତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୯୦।

‘‘ପଞ୍ଚକ୍ଖନ୍ଧା ପରିଞ୍ଞାତା, ତିଟ୍ଠନ୍ତି ଛିନ୍ନମୂଲକା;

ୱିକ୍ଖୀଣୋ ଜାତିସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ସାମିଦତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ନୱମୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ଥେରୋ ସମିତିଗୁତ୍ତୋ ଚ, କସ୍ସପୋ ସୀହସୱ୍ହୟୋ;

ନୀତୋ ସୁନାଗୋ ନାଗିତୋ, ପୱିଟ୍ଠୋ ଅଜ୍ଜୁନୋ ଇସି;

ଦେୱସଭୋ ଚ ଯୋ ଥେରୋ, ସାମିଦତ୍ତୋ ମହବ୍ବଲୋତି।

୧୦। ଦସମୱଗ୍ଗୋ

୧। ପରିପୁଣ୍ଣକତ୍ଥେରଗାଥା

୯୧।

‘‘ନ ତଥା ମତଂ ସତରସଂ, ସୁଧନ୍ନଂ ଯଂ ମଯଜ୍ଜ ପରିଭୁତ୍ତଂ;

ଅପରିମିତଦସ୍ସିନା ଗୋତମେନ, ବୁଦ୍ଧେନ ଦେସିତୋ ଧମ୍ମୋ’’ତି।

… ପରିପୁଣ୍ଣକୋ ଥେରୋ…।

୨। ୱିଜୟତ୍ଥେରଗାଥା

୯୨।

‘‘ଯସ୍ସାସୱା ପରିକ୍ଖୀଣା, ଆହାରେ ଚ ଅନିସ୍ସିତୋ;

ସୁଞ୍ଞତା ଅନିମିତ୍ତୋ ଚ, ୱିମୋକ୍ଖୋ ଯସ୍ସ ଗୋଚରୋ;

ଆକାସେୱ ସକୁନ୍ତାନଂ, ପଦଂ ତସ୍ସ ଦୁରନ୍ନଯ’’ନ୍ତି।

… ୱିଜୟୋ ଥେରୋ…।

୩। ଏରକତ୍ଥେରଗାଥା

୯୩।

‘‘ଦୁକ୍ଖା କାମା ଏରକ, ନ ସୁଖା କାମା ଏରକ;

ଯୋ କାମେ କାମଯତି, ଦୁକ୍ଖଂ ସୋ କାମଯତି ଏରକ;

ଯୋ କାମେ ନ କାମଯତି, ଦୁକ୍ଖଂ ସୋ ନ କାମଯତି ଏରକା’’ତି।

… ଏରକୋ ଥେରୋ…।

୪। ମେଣ୍ଡଜିତ୍ଥେରଗାଥା

୯୪।

‘‘ନମୋ ହି ତସ୍ସ ଭଗଵତୋ, ସକ୍ୟପୁତ୍ତସ୍ସ ସିରୀମତୋ;

ତେନାଯଂ ଅଗ୍ଗପ୍ପତ୍ତେନ, ଅଗ୍ଗଧମ୍ମୋ [ଅଗ୍ଗୋ ଧମ୍ମୋ (ସୀ।)] ସୁଦେସିତୋ’’ତି।

… ମେଣ୍ଡଜି ଥେରୋ…।

୫। ଚକ୍ଖୁପାଲତ୍ଥେରଗାଥା

୯୫।

‘‘ଅନ୍ଧୋହଂ ହତନେତ୍ତୋସ୍ମି, କନ୍ତାରଦ୍ଧାନପକ୍କନ୍ଦୋ [ପକ୍କନ୍ନୋ (ସୀ।), ପକ୍କନ୍ତୋ (ସ୍ୟା। ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)];

ସଯମାନୋପି ଗଚ୍ଛିସ୍ସଂ, ନ ସହାଯେନ ପାପେନା’’ତି।

… ଚକ୍ଖୁପାଲୋ ଥେରୋ…।

୬। ଖଣ୍ଡସୁମନତ୍ଥେରଗାଥା

୯୬।

‘‘ଏକପୁପ୍ଫଂ ଚଜିତ୍ୱାନ, ଅସୀତି [ଅସୀତିଂ (ସୀ।)] ୱସ୍ସକୋଟିଯୋ;

ସଗ୍ଗେସୁ ପରିଚାରେତ୍ୱା, ସେସକେନମ୍ହି ନିବ୍ବୁତୋ’’ତି।

… ଖଣ୍ଡସୁମନୋ ଥେରୋ…।

୭। ତିସ୍ସତ୍ଥେରଗାଥା

୯୭।

‘‘ହିତ୍ୱା ସତପଲଂ କଂସଂ, ସୋୱଣ୍ଣଂ ସତରାଜିକଂ;

ଅଗ୍ଗହିଂ ମତ୍ତିକାପତ୍ତଂ, ଇଦଂ ଦୁତିଯାଭିସେଚନ’’ନ୍ତି।

… ତିସ୍ସୋ ଥେରୋ…।

୮। ଅଭଯତ୍ଥେରଗାଥା

୯୮।

‘‘ରୂପଂ ଦିସ୍ୱା ସତି ମୁଟ୍ଠା, ପିଯଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସିକରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ ତିଟ୍ଠତି;

ତସ୍ସ ୱଡ୍ଢନ୍ତି ଆସୱା, ଭୱମୂଲୋପଗାମିନୋ’’ତି [ଭୱମୂଲା ଭୱଗାମିନୋତି (ସୀ। କ।)]।

… ଅଭଯୋ ଥେରୋ…।

୯। ଉତ୍ତିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୯୯।

‘‘ସଦ୍ଦଂ ସୁତ୍ୱା ସତି ମୁଟ୍ଠା, ପିଯଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସିକରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ ତିଟ୍ଠତି;

ତସ୍ସ ୱଡ୍ଢନ୍ତି ଆସୱା, ସଂସାରଂ ଉପଗାମିନୋ’’ତି।

… ଉତ୍ତିଯୋ ଥେରୋ…।

୧୦। (ଦୁତିଯ)-ଦେୱସଭତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୦।

‘‘ସମ୍ମପ୍ପଧାନସମ୍ପନ୍ନୋ, ସତିପଟ୍ଠାନଗୋଚରୋ;

ୱିମୁତ୍ତିକୁସୁମସଞ୍ଛନ୍ନୋ, ପରିନିବ୍ବିସ୍ସତ୍ୟନାସୱୋ’’ତି।

… ଦେୱସଭୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ଦସମୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ପରିପୁଣ୍ଣକୋ ଚ ୱିଜଯୋ, ଏରକୋ ମେତ୍ତଜୀ ମୁନି;

ଚକ୍ଖୁପାଲୋ ଖଣ୍ଡସୁମନୋ, ତିସ୍ସୋ ଚ ଅଭଯୋ ତଥା;

ଉତ୍ତିଯୋ ଚ ମହାପଞ୍ଞୋ, ଥେରୋ ଦେୱସଭୋପି ଚାତି।

୧୧। ଏକାଦସମୱଗ୍ଗୋ

୧। ବେଲଟ୍ଠାନିକତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୧।

‘‘ହିତ୍ୱା ଗିହିତ୍ତଂ ଅନୱୋସିତତ୍ତୋ, ମୁଖନଙ୍ଗଲୀ ଓଦରିକୋ କୁସୀତୋ;

ମହାୱରାହୋୱ ନିୱାପପୁଟ୍ଠୋ, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଗବ୍ଭମୁପେତି ମନ୍ଦୋ’’ତି।

… ବେଲଟ୍ଠାନିକୋ ଥେରୋ…।

୨। ସେତୁଚ୍ଛତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୨।

‘‘ମାନେନ ୱଞ୍ଚିତାସେ, ସଙ୍ଖାରେସୁ ସଂକିଲିସ୍ସମାନାସେ;

ଲାଭାଲାଭେନ ମଥିତା, ସମାଧିଂ ନାଧିଗଚ୍ଛନ୍ତୀ’’ତି।

… ସେତୁଚ୍ଛୋ ଥେରୋ…।

୩। ବନ୍ଧୁରତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୩।

‘‘ନାହଂ ଏତେନ ଅତ୍ଥିକୋ, ସୁଖିତୋ ଧମ୍ମରସେନ ତପ୍ପିତୋ;

ପିତ୍ୱା [ପୀତ୍ୱାନ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ରସଗ୍ଗମୁତ୍ତମଂ, ନ ଚ କାହାମି ୱିସେନ ସନ୍ଥୱ’’ନ୍ତି।

… ବନ୍ଧୁରୋ [ବନ୍ଧନୋ (କ।)] ଥେରୋ…।

୪। ଖିତକତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୪।

‘‘ଲହୁକୋ ୱତ ମେ କାୟୋ, ଫୁଟ୍ଠୋ ଚ ପୀତିସୁଖେନ ୱିପୁଲେନ;

ତୂଲମିୱ ଏରିତଂ ମାଲୁତେନ, ପିଲୱତୀୱ ମେ କାୟୋ’’ତି।

… ଖିତକୋ ଥେରୋ…।

୫। ମଲିତୱମ୍ଭତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୫।

‘‘ଉକ୍କଣ୍ଠିତୋପି ନ ୱସେ, ରମମାନୋପି ପକ୍କମେ;

ନ ଵେଓ୍ୱାନଞ୍ଚସଂହିତଂ, ଓ୍ୱସେ ଓ୍ୱାସଂ ଓ୍ୱିଚକ୍ଖଣୋ’’ତି।

… ମଲିତଓ୍ୱମ୍ଭୋ ଥେରୋ…।

୬। ସୁହେମନ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୬।

‘‘ସତଲିଙ୍ଗସ୍ସ ଅତ୍ଥସ୍ସ, ସତଲକ୍ଖଣଧାରିନୋ;

ଏକଙ୍ଗଦସ୍ସୀ ଦୁମ୍ମେଧୋ, ସତଦସ୍ସୀ ଚ ପଣ୍ଡିତୋ’’ତି।

… ସୁହେମନ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୭। ଧମ୍ମସଓ୍ୱତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୭।

‘‘ପବ୍ବଜିଂ ତୁଲୟିତ୍ୱାନ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିୟଂ;

ତିସ୍ସୋ ଓ୍ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଧମ୍ମସଓ୍ୱୋ ଥେରୋ…।

୮। ଧମ୍ମସଓ୍ୱପିତୁତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୮।

‘‘ସ ଓ୍ୱୀସଓ୍ୱସ୍ସସତିକୋ, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିୟଂ;

ତିସ୍ସୋ ଓ୍ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଧମ୍ମସଓ୍ୱପିତୁ ଥେରୋ…।

୯। ସଙ୍ଘରକ୍ଖିତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୯।

‘‘ନ ନୂନାୟଂ ପରମହିତାନୁକମ୍ପିନୋ, ରହୋଗତୋ ଅନୁଓ୍ୱିଗଣେତି ସାସନଂ;

ତଥାହୟଂ ଓ୍ୱିହରତି ପାକତିନ୍ଦ୍ରିୟୋ, ମିଗୀ ୟଥା ତରୁଣଜାତିକା ଓ୍ୱନେ’’ତି।

… ସଙ୍ଘରକ୍ଖିତୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ଉସଭତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୦।

‘‘ନଗା ନଗଗ୍ଗେସୁ ସୁସଂୱିରୂଳ୍ହା, ଉଦଗ୍ଗମେଘେନ ନୱେନ ସିତ୍ତା;

ୱିୱେକକାମସ୍ସ ଅରଞ୍ଞସଞ୍ଞିନୋ, ଜନେତି ଭିୟ୍ୟୋ ଉସଭସ୍ସ କଲ୍ଲତ’’ନ୍ତି।

… ଉସଭୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ଏକାଦସମୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ବେଲଟ୍ଠାନିକୋ ସେତୁଚ୍ଛୋ, ବନ୍ଧୁରୋ ଖିତକୋ ଇସି;

ମଲିତୱମ୍ଭୋ ସୁହେମନ୍ତୋ, ଧମ୍ମସୱୋ ଧମ୍ମସୱପିତା;

ସଙ୍ଘରକ୍ଖିତତ୍ଥେରୋ ଚ, ଉସଭୋ ଚ ମହାମୁନୀତି।

୧୨। ଦ୍ୱାଦସମୱଗ୍ଗୋ

୧। ଜେନ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୧।

‘‘ଦୁପ୍ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ୱେ ଦୁରଧିୱାସା ଗେହା, ଧମ୍ମୋ ଗମ୍ଭୀରୋ ଦୁରଧିଗମା ଭୋଗା;

କିଚ୍ଛା ୱୁତ୍ତି ନୋ ଇତରୀତରେନେୱ, ଯୁତ୍ତଂ ଚିନ୍ତେତୁଂ ସତତମନିଚ୍ଚତ’’ନ୍ତି।

… ଜେନ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୨। ୱଚ୍ଛଗୋତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୨।

‘‘ତେୱିଜ୍ଜୋହଂ ମହାଝାୟୀ, ଚେତୋସମଥକୋୱିଦୋ;

ସଦତ୍ଥୋ ମେ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ୱଚ୍ଛଗୋତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୩। ୱନୱଚ୍ଛତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୩।

‘‘ଅଚ୍ଛୋଦିକା ପୁଥୁସିଲା,ଗୋନଙ୍ଗୁଲମିଗାୟୁତା;

ଅମ୍ବୁସେୱାଲସଞ୍ଛନ୍ନା, ତେ ସେଲା ରମୟନ୍ତି ମ’’ନ୍ତି।

… ୱନୱଚ୍ଛୋ ଥେରୋ…।

୪। ଅଧିମୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୪।

‘‘କାଯଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଗରୁନୋ, ହିଯ୍ୟମାନମ୍ହି [ହୀଯମାନମ୍ହି (ସୀ।)] ଜୀୱିତେ;

ସରୀରସୁଖଗିଦ୍ଧସ୍ସ, କୁତୋ ସମଣସାଧୁତା’’ତି।

… ଅଧିମୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୫। ମହାନାମତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୫।

‘‘ଏସାୱହିଯ୍ୟସେ ପବ୍ବତେନ, ବହୁକୁଟଜସଲ୍ଲକିକେନ [ସଲ୍ଲକିତେନ (ସୀ।), ସଲ୍ଲରିକେନ (ସ୍ୟା।)];

ନେସାଦକେନ ଗିରିନା, ଯସସ୍ସିନା ପରିଚ୍ଛଦେନା’’ତି।

… ମହାନାମୋ ଥେରୋ…।

୬। ପାରାପରିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୬।

‘‘ଛଫସ୍ସାଯତନେ ହିତ୍ୱା, ଗୁତ୍ତଦ୍ୱାରୋ ସୁସଂୱୁତୋ;

ଅଘମୂଲଂ ୱମିତ୍ୱାନ, ପତ୍ତୋ ମେ ଆସୱକ୍ଖଯୋ’’ତି।

… ପାରାପରିଯୋ [ପାରାସରିଯୋ (ସୀ।), ପାରଂପରିଯୋ (କ।)] ଥେରୋ …।

୭। ଯସତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୭।

‘‘ସୁୱିଲିତ୍ତୋ ସୁୱସନୋ,ସବ୍ବାଭରଣଭୂସିତୋ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅଜ୍ଝଗମିଂ, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଯସୋ ଥେରୋ…।

୮। କିମିଲତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୮।

‘‘ଅଭିସତ୍ତୋୱ ନିପତତି, ୱଯୋ ରୂପଂ ଅଞ୍ଞମିୱ ତଥେୱ ସନ୍ତଂ;

ତସ୍ସେୱ ସତୋ ଅୱିପ୍ପୱସତୋ, ଅଜ୍ଝଞ୍ଚସ୍ସେୱ ସରାମି ଅତ୍ତାନ''ନ୍ତି।

… କିମିଲୋ [କିମ୍ବିଲୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଥେରୋ…।

୯। ୱଜ୍ଜିପୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୯।

''ରୁକ୍ଖମୂଲଗହନଂ ପସକ୍କିୟ, ନିବ୍ବାନଂ ହଦୟସ୍ମିଂ ଓପିୟ;

ଝାୟ ଗୋତମ ମା ଚ ପମାଦୋ, କିଂ ତେ ବିଳିଵିଳିକା କରିସ୍ସତୀ''ତି।

… ୱଜ୍ଜିପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ଇସିଦତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୨୦।

''ପଞ୍ଚକ୍ଖନ୍ଧା ପରିଞ୍ଞାତା, ତିଟ୍ଠନ୍ତି ଛିନ୍ନମୂଲକା;

ଦୁକ୍ଖକ୍ଖୟୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ,ପତ୍ତୋ ମେ ଆସୱକ୍ଖୟୋ''ତି।

… ଇସିଦତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ଦ୍ୱାଦସମୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ଜେନ୍ତୋ ଚ ୱଚ୍ଛଗୋତ୍ତୋ ଚ, ୱଚ୍ଛୋ ଚ ୱନସୱ୍ହୟୋ;

ଅଧିମୁତ୍ତୋ ମହାନାମୋ, ପାରାପରିୟୋ ଯସୋପି ଚ;

କିମିଲୋ ୱଜ୍ଜିପୁତ୍ତୋ ଚ, ଇସିଦତ୍ତୋ ମହାୟସୋତି।

ଏକକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ୱୀସୁତ୍ତରସତଂ ଥେରା, କତକିଚ୍ଚା ଅନାସୱା;

ଏକକେୱ ନିପାତମ୍ହି, ସୁସଙ୍ଗୀତା ମହେସିଭୀତି।

୨। ଦୁକନିପାତୋ

୧। ପଠମୱଗ୍ଗୋ

୧। ଉତ୍ତରତ୍ଥେରଗାଥା

୧୨୧।

''ନତ୍ଥି କୋଚି ଭୱୋ ନିଚ୍ଚୋ, ସଙ୍ଖାରା ୱାପି ସସ୍ସତା;

ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ଚ ତେ ଖନ୍ଧା, ଚୱନ୍ତି ଅପରାପରଂ।

୧୨୨।

''ଏତମାଦୀନଂ ଞତ୍ୱା, ଭୱେନମ୍ହି ଅନତ୍ଥିକୋ;

ନିସ୍ସଟୋ ସବ୍ବକାମେହି, ପତ୍ତୋ ମେ ଆସୱକ୍ଖଯୋ''ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆଯସ୍ମା ଉତ୍ତରୋ ଥେରୋ ଗାଥାଯୋ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୨। ପିଣ୍ଡୋଲଭାରଦ୍ୱାଜତ୍ଥେରଗାଥା

୧୨୩।

''ନଯିଦଂ ଅନଯେନ ଜୀୱିତଂ, ନାହାରୋ ହଦଯସ୍ସ ସନ୍ତିକୋ;

ଆହାରଟ୍ଠିତିକୋ ସମୁସ୍ସଯୋ, ଇତି ଦିସ୍ୱାନ ଚରାମି ଏସନଂ।

୧୨୪।

''ପଙ୍କୋତି ହି ନଂ ପୱେଦଯୁଂ, ଯାଯଂ ୱନ୍ଦନପୂଜନା କୁଲେସୁ;

ସୁଖୁମଂ ସଲ୍ଲଂ ଦୁରୁବ୍ବହଂ, ସକ୍କାରୋ କାପୁରିସେନ ଦୁଜ୍ଜହୋ''ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆଯସ୍ମା ପିଣ୍ଡୋଲଭାରଦ୍ୱାଜୋ ଥେରୋ ଗାଥାଯୋ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

୩। ୱଲ୍ଲିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୧୨୫।

''ମକ୍କଟୋ ପଞ୍ଚଦ୍ୱାରାଯଂ, କୁଟିକାଯଂ ପସକ୍କିଯ;

ଦ୍ୱାରେନ ଅନୁପରିଯେତି, ଘଟ୍ଟଯନ୍ତୋ ମୁହୁଂ ମୁହୁଂ।

୧୨୬।

‘‘ତିଟ୍ଠ ମକ୍କଟ ମା ଧାୱି, ନ ହି ତେ ତଂ ଯଥା ପୁରେ;

ନିଗ୍ଗହୀତୋସି ପଞ୍ଞାଯ, ନେୱ ଦୂରଂ ଗମିସ୍ସତୀ’’ତି।

… ୱଲ୍ଲିଯୋ ଥେରୋ…।

୪। ଗଙ୍ଗାତୀରିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୧୨୭।

‘‘ତିଣ୍ଣଂ ମେ ତାଲପତ୍ତାନଂ, ଗଙ୍ଗାତୀରେ କୁଟୀ କତା;

ଛୱସିତ୍ତୋୱ ମେ ପତ୍ତୋ, ପଂସୁକୂଲଞ୍ଚ ଚୀୱରଂ।

୧୨୮।

‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଅନ୍ତରୱସ୍ସାନଂ, ଏକା ୱାଚା ମେ ଭାସିତା;

ତତିଯେ ଅନ୍ତରୱସ୍ସମ୍ହି, ତମୋଖନ୍ଧୋ [ତମୋକ୍ଖନ୍ଧୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପଦାଲିତୋ’’ତି।

… ଗଙ୍ଗାତୀରିଯୋ ଥେରୋ…।

୫। ଅଜିନତ୍ଥେରଗାଥା

୧୨୯।

‘‘ଅପି ଚେ ହୋତି ତେୱିଜ୍ଜୋ, ମଚ୍ଚୁହାଯୀ ଅନାସୱୋ;

ଅପ୍ପଞ୍ଞାତୋତି ନଂ ବାଲା, ଅୱଜାନନ୍ତି ଅଜାନତା।

୧୩୦।

‘‘ଯୋ ଚ ଖୋ ଅନ୍ନପାନସ୍ସ, ଲାଭୀ ହୋତୀଧ ପୁଗ୍ଗଲୋ;

ପାପଧମ୍ମୋପି ଚେ ହୋତି, ସୋ ନେସଂ ହୋତି ସକ୍କତୋ’’ତି।

… ଅଜିନୋ ଥେରୋ…।

୬। ମେଳଜିନତ୍ଥେରଗାଥା

୧୩୧।

‘‘ଯଦାହଂ ଧମ୍ମମସ୍ସୋସିଂ, ଭାସମାନସ୍ସ ସତ୍ଥୁନୋ;

ନ କଙ୍ଖମଭିଜାନାମି, ସବ୍ବଞ୍ଞୂଅପରାଜିତେ।

୧୩୨।

‘‘ସନ୍ଥୱାହେ ମହାୱୀରେ, ସାରଥୀନଂ ୱରୁତ୍ତମେ;

ମଗ୍ଗେ ପଟିପଦାଯଂ ୱା, କଙ୍ଖା ମଯ୍ହଂ ନ ୱିଜ୍ଜତୀ’’ତି।

… ମେଣ୍ଡସିରୋ ଥେରୋ…।

୭। ରାଧତ୍ଥେରଗାଥା

୧୩୩।

[ଧ। ପ। ୧୩ ଧମ୍ମପଦେ] ‘‘ଯଥା ଅଗାରଂ ଦୁଚ୍ଛନ୍ନଂ, ୱୁଟ୍ଠୀ ସମତିୱିଜ୍ଝତି;

ଏୱଂ ଅଭାୱିତଂ ଚିତ୍ତଂ, ରାଗୋ ସମତିୱିଜ୍ଝତି।

୧୩୪।

[ଧ। ପ। ୧୪ ଧମ୍ମପଦେ] ‘‘ଯଥା ଅଗାରଂ ସୁଚ୍ଛନ୍ନଂ, ୱୁଟ୍ଠୀ ନ ସମତିୱିଜ୍ଝତି;

ଏୱଂ ସୁଭାୱିତଂ ଚିତ୍ତଂ, ରାଗୋ ନ ସମତିୱିଜ୍ଝତୀ’’ତି।

… ରାଧୋ ଥେରୋ…।

୮। ସୁରାଧତ୍ଥେରଗାଥା

୧୩୫।

‘‘ଖୀଣା ହି ମଯ୍ହଂ ଜାତି, ୱୁସିତଂ ଜିନସାସନଂ;

ପହୀନୋ ଜାଲସଙ୍ଖାତୋ, ଭୱନେତ୍ତି ସମୂହତା।

୧୩୬।

‘‘ଯସ୍ସତ୍ଥାଯ ପବ୍ବଜିତୋ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ସୋ ମେ ଅତ୍ଥୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, ସବ୍ବସଂଯୋଜନକ୍ଖଯୋ’’ତି।

… ସୁରାଧୋ ଥେରୋ…।

୯। ଗୋତମତ୍ଥେରଗାଥା

୧୩୭।

‘‘ସୁଖଂ ସୁପନ୍ତି ମୁନଯୋ, ଯେ ଇତ୍ଥୀସୁ ନ ବଜ୍ଝରେ;

ସଦା ୱେ ରକ୍ଖିତବ୍ବାସୁ, ଯାସୁ ସଚ୍ଚଂ ସୁଦୁଲ୍ଲଭଂ।

୧୩୮।

''ୱଧଂ ଚରିମ୍ହ ତେ କାମ, ଅନଣା ଦାନି ତେ ମଯଂ;

ଗଚ୍ଛାମ ଦାନି ନିବ୍ବାନଂ, ଯତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ନ ସୋଚତୀ''ତି।

… ଗୋତମୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ୱସଭତ୍ଥେରଗାଥା

୧୩୯।

''ପୁବ୍ବେ ହନତି ଅତ୍ତାନଂ, ପଚ୍ଛା ହନତି ସୋ ପରେ;

ସୁହତଂ ହନ୍ତି ଅତ୍ତାନଂ, ୱୀତଂସେନେୱ ପକ୍ଖିମା।

୧୪୦।

''ନ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ବହିୱଣ୍ଣୋ, ଅନ୍ତୋ ୱଣ୍ଣୋ ହି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ;

ଯସ୍ମିଂ ପାପାନି କମ୍ମାନି, ସ ୱେ କଣ୍ହୋ ସୁଜମ୍ପତୀ''ତି।

… ୱସଭୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ପଠମୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ଉତ୍ତରୋ ଚେୱ ପିଣ୍ଡୋଲୋ, ୱଲ୍ଲିଯୋ ତୀରିଯୋ ଇସି;

ଅଜିନୋ ଚ ମେଣ୍ଢଅଜିନୋ, ରାଧୋ ସୁରାଧୋ ଗୋତମୋ;

ୱସଭେନ ଇମେ ହୋନ୍ତି, ଦସ ଥେରା ମହିଦ୍ଧିକାତି।

୨। ଦୁତିଯୱଗ୍ଗୋ

୧। ମହାଚୁନ୍ଦତ୍ଥେରଗାଥା

୧୪୧।

''ସୁସ୍ସୂସା ସୁତୱଦ୍ଧନୀ, ସୁତଂ ପଞ୍ଞାଯ ୱଦ୍ଧନଂ;

ପଞ୍ଞାଯ ଅତ୍ଥଂ ଜାନାତି, ଞାତୋ ଅତ୍ଥୋ ସୁଖାୱହୋ।

୧୪୨।

‘‘ସେୱେଥ ପନ୍ତାନି ସେନାସନାନି, ଚରେୟ୍ୟ ସଂଯୋଜନୱିପ୍ପମୋକ୍ଖଂ;

ସଚେ ରତିଂ ନାଧିଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ତତ୍ଥ, ସଙ୍ଘେ ୱସେ ରକ୍ଖିତତ୍ତୋ ସତିମା’’ତି।

… ମହାଚୁନ୍ଦୋ ଥେରୋ…।

୨। ଜୋତିଦାସତ୍ଥେରଗାଥା

୧୪୩।

‘‘ଯେ ଖୋ ତେ ୱେଠମିସ୍ସେନ [ୱେଘମିସ୍ସେନ (ସୀ। ସ୍ୟା।), ୱେ ଗମିସ୍ସେନ, ୱେଖମିସ୍ସେନ (କ।)], ନାନତ୍ତେନ ଚ କମ୍ମୁନା;

ମନୁସ୍ସେ ଉପରୁନ୍ଧନ୍ତି, ଫରୁସୂପକ୍କମା ଜନା;

ତେପି ତତ୍ଥେୱ କୀରନ୍ତି, ନ ହି କମ୍ମଂ ପନସ୍ସତି।

୧୪୪।

‘‘ଯଂ କରୋତି ନରୋ କମ୍ମଂ, କଲ୍ୟାଣଂ ଯଦି ପାପକଂ;

ତସ୍ସ ତସ୍ସେୱ ଦାଯାଦୋ, ଯଂ ଯଂ କମ୍ମଂ ପକୁବ୍ବତୀ’’ତି।

… ଜୋତିଦାସୋ ଥେରୋ…।

୩। ହେରଞ୍ଞକାନିତ୍ଥେରଗାଥା

୧୪୫।

‘‘ଅଚ୍ଚଯନ୍ତି ଅହୋରତ୍ତା, ଜୀୱିତଂ ଉପରୁଜ୍ଝତି;

ଆଯୁ ଖୀଯତି ମଚ୍ଚାନଂ, କୁନ୍ନଦୀନଂୱ ଓଦକଂ।

୧୪୬।

‘‘ଅଥ ପାପାନି କମ୍ମାନି, କରଂ ବାଲୋ ନ ବୁଜ୍ଝତି;

ପଚ୍ଛାସ୍ସ କଟୁକଂ ହୋତି, ୱିପାକୋ ହିସ୍ସ ପାପକୋ’’ତି।

… ହେରଞ୍ଞକାନିତ୍ଥେରୋ…।

୪। ସୋମମିତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୪୭।

‘‘ପରିତ୍ତଂ ଦାରୁମାରୁଯ୍ହ, ଯଥା ସୀଦେ ମହଣ୍ଣୱେ;

ଏୱଂ କୁସୀତମାଗମ୍ମ, ସାଧୁଜୀୱୀପି ସୀଦତି;

ତସ୍ମା ତଂ ପରିୱଜ୍ଜେୟ୍ୟ, କୁସୀତଂ ହୀନୱୀରିୟଂ।

୧୪୮।

‘‘ପୱିୱେିତେହି ଅରିଯେହି, ପହିତତ୍ତେହି ଝାଯିଭି;

ନିଚ୍ଚଂ ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯେହି, ପଣ୍ଡିତେହି ସହାୱସେ’’ତି।

… ସୋମମିତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୫। ସବ୍ବମିତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୪୯।

‘‘ଜନୋ ଜନମ୍ହି ସମ୍ବଦ୍ଧୋ [ସମ୍ବନ୍ଧୋ (ସ୍ୟା। କ।)], ଜନମେୱସ୍ସିତୋ ଜନୋ;

ଜନୋ ଜନେନ ହେଠୀଯତି, ହେଠେତି ଚ [ବୋଧିଯତି, ବାଧେତି ଚ (କ।)] ଜନୋ ଜନଂ।

୧୫୦।

‘‘କୋ ହି ତସ୍ସ ଜନେନତ୍ଥୋ, ଜନେନ ଜନିତେନ ୱା;

ଜନଂ ଓହାଯ ଗଚ୍ଛଂ ତଂ, ହେଠଯିତ୍ୱା [ବାଧଯିତ୍ୱା (କ।)] ବହୁଂ ଜନ’’ନ୍ତି।

… ସବ୍ବମିତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୬। ମହାକାଳତ୍ଥେରଗାଥା

୧୫୧।

‘‘କାଳୀ ଇତ୍ଥୀ ବ୍ରହତୀ ଧଙ୍କରୂପା, ସତ୍ଥିଞ୍ଚ ଭେତ୍ୱା ଅପରଞ୍ଚ ସତ୍ଥିଂ;

ବାହଞ୍ଚ ଭେତ୍ୱା ଅପରଞ୍ଚ ବାହଂ, ସୀସଞ୍ଚ ଭେତ୍ୱା ଦଧିଥାଲକଂୱ;

ଏସା ନିସିନ୍ନା ଅଭିସନ୍ଦହିତ୍ୱା।

୧୫୨।

‘‘ଯୋ ୱେ ଅୱିଦ୍ୱା ଉପଧିଂ କରୋତି, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଦୁକ୍ଖମୁପେତି ମନ୍ଦୋ;

ତସ୍ମା ପଜାନଂ ଉପଧିଂ ନ କଯିରା, ମାହଂ ପୁନ ଭିନ୍ନସିରୋ ସଯିସ୍ସ’’ନ୍ତି [ପସ୍ସିସ୍ସନ୍ତି (କ।)]।

… ମହାକାଳୋ ଥେରୋ…।

୭। ତିସ୍ସତ୍ଥେରଗାଥା

୧୫୩।

‘‘ବହୂ ସପତ୍ତେ ଲଭତି, ମୁଣ୍ଡୋ ସଙ୍ଘାଟିପାରୁତୋ;

ଲାଭୀ ଅନ୍ନସ୍ସ ପାନସ୍ସ, ୱତ୍ଥସ୍ସ ସଯନସ୍ସ ଚ।

୧୫୪।

‘‘ଏତମାଦୀନୱଂ ଞତ୍ୱା, ସକ୍କାରେସୁ ମହବ୍ଭଯଂ;

ଅପ୍ପଲାଭୋ ଅନୱସ୍ସୁତୋ, ସତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିବ୍ବଜେ’’ତି।

… ତିସ୍ସୋ ଥେରୋ…।

୮। କିମିଲତ୍ଥେରଗାଥା

୧୫୫।

‘‘ପାଚୀନୱଂସଦାଯମ୍ହି, ସକ୍ୟପୁତ୍ତା ସହାଯକା;

ପହାଯାନପ୍ପକେ ଭୋଗେ, ଉଞ୍ଛାପତ୍ତାଗତେ ରତା।

୧୫୬।

‘‘ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯା ପହିତତ୍ତା, ନିଚ୍ଚଂ ଦଳ୍ହପରକ୍କମା;

ରମନ୍ତି ଧମ୍ମରତିଯା, ହିତ୍ୱାନ ଲୋକିଯଂ ରତି’’ନ୍ତି।

… କିମିଲୋ [କିମ୍ବିଲୋ (ସୀ। ସ୍ୟା। ପୀ।)] ଥେରୋ…।

୯। ନନ୍ଦତ୍ଥେରଗାଥା

୧୫୭।

‘‘ଅଯୋନିସୋ ମନସିକାରା, ମଣ୍ଡନଂ ଅନୁଯୁଞ୍ଜିସଂ;

ଉଦ୍ଧତୋ ଚପଲୋ ଚାସିଂ, କାମରାଗେନ ଅଟ୍ଟିତୋ।

୧୫୮।

‘‘ଉପାଯକୁସଲେନାହଂ, ବୁଦ୍ଧେନାଦିଚ୍ଚବନ୍ଧୁନା;

ଯୋନିସୋ ପଟିପଜ୍ଜିତ୍ୱା, ଭୱେ ଚିତ୍ତଂ ଉଦବ୍ବହି’’ନ୍ତି।

… ନନ୍ଦୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ସିରିମତ୍ଥେରଗାଥା

୧୫୯।

‘‘ପରେ ଚ ନଂ ପସଂସନ୍ତି, ଅତ୍ତା ଚେ ଅସମାହିତୋ;

ମୋଘଂ ପରେ ପସଂସନ୍ତି, ଅତ୍ତା ହି ଅସମାହିତୋ।

୧୬୦।

‘‘ପରେ ଚ ନଂ ଗରହନ୍ତି, ଅତ୍ତା ଚେ ସୁସମାହିତୋ;

ମୋଘଂ ପରେ ଗରହନ୍ତି, ଅତ୍ତା ହି ସୁସମାହିତୋ’’ତି।

… ସିରିମା ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ଦୁତିୟୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ଚୁନ୍ଦୋ ଚ ଜୋତିଦାସୋ ଚ, ଥେରୋ ହେରଞ୍ଞକାନି ଚ;

ସୋମମିତ୍ତୋ ସବ୍ବମିତ୍ତୋ, କାଲୋ ତିସ୍ସୋ ଚ କିମିଲୋ [କିମ୍ପିଲୋ (ସୀ। ସ୍ୟା। ପୀ।), ଛନ୍ଦଲକ୍ଖଣାନୁଲୋମଂ];

ନନ୍ଦୋ ଚ ସିରିମା ଚେୱ, ଦସ ଥେରା ମହିଦ୍ଧିକାତି।

୩। ତତିୟୱଗ୍ଗୋ

୧। ଉତ୍ତରତ୍ଥେରଗାଥା

୧୬୧।

‘‘ଖନ୍ଧା ମୟା ପରିଞ୍ଞାତା, ତଣ୍ହା ମେ ସୁସମୂହତା;

ଭାୱିତା ମମ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗା, ପତ୍ତୋ ମେ ଆସୱକ୍ଖୟୋ।

୧୬୨।

‘‘ସୋହଂ ଖନ୍ଧେ ପରିଞ୍ଞାୟ, ଅବ୍ବହିତ୍ୱାନ [ଅବ୍ବୁହିତ୍ୱାନ (କ।)] ଜାଲିନିଂ;

ଭାୱୟିତ୍ୱାନ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗେ, ନିବ୍ବାୟିସ୍ସଂ ଅନାସୱୋ’’ତି।

… ଉତ୍ତରୋ ଥେରୋ…।

୨। ଭଦ୍ଦଜିତ୍ଥେରଗାଥା

୧୬୩।

‘‘ପନାଦୋ ନାମ ସୋ ରାଜା, ଯସ୍ସ ଯୂପୋ ସୁୱଣ୍ଣୟୋ;

ତିରିଯଂ ସୋଳସୁବ୍ବେଧୋ [ସୋଳସପବ୍ବେଧୋ (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।), ସୋଳସବ୍ବାଣୋ (?)], ଉବ୍ଭମାହୁ [ଉଦ୍ଧମାହୁ (ସୀ।), ଉଚ୍ଚମାହୁ (ସ୍ୟା।)] ସହସ୍ସଧା।

୧୬୪।

‘‘ସହସ୍ସକଣ୍ଡୋ ସତଗେଣ୍ଡୁ, ଧଜାଲୁ ହରିତାମୟୋ;

ଅନଚ୍ଚୁଂ ତତ୍ଥ ଗନ୍ଧବ୍ବା, ଛସହସ୍ସାନି ସତ୍ତଧା’’ତି।

… ଭଦ୍ଦଜିତ୍ଥେରୋ…।

୩। ସୋଭିତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୬୫।

‘‘ସତିମା ପଞ୍ଞୱା ଭିକ୍ଖୁ, ଆରଦ୍ଧବଲୱୀରିୟୋ;

ପଞ୍ଚ କପ୍ପସତାନାହଂ, ଏକରତ୍ତିଂ ଅନୁସ୍ସରିଂ।

୧୬୬।

‘‘ଚତ୍ତାରୋ ସତିପଟ୍ଠାନେ, ସତ୍ତ ଅଟ୍ଠ ଚ ଭାୱୟଂ;

ପଞ୍ଚ କପ୍ପସତାନାହଂ, ଏକରତ୍ତିଂ ଅନୁସ୍ସରି’’ନ୍ତି।

… ସୋଭିତୋ ଥେରୋ…।

୪। ୱଲ୍ଲିୟତ୍ଥେରଗାଥା

୧୬୭।

‘‘ଯଂ କିଚ୍ଚଂ ଦଳ୍ହୱୀରିୟେନ, ଯଂ କିଚ୍ଚଂ ବୋଦ୍ଧୁମିଚ୍ଛତା;

କରିସ୍ସଂ ନାୱରଜ୍ଝିସ୍ସଂ [ନାୱରୁଜ୍ଝିସ୍ସଂ (କ। ସୀ। କ।)], ପସ୍ସ ୱୀରିୟଂ ପରକ୍କମ।

୧୬୮।

‘‘ତ୍ୱଞ୍ଚ ମେ ମଗ୍ଗମକ୍ଖାହି, ଅଞ୍ଜସଂ ଅମତୋଗଧଂ;

ଅହଂ ମୋନେନ ମୋନିସ୍ସଂ, ଗଙ୍ଗାସୋତୋୱ ସାଗର’’ନ୍ତି।

… ୱଲ୍ଲିୟୋ ଥେରୋ…।

୫। ୱୀତସୋକତ୍ଥେରଗାଥା

୧୬୯।

‘‘କେସେ ମେ ଓଲିଖିସ୍ସନ୍ତି, କପ୍ପକୋ ଉପସଙ୍କମି;

ତତୋ ଆଦାସମାଦାୟ, ସରୀରଂ ପଚ୍ଚବେକ୍ଖିସଂ।

୧୭୦।

‘‘ତୁଚ୍ଛୋ କାୟୋ ଅଦିସ୍ସିତ୍ଥ, ଅନ୍ଧକାରୋ ତମୋ ବ୍ୟଗା;

ସବ୍ବେ ଚୋଳଆ ସମୁଚ୍ଛିନ୍ନା, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭବୋ’’ତି।

… ୱୀତସୋକୋ ଥେରୋ…।

୬। ପୁଣ୍ଣମାସତ୍ଥେରଗାଥା

୧୭୧।

‘‘ପଞ୍ଚ ନୀୱରଣେ ହିତ୍ୱା, ୟୋଗକ୍ଖେମସ୍ସ ପତ୍ତିୟା;

ଧମ୍ମାଦାସଂ ଗହେତ୍ୱାନ, ଞାଣଦସ୍ସନମତ୍ତନୋ।

୧୭୨।

‘‘ପଚ୍ଚବେକ୍ଖିଂ ଇମଂ କାୟଂ, ସବ୍ବଂ ସନ୍ତରବାହିରଂ;

ଅଜ୍ଝତ୍ତଞ୍ଚ ବହିଦ୍ଧା ଚ, ତୁଚ୍ଛୋ କାୟୋ ଅଦିସ୍ସଥା’’ତି।

… ପୁଣ୍ଣମାସୋ ଥେରୋ…।

୭। ନନ୍ଦକତ୍ଥେରଗାଥା

୧୭୩।

‘‘ୟଥାପି ଭଦ୍ଦୋ ଆଜଞ୍ଞୋ, ଖଲିତ୍ୱା ପତିତିଟ୍ଠତି;

ଭିୟ୍ୟୋ ଲଦ୍ଧାନ ସଂୱେଗଂ, ଅଦୀନୋ ୱହତେ ଧୁରଂ।

୧୭୪।

‘‘ଏୱଂ ଦସ୍ସନସମ୍ପନ୍ନଂ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସାୱକଂ;

ଆଜାନୀୟଂ ମଂ ଧାରେଥ, ପୁତ୍ତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଓରସ’’ନ୍ତି।

… ନନ୍ଦକୋ ଥେରୋ…।

୮। ଭରତତ୍ଥେରଗାଥା

୧୭୫।

‘‘ଏହି ନନ୍ଦକ ଗଚ୍ଛାମ, ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ;

ସୀହନାଦଂ ନଦିସ୍ସାମ, ବୁଦ୍ଧସେଟ୍ଠସ୍ସ ସମ୍ମୁଖା।

୧୭୬।

‘‘ଯାଯ ନୋ ଅନୁକମ୍ପାଯ, ଅମ୍ହେ ପବ୍ବାଜଯୀ ମୁନି;

ସୋ ନୋ ଅତ୍ଥୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, ସବ୍ବସଂଯୋଜନକ୍ଖଯୋ’’ତି।

… ଭରତୋ ଥେରୋ…।

୯। ଭାରଦ୍ୱାଜତ୍ଥେରଗାଥା

୧୭୭।

‘‘ନଦନ୍ତି ଏୱଂ ସପ୍ପଞ୍ଞା, ସୀହାୱ ଗିରିଗବ୍ଭରେ;

ୱୀରା ୱିଜିତସଙ୍ଗାମା, ଜେତ୍ୱା ମାରଂ ସୱାହନିଂ [ସୱାହନଂ (ବହୂସୁ)]।

୧୭୮।

‘‘ସତ୍ଥା ଚ ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମେ, ଧମ୍ମୋ ସଙ୍ଘୋ ଚ ପୂଜିତୋ;

ଅହଞ୍ଚ ୱିତ୍ତୋ ସୁମନୋ, ପୁତ୍ତଂ ଦିସ୍ୱା ଅନାସୱ’’ନ୍ତି।

… ଭାରଦ୍ୱାଜୋ ଥେରୋ…।

୧୦। କଣ୍ହଦିନ୍ନତ୍ଥେରଗାଥା

୧୭୯।

‘‘ଉପାସିତା ସପ୍ପୁରିସା, ସୁତା ଧମ୍ମା ଅଭିଣ୍ହସୋ;

ସୁତ୍ୱାନ ପଟିପଜ୍ଜିସ୍ସଂ, ଅଞ୍ଜସଂ ଅମତୋଗଧଂ।

୧୮୦।

‘‘ଭୱରାଗହତସ୍ସ ମେ ସତୋ, ଭୱରାଗୋ ପୁନ ମେ ନ ୱିଜ୍ଜତି;

ନ ଚାହୁ ନ ଚ ମେ ଭୱିସ୍ସତି, ନ ଚ ମେ ଏତରହି ୱିଜ୍ଜତୀ’’ତି।

… କଣ୍ହଦିନ୍ନୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ତତିଯୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ଉତ୍ତରୋ ଭଦ୍ଦଜିତ୍ଥେରୋ, ସୋଭିତୋ ୱଲ୍ଲିୟୋ ଇସି;

ୱୀତସୋକୋ ଚ ଯୋ ଥେରୋ, ପୁଣ୍ଣମାସୋ ଚ ନନ୍ଦକୋ;

ଭରତୋ ଭାରଦ୍ୱାଜୋ ଚ, କଣ୍ହଦିନ୍ନୋ ମହାମୁନୀତି।

୪। ଚତୁତ୍ଥୱଗ୍ଗୋ

୧। ମିଗସିରତ୍ଥେରଗାଥା

୧୮୧।

‘‘ଯତୋ ଅହଂ ପବ୍ବଜିତୋ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସାସନେ;

ୱିମୁଚ୍ଚମାନୋ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛିଂ, କାମଧାତୁଂ ଉପଚ୍ଚଗଂ।

୧୮୨।

‘‘ବ୍ରହ୍ମୁନୋ ପେକ୍ଖମାନସ୍ସ, ତତୋ ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି ମେ;

ଅକୁପ୍ପା ମେ ୱିମୁତ୍ତୀତି, ସବ୍ବସଂୟୋଜନକ୍ଖଯା’’ତି।

… ମିଗସିରୋ ଥେରୋ…।

୨। ସିୱକତ୍ଥେରଗାଥା

୧୮୩।

‘‘ଅନିଚ୍ଚାନି ଗହକାନି, ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ପୁନପ୍ପୁନଂ;

ଗହକାରଂ [ଗହକାରକଂ (ସୀ। ପୀ।)] ଗୱେସନ୍ତୋ, ଦୁକ୍ଖା ଜାତି ପୁନପ୍ପୁନଂ।

୧୮୪।

‘‘ଗହକାରକ ଦିଟ୍ଠୋସି, ପୁନ ଗେହଂ ନ କାହସି;

ସବ୍ବା ତେ ଫାସୁକା ଭଗ୍ଗା, ଥୂଣିକା [ଥୂଣିରା (ପୀ। କ।), ଧୁଣିରା (ସ୍ୟା।)] ଚ ୱିଦାଲିତା [ପଦାଲିତା (ସୀ। ସ୍ୟା।)];

ୱିମରିୟାଦିକତଂ ଚିତ୍ତଂ, ଇଧେୱ ୱିଧମିସ୍ସତୀ’’ତି।

… ସିୱକୋ [ସୀୱକୋ (ସୀ।)] ଥେରୋ…।

୩। ଉପୱାଣତ୍ଥେରଗାଥା

୧୮୫।

‘‘ଅରହଂ ସୁଗତୋ ଲୋକେ, ୱାତେହାବାଧିତୋ [… ବାଧିତୋ (କ।)] ମୁନି;

ସଚେ ଉଣ୍ହୋଦକଂ ଅତ୍ଥି, ମୁନିନୋ ଦେହି ବ୍ରାହ୍ମଣ।

୧୮୬।

‘‘ପୂଜିତୋ ପୂଜନେୟ୍ୟାନଂ [ପୂଜନୀୟାନଂ (ସୀ।)], ସକ୍କରେୟ୍ୟାନ ସକ୍କତୋ;

ଅପଚିତୋପଚେୟ୍ୟାନଂ [ଅପଚନୀୟାନଂ (ସୀ।), ଅପଚିନେୟ୍ୟାନଂ (ସ୍ୟା।)], ତସ୍ସ ଇଚ୍ଛାମି ହାତୱେ’’ତି।

… ଉପୱାଣୋ ଥେରୋ…।

୪। ଇସିଦିନ୍ନତ୍ଥେରଗାଥା

୧୮୭।

‘‘ଦିଟ୍ଠା ମୟା ଧମ୍ମଧରା ଉପାସକା, କାମା ଅନିଚ୍ଚା ଇତି ଭାସମାନା;

ସାରତ୍ତରତ୍ତା ମଣିକୁଣ୍ଡଲେସୁ, ପୁତ୍ତେସୁ ଦାରେସୁ ଚ ତେ ଅପେକ୍ଖା।

୧୮୮।

‘‘ଅଦ୍ଧା ନ ଜାନନ୍ତି ୟତୋଧ ଧମ୍ମଂ, କାମା ଅନିଚ୍ଚା ଇତି ଚାପି ଆହୁ;

ରାଗଞ୍ଚ ତେସଂ ନ ବଲତ୍ଥି ଛେତ୍ତୁଂ, ତସ୍ମା ସିତା ପୁତ୍ତଦାରଂ ଧନଞ୍ଚା’’ତି।

… ଇସିଦିନ୍ନୋ ଥେରୋ…।

୫। ସମ୍ବୁଲକଚ୍ଚାନତ୍ଥେରଗାଥା

୧୮୯।

‘‘ଦେୱୋ ଚ ୱସ୍ସତି ଦେୱୋ ଚ ଗଳଗଳାୟତି,

ଏକକୋ ଚାହଂ ଭେରୱେ ବିଲେ ୱିହରାମି;

ତସ୍ସ ମୟ୍ହଂ ଏକକସ୍ସ ଭେରୱେ ବିଲେ ୱିହରତୋ,

ନତ୍ଥି ଭୟଂ ୱା ଛମ୍ଭିତତ୍ତଂ ୱା ଲୋମହଂସୋ ୱା।

୧୯୦।

‘‘ଧମ୍ମତା ମମସା ୟସ୍ସ ମେ, ଏକକସ୍ସ ଭେରୱେ ବିଲେ;

ୱିହରତୋ ନତ୍ଥି ଭୟଂ ୱା, ଛମ୍ଭିତତ୍ତଂ ୱା ଲୋମହଂସୋ ୱା’’ତି।

… ସମ୍ପୁଲକଚ୍ଛାନୋ [ସମ୍ବହୁଲକଚ୍ଛାନୋ (କ।)] ଥେରୋ…।

୬। ନିତକତ୍ଥେରଗାଥା

୧୯୧।

[ଉଦା। ୩୪ ଉଦାନେପି] ‘‘କସ୍ସ ସେଲୂପମଂ ଚିତ୍ତଂ, ଠିତଂ ନାନୁପକମ୍ପତି;

ୱିରତ୍ତଂ ରଜନୀଯେସୁ, କୁପ୍ପନୀଯେ ନ କୁପ୍ପତି;

ଯସ୍ସେୱଂ ଭାୱିତଂ ଚିତ୍ତଂ, କୁତୋ ତଂ ଦୁକ୍ଖମେସ୍ସତି।

୧୯୨।

‘‘ମମ ସେଲୂପମଂ ଚିତ୍ତଂ, ଠିତଂ ନାନୁପକମ୍ପତି;

ୱିରତ୍ତଂ ରଜନୀଯେସୁ, କୁପ୍ପନୀଯେ ନ କୁପ୍ପତି;

ମମେୱଂ ଭାୱିତଂ ଚିତ୍ତଂ, କୁତୋ ମଂ ଦୁକ୍ଖମେସ୍ସତୀ’’ତି।

… ନିତକୋ [ଖିତକୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଥେରୋ…।

୭। ସୋଣପୋଟିରିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୧୯୩।

‘‘ନ ତାୱ ସୁପିତୁଂ ହୋତି, ରତ୍ତି ନକ୍ଖତ୍ତମାଲିନୀ;

ପଟିଜଗ୍ଗିତୁମେୱେସା, ରତ୍ତି ହୋତି ୱିଜାନତା।

୧୯୪।

‘‘ହତ୍ଥିକ୍ଖନ୍ଧାୱପତିତଂ , କୁଞ୍ଜରୋ ଚେ ଅନୁକ୍କମେ;

ସଙ୍ଗାମେ ମେ ମତଂ ସେଯ୍ୟୋ, ଯଞ୍ଚେ ଜୀୱେ ପରାଜିତୋ’’ତି।

… ସୋଣୋ ପୋଟିରିଯୋ [ସେଲିସ୍ସରିଯୋ (ସୀ।), ପୋଟ୍ଟିରିଯପୁତ୍ତୋ (ସ୍ୟା।)] ଥେରୋ …।

୮। ନିସଭତ୍ଥେରଗାଥା

୧୯୫।

‘‘ପଞ୍ଚ କାମଗୁଣେ ହିତ୍ୱା, ପିଯରୂପେ ମନୋରମେ;

ସଦ୍ଧାଯ ଘରା ନିକ୍ଖମ୍ମ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତକରୋ ଭୱେ।

୧୯୬।

‘‘ନାଭିନନ୍ଦାମି ମରଣଂ, ନାଭିନନ୍ଦାମି ଜୀୱିତଂ;

କାଲଞ୍ଚ ପଟିକଙ୍ଖାମି, ସମ୍ପଜାନୋ ପତିସ୍ସତୋ’’ତି।

… ନିସଭୋ ଥେରୋ…।

୯। ଉସଭତ୍ଥେରଗାଥା

୧୯୭।

‘‘ଅମ୍ବପଲ୍ଲୱସଙ୍କାସଂ, ଅଂସେ କତ୍ୱାନ ଚୀୱରଂ;

ନିସିନ୍ନୋ ହତ୍ଥିଗୀୱାଯଂ, ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାଯ ପାୱିସିଂ।

୧୯୮।

‘‘ହତ୍ଥିକ୍ଖନ୍ଧତୋ ଓରୁଯ୍ହ, ସଂୱେଗଂ ଅଲଭିଂ ତଦା;

ସୋହଂ ଦିତ୍ତୋ ତଦା ସନ୍ତୋ, ପତ୍ତୋ ମେ ଆସୱକ୍ଖଯୋ’’ତି।

… ଉସଭୋ ଥେରୋ…।

୧୦। କପ୍ପଟକୁରତ୍ଥେରଗାଥା

୧୯୯।

‘‘ଅଯମିତି କପ୍ପଟୋ କପ୍ପଟକୁରୋ, ଅଚ୍ଛାଯ ଅତିଭରିତାଯ [ଅତିଭରିଯାଯ (ସୀ। କ।), ଅଚ୍ଚଂ ଭରାଯ (ସ୍ୟା।)];

ଅମତଘଟିକାଯଂ ଧମ୍ମକଟମତ୍ତୋ [ଧମ୍ମକଟପତ୍ତୋ (ସ୍ୟା। କ। ଅଟ୍ଠ।), ଧମ୍ମକଟମଗ୍ଗୋ (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)], କତପଦଂ ଝାନାନି ଓଚେତୁଂ।

୨୦୦।

‘‘ମା ଖୋ ତ୍ୱଂ କପ୍ପଟ ପଚାଲେସି, ମା ତ୍ୱଂ ଉପକଣ୍ଣମ୍ହି ତାଳେସ୍ସଂ;

ନ ହି [ନ ୱା (କ।)] ତ୍ୱଂ କପ୍ପଟ ମତ୍ତମଞ୍ଞାସି, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝମ୍ହି ପଚଲାଯମାନୋ’’ତି।

… କପ୍ପଟକୁରୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ଚତୁତ୍ଥୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ମିଗସିରୋ ସିୱକୋ ଚ, ଉପୱାନୋ ଚ ପଣ୍ଡିତୋ;

ଇସିଦିନ୍ନୋ ଚ କଚ୍ଚାନୋ, ନିତକୋ ଚ ମହାୱସୀ;

ପୋଟିରିୟପୁତ୍ତୋ ନିସଭୋ, ଉସଭୋ କପ୍ପଟକୁରୋତି।

୫। ପଞ୍ଚମୱଗ୍ଗୋ

୧। କୁମାରକସ୍ସପତ୍ଥେରଗାଥା

୨୦୧।

‘‘ଅହୋ ବୁଦ୍ଧା ଅହୋ ଧମ୍ମା, ଅହୋ ନୋ ସତ୍ଥୁ ସମ୍ପଦା;

ୟତ୍ଥ ଏତାଦିସଂ ଧମ୍ମଂ, ସାୱକୋ ସଚ୍ଛିକାହି’’ତି।

୨୦୨।

‘‘ଅସଙ୍ଖେୟ୍ୟେସୁ କପ୍ପେସୁ, ସକ୍କାୟାଧିଗତା ଅହୂ;

ତେସମୟଂ ପଚ୍ଛିମକୋ, ଚରିମୋୟଂ ସମୁସ୍ସୟୋ;

ଜାତିମରଣସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… କୁମାରକସ୍ସପୋ ଥେରୋ…।

୨। ଧମ୍ମପାଲତ୍ଥେରଗାଥା

୨୦୩।

‘‘ୟୋ ହୱେ ଦହରୋ ଭିକ୍ଖୁ, ୟୁଞ୍ଜତି ବୁଦ୍ଧସାସନେ;

ଜାଗରୋ ସ ହି ସୁତ୍ତେସୁ [ପତିସୁତ୍ତେସୁ (ସୀ। କ।)], ଅମୋଘଂ ତସ୍ସ ଜୀୱିତଂ।

୨୦୪।

‘‘ତସ୍ମା ସଦ୍ଧଞ୍ଚ ସୀଲଞ୍ଚ, ପସାଦଂ ଧମ୍ମଦସ୍ସନଂ;

ଅନୁୟୁଞ୍ଜେଥ ମେଧାୱୀ, ସରଂ ବୁଦ୍ଧାନ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଧମ୍ମପାଲୋ ଥେରୋ…।

୩। ବ୍ରହ୍ମାଲିତ୍ଥେରଗାଥା

୨୦୫।

‘‘କସ୍ସିନ୍ଦ୍ରିୟାନି ସମଥଙ୍ଗତାନି, ଅସ୍ସା ୟଥା ସାରଥିନା ସୁଦନ୍ତା;

ପହୀନମାନସ୍ସ ଅନାସୱସ୍ସ, ଦେୱାପି କସ୍ସ [ତସ୍ସ (ବହୂସୁ)] ପିହୟନ୍ତି ତାଦିନୋ’’ତି।

୨୦୬।

[ଧ। ପ। ୯୪ ଧମ୍ମପଦେପି] ‘‘ମୟିନ୍ଦ୍ରିଯାନି ସମଥଙ୍ଗତାନି, ଅସ୍ସା ଯଥା ସାରଥିନା ସୁଦନ୍ତା;

ପହୀନମାନସ୍ସ ଅନାସଵସ୍ସ, ଦେଵାପି ମଯ୍ହଂ ପିହଯନ୍ତି ତାଦିନୋ’’ତି।

… ବ୍ରହ୍ମାଲି ଥେରୋ…।

୪। ମୋଘରାଜତ୍ଥେରଗାଥା

୨୦୭।

‘‘ଛଵିପାପକ ଚିତ୍ତଭଦ୍ଦକ, ମୋଘରାଜ ସତତଂ ସମାହିତୋ;

ହେମନ୍ତିକସୀତକାଲରତ୍ତିଯୋ [ହେମନ୍ତିକକାଲରତ୍ତିଯୋ (କ।)], ଭିକ୍ଖୁ ତ୍ୱଂସି କଥଂ କରିସ୍ସସି’’।

୨୦୮।

‘‘ସମ୍ପନ୍ନସସ୍ସା ମଗଧା, କେଵଲା ଇତି ମେ ସୁତଂ;

ପଲାଲଚ୍ଛନ୍ନକୋ ସେଯ୍ୟଂ, ଯଥଞ୍ଞେ ସୁଖଜୀଵିନୋ’’ତି।

… ମୋଘରାଜା ଥେରୋ…।

୫। ଵିସାଖପଞ୍ଚାଲପୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୦୯।

‘‘ନ ଉକ୍ଖିପେ ନୋ ଚ ପରିକ୍ଖିପେ ପରେ, ଓକ୍ଖିପେ ପାରଗତଂ ନ ଏରଯେ;

ନ ଚତ୍ତଵଣ୍ଣଂ ପରିସାସୁ ବ୍ୟାହରେ, ଅନୁଦ୍ଧତୋ ସମ୍ମିତଭାଣି ସୁବ୍ବତୋ।

୨୧୦।

‘‘ସୁସୁଖୁମନିପୁଣତ୍ଥଦସ୍ସିନା, ମତିକୁସଲେନ ନିଵାତଵୁତ୍ତିନା;

ସଂସେଵିତଵୁଦ୍ଧସୀଲିନା, ନିବ୍ବାନଂ ନ ହି ତେନ ଦୁଲ୍ଲଭ’’ନ୍ତି।

… ଵିସାଖୋ ପଞ୍ଚାଲପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ …।

୬। ଚୂଳକତ୍ଥେରଗାଥା

୨୧୧।

‘‘ନଦନ୍ତି ମୋରା ସୁସିଖା ସୁପେଖୁଣା, ସୁନୀଲଗୀଵା ସୁମୁଖା ସୁଗଜ୍ଜିନୋ;

ସୁସଦ୍ଦଲା ଚାପି ମହାମହୀ ଅଯଂ, ସୁବ୍ୟାପିତମ୍ବୁ ସୁଵଲାହକଂ ନଭଂ।

୨୧୨।

‘‘ସୁକଲ୍ଲରୂପୋ ସୁମନସ୍ସ ଝାୟତଂ [ଝାୟିତଂ (ସ୍ୟା। କ।)], ସୁନିକ୍ଖମୋ ସାଧୁ ସୁବୁଦ୍ଧସାସନେ;

ସୁସୁକ୍କସୁକ୍କଂ ନିପୁଣଂ ସୁଦୁଦ୍ଦସଂ, ଫୁସାହି ତଂ ଉତ୍ତମମଚ୍ଚୁତଂ ପଦ’’ନ୍ତି।

… ଚୂଳଅକୋ [ଚୂଲକୋ (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)] ଥେରୋ…।

୭। ଅନୂପମତ୍ଥେରଗାଥା

୨୧୩।

‘‘ନନ୍ଦମାନାଗତଂ ଚିତ୍ତଂ, ସୂଲମାରୋପମାନକଂ;

ତେନ ତେନେୱ ୱଜସି, ଯେନ ସୂଲଂ କଲିଙ୍ଗରଂ।

୨୧୪।

‘‘ତାହଂ ଚିତ୍ତକଲିଂ ବ୍ରୂମି, ତଂ ବ୍ରୂମି ଚିତ୍ତଦୁବ୍ଭକଂ;

ସତ୍ଥା ତେ ଦୁଲ୍ଲଭୋ ଲଦ୍ଧୋ, ମାନତ୍ଥେ ମଂ ନିୟୋଜୟୀ’’ତି।

… ଅନୂପମୋ ଥେରୋ…।

୮। ୱଜ୍ଜିତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୧୫।

‘‘ସଂସରଂ ଦୀଘମଦ୍ଧାନଂ, ଗତୀସୁ ପରିୱତ୍ତିସଂ;

ଅପସ୍ସଂ ଅରିୟସଚ୍ଚାନି, ଅନ୍ଧଭୂତୋ [ଅନ୍ଧୀଭୂତୋ (କ।)] ପୁଥୁଜ୍ଜନୋ।

୨୧୬।

‘‘ତସ୍ସ ମେ ଅପ୍ପମତ୍ତସ୍ସ, ସଂସାରା ୱିନଳୀକତା;

ସବ୍ବା ଗତୀ ସମୁଚ୍ଛିନ୍ନା, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ୱଜ୍ଜିତୋ ଥେରୋ…।

୯। ସନ୍ଧିତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୧୭।

‘‘ଅସ୍ସତ୍ଥେ ହରିତୋଭାସେ, ସଂୱିରୂଳ୍ହମ୍ହି ପାଦପେ;

ଏକଂ ବୁଦ୍ଧଗତଂ ସଞ୍ଞଂ, ଅଲଭିହଂ [ଅଲଭିଂ ହଂ (କ।)] ପତିସ୍ସତୋ।

୨୧୮।

‘‘ଏକତିଂସେ ଇତୋ କପ୍ପେ, ଯଂ ସଞ୍ଞମଲଭିଂ ତଦା;

ତସ୍ସା ସଞ୍ଞାଯ ୱାହସା, ପତ୍ତୋ ମେ ଆସୱକ୍ଖଯୋ’’ତି।

… ସନ୍ଧିତୋ ଥେରୋ…।

ୱଗ୍ଗୋ ପଞ୍ଚମୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

କୁମାରକସ୍ସପୋ ଥେରୋ, ଧମ୍ମପାଲୋ ଚ ବ୍ରହ୍ମାଲି;

ମୋଘରାଜା ୱିସାଖୋ ଚ, ଚୂଳଅକୋ ଚ ଅନୂପମୋ;

ୱଜ୍ଜିତୋ ସନ୍ଧିତୋ ଥେରୋ, କିଲେସରଜୱାହନୋତି।

ଦୁକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ଗାଥାଦୁକନିପାତମ୍ହି, ନ଱ୁତି ଚେୱ ଅଟ୍ଠ ଚ;

ଥେରା ଏକୂନପଞ୍ଞାସଂ, ଭାସିତା ନଯକୋୱିଦାତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୩। ତିକନିପାତୋ

୧। ଅଙ୍ଗଣିକଭାରଦ୍ୱାଜତ୍ଥେରଗାଥା

୨୧୯।

‘‘ଅଯୋନି ସୁଦ୍ଧିମନ୍ୱେସଂ, ଅଗ୍ଗିଂ ପରିଚରିଂ ୱନେ;

ସୁଦ୍ଧିମଗ୍ଗଂ ଅଜାନନ୍ତୋ, ଅକାସିଂ ଅମରଂ ତପଂ [ଅକାସିଂ ଅପରଂ ତପଂ (ସ୍ୟା।), ଅକାସିଂ ଅମତଂ ତପଂ (କ।)]।

୨୨୦।

‘‘ତଂ ସୁଖେନ ସୁଖଂ ଲଦ୍ଧଂ, ପସ୍ସ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୨୨୧।

‘‘ବ୍ରହ୍ମବନ୍ଧୁ ପୁରେ ଆସିଂ, ଇଦାନି ଖୋମ୍ହି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ;

ତେୱିଜ୍ଜୋ ନ୍ହାତକୋ [ନହାତକୋ (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)] ଚମ୍ହି, ସୋତ୍ତିଯୋ ଚମ୍ହି ୱେଦଗୂ’’ତି।

… ଅଙ୍ଗଣିକଭାରଦ୍ୱାଜୋ ଥେରୋ…।

୨। ପଚ୍ଚଯତ୍ଥେରଗାଥା

୨୨୨।

‘‘ପଞ୍ଚାହାହଂ ପବ୍ବଜିତୋ, ସେଖୋ ଅପ୍ପତ୍ତମାନସୋ,

ୱିହାରଂ ମେ ପୱିଟ୍ଠସ୍ସ, ଚେତସୋ ପଣିଧୀ ଅହୁ।

୨୨୩।

‘‘ନାସିସ୍ସଂ ନ ପିୱିସ୍ସାମି, ୱିହାରତୋ ନ ନିକ୍ଖମେ;

ନପି ପସ୍ସଂ ନିପାତେସ୍ସଂ, ତଣ୍ହାସଲ୍ଲେ ଅନୂହତେ।

୨୨୪।

‘‘ତସ୍ସ ମେଓଂ ୱିହରତୋ, ପସ୍ସ ୱୀରିଯପରକ୍କମଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ପଚ୍ଚଯୋ ଥେରୋ…।

୩। ବାକୁଲତ୍ଥେରଗାଥା

୨୨୫।

‘‘ଯୋ ପୁବ୍ବେ କରଣୀଯାନି, ପଚ୍ଛା ସୋ କାତୁମିଚ୍ଛତି;

ସୁଖା ସୋ ଧଂସତେ ଠାନା, ପଚ୍ଛା ଚ ମନୁତପ୍ପତି।

୨୨୬।

‘‘ଯଞ୍ହି କଯିରା ତଞ୍ହି ୱଦେ, ଯଂ ନ କଯିରା ନ ତଂ ୱଦେ;

ଅକରୋନ୍ତଂ ଭାସମାନଂ, ପରିଜାନନ୍ତି ପଣ୍ଡିତା।

୨୨୭।

‘‘ସୁସୁଖଂ ୱତ ନିବ୍ବାନଂ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧଦେସିତଂ;

ଅସୋକଂ ୱିରଜଂ ଖେମଂ, ଯତ୍ଥ ଦୁକ୍ଖଂ ନିରୁଜ୍ଝତୀ’’ତି।

… ବାକୁଲୋ [ବାକ୍କୁଲୋ (ସୀ।)] ଥେରୋ…।

୪। ଧନିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୨୨୮।

‘‘ସୁଖଂ ଚେ ଜୀୱିତୁଂ ଇଚ୍ଛେ, ସାମଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଅପେକ୍ଖୱା;

ସଙ୍ଘିକଂ ନାତିମଞ୍ଞେଯ୍ଯ, ଚୀୱରଂ ପାନଭୋଜନଂ।

୨୨୯।

‘‘ସୁଖଂ ଚେ ଜୀୱିତୁଂ ଇଚ୍ଛେ, ସାମଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଅପେକ୍ଖୱା;

ଅହି ମୂସିକସୋବ୍ଭଂୱ, ସେୱେଥ ସଯନାସନଂ।

୨୩୦।

‘‘ସୁଖଂ ଚେ ଜୀୱିତୁଂ ଇଚ୍ଛେ, ସାମଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଅପେକ୍ଖୱା;

ଇତରୀତରେନ ତୁସ୍ସେଯ୍ଯ, ଏକଧମ୍ମଞ୍ଚ ଭାୱଯେ’’ତି।

… ଧନିଯୋ ଥେରୋ…।

୫। ମାତଙ୍ଗପୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୩୧।

‘‘ଅତିସୀତଂ ଅତିଉଣ୍ହଂ, ଅତିସାୟମିଦଂ ଅହୁ;

ଇତି ୱିସ୍ସଟ୍ଠକମ୍ମନ୍ତେ, ଖଣା ଅଚ୍ଚେନ୍ତି ମାଣୱେ।

୨୩୨।

‘‘ୟୋ ଚ ସୀତଞ୍ଚ ଉଣ୍ହଞ୍ଚ, ତିଣା ଭିୟ୍ୟୋ ନ ମଞ୍ଞତି;

କରଂ ପୁରିସକିଚ୍ଚାନି, ସୋ ସୁଖା ନ ୱିହାୟତି।

୨୩୩।

‘‘ଦବ୍ବଂ କୁସଂ ପୋଟକିଲଂ, ଉସୀରଂ ମୁଞ୍ଜପବ୍ବଜଂ;

ଉରସା ପନୁଦିସ୍ସାମି, ୱିୱେକମନୁବ୍ରୂହୟ’’ନ୍ତି।

… ମାତଙ୍ଗପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୬। ଖୁଜ୍ଜସୋଭିତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୩୪।

‘‘ୟେ ଚିତ୍ତକଥୀ ବହୁସ୍ସୁତା, ସମଣା ପାଟଲିପୁତ୍ତୱାସିନୋ;

ତେସଞ୍ଞତରୋୟମାୟୁୱା, ଦ୍ୱାରେ ତିଟ୍ଠତି ଖୁଜ୍ଜସୋଭିତୋ।

୨୩୫।

‘‘ୟେ ଚିତ୍ତକଥୀ ବହୁସ୍ସୁତା, ସମଣା ପାଟଲିପୁତ୍ତୱାସିନୋ;

ତେସଞ୍ଞତରୋୟମାୟୁୱା, ଦ୍ୱାରେ ତିଟ୍ଠତି ମାଲୁତେରିତୋ।

୨୩୬।

‘‘ସୁୟୁଦ୍ଧେନ ସୁୟିଟ୍ଠେନ, ସଙ୍ଗାମୱିଜୟେନ ଚ;

ବ୍ରହ୍ମଚରିୟାନୁଚିଣ୍ଣେନ, ଏୱାୟଂ ସୁଖମେଧତୀ’’ତି।

… ଖୁଜ୍ଜସୋଭିତୋ ଥେରୋ…।

୭। ୱାରଣତ୍ଥେରଗାଥା

୨୩୭।

‘‘ୟୋଧ କୋଚି ମନୁସ୍ସେସୁ, ପରପାଣାନି ହିଂସତି;

ଅସ୍ମା ଲୋକା ପରମ୍ହା ଚ, ଉଭଯା ଧଂସତେ ନରୋ।

୨୩୮।

‘‘ଯୋ ଚ ମେତ୍ତେନ ଚିତ୍ତେନ, ସବ୍ବପାଣାନୁକମ୍ପତି;

ବହୁଞ୍ହି ସୋ ପସଵତି, ପୁଞ୍ଞଂ ତାଦିସକୋ ନରୋ।

୨୩୯।

‘‘ସୁଭାସିତସ୍ସ ସିକ୍ଖେଥ, ସମଣୂପାସନସ୍ସ ଚ;

ଏକାସନସ୍ସ ଚ ରହୋ, ଚିତ୍ତଵୂପସମସ୍ସ ଚା’’ତି।

… ଵାରଣୋ ଥେରୋ…।

୮। ଵସ୍ସିକତ୍ଥେରଗାଥା

୨୪୦।

‘‘ଏକୋପି ସଦ୍ଧୋ ମେଧାଵୀ, ଅସ୍ସଦ୍ଧାନୀଧ ଞାତିନଂ;

ଧମ୍ମଟ୍ଠୋ ସୀଲସମ୍ପନ୍ନୋ, ହୋତି ଅତ୍ଥାଯ ବନ୍ଧୁନଂ।

୨୪୧।

‘‘ନିଗ୍ଗଯ୍ହ ଅନୁକମ୍ପାଯ, ଚୋଦିତା ଞାତଯୋ ମଯା;

ଞାତିବନ୍ଧଵପେମେନ, କାରଂ କତ୍ୱାନ ଭିକ୍ଖୁସୁ।

୨୪୨।

‘‘ତେ ଅବ୍ଭତୀତା କାଲଙ୍କତା, ପତ୍ତା ତେ ତିଦିଵଂ ସୁଖଂ;

ଭାତରୋ ମଯ୍ହଂ ମାତା ଚ, ମୋଦନ୍ତି କାମକାମିନୋ’’ତି।

… ଵସ୍ସିକୋ [ପସ୍ସିକୋ (ସୀ। ସ୍ୟା। ପୀ।)] ଥେରୋ…।

୯। ଯସୋଜତ୍ଥେରଗାଥା

୨୪୩।

‘‘କାଲପବ୍ବଙ୍ଗସଙ୍କାସୋ, କିସୋ ଧମନିସନ୍ଥତୋ;

ମତ୍ତଞ୍ଞୂ ଅନ୍ନପାନମ୍ହି, ଅଦୀନମନସୋ ନରୋ’’।

୨୪୪।

‘‘ଫୁଟ୍ଠୋ ଡଂସେହି ମକସେହି, ଅରଞ୍ଞସ୍ମିଂ ବ୍ରହାୱନେ;

ନାଗୋ ସଙ୍ଗାମସୀସେୱ, ସତୋ ତତ୍ରାଧିୱାସଯେ।

୨୪୫।

‘‘ଯଥା ବ୍ରହ୍ମା ତଥା ଏକୋ, ଯଥା ଦେୱୋ ତଥା ଦୁୱେ;

ଯଥା ଗାମୋ ତଥା ତଯୋ, କୋଲାହଲଂ ତତୁତ୍ତରି’’ନ୍ତି।

… ଯସୋଜୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ସାଟିମତ୍ତିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୨୪୬।

‘‘ଅହୁ ତୁଯ୍ହଂ ପୁରେ ସଦ୍ଧା, ସା ତେ ଅଜ୍ଜ ନ ୱିଜ୍ଜତି;

ଯଂ ତୁଯ୍ହଂ ତୁଯ୍ହମେୱେତଂ, ନତ୍ଥି ଦୁଚ୍ଚରିତଂ ମମ।

୨୪୭।

‘‘ଅନିଚ୍ଚା ହି ଚଲା ସଦ୍ଧା, ଏୱଂ ଦିଟ୍ଠା ହି ସା ମଯା;

ରଜ୍ଜନ୍ତିପି ୱିରଜ୍ଜନ୍ତି, ତତ୍ଥ କିଂ ଜିଯ୍ଯତେ ମୁନି।

୨୪୮।

‘‘ପଚ୍ଚତି ମୁନିନୋ ଭତ୍ତଂ, ଥୋକଂ ଥୋକଂ କୁଲେ କୁଲେ;

ପିଣ୍ଡିକାଯ ଚରିସ୍ସାମି, ଅତ୍ଥି ଜଙ୍ଘବଲଂ [ଜଙ୍ଘାବଲଂ (ସୀ।)] ମମା’’ତି।

… ସାଟିମତ୍ତିଯୋ ଥେରୋ…।

୧୧। ଉପାଲିତ୍ଥେରଗାଥା

୨୪୯।

‘‘ସଦ୍ଧାଯ ଅଭିନିକ୍ଖମ୍ମ, ନୱପବ୍ବଜିତୋ ନୱୋ;

ମିତ୍ତେ ଭଜେଯ୍ଯ କଲ୍ଯାଣେ, ସୁଦ୍ଧାଜୀୱେ ଅତନ୍ଦିତେ।

୨୫୦।

‘‘ସଦ୍ଧାଯ ଅଭିନିକ୍ଖମ୍ମ, ନୱପବ୍ବଜିତୋ ନୱୋ;

ସଙ୍ଘସ୍ମିଂ ୱିହରଂ ଭିକ୍ଖୁ, ସିକ୍ଖେଥ ୱିନଯଂ ବୁଧୋ।

୨୫୧।

‘‘ସଦ୍ଧାଯ ଅଭିନିକ୍ଖମ୍ମ, ନୱପବ୍ବଜିତୋ ନୱୋ;

କପ୍ପାକପ୍ପେସୁ କୁସଲୋ, ଚରେଯ୍ଯ ଅପୁରକ୍ଖତୋ’’ତି।

… ଉପାଲିତ୍ଥେରୋ…।

୧୨। ଉତ୍ତରପାଲତ୍ଥେରଗାଥା

୨୫୨।

‘‘ପଣ୍ଡିତଂ ୱତ ମଂ ସନ୍ତଂ, ଅଲମତ୍ଥୱିଚିନ୍ତକଂ;

ପଞ୍ଚ କାମଗୁଣା ଲୋକେ, ସମ୍ମୋହା ପାତଯିଂସୁ ମଂ।

୨୫୩।

‘‘ପକ୍ଖନ୍ଦୋ ମାରୱିସଯେ, ଦଳ୍ହସଲ୍ଲସମପ୍ପିତୋ;

ଅସକ୍ଖିଂ ମଚ୍ଚୁରାଜସ୍ସ, ଅହଂ ପାସା ପମୁଞ୍ଚିତୁଂ।

୨୫୪।

‘‘ସବ୍ବେ କାମା ପହୀନା ମେ, ଭୱା ସବ୍ବେ ପଦାଲିତା [ୱିଦାଲିତା (ସୀ। ପୀ। ଅଟ୍ଠ।)];

ୱିକ୍ଖୀଣୋ ଜାତିସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ଉତ୍ତରପାଲୋ ଥେରୋ…।

୧୩। ଅଭିଭୂତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୫୫।

‘‘ସୁଣାଥ ଞାତଯୋ ସବ୍ବେ, ଯାୱନ୍ତେତ୍ଥ ସମାଗତା;

ଧମ୍ମଂ ୱୋ ଦେସଯିସ୍ସାମି, ଦୁକ୍ଖା ଜାତି ପୁନପ୍ପୁନଂ।

୨୫୬।

[ସଂ। ନି। ୧।୧୮୫] ‘‘ଆରମ୍ଭଥ [ଆରଭଥ (ସୀ। ସ୍ୟା।), ଆରବ୍ଭଥ (କ।)] ନିକ୍କମଥ, ଯୁଞ୍ଜଥ ବୁଦ୍ଧସାସନେ;

ଧୁନାଥ ମଚ୍ଚୁନୋ ସେନଂ, ନଳାଗାରଂୱ କୁଞ୍ଜରୋ।

୨୫୭।

‘‘ଯୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ, ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ୱିହସ୍ସତି [ୱିହେସ୍ସତି (ସ୍ଯା। ପୀ।)];

ପହାଯ ଜାତିସଂସାରଂ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତଂ କରିସ୍ସତୀ’’ତି।

… ଅଭିଭୂତୋ ଥେରୋ…।

୧୪। ଗୋତମତ୍ଥେରଗାଥା

୨୫୮।

‘‘ସଂସରଂ ହି ନିରଯଂ ଅଗଚ୍ଛିସ୍ସଂ, ପେତଲୋକମଗମଂ ପୁନପ୍ପୁନଂ;

ଦୁକ୍ଖମମ୍ହିପି ତିରଚ୍ଛାନଯୋନିଯଂ, ନେକଧା ହି ୱୁସିତଂ ଚିରଂ ମଯା।

୨୫୯।

‘‘ମାନୁସୋପି ଚ ଭୱୋଭିରାଧିତୋ, ସଗ୍ଗକାଯମଗମଂ ସକିଂ ସକିଂ;

ରୂପଧାତୁସୁ ଅରୂପଧାତୁସୁ, ନେୱସଞ୍ଞିସୁ ଅସଞ୍ଞିସୁଟ୍ଠିତଂ।

୨୬୦।

‘‘ସମ୍ଭୱା ସୁୱିଦିତା ଅସାରକା, ସଙ୍ଖତା ପଚଲିତା ସଦେରିତା;

ତଂ ୱିଦିତ୍ୱା ମହମତ୍ତସମ୍ଭୱଂ, ସନ୍ତିମେୱ ସତିମା ସମଜ୍ଝଗା’’ନ୍ତି।

… ଗୋତମୋ ଥେରୋ…।

୧୫। ହାରିତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୬୧।

‘‘ଯୋ ପୁବ୍ବେ କରଣୀଯାନି, ପଚ୍ଛା ସୋ କାତୁମିଚ୍ଛତି;

ସୁଖା ସୋ ଧଂସତେ ଠାନା, ପଚ୍ଛା ଚ ମନୁତପ୍ପତି।

୨୬୨।

‘‘ଯଞ୍ହି କଯିରା ତଞ୍ହି ୱଦେ, ଯଂ ନ କଯିରା ନ ତଂ ୱଦେ;

ଅକରୋନ୍ତଂ ଭାସମାନଂ, ପରିଜାନନ୍ତି ପଣ୍ଡିତା।

୨୬୩।

‘‘ସୁସୁଖଂ ୱତ ନିବ୍ବାନଂ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧଦେସିତଂ;

ଅସୋକଂ ୱିରଜଂ ଖେମଂ, ଯତ୍ଥ ଦୁକ୍ଖଂ ନିରୁଜ୍ଝତୀ’’ତି।

… ହାରିତୋ ଥେରୋ…।

୧୬। ୱିମଲତ୍ଥେରଗାଥା

୨୬୪।

‘‘ପାପମିତ୍ତେ ୱିୱଜ୍ଜେତ୍ୱା, ଭଜେଯ୍ୟୁତ୍ତମପୁଗ୍ଗଲଂ;

ଓୱାଦେ ଚସ୍ସ ତିଟ୍ଠେଯ୍ୟ, ପତ୍ଥେନ୍ତୋ ଅଚଲଂ ସୁଖଂ।

୨୬୫।

‘‘ପରିତ୍ତଂ ଦାରୁମାରୁଯ୍ହ, ଯଥା ସୀଦେ ମହଣ୍ଣୱେ;

ଏୱଂ କୁସୀତମାଗମ୍ମ, ସାଧୁଜୀୱୀପି ସୀଦତି;

ତସ୍ମା ତଂ ପରିୱଜ୍ଜେଯ୍ୟ, କୁସୀତଂ ହୀନୱୀରିଯଂ।

୨୬୬।

‘‘ପୱିୱିତ୍ତେହି ଅରିଯେହି, ପହିତତ୍ତେହି ଝାଯିଭି;

ନିଚ୍ଚଂ ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯେହି, ପଣ୍ଡିତେହି ସହାୱସେ’’ତି।

… ୱିମଲୋ ଥେରୋ…।

ତିକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ଅଙ୍ଗଣିକୋ ଭାରଦ୍ୱାଜୋ, ପଚ୍ଚଯୋ ବାକୁଲୋ ଇସି;

ଧନିଯୋ ମାତଙ୍ଗପୁତ୍ତୋ, ସୋଭିତୋ ୱାରଣୋ ଇସି।

ୱସ୍ସିକୋ ଚ ଯସୋଜୋ ଚ, ସାଟିମତ୍ତିଯୁପାଲି ଚ;

ଉତ୍ତରପାଲୋ ଅଭିଭୂତୋ, ଗୋତମୋ ହାରିତୋପି ଚ।

ଥେରୋ ତିକନିପାତମ୍ହି, ନିବ୍ବାନେ ୱିମଲୋ କତୋ;

ଅଟ୍ଠତାଲୀସ ଗାଥାଯୋ, ଥେରା ସୋଳସ କିତ୍ତିତାତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୪। ଚତୁକ୍କନିପାତୋ

୧। ନାଗସମାଲତ୍ଥେରଗାଥା

୨୬୭।

‘‘ଅଲଙ୍କତା ସୁୱସନା, ମାଲିନୀ ଚନ୍ଦନୁସ୍ସଦା;

ମଜ୍ଝେ ମହାପଥେ ନାରୀ, ତୁରିଯେ ନଚ୍ଚତି ନଟ୍ଟକୀ।

୨୬୮।

‘‘ପିଣ୍ଡିକାଯ ପୱିଟ୍ଠୋହଂ, ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ନଂ ଉଦିକ୍ଖିସଂ;

ଅଲଙ୍କତଂ ସୁୱସନଂ, ମଚ୍ଚୁପାସଂୱ ଓଡ୍ଡିତଂ।

୨୬୯।

‘‘ତତୋ ମେ ମନସୀକାରୋ, ଯୋନିସୋ ଉଦପଜ୍ଜଥ;

ଆଦୀନୱୋ ପାତୁରହୁ, ନିବ୍ବିଦା ସମତିଟ୍ଠଥ [ସମ୍ପତିଟ୍ଠଥ (କ।)]।

୨୭୦।

‘‘ତତୋ ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି ମେ, ପସ୍ସ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ନାଗସମାଲୋ ଥେରୋ…।

୨। ଭଗୁତ୍ଥେରଗାଥା

୨୭୧।

‘‘ଅହଂ ମିଦ୍ଧେନ ପକତୋ, ୱିହାରା ଉପନିକ୍ଖମିଂ;

ଚଙ୍କମଂ ଅଭିରୁହନ୍ତୋ, ତତ୍ଥେୱ ପପତିଂ ଛମା।

୨୭୨।

‘‘ଗତ୍ତାନି ପରିମଜ୍ଜିତ୍ୱା, ପୁନପାରୁଯ୍ହ ଚଙ୍କମଂ;

ଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମିଂ ସୋହଂ, ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ସୁସମାହିତୋ।

୨୭୩।

‘‘ତତୋ ମେ ମନସୀକାରୋ, ଯୋନିସୋ ଉଦପଜ୍ଜଥ;

ଆଦୀନୱୋ ପାତୁରହୁ, ନିବ୍ବିଦା ସମତିଟ୍ଠଥ।

୨୭୪।

‘‘ତତୋ ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି ମେ, ପସ୍ସ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଭଗୁତ୍ଥେରୋ…।

୩। ସଭିୟତ୍ଥେରଗାଥା

୨୭୫।

[ଧ। ପ। ୬ ଧମ୍ମପଦେପି] ‘‘ପରେ ଚ ନ ୱିଜାନନ୍ତି, ମୟମେତ୍ଥ ଯମାମସେ;

ଯେ ଚ ତତ୍ଥ ୱିଜାନନ୍ତି, ତତୋ ସମ୍ମନ୍ତି ମେଧଗା।

୨୭୬।

‘‘ଯଦା ଚ ଅୱିଜାନନ୍ତା, ଇରିୟନ୍ତ୍ୟମରା ୱିୟ;

ୱିଜାନନ୍ତି ଚ ଯେ ଧମ୍ମଂ, ଆତୁରେସୁ ଅନାତୁରା।

୨୭୭।

‘‘ଯଂ କିଞ୍ଚି ସିଥିଲଂ କମ୍ମଂ, ସଂକିଲିଟ୍ଠଞ୍ଚ ଯଂ ୱତଂ;

ସଙ୍କସ୍ସରଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ, ନ ତଂ ହୋତି ମହପ୍ଫଲଂ।

୨୭୮।

‘‘ଯସ୍ସ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀସୁ, ଗାରୱୋ ନୂପଲବ୍ଭତି;

ଆରକା ହୋତି ସଦ୍ଧମ୍ମା, ନଭଂ ପୁଥୱିୟା ଯଥା’’ତି।

… ସଭିୟୋ ଥେରୋ…।

୪। ନନ୍ଦକତ୍ଥେରଗାଥା

୨୭୯।

‘‘ଧିରତ୍ଥୁ ପୂରେ ଦୁଗ୍ଗନ୍ଧେ, ମାରପକ୍ଖେ ଅୱସ୍ସୁତେ;

ନଓସୋତାନି ତେ କାଯେ, ଯାନି ସନ୍ଦନ୍ତି ସବ୍ବଦା।

୨୮୦।

‘‘ମା ପୁରାଣଂ ଅମଞ୍ଞିତ୍ଥୋ, ମାସାଦେସି ତଥାଗତେ;

ସଗ୍ଗେପି ତେ ନ ରଜ୍ଜନ୍ତି, କିମଙ୍ଗଂ ପନ [କିମଙ୍ଗ ପନ (ସୀ।)] ମାନୁସେ।

୨୮୧।

‘‘ଯେ ଚ ଖୋ ବାଲା ଦୁମ୍ମେଧା, ଦୁମ୍ମନ୍ତୀ ମୋହପାରୁତା;

ତାଦିସା ତତ୍ଥ ରଜ୍ଜନ୍ତି, ମାରଖିତ୍ତମ୍ହି ବନ୍ଧନେ।

୨୮୨।

‘‘ଯେସଂ ରାଗୋ ଚ ଦୋସୋ ଚ, ଅୱିଜ୍ଜା ଚ ୱିରାଜିତା;

ତାଦୀ ତତ୍ଥ ନ ରଜ୍ଜନ୍ତି, ଛିନ୍ନସୁତ୍ତା ଅବନ୍ଧନା’’ତି।

… ନନ୍ଦକୋ ଥେରୋ…।

୫। ଜମ୍ବୁକତ୍ଥେରଗାଥା

୨୮୩।

‘‘ପଞ୍ଚପଞ୍ଞାସୱସ୍ସାନି, ରଜୋଜଲ୍ଲମଧାରଯିଂ;

ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ମାସିକଂ ଭତ୍ତଂ, କେସମସ୍ସୁଂ ଅଲୋଚଯିଂ।

୨୮୪।

‘‘ଏକପାଦେନ ଅଟ୍ଠାସିଂ, ଆସନଂ ପରିୱଜ୍ଜଯିଂ;

ସୁକ୍ଖଗୂଥାନି ଚ ଖାଦିଂ, ଉଦ୍ଦେସଞ୍ଚ ନ ସାଦିଯିଂ।

୨୮୫।

‘‘ଏତାଦିସଂ କରିତ୍ୱାନ, ବହୁଂ ଦୁଗ୍ଗତିଗାମିନଂ;

ୱୁଯ୍ହମାନୋ ମହୋଘେନ, ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣମାଗମଂ।

୨୮୬।

‘‘ସରଣଗମନଂ ପସ୍ସ, ପସ୍ସ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଜମ୍ବୁକୋ ଥେରୋ…।

୬। ସେନକତ୍ଥେରଗାଥା

୨୮୭।

‘‘ସ୍ୱାଗତଂ ୱତ ମେ ଆସି, ଗଯାଯଂ ଗଯଫଗ୍ଗୁଯା;

ଯଂ ଅଦ୍ଦସାସିଂ ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ଦେସେନ୍ତଂ ଧମ୍ମମୁତ୍ତମଂ।

୨୮୮।

‘‘ମହପ୍ପଭଂ ଗଣାଚରିଯଂ, ଅଗ୍ଗପତ୍ତଂ ୱିନାଯକଂ;

ସଦେୱକସ୍ସ ଲୋକସ୍ସ, ଜିନଂ ଅତୁଲଦସ୍ସନଂ।

୨୮୯।

‘‘ମହାନାଗଂ ମହାୱୀରଂ, ମହାଜୁତିମନାସୱଂ;

ସବ୍ବାସୱପରିକ୍ଖୀଣଂ, ସତ୍ଥାରମକୁତୋଭଯଂ।

୨୯୦।

‘‘ଚିରସଂକିଲିଟ୍ଠଂ ୱତ ମଂ, ଦିଟ୍ଠିସନ୍ଦାନବନ୍ଧିତଂ [ସନ୍ଧିତଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।), ସନ୍ଦିତଂ (ପୀ। ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)];

ୱିମୋଚଯି ସୋ ଭଗୱା, ସବ୍ବଗନ୍ଥେହି ସେନକ’’ନ୍ତି।

… ସେନକୋ ଥେରୋ…।

୭। ସମ୍ଭୂତତ୍ଥେରଗାଥା

୨୯୧।

‘‘ଯୋ ଦନ୍ଧକାଲେ ତରତି, ତରଣୀଯେ ଚ ଦନ୍ଧଯେ;

ଅଯୋନି [ଅଯୋନିସୋ (ସ୍ୟା।)] ସଂୱିଧାନେନ, ବାଲୋ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛତି।

୨୯୨।

‘‘ତସ୍ସତ୍ଥା ପରିହାଯନ୍ତି, କାଳପକ୍ଖେୱ ଚନ୍ଦିମା;

ଆଯସକ୍ୟଞ୍ଚ [ଆଯସସ୍ୟଞ୍ଚ (ସୀ।)] ପପ୍ପୋତି, ମିତ୍ତେହି ଚ ୱିରୁଜ୍ଝତି।

୨୯୩।

‘‘ଯୋ ଦନ୍ଧକାଲେ ଦନ୍ଧେତି, ତରଣୀଯେ ଚ ତାରଯେ;

ଯୋନିସୋ ସଂୱିଧାନେନ, ସୁଖଂ ପପ୍ପୋତି ପଣ୍ଡିତୋ।

୨୯୪।

‘‘ତସ୍ସତ୍ଥା ପରିପୂରେନ୍ତି, ସୁକ୍କପକ୍ଖେୱ ଚନ୍ଦିମା;

ଯସୋ କିତ୍ତିଞ୍ଚ ପପ୍ପୋତି, ମିତ୍ତେହି ନ ୱିରୁଜ୍ଝତୀ’’ତି।

… ସମ୍ଭୂତୋ ଥେରୋ…।

୮। ରାହୁଲତ୍ଥେରଗାଥା

୨୯୫।

‘‘ଉଭଯେନେୱ ସମ୍ପନ୍ନୋ, ରାହୁଲଭଦ୍ଦୋତି ମଂ ୱିଦୂ;

ଯଞ୍ଚମ୍ହି ପୁତ୍ତୋ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ, ଯଞ୍ଚ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁମା।

୨୯୬।

‘‘ଯଞ୍ଚ ମେ ଆସୱା ଖୀଣା, ଯଞ୍ଚ ନତ୍ଥି ପୁନବ୍ଭୱୋ;

ଅରହା ଦକ୍ଖିଣେଯ୍ୟୋମ୍ହି, ତେୱିଜ୍ଜୋ ଅମତଦ୍ଦସୋ।

୨୯୭।

‘‘କାମନ୍ଧା ଜାଲପଚ୍ଛନ୍ନା, ତଣ୍ହାଛାଦନଛାଦିତା;

ପମତ୍ତବନ୍ଧୁନା ବଦ୍ଧା, ମଚ୍ଛାୱ କୁମିନାମୁଖେ।

୨୯୮।

‘‘ତଂ କାମଂ ଅହମୁଜ୍ଝିତ୍ୱା, ଛେତ୍ୱା ମାରସ୍ସ ବନ୍ଧନଂ;

ସମୂଲଂ ତଣ୍ହମବ୍ବୁଯ୍ହ, ସୀତିଭୂତୋସ୍ମି ନିବ୍ବୁତୋ’’ତି।

… ରାହୁଲୋ ଥେରୋ…।

୯। ଚନ୍ଦନତ୍ଥେରଗାଥା

୨୯୯।

‘‘ଜାତରୂପେନ ସଞ୍ଛନ୍ନା [ପଚ୍ଛନ୍ନା (ସୀ।)], ଦାସୀଗଣପୁରକ୍ଖତା;

ଅଙ୍କେନ ପୁତ୍ତମାଦାଯ, ଭରିଯା ମଂ ଉପାଗମି।

୩୦୦।

‘‘ତଞ୍ଚ ଦିସ୍ୱାନ ଆୟନ୍ତିଂ, ସକପୁତ୍ତସ୍ସ ମାତରଂ;

ଅଲଙ୍କତଂ ସୁୱସନଂ, ମଚ୍ଚୁପାସଂୱ ଓଡ୍ଡିତଂ।

୩୦୧।

‘‘ତତୋ ମେ ମନସୀକାରୋ, ୟୋନିସୋ ଉଦପଜ୍ଜଥ;

ଆଦୀନୱୋ ପାତୁରହୁ, ନିବ୍ବିଦା ସମତିଟ୍ଠଥ।

୩୦୨।

‘‘ତତୋ ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି ମେ, ପସ୍ସ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଚନ୍ଦନୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ଧମ୍ମିକତ୍ଥେରଗାଥା

୩୦୩।

[ଜା। ୧।୧୦।୧୦୨ ଜାତକେପି] ‘‘ଧମ୍ମୋ ହୱେ ରକ୍ଖତି ଧମ୍ମଚାରିଂ, ଧମ୍ମୋ ସୁଚିଣ୍ଣୋ ସୁଖମାୱହତି;

ଏସାନିସଂସୋ ଧମ୍ମେ ସୁଚିଣ୍ଣେ, ନ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ଗଚ୍ଛତି ଧମ୍ମଚାରୀ।

୩୦୪।

[ଜା। ୧।୧୫।୩୮୫] ‘‘ନହି ଧମ୍ମୋ ଅଧମ୍ମୋ ଚ, ଉଭୋ ସମୱିପାକିନୋ;

ଅଧମ୍ମୋ ନିରୟଂ ନେତି, ଧମ୍ମୋ ପାପେତି ସୁଗ୍ଗତିଂ।

୩୦୫।

‘‘ତସ୍ମା ହି ଧମ୍ମେସୁ କରେୟ୍ୟ ଛନ୍ଦଂ, ଇତି ମୋଦମାନୋ ସୁଗତେନ ତାଦିନା;

ଧମ୍ମେ ଠିତା ସୁଗତୱରସ୍ସ ସାୱକା, ନୀୟନ୍ତି ଧୀରା ସରଣୱରଗ୍ଗଗାମିନୋ।

୩୦୬।

‘‘ୱିପ୍ଫୋଟିତୋ ଗଣ୍ଡମୂଲୋ, ତଣ୍ହାଜାଲୋ ସମୂହତୋ;

ସୋ ଖୀଣସଂସାରୋ ନ ଚତ୍ଥି କିଞ୍ଚନଂ,

ଚନ୍ଦୋ ଯଥା ଦୋସିନା ପୁଣ୍ଣମାସିଯ’’ନ୍ତି।

… ଧମ୍ମିକୋ ଥେରୋ…।

୧୧। ସପ୍ପକତ୍ଥେରଗାଥା

୩୦୭।

‘‘ଯଦା ବଲାକା ସୁଚିପଣ୍ଡରଚ୍ଛଦା, କାଳସ୍ସ ମେଘସ୍ସ ଭଯେନ ତଜ୍ଜିତା;

ପଲେହିତି ଆଲଯମାଲଯେସିନୀ, ତଦା ନଦୀ ଅଜକରଣୀ ରମେତି ମଂ।

୩୦୮।

‘‘ଯଦା ବଲାକା ସୁଵିସୁଦ୍ଧପଣ୍ଡରା, କାଳସ୍ସ ମେଘସ୍ସ ଭଯେନ ତଜ୍ଜିତା;

ପରିଯେସତି ଲେଣମଲେଣଦସ୍ସିନୀ, ତଦା ନଦୀ ଅଜକରଣୀ ରମେତି ମଂ।

୩୦୯।

‘‘କଂ ନୁ ତତ୍ଥ ନ ରମେନ୍ତି, ଜମ୍ବୁଯୋ ଉଭତୋ ତହିଂ;

ସୋଭେନ୍ତି ଆପଗାକୂଲଂ, ମମ ଲେଣସ୍ସ [ମହାଲେଣସ୍ସ (ସ୍ୟା। କ।)] ପଚ୍ଛତୋ।

୩୧୦।

‘‘ତା ମତମଦସଙ୍ଘସୁପ୍ପହୀନା,

ଭେକା ମନ୍ଦଵତୀ ପନାଦଯନ୍ତି;

‘ନାଜ୍ଜ ଗିରିନଦୀହି ଵିପ୍ପଵାସସମଯୋ,

ଖେମା ଅଜକରଣୀ ସିଵା ସୁରମ୍ମା’’’ତି।

… ସପ୍ପକୋ ଥେରୋ…।

୧୨। ମୁଦିତତ୍ଥେରଗାଥା

୩୧୧।

‘‘ପବ୍ବଜିଂ ଜୀଵିକତ୍ଥୋହଂ, ଲଦ୍ଧାନ ଉପସମ୍ପଦଂ;

ତତୋ ସଦ୍ଧଂ ପଟିଲଭିଂ, ଦଳ୍ହଵୀରିଯୋ ପରକ୍କମିଂ।

୩୧୨।

‘‘କାମଂ ଭିଜ୍ଜତୁଯଂ କାଯୋ, ମଂସପେସୀ ଵିସୀଯରୁଂ [ଵିସିଯନ୍ତୁ (କ।)];

ଉଭୋ ଜଣ୍ଣୁକସନ୍ଧୀହି, ଜଙ୍ଘାଯୋ ପପତନ୍ତୁ ମେ।

୩୧୩।

‘‘ନାସିସ୍ସଂ ନ ପିୱିସ୍ସାମି, ୱିହାରା ଚ ନ ନିକ୍ଖମେ;

ନପି ପସ୍ସଂ ନିପାତେସ୍ସଂ, ତଣ୍ହାସଲ୍ଲେ ଅନୂହତେ।

୩୧୪।

‘‘ତସ୍ସ ମେୱଂ ୱିହରତୋ, ପସ୍ସ ୱୀରିଯପରକ୍କମଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ମୁଦିତୋ ଥେରୋ…।

ଚତୁକ୍କନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ନାଗସମାଲୋ ଭଗୁ ଚ, ସଭିଯୋ ନନ୍ଦକୋପି ଚ;

ଜମ୍ବୁକୋ ସେନକୋ ଥେରୋ, ସମ୍ଭୂତୋ ରାହୁଲୋପି ଚ।

ଭୱତି ଚନ୍ଦନୋ ଥେରୋ, ଦସେତେ [ଇଦାନି ନୱେୱ ଥେରା ଦିସ୍ସନ୍ତି] ବୁଦ୍ଧସାୱକା;

ଧମ୍ମିକୋ ସପ୍ପକୋ ଥେରୋ, ମୁଦିତୋ ଚାପି ତେ ତଯୋ;

ଗାଥାଯୋ ଦ୍ୱେ ଚ ପଞ୍ଞାସ, ଥେରା ସବ୍ବେପି ତେରସାତି [ଇଦାନି ଦ୍ୱାଦସେୱ ଥେରା ଦିସ୍ସନ୍ତି]।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୫। ପଞ୍ଚକନିପାତୋ

୧। ରାଜଦତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୩୧୫।

‘‘ଭିକ୍ଖୁ ସିୱଥିକଂ [ସୀୱଥିକଂ (ସୀ। ସ୍ୟା। ପୀ।)] ଗନ୍ତ୍ୱା, ଅଦ୍ଦସ ଇତ୍ଥିମୁଜ୍ଝିତଂ;

ଅପୱିଦ୍ଧଂ ସୁସାନସ୍ମିଂ, ଖଜ୍ଜନ୍ତିଂ କିମିହୀ ଫୁଟଂ।

୩୧୬।

‘‘ଯଞ୍ହି ଏକେ ଜିଗୁଚ୍ଛନ୍ତି, ମତଂ ଦିସ୍ୱାନ ପାପକଂ;

କାମରାଗୋ ପାତୁରହୁ, ଅନ୍ଧୋୱ ସୱତୀ [ୱସତୀ (ସୀ।)] ଅହୁଂ।

୩୧୭।

‘‘ଓରଂ ଓଦନପାକମ୍ହା, ତମ୍ହା ଠାନା ଅପକ୍କମିଂ;

ସତିମା ସମ୍ପଜାନୋହଂ, ଏକମନ୍ତଂ ଉପାୱିସିଂ।

୩୧୮।

‘‘ତତୋ ମେ ମନସୀକାରୋ, ଯୋନିସୋ ଉଦପଜ୍ଜଥ;

ଆଦୀନୱୋ ପାତୁରହୁ, ନିବ୍ବିଦା ସମତିଟ୍ଠଥ।

୩୧୯।

‘‘ତତୋ ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି ମେ, ପସ୍ସ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ରାଜଦତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୨। ସୁଭୂତତ୍ଥେରଗାଥା

୩୨୦।

‘‘ଅଯୋଗେ ଯୁଞ୍ଜିମତ୍ତାନଂ, ପୁରିସୋ କିଚ୍ଚମିଚ୍ଛକୋ [କିଚ୍ଚମିଚ୍ଛତୋ (ସୀ।), କିଚ୍ଚମିଚ୍ଛଯଂ (କତ୍ଥଚି)];

ଚରଂ ଚେ ନାଧିଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ‘ତଂ ମେ ଦୁବ୍ଭଗଲକ୍ଖଣଂ’।

୩୨୧।

‘‘ଅକୂଢହଂ ଅଘଗତଂ ୱିଜିତଂ, ଏକଞ୍ଚେ ଓସ୍ସଜେୟ୍ୟ କଲୀୱ ସିୟା;

ସବ୍ବାନିପି ଚେ ଓସ୍ସଜେୟ୍ୟ ଅନ୍ଧୋୱ ସିୟା, ସମୱିସମସ୍ସ ଅଦସ୍ସନତୋ।

୩୨୨।

‘‘ୟଞ୍ହି କୟିରା ତଞ୍ହି ୱଦେ, ୟଂ ନ କୟିରା ନ ତଂ ୱଦେ;

ଅକରୋନ୍ତଂ ଭାସମାନଂ, ପରିଜାନନ୍ତି ପଣ୍ଡିତା।

୩୨୩।

[ଧ। ପ। ୫୧ ଧମ୍ମପଦେପି] ‘‘ୟଥାପି ରୁଚିରଂ ପୁପ୍ଫଂ, ୱଣ୍ଣୱନ୍ତଂ ଅଗନ୍ଧକଂ;

ଏୱଂ ସୁଭାସିତା ୱାଚା, ଅଫଲା ହୋତି ଅକୁବ୍ବତୋ।

୩୨୪।

[ଧ। ପ। ୫୨] ‘‘ୟଥାପି ରୁଚିରଂ ପୁପ୍ଫଂ, ୱଣ୍ଣୱନ୍ତଂ ସୁଗନ୍ଧକଂ [ସଗନ୍ଧକଂ (ସୀ। ସ୍ୟା। ପୀ।)];

ଏୱଂ ସୁଭାସିତା ୱାଚା, ସଫଲା ହୋତି କୁବ୍ବତୋ’’ତି [ସକୁବ୍ବତୋ (ସୀ। ପୀ।), ସୁକୁବ୍ବତୋ (ସ୍ୟା।)]।

… ସୁଭୂତୋ ଥେରୋ…।

୩। ଗିରିମାନନ୍ଦତ୍ଥେରଗାଥା

୩୨୫।

‘‘ୱସ୍ସତି ଦେୱୋ ୟଥା ସୁଗୀତଂ, ଛନ୍ନା ମେ କୁଟିକା ସୁଖା ନିୱାତା;

ତସ୍ସଂ ୱିହରାମି ୱୂପସନ୍ତୋ, ଅଥ ଚେ ପତ୍ଥୟସୀ ପୱସ୍ସ ଦେୱ।

୩୨୬।

‘‘ୱସ୍ସତି ଦେୱୋ ୟଥା ସୁଗୀତଂ, ଛନ୍ନା ମେ କୁଟିକା ସୁଖା ନିୱାତା;

ତସ୍ସଂ ୱିହରାମି ସନ୍ତଚିତ୍ତୋ, ଅଥ ଚେ ପତ୍ଥୟସୀ ପୱସ୍ସ ଦେୱ।

୩୨୭।

‘‘ୱସ୍ସତି ଦେୱୋ…ପେ… ତସ୍ସଂ ୱିହରାମି ୱୀତରାଗୋ…ପେ…।

୩୨୮।

‘‘ୱସ୍ସତି ଦେୱୋ…ପେ… ତସ୍ସଂ ୱିହରାମି ୱୀତଦୋସୋ…ପେ…।

୩୨୯।

''ୱସ୍ସତି ଦେୱୋ…ପେ… ତସ୍ସଂ ୱିହରାମି ୱୀତମୋହୋ;

ଅଥ ଚେ ପତ୍ଥୟସୀ ପୱସ୍ସ ଦେୱା''ତି।

… ଗିରିମାନନ୍ଦୋ ଥେରୋ…।

୪। ସୁମନତ୍ଥେରଗାଥା

୩୩୦।

''ଯଂ ପତ୍ଥୟାନୋ ଧମ୍ମେସୁ, ଉପଜ୍ଝାୟୋ ଅନୁଗ୍ଗହି;

ଅମତଂ ଅଭିକଙ୍ଖନ୍ତଂ, କତଂ କତ୍ତବ୍ବକଂ ମୟା।

୩୩୧।

''ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ ସଚ୍ଛିକତୋ, ସୟଂ ଧମ୍ମୋ ଅନୀତିହୋ;

ୱିସୁଦ୍ଧିଞ୍ଞାଣୋ ନିକ୍କଙ୍ଖୋ, ବ୍ୟାକରୋମି ତୱନ୍ତିକେ।

୩୩୨।

''ପୁବ୍ବେନିୱାସଂ ଜାନାମି, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ୱିସୋଧିତଂ;

ସଦତ୍ଥୋ ମେ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୩୩୩।

''ଅପ୍ପମତ୍ତସ୍ସ ମେ ସିକ୍ଖା, ସୁସ୍ସୁତା ତୱ ସାସନେ;

ସବ୍ବେ ମେ ଆସୱା ଖୀଣା, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ।

୩୩୪।

''ଅନୁସାସି ମଂ ଅରିୟୱତା, ଅନୁକମ୍ପି ଅନୁଗ୍ଗହି;

ଅମୋଘୋ ତୁୟ୍ହମୋୱାଦୋ, ଅନ୍ତେୱାସିମ୍ହି ସିକ୍ଖିତୋ''ତି।

… ସୁମନୋ ଥେରୋ…।

୫। ୱଡ୍ଢତ୍ଥେରଗାଥା

୩୩୫।

''ସାଧୂ ହି କିର ମେ ମାତା, ପତୋଦଂ ଉପଦଂସୟି;

ଯସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ଅନୁସିଟ୍ଠୋ ଜନେତ୍ତିଯା;

ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯୋ ପହିତତ୍ତୋ, ପତ୍ତୋ ସମ୍ବୋଧିମୁତ୍ତମଂ।

୩୩୬।

‘‘ଅରହା ଦକ୍ଖିଣେଯ୍ୟୋମ୍ହି, ତେୱିଜ୍ଜୋ ଅମତଦ୍ଦସୋ;

ଜେତ୍ୱା ନମୁଚିନୋ ସେନଂ, ୱିହରାମି ଅନାସୱୋ।

୩୩୭।

‘‘ଅଜ୍ଝତ୍ତଞ୍ଚ ବହିଦ୍ଧା ଚ, ଯେ ମେ ୱିଜ୍ଜିଂସୁ ଆସୱା;

ସବ୍ବେ ଅସେସା ଉଚ୍ଛିନ୍ନା, ନ ଚ ଉପ୍ପଜ୍ଜରେ ପୁନ।

୩୩୮।

‘‘ୱିସାରଦା ଖୋ ଭଗିନୀ, ଏତମତ୍ଥଂ ଅଭାସଯି;

‘ଅପିହା ନୂନ ମଯିପି, ୱନଥୋ ତେ ନ ୱିଜ୍ଜତି’।

୩୩୯।

‘‘ପରିଯନ୍ତକତଂ ଦୁକ୍ଖଂ, ଅନ୍ତିମୋଯଂ ସମୁସ୍ସଯୋ;

ଜାତିମରଣସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ୱଡ୍ଢୋ ଥେରୋ…।

୬। ନଦୀକସ୍ସପତ୍ଥେରଗାଥା

୩୪୦।

‘‘ଅତ୍ଥାଯ ୱତ ମେ ବୁଦ୍ଧୋ, ନଦିଂ ନେରଞ୍ଜରଂ ଅଗା;

ଯସ୍ସାହଂ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱାନ, ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିଂ ୱିୱଜ୍ଜଯିଂ।

୩୪୧।

‘‘ଯଜିଂ ଉଚ୍ଚାୱଚେ ଯଞ୍ଞେ, ଅଗ୍ଗିହୁତ୍ତଂ ଜୁହିଂ ଅହଂ;

‘ଏସା ସୁଦ୍ଧୀ’ତି ମଞ୍ଞନ୍ତୋ, ଅନ୍ଧଭୂତୋ [ଅନ୍ଧୀଭୂତୋ (କ।)] ପୁଥୁଜ୍ଜନୋ।

୩୪୨।

‘‘ଦିଟ୍ଠିଗହନପକ୍ଖନ୍ଦୋ [ପକ୍ଖନ୍ତୋ (ସୀ।), ପକ୍ଖନ୍ନୋ (ସ୍ୟା। ପୀ।)], ପରାମାସେନ ମୋହିତୋ;

ଅସୁଦ୍ଧିଂ ମଞ୍ଞିସଂ ସୁଦ୍ଧିଂ, ଅନ୍ଧଭୂତୋ ଅୱିଦ୍ଦସୁ।

୩୪୩।

‘‘ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠି ପହୀନା ମେ, ଭୱା ସବ୍ବେ ପଦାଲିତା [ୱିଦାଲିତା (କ।)];

ଜୁହାମି ଦକ୍ଖିଣେୟ୍ୟଗ୍ଗିଂ, ନମସ୍ସାମି ତଥାଗତଂ।

୩୪୪।

‘‘ମୋହା ସବ୍ବେ ପହୀନା ମେ, ଭୱତଣ୍ହା ପଦାଲିତା;

ୱିକ୍ଖୀଣୋ ଜାତିସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ନଦୀକସ୍ସପୋ ଥେରୋ…।

୭। ଗୟାକସ୍ସପତ୍ଥେରଗାଥା

୩୪୫।

‘‘ପାତୋ ମଜ୍ଝନ୍ହିକଂ ସାୟଂ, ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଦିୱସସ୍ସହଂ;

ଓତରିଂ ଉଦକଂ ସୋହଂ, ଗୟାୟ ଗୟଫଗ୍ଗୁୟା।

୩୪୬।

‘‘‘ୟଂ ମୟା ପକତଂ ପାପଂ, ପୁବ୍ବେ ଅଞ୍ଞାସୁ ଜାତିସୁ;

ତଂ ଦାନୀଧ ପୱାହେମି’, ଏୱଂଦିଟ୍ଠି ପୁରେ ଅହୁଂ।

୩୪୭।

‘‘ସୁତ୍ୱା ସୁଭାସିତଂ ୱାଚଂ, ଧମ୍ମତ୍ଥସହିତଂ ପଦଂ;

ତଥଂ ୟାଥାୱକଂ ଅତ୍ଥଂ, ୟୋନିସୋ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖିସଂ;

୩୪୮।

‘‘ନିନ୍ହାତସବ୍ବପାପୋମ୍ହି, ନିମ୍ମଲୋ ପୟତୋ ସୁଚି;

ସୁଦ୍ଧୋ ସୁଦ୍ଧସ୍ସ ଦାୟାଦୋ, ପୁତ୍ତୋ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଓରସୋ।

୩୪୯।

‘‘ଓଗୟ୍ହଟ୍ଠଙ୍ଗିକଂ ସୋତଂ, ସବ୍ବପାପଂ ପୱାହୟିଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନ୍ଛଗମିଂ, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ଗୟାକସ୍ସପୋ ଥେରୋ…।

୮। ୱକ୍କଲିତ୍ଥେରଗାଥା

୩୫୦।

‘‘ୱାତରୋଗାଭିନୀତୋ ତ୍ୱଂ, ୱିହରଂ କାନନେ ୱନେ;

ପୱିଟ୍ଠଗୋଚରେ ଲୂଖେ, କଥଂ ଭିକ୍ଖୁ କରିସ୍ସସି।

୩୫୧।

‘‘ପୀତିସୁଖେନ ୱିପୁଲେନ, ଫରମାନୋ ସମୁସ୍ସୟଂ;

ଲୂଖମ୍ପି ଅଭିସମ୍ଭୋନ୍ତୋ, ୱିହରିସ୍ସାମି କାନନେ।

୩୫୨।

‘‘ଭାୱେନ୍ତୋ ସତିପଟ୍ଠାନେ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନି ବଲାନି ଚ;

ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗାନି ଚ ଭାୱେନ୍ତୋ, ୱିହରିସ୍ସାମି କାନନେ।

୩୫୩।

‘‘ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯେ ପହିତତ୍ତେ, ନିଚ୍ଚଂ ଦଳ୍ହପରକ୍କମେ [ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯୋ ପହିତତ୍ତୋ, ନିଚ୍ଚଂ ଦଳ୍ହପରକ୍କମୋ (ସୀ।)];

ସମଗ୍ଗେ ସହିତେ ଦିସ୍ୱା, ୱିହରିସ୍ସାମି କାନନେ।

୩୫୪।

‘‘ଅନୁସ୍ସରନ୍ତୋ ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ଅଗ୍ଗଂ ଦନ୍ତଂ ସମାହିତଂ;

ଅତନ୍ଦିତୋ ରତ୍ତିନ୍ଦିୱଂ, ୱିହରିସ୍ସାମି କାନନେ’’ତି।

… ୱକ୍କଲିତ୍ଥେରୋ…।

୯। ୱିଜିତସେନତ୍ଥେରଗାଥା

୩୫୫।

‘‘ଓଲଗ୍ଗେସ୍ସାମି ତେ ଚିତ୍ତ, ଆଣିଦ୍ୱାରେୱ ହତ୍ଥିନଂ;

ନ ତଂ ପାପେ ନିୟୋଜେସ୍ସଂ, କାମଜାଲ [କାମଜାଲଂ (ସ୍ୟା।)] ସରୀରଜ [ସରୀରଜଂ (ସ୍ୟା। କ।)]।

୩୫୬।

‘‘ତ୍ୱଂ ଓଲଗ୍ଗୋ ନ ଗଚ୍ଛସି [ନ ଗଞ୍ଛିସି (ପୀ)], ଦ୍ୱାରଵିଵରଂ ଗଜୋଵ ଅଲଭନ୍ତୋ;

ନ ଚ ଚିତ୍ତକଲି ପୁନପ୍ପୁନଂ, ପସକ୍କ [ପସହଂ (ସୀ। ସ୍ୟା। ପୀ।)] ପାପରତୋ ଚରିସ୍ସସି।

୩୫୭।

‘‘ଯଥା କୁଞ୍ଜରଂ ଅଦନ୍ତଂ, ନଵଗ୍ଗହମଙ୍କୁସଗ୍ଗହୋ;

ବଲଵା ଆଵତ୍ତେତି ଅକାମଂ, ଏଵଂ ଆଵତ୍ତୟିସ୍ସଂ ତଂ।

୩୫୮।

‘‘ଯଥା ଵରହୟଦମକୁସଲୋ, ସାରଥି ପଵରୋ ଦମେତି ଆଜଞ୍ଞଂ;

ଏଵଂ ଦମୟିସ୍ସଂ ତଂ, ପତିଟ୍ଠିତୋ ପଞ୍ଚସୁ ବଲେସୁ।

୩୫୯।

‘‘ସତିୟା ତଂ ନିବନ୍ଧିସ୍ସଂ, ପୟୁତ୍ତୋ ତେ ଦମେସ୍ସାମି [ପୟତତ୍ତୋ ଵୋଦପେସ୍ସାମି (ସୀ।)];

ଵୀରିୟଧୁରନିଗ୍ଗହିତୋ, ନ ୟିତୋ ଦୂରଂ ଗମିସ୍ସସେ ଚିତ୍ତା’’ତି।

… ୱିଜିତସେନୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ୟସଦତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୩୬୦।

‘‘ଉପାରମ୍ଭଚିତ୍ତୋ ଦୁମ୍ମେଧୋ, ସୁଣାତି ଜିନସାସନଂ;

ଆରକା ହୋତି ସଦ୍ଧମ୍ମା, ନଭସୋ ପଥଵୀ ୟଥା।

୩୬୧।

‘‘ଉପାରମ୍ଭଚିତ୍ତୋ ଦୁମ୍ମେଧୋ, ସୁଣାତି ଜିନସାସନଂ;

ପରିହାୟତି ସଦ୍ଧମ୍ମା, କାଳପକ୍ଖେଵ ଚନ୍ଦିମା।

୩୬୨।

‘‘ଉପାରମ୍ଭଚିତ୍ତୋ ଦୁମ୍ମେଧୋ, ସୁଣାତି ଜିନସାସନଂ;

ପରିସୁସ୍ସତି ସଦ୍ଧମ୍ମେ, ମଚ୍ଛୋ ଅପ୍ପୋଦକେ ୟଥା।

୩୬୩।

‘‘ଉପାରମ୍ଭଚିତ୍ତୋ ଦୁମ୍ମେଧୋ, ସୁଣାତି ଜିନସାସନଂ;

ନ ୱିରୂହତି ସଦ୍ଧମ୍ମେ, ଖେତ୍ତେ ବୀଜଂୱ ପୂତିକଂ।

୩୬୪।

‘‘ଯୋ ଚ ତୁଟ୍ଠେନ ଚିତ୍ତେନ, ସୁଣାତି ଜିନସାସନଂ;

ଖେପେତ୍ୱା ଆସୱେ ସବ୍ବେ, ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ଅକୁପ୍ପତଂ;

ପପ୍ପୁଯ୍ୟ ପରମଂ ସନ୍ତିଂ, ପରିନିବ୍ବାତିନାସୱୋ’’ତି।

… ଯସଦତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୧୧। ସୋଣକୁଟିକଣ୍ଣତ୍ଥେରଗାଥା

୩୬୫।

‘‘ଉପସମ୍ପଦା ଚ ମେ ଲଦ୍ଧା, ୱିମୁତ୍ତୋ ଚମ୍ହି ଅନାସୱୋ;

ସୋ ଚ ମେ ଭଗୱା ଦିଟ୍ଠୋ, ୱିହାରେ ଚ ସହାୱସିଂ।

୩୬୬।

‘‘ବହୁଦେୱ ରତ୍ତିଂ ଭଗୱା, ଅବ୍ଭୋକାସେତିନାମୟି;

ୱିହାରକୁସଲୋ ସତ୍ଥା, ୱିହାରଂ ପାୱିସୀ ତଦା।

୩୬୭।

‘‘ସନ୍ଥରିତ୍ୱାନ ସଙ୍ଘାଟିଂ, ସେଯ୍ୟଂ କପ୍ପେସି ଗୋତମୋ;

ସୀହୋ ସେଲଗୁହାୟଂୱ, ପହୀନଭୟଭେରୱୋ।

୩୬୮।

‘‘ତତୋ କଲ୍ୟାଣୱାକ୍କରଣୋ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସାୱକୋ;

ସୋଣୋ ଅଭାସି ସଦ୍ଧମ୍ମଂ, ବୁଦ୍ଧସେଟ୍ଠସ୍ସ ସମ୍ମୁଖା।

୩୬୯।

‘‘ପଞ୍ଚକ୍ଖନ୍ଧେ ପରିଞ୍ଞାୟ, ଭାୱୟିତ୍ୱାନ ଅଞ୍ଜସଂ;

ପପ୍ପୁଯ୍ୟ ପରମଂ ସନ୍ତିଂ, ପରିନିବ୍ବିସ୍ସତ୍ୟନାସୱୋ’’ତି।

… ସୋଣୋ କୁଟିକଣ୍ଣଥେରୋ…।

୧୨। କୋସିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୩୭୦।

‘‘ଯୋ ୱେ ଗରୂନଂ ୱଚନଞ୍ଞୁ ଧୀରୋ, ୱସେ ଚ ତମ୍ହି ଜନଯେଥ ପେମଂ;

ସୋ ଭତ୍ତିମା ନାମ ଚ ହୋତି ପଣ୍ଡିତୋ, ଞତ୍ୱା ଚ ଧମ୍ମେସୁ ୱିସେସି ଅସ୍ସ।

୩୭୧।

‘‘ଯଂ ଆପଦା ଉପ୍ପତିତା ଉଳାରା, ନକ୍ଖମ୍ଭଯନ୍ତେ ପଟିସଙ୍ଖଯନ୍ତଂ;

ସୋ ଥାମୱା ନାମ ଚ ହୋତି ପଣ୍ଡିତୋ, ଞତ୍ୱା ଚ ଧମ୍ମେସୁ ୱିସେସି ଅସ୍ସ।

୩୭୨।

‘‘ଯୋ ୱେ ସମୁଦ୍ଦୋୱ ଠିତୋ ଅନେଜୋ, ଗମ୍ଭୀରପଞ୍ଞୋ ନିପୁଣତ୍ଥଦସ୍ସୀ;

ଅସଂହାରିଯୋ ନାମ ଚ ହୋତି ପଣ୍ଡିତୋ, ଞତ୍ୱା ଚ ଧମ୍ମେସୁ ୱିସେସି ଅସ୍ସ।

୩୭୩।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତୋ ଧମ୍ମଧରୋ ଚ ହୋତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ହୋତି ଅନୁଧମ୍ମଚାରୀ;

ସୋ ତାଦିସୋ ନାମ ଚ ହୋତି ପଣ୍ଡିତୋ, ଞତ୍ୱା ଚ ଧମ୍ମେସୁ ୱିସେସି ଅସ୍ସ।

୩୭୪।

‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଚ ଯୋ ଜାନାତି ଭାସିତସ୍ସ, ଅତ୍ଥଞ୍ଚ ଞତ୍ୱାନ ତଥା କରୋତି;

ଅତ୍ଥନ୍ତରୋ ନାମ ସ ହୋତି ପଣ୍ଡିତୋ, ଞତ୍ୱା ଚ ଧମ୍ମେସୁ ୱିସେସି ଅସ୍ସା’’ତି।

… କୋସିଯୋ ଥେରୋ…।

ପଞ୍ଚକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ରାଜଦତ୍ତୋ ସୁଭୂତୋ ଚ, ଗିରିମାନନ୍ଦସୁମନା;

ୱଡ୍ଢୋ ଚ କସ୍ସପୋ ଥେରୋ, ଗଯାକସ୍ସପୱକ୍କଲୀ।

ୱିଜିତୋ ଯସଦତ୍ତୋ ଚ, ସୋଣୋ କୋସିଯସୱ୍ହଯୋ;

ସଟ୍ଠି ଚ ପଞ୍ଚ ଗାଥାଯୋ, ଥେରା ଚ ଏତ୍ଥ ଦ୍ୱାଦସାତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୬। ଛକ୍କନିପାତୋ

୧। ଉରୁୱେଳକସ୍ସପତ୍ଥେରଗାଥା

୩୭୫।

‘‘ଦିସ୍ୱାନ ପାଟିହୀରାନି, ଗୋତମସ୍ସ ଯସସ୍ସିନୋ;

ନ ତାୱାହଂ ପଣିପତିଂ, ଇସ୍ସାମାନେନ ୱଞ୍ଚିତୋ।

୩୭୬।

‘‘ମମ ସଙ୍କପ୍ପମଞ୍ଞାଯ, ଚୋଦେସି ନରସାରଥି;

ତତୋ ମେ ଆସି ସଂୱେଗୋ, ଅବ୍ଭୁତୋ ଲୋମହଂସନୋ।

୩୭୭।

‘‘ପୁବ୍ବେ ଜଟିଲଭୂତସ୍ସ, ଯା ମେ ସିଦ୍ଧି ପରିତ୍ତିକା;

ତାହଂ ତଦା ନିରାକତ୍ୱା [ନିରଂକତ୍ୱା (ସ୍ୟା। କ।)], ପବ୍ବଜିଂ ଜିନସାସନେ।

୩୭୮।

‘‘ପୁବ୍ବେ ଯଞ୍ଞେନ ସନ୍ତୁଟ୍ଠୋ, କାମଧାତୁପୁରକ୍ଖତୋ;

ପଚ୍ଛା ରାଗଞ୍ଚ ଦୋସଞ୍ଚ, ମୋହଞ୍ଚାପି ସମୂହନିଂ।

୩୭୯।

‘‘ପୁବ୍ବେନିୱାସଂ ଜାନାମି, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ୱିସୋଧିତଂ;

ଇଦ୍ଧିମା ପରଚିତ୍ତଞ୍ଞୂ, ଦିବ୍ବସୋତଞ୍ଚ ପାପୁଣିଂ।

୩୮୦।

‘‘ଯସ୍ସ ଚତ୍ଥାଯ ପବ୍ବଜିତୋ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ସୋ ମେ ଅତ୍ଥୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, ସବ୍ବସଂଯୋଜନକ୍ଖଯୋ’’ତି।

… ଉରୁୱେଳକସ୍ସପୋ ଥେରୋ…।

୨। ତେକିଚ୍ଛକାରିତ୍ଥେରଗାଥା

୩୮୧।

‘‘ଅତିହିତା ୱୀହି, ଖଲଗତା ସାଲୀ;

ନ ଚ ଲଭେ ପିଣ୍ଡଂ, କଥମହଂ କସ୍ସଂ।

୩୮୨।

‘‘ବୁଦ୍ଧମପ୍ପମେୟ୍ୟଂ ଅନୁସ୍ସର ପସନ୍ନୋ;

ପୀତିୟା ଫୁଟସରୀରୋ ହୋହିସି ସତତମୁଦଗ୍ଗୋ।

୩୮୩।

‘‘ଧମ୍ମମପ୍ପମେୟ୍ୟଂ ଅନୁସ୍ସର ପସନ୍ନୋ;

ପୀତିୟା ଫୁଟସରୀରୋ ହୋହିସି ସତତମୁଦଗ୍ଗୋ।

୩୮୪।

‘‘ସଙ୍ଘମପ୍ପମେୟ୍ୟଂ ଅନୁସ୍ସର ପସନ୍ନୋ;

ପୀତିୟା ଫୁଟସରୀରୋ ହୋହିସି ସତତମୁଦଗ୍ଗୋ।

୩୮୫।

‘‘ଅବ୍ଭୋକାସେ ୱିହରସି, ସୀତା ହେମନ୍ତିକା ଇମା ରତ୍ୟୋ;

ମା ସୀତେନ ପରେତୋ ୱିହଞ୍ଞିତ୍ଥୋ, ପୱିସ ତ୍ୱଂ ୱିହାରଂ ଫୁସିତଗ୍ଗଳଂ।

୩୮୬।

‘‘ଫୁସିସ୍ସଂ ଚତସ୍ସୋ ଅପ୍ପମଞ୍ଞାୟୋ, ତାହି ଚ ସୁଖିତୋ ୱିହରିସ୍ସଂ;

ନାହଂ ସୀତେନ ୱିହଞ୍ଞିସ୍ସଂ, ଅନିଞ୍ଜିତୋ ୱିହରନ୍ତୋ’’ତି।

… ତେକିଚ୍ଛକାରୀ [ତେକିଚ୍ଛକାନି (ସୀ। ସ୍ୟା। ପୀ।)] ଥେରୋ…।

୩। ମହାନାଗତ୍ଥେରଗାଥା

୩୮୭।

‘‘ଯସ୍ସ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀସୁ, ଗାରୱୋ ନୂପଲବ୍ଭତି;

ପରିହାୟତି ସଦ୍ଧମ୍ମା, ମଚ୍ଛୋ ଅପ୍ପୋଦକେ ଯଥା।

୩୮୮।

‘‘ଯସ୍ସ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀସୁ, ଗାରଓ୍ୱୋ ନୂପଲବ୍ଭତି;

ନ ୱିରୂହତି ସଦ୍ଧମ୍ମେ, ଖେତ୍ତେ ବୀଜଂୱ ପୂତିକଂ।

୩୮୯।

‘‘ଯସ୍ସ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀସୁ, ଗାରଓ୍ୱୋ ନୂପଲବ୍ଭତି;

ଆରକା ହୋତି ନିବ୍ବାନା [ନିବ୍ବାଣା (ସୀ।)], ଧମ୍ମରାଜସ୍ସ ସାସନେ।

୩୯୦।

‘‘ଯସ୍ସ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀସୁ, ଗାରଓ୍ୱୋ ଉପଲବ୍ଭତି;

ନ ୱିହାଯତି ସଦ୍ଧମ୍ମା, ମଚ୍ଛୋ ବପ୍ପୋଦକେ [ବହ୍ୱୋଦକେ (ସୀ।), ବହୋଦକେ (ସ୍ୟା।)] ଯଥା।

୩୯୧।

‘‘ଯସ୍ସ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀସୁ, ଗାରଓ୍ୱୋ ଉପଲବ୍ଭତି;

ସୋ ୱିରୂହତି ସଦ୍ଧମ୍ମେ, ଖେତ୍ତେ ବୀଜଂୱ ଭଦ୍ଦକଂ।

୩୯୨।

‘‘ଯସ୍ସ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀସୁ, ଗାରଓ୍ୱୋ ଉପଲବ୍ଭତି;

ସନ୍ତିକେ ହୋତି ନିବ୍ବାନଂ [ନିବ୍ବାଣଂ (ସୀ।)], ଧମ୍ମରାଜସ୍ସ ସାସନେ’’ତି।

… ମହାନାଗୋ ଥେରୋ…।

୪। କୁଲ୍ଲତ୍ଥେରଗାଥା

୩୯୩।

‘‘କୁଲ୍ଲୋ ସିୱଥିକଂ ଗନ୍ତ୍ୱା, ଅଦ୍ଦସ ଇତ୍ଥିମୁଜ୍ଝିତଂ;

ଅପୱିଦ୍ଧଂ ସୁସାନସ୍ମିଂ, ଖଜ୍ଜନ୍ତିଂ କିମିହୀ ଫୁଟଂ।

୩୯୪।

‘‘ଆତୁରଂ ଅସୁଚିଂ ପୂତିଂ, ପସ୍ସ କୁଲ୍ଲ ସମୁସ୍ସଯଂ;

ଉଗ୍ଘରନ୍ତଂ ପଗ୍ଘରନ୍ତଂ, ବାଲାନଂ ଅଭିନନ୍ଦିତଂ।

୩୯୫।

‘‘ଧମ୍ମାଦାସଂ ଗହେତ୍ୱାନ, ଞାଣଦସ୍ସନପତ୍ତିଯା;

ପଚ୍ଚଵେକ୍ଖିଂ ଇମଂ କାଯଂ, ତୁଚ୍ଛଂ ସନ୍ତରବାହିରଂ।

୩୯୬।

‘‘ଯଥା ଇଦଂ ତଥା ଏତଂ, ଯଥା ଏତଂ ତଥା ଇଦଂ;

ଯଥା ଅଧୋ ତଥା ଉଦ୍ଧଂ, ଯଥା ଉଦ୍ଧଂ ତଥା ଅଧୋ।

୩୯୭।

‘‘ଯଥା ଦିଵା ତଥା ରତ୍ତିଂ, ଯଥା ରତ୍ତିଂ ତଥା ଦିଵା;

ଯଥା ପୁରେ ତଥା ପଚ୍ଛା, ଯଥା ପଚ୍ଛା ତଥା ପୁରେ।

୩୯୮।

‘‘ପଞ୍ଚଙ୍ଗିକେନ ତୁରିଯେନ, ନ ରତୀ ହୋତି ତାଦିସୀ;

ଯଥା ଏକଗ୍ଗଚିତ୍ତସ୍ସ, ସମ୍ମା ଧମ୍ମଂ ଵିପସ୍ସତୋ’’ତି।

… କୁଲ୍ଲୋ ଥେରୋ…।

୫। ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୩୯୯।

‘‘ମନୁଜସ୍ସ ପମତ୍ତଚାରିନୋ, ତଣ୍ହା ଵଡ୍ଢତି ମାଲୁଵା ଵିଯ;

ସୋ ପ୍ଲଵତୀ [ପ୍ଲଵତି (ସୀ। ପୀ। କ।), ପରିପ୍ଲଵତି (ସ୍ୟା।)] ହୁରା ହୁରଂ, ଫଲମିଚ୍ଛଂଵ ଵନସ୍ମି ଵାନରୋ।

୪୦୦।

‘‘ଯଂ ଏସା ସହତେ [ସହତି (ପୀ। କ।)] ଜମ୍ମୀ, ତଣ୍ହା ଲୋକେ ଵିସତ୍ତିକା;

ସୋକା ତସ୍ସ ପଵଡ୍ଢନ୍ତି, ଅଭିଵଟ୍ଟଂଵ [ଅଭିଵୁଟ୍ଠଂଵ (ସ୍ୟା।), ଅଭିଵଡ୍ଢଂଵ (କ।)] ବୀରଣଂ।

୪୦୧।

‘‘ଯୋ ଚେତଂ ସହତେ [ସହତି (ପୀ। କ।)] ଜମ୍ମିଂ, ତଣ୍ହଂ ଲୋକେ ଦୁରଚ୍ଚଯଂ;

ସୋକା ତମ୍ହା ପପତନ୍ତି, ଉଦବିନ୍ଦୂଵ ପୋକ୍ଖରା।

୪୦୨।

‘‘ତଂ ଵୋ ଵଦାମି ଭଦ୍ଦଂ ଵୋ, ଯାଵନ୍ତେତ୍ଥ ସମାଗତା;

ତଣ୍ହାଯ ମୂଲଂ ଖଣଥ, ଉସୀରତ୍ଥୋୱ ବୀରଣଂ;

ମା ୱୋ ନଳଂୱ ସୋତୋୱ, ମାରୋ ଭଞ୍ଜି ପୁନପ୍ପୁନଂ।

୪୦୩।

‘‘କରୋଥ ବୁଦ୍ଧୱଚନଂ, ଖଣୋ ୱୋ ମା ଉପଚ୍ଚଗା;

ଖଣାତୀତା ହି ସୋଚନ୍ତି, ନିରଯମ୍ହି ସମପ୍ପିତା।

୪୦୪।

‘‘ପମାଦୋ ରଜୋ ପମାଦୋ [ସବ୍ବଦା (ସୀ। କ।), ସୁତ୍ତନିପାତଟ୍ଠକଥାଯଂ ଉଟ୍ଠାନସୁତ୍ତୱଣ୍ଣନା ଓଲୋକେତବ୍ବା], ପମାଦାନୁପତିତୋ ରଜୋ;

ଅପ୍ପମାଦେନ ୱିଜ୍ଜାଯ, ଅବ୍ବହେ ସଲ୍ଲମତ୍ତନୋ’’ତି।

… ମାଲୁକ୍ଯପୁତ୍ତୋ [ମାଲୁଙ୍କ୍ଯପୁତ୍ତୋ (ସୀ। ସ୍ଯା। ପୀ।)] ଥେରୋ…।

୬। ସପ୍ପଦାସତ୍ଥେରଗାଥା

୪୦୫।

‘‘ପଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସାନି , ଯତୋ ପବ୍ବଜିତୋ ଅହଂ;

ଅଚ୍ଛରାସଙ୍ଘାତମତ୍ତମ୍ପି, ଚେତୋସନ୍ତିମନଜ୍ଝଗଂ।

୪୦୬।

‘‘ଅଲଦ୍ଧା ଚିତ୍ତସ୍ସେକଗ୍ଗଂ, କାମରାଗେନ ଅଟ୍ଟିତୋ [ଅଦ୍ଦିତୋ (ସ୍ଯା। ସୀ। ଅଟ୍ଠ।), ଅଡ୍ଡିତୋ (କ।)];

ବାହା ପଗ୍ଗଯ୍ହ କନ୍ଦନ୍ତୋ, ୱିହାରା ଉପନିକ୍ଖମିଂ [ନୂପନିକ୍ଖମିଂ (ସବ୍ବତ୍ଥ), ଦୁପନିକ୍ଖମିଂ (?)]।

୪୦୭।

‘‘ସତ୍ଥଂ ୱା ଆହରିସ୍ସାମି, କୋ ଅତ୍ଥୋ ଜୀୱିତେନ ମେ;

କଥଂ ହି ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖଂ, କାଲଂ କୁବ୍ବେଥ ମାଦିସୋ।

୪୦୮।

‘‘ତଦାହଂ ଖୁରମାଦାଯ, ମଞ୍ଚକମ୍ହି ଉପାୱିସିଂ;

ପରିନୀତୋ ଖୁରୋ ଆସି, ଧମନିଂ ଛେତ୍ତୁମତ୍ତନୋ।

୪୦୯।

‘‘ତତୋ ମେ ମନସୀକାରୋ, ଯୋନିସୋ ଉଦପଜ୍ଜଥ;

ଆଦୀନଵୋ ପାତୁରହୁ, ନିବ୍ବିଦା ସମତିଟ୍ଠଥ।

୪୧୦।

‘‘ତତୋ ଚିତ୍ତଂ ଵିମୁଚ୍ଚି ମେ, ପସ୍ସ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତଂ;

ତିସ୍ସୋ ଵିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ସପ୍ପଦାସୋ ଥେରୋ…।

୭।କାତିୟାନତ୍ଥେରଗାଥା

୪୧୧।

‘‘ଉଟ୍ଠେହି ନିସୀଦ କାତିୟାନ, ମା ନିଦ୍ଦାବହୁଲୋ ଅହୁ ଜାଗରସ୍ସୁ;

ମା ତଂ ଅଲସଂ ପମତ୍ତବନ୍ଧୁ, କୂଟେନେଵ ଜିନାତୁ ମଚ୍ଚୁରାଜା।

୪୧୨।

‘‘ସେୟ୍ୟଥାପି [ସୟଥାପି (ସୀ। ପୀ।)] ମହାସମୁଦ୍ଦଵେଗୋ, ଏଵଂ ଜାତିଜରାତିଵତ୍ତତେ ତଂ;

ସୋ କରୋହି ସୁଦୀପମତ୍ତନୋ ତ୍ଵଂ, ନ ହି ତାଣଂ ତଵ ଵିଜ୍ଜତେଵ ଅଞ୍ଞଂ।

୪୧୩।

‘‘ସତ୍ଥା ହି ଵିଜେସି ମଗ୍ଗମେତଂ, ସଙ୍ଗା ଜାତିଜରାଭୟା ଅତୀତଂ;

ପୁବ୍ବାପରରତ୍ତମପ୍ପମତ୍ତୋ, ଅନୁୟୁଞ୍ଜସ୍ସୁ ଦଳ୍ହଂ କରୋହି ୟୋଗଂ।

୪୧୪।

‘‘ପୁରିମାନି ପମୁଞ୍ଚ ବନ୍ଧନାନି, ସଙ୍ଘାଟିଖୁରମୁଣ୍ଡଭିକ୍ଖଭୋଜୀ;

ମା ଖିଡ୍ଡାରତିଞ୍ଚ ମା ନିଦ୍ଦଂ, ଅନୁୟୁଞ୍ଜିତ୍ଥ ଝାୟ କାତିୟାନ।

୪୧୫।

‘‘ଝାୟାହି ଜିନାହି କାତିୟାନ, ୟୋଗକ୍ଖେମପଥେସୁ କୋଵିଦୋସି;

ପପ୍ପୁୟ୍ୟ ଅନୁତ୍ତରଂ ଵିସୁଦ୍ଧିଂ, ପରିନିବ୍ବାହିସି ଵାରିନାଵ ଜୋତି।

୪୧୬।

‘‘ପଜ୍ଜୋତକରୋ ପରିତ୍ତରଂସୋ, ଵାତେନ ଵିନମ୍ୟତେ ଲତାଵ;

ଏୱମ୍ପି ତୁୱଂ ଅନାଦିଯାନୋ, ମାରଂ ଇନ୍ଦସଗୋତ୍ତ ନିକ୍ଖନାହି;

ସୋ ୱେଦଯିତାସୁ ୱୀତରାଗୋ, କାଲଂ କଙ୍ଖ ଇଧେୱ ସୀତିଭୂତୋ’’ତି।

… କାତିଯାନୋ ଥେରୋ…।

୮। ମିଗଜାଲତ୍ଥେରଗାଥା

୪୧୭।

‘‘ସୁଦେସିତୋ ଚକ୍ଖୁମତା, ବୁଦ୍ଧେନାଦିଚ୍ଚବନ୍ଧୁନା;

ସବ୍ବସଂଯୋଜନାତୀତୋ, ସବ୍ବୱଟ୍ଟୱିନାସନୋ।

୪୧୮।

‘‘ନିୟ୍ୟାନିକୋ ଉତ୍ତରଣୋ, ତଣ୍ହାମୂଲୱିସୋସନୋ;

ୱିସମୂଲଂ ଆଘାତନଂ, ଛେତ୍ୱା ପାପେତି ନିବ୍ବୁତିଂ।

୪୧୯।

‘‘ଅଞ୍ଞାଣମୂଲଭେଦାଯ , କମ୍ମଯନ୍ତୱିଘାଟନୋ;

ୱିଞ୍ଞାଣାନଂ ପରିଗ୍ଗହେ, ଞାଣୱଜିରନିପାତନୋ।

୪୨୦।

‘‘ୱେଦନାନଂ ୱିଞ୍ଞାପନୋ, ଉପାଦାନପ୍ପମୋଚନୋ;

ଭୱଂ ଅଙ୍ଗାରକାସୁଂୱ, ଞାଣେନ ଅନୁପସ୍ସନୋ [ଅନୁପସ୍ସକୋ (ସୀ। ପୀ।)]।

୪୨୧।

‘‘ମହାରସୋ ସୁଗମ୍ଭୀରୋ, ଜରାମଚ୍ଚୁନିୱାରଣୋ;

ଅରିଯୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗିକୋ ମଗ୍ଗୋ, ଦୁକ୍ଖୂପସମନୋ ସିୱୋ।

୪୨୨।

‘‘କମ୍ମଂ କମ୍ମନ୍ତି ଞତ୍ୱାନ, ୱିପାକଞ୍ଚ ୱିପାକତୋ;

ପଟିଚ୍ଚୁପ୍ପନ୍ନଧମ୍ମାନଂ, ଯଥାୱାଲୋକଦସ୍ସନୋ;

ମହାଖେମଙ୍ଗମୋ ସନ୍ତୋ, ପରିଯୋସାନଭଦ୍ଦକୋ’’ତି।

… ମିଗଜାଲୋ ଥେରୋ…।

୯। ପୁରୋହିତପୁତ୍ତଜେନ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୪୨୩।

‘‘ଜାତିମଦେନ ମତ୍ତୋହଂ, ଭୋଗୈସ୍ସରିଯେନ ଚ;

ସଣ୍ଠାନୱଣ୍ଣରୂପେନ, ମଦମତ୍ତୋ ଅଚାରିହଂ।

୪୨୪।

‘‘ନାତ୍ତନୋ ସମକଂ କଞ୍ଚି, ଅତିରେକଂ ଚ ମଞ୍ଞିସଂ;

ଅତିମାନହତୋ ବାଲୋ, ପତ୍ଥଦ୍ଧୋ ଉସ୍ସିତଦ୍ଧଜୋ।

୪୨୫।

‘‘ମାତରଂ ପିତରଞ୍ଚାପି, ଅଞ୍ଞେପି ଗରୁସମ୍ମତେ;

ନ କଞ୍ଚି ଅଭିୱାଦେସିଂ, ମାନତ୍ଥଦ୍ଧୋ ଅନାଦରୋ।

୪୨୬।

‘‘ଦିସ୍ୱା ୱିନାଯକଂ ଅଗ୍ଗଂ, ସାରଥୀନଂ ୱରୁତ୍ତମଂ;

ତପନ୍ତମିୱ ଆଦିଚ୍ଚଂ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘପୁରକ୍ଖତଂ।

୪୨୭।

‘‘ମାନଂ ମଦଞ୍ଚ ଛଡ୍ଡେତ୍ୱା, ୱିପ୍ପସନ୍ନେନ ଚେତସା;

ସିରସା ଅଭିୱାଦେସିଂ, ସବ୍ବସତ୍ତାନମୁତ୍ତମଂ।

୪୨୮।

‘‘ଅତିମାନୋ ଚ ଓମାନୋ, ପହୀନା ସୁସମୂହତା;

ଅସ୍ମିମାନୋ ସମୁଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ସବ୍ବେ ମାନୱିଧା ହତା’’ତି।

… ଜେନ୍ତୋ ପୁରୋହିତପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ସୁମନତ୍ଥେରଗାଥା

୪୨୯।

‘‘ଯଦା ନୱୋ ପବ୍ବଜିତୋ, ଜାତିଯା ସତ୍ତୱସ୍ସିକୋ;

ଇଦ୍ଧିଯା ଅଭିଭୋତ୍ୱାନ, ପନ୍ନଗିନ୍ଦଂ ମହିଦ୍ଧିକଂ।

୪୩୦।

‘‘ଉପଝ୍ଝାଯସ୍ସ ଉଦକଂ, ଅନୋତତ୍ତା ମହାସରା;

ଆହରାମି ତତୋ ଦିସ୍ୱା, ମଂ ସତ୍ଥା ଏତଦବ୍ରୱି’’।

୪୩୧।

‘‘ସାରିପୁତ୍ତ ଇମଂ ପସ୍ସ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ କୁମାରକଂ;

ଉଦକକୁମ୍ଭମାଦାଯ, ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ସୁସମାହିତଂ।

୪୩୨।

‘‘ପାସାଦିକେନ ୱତ୍ତେନ, କଲ୍ୟାଣୈରିଯାପଥୋ;

ସାମଣେରୋନୁରୁଦ୍ଧସ୍ସ, ଇଦ୍ଧିଯା ଚ ୱିସାରଦୋ।

୪୩୩।

‘‘ଆଜାନୀଯେନ ଆଜଞ୍ଞୋ, ସାଧୁନା ସାଧୁକାରିତୋ;

ୱିନୀତୋ ଅନୁରୁଦ୍ଧେନ, କତକିଚ୍ଚେନ ସିକ୍ଖିତୋ।

୪୩୪।

‘‘ସୋ ପତ୍ୱା ପରମଂ ସନ୍ତିଂ, ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ଅକୁପ୍ପତଂ;

ସାମଣେରୋ ସ ସୁମନୋ, ମା ମଂ ଜଞ୍ଞାତି ଇଚ୍ଛତୀ’’ତି।

… ସୁମନୋ ଥେରୋ…।

୧୧। ନ୍ହାତକମୁନିତ୍ଥେରଗାଥା

୪୩୫।

‘‘ୱାତରୋଗାଭିନୀତୋ ତ୍ୱଂ, ୱିହରଂ କାନନେ ୱନେ;

ପୱିଦ୍ଧଗୋଚରେ ଲୂଖେ, କଥଂ ଭିକ୍ଖୁ କରିସ୍ସସି’’।

୪୩୬।

‘‘ପୀତିସୁଖେନ ୱିପୁଲେନ, ଫରିତ୍ୱାନ ସମୁସ୍ସଯଂ;

ଲୂଖମ୍ପି ଅଭିସମ୍ଭୋନ୍ତୋ, ୱିହରିସ୍ସାମି କାନନେ।

୪୩୭।

‘‘ଭାୱେନ୍ତୋ ସତ୍ତ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗେ, ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି ବଲାନି ଚ;

ଝାନସୋଖୁମ୍ମସମ୍ପନ୍ନୋ [ଝାନସୁଖୁମସମ୍ପନ୍ନୋ (ସ୍ଯା। କ।)], ୱିହରିସ୍ସଂ ଅନାସୱୋ।

୪୩୮।

‘‘ୱିପ୍ପମୁତ୍ତଂ କିଲେସେହି, ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତଂ ଅନାୱିଲଂ;

ଅଭିଣ୍ହଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖନ୍ତୋ, ୱିହରିସ୍ସଂ ଅନାସୱୋ।

୪୩୯।

‘‘ଅଜ୍ଝତ୍ତଞ୍ଚ ବହିଦ୍ଧା ଚ, ଯେ ମେ ୱିଜ୍ଜିଂସୁ ଆସୱା;

ସବ୍ବେ ଅସେସା ଉଚ୍ଛିନ୍ନା, ନ ଚ ଉପ୍ପଜ୍ଜରେ ପୁନ।

୪୪୦।

‘‘ପଞ୍ଚକ୍ଖନ୍ଧା ପରିଞ୍ଞାତା, ତିଟ୍ଠନ୍ତି ଛିନ୍ନମୂଲକା;

ଦୁକ୍ଖକ୍ଖଯୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ନ୍ହାତକମୁନିତ୍ଥେରୋ…।

୧୨। ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୪୪୧।

‘‘ଅକ୍କୋଧସ୍ସ କୁତୋ କୋଧୋ, ଦନ୍ତସ୍ସ ସମଜୀୱିନୋ;

ସମ୍ମଦଞ୍ଞା ୱିମୁତ୍ତସ୍ସ, ଉପସନ୍ତସ୍ସ ତାଦିନୋ।

୪୪୨।

‘‘ତସ୍ସେୱ ତେନ ପାପିଯୋ, ଯୋ କୁଦ୍ଧଂ ପଟିକୁଜ୍ଝତି;

କୁଦ୍ଧଂ ଅପ୍ପଟିକୁଜ୍ଝନ୍ତୋ, ସଙ୍ଗାମଂ ଜେତି ଦୁଜ୍ଜଯଂ।

୪୪୩।

[ସଂ। ନି। ୧।୧୮୮, ୨୫୦] ‘‘ଉଭିନ୍ନମତ୍ଥଂ ଚରତି, ଅତ୍ତନୋ ଚ ପରସ୍ସ ଚ;

ପରଂ ସଙ୍କୁପିତଂ ଞତ୍ୱା, ଯୋ ସତୋ ଉପସମ୍ମତି।

୪୪୪।

[ସଂ। ନି। ୧।୧୮୮, ୨୫୦] ‘‘ଉଭିନ୍ନଂ ତିକିଚ୍ଛନ୍ତଂ ତଂ, ଅତ୍ତନୋ ଚ ପରସ୍ସ ଚ;

ଜନା ମଞ୍ଞନ୍ତି ବାଲୋତି, ଯେ ଧମ୍ମସ୍ସ ଅକୋୱିଦା।

୪୪୫।

‘‘ଉପ୍ପଜ୍ଜେ ତେ ସଚେ କୋଧୋ, ଆୱଜ୍ଜ କକଚୂପମଂ;

ଉପ୍ପଜ୍ଜେ ଚେ ରସେ ତଣ୍ହା, ପୁତ୍ତମଂସୂପମଂ ସର।

୪୪୬।

‘‘ସଚେ ଧାୱତି ଚିତ୍ତଂ ତେ, କାମେସୁ ଚ ଭୱେସୁ ଚ;

ଖିପ୍ପଂ ନିଗ୍ଗଣ୍ହ ସତିଯା, କିଟ୍ଠାଦଂ ୱିଯ ଦୁପ୍ପସୁ’’ନ୍ତି;

… ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୧୩। ସିରିମଣ୍ଡତ୍ଥେରଗାଥା

୪୪୭।

[ଉଦା। ୪୫; ଚୂଳଅୱ। ୩୮୫; ପରି। ୩୩୯] ‘‘ଛନ୍ନମତିୱସ୍ସତି , ୱିୱଟଂ ନାତିୱସ୍ସତି;

ତସ୍ମା ଛନ୍ନଂ ୱିୱରେଥ, ଏୱଂ ତଂ ନାତିୱସ୍ସତି।

୪୪୮।

[ସଂ। ନି। ୧।୬୬; ନେତ୍ତି। ୧୮] ‘‘ମଚ୍ଚୁନାବ୍ଭହତୋ ଲୋକୋ, ଜରାଯ ପରିୱାରିତୋ;

ତଣ୍ହାସଲ୍ଲେନ ଓତିଣ୍ଣୋ, ଇଚ୍ଛାଧୂପାଯିତୋ ସଦା।

୪୪୯।

‘‘ମଚ୍ଚୁନାବ୍ଭହତୋ ଲୋକୋ, ପରିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଜରାଯ ଚ;

ହଞ୍ଞତି ନିଚ୍ଚମତ୍ତାଣୋ, ପତ୍ତଦଣ୍ଡୋୱ ତକ୍କରୋ।

୪୫୦।

‘‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଗ୍ଗିଖନ୍ଧାୱ, ମଚ୍ଚୁ ବ୍ୟାଧି ଜରା ତଯୋ;

ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତୁଂ ବଲଂ ନତ୍ଥି, ଜୱୋ ନତ୍ଥି ପଲାଯିତୁଂ।

୪୫୧।

‘‘ଅମୋଘଂ ଦିୱସଂ କୟିରା, ଅପ୍ପେନ ବହୁକେନ ୱା;

ଯଂ ଯଂ ୱିଜହତେ [ୱିରହତେ (ସୀ। ପୀ।), ୱିୱହତେ (ସ୍ୟା।)] ରତ୍ତିଂ, ତଦୂନଂ ତସ୍ସ ଜୀୱିତଂ।

୪୫୨।

‘‘ଚରତୋ ତିଟ୍ଠତୋ ୱାପି, ଆସୀନସୟନସ୍ସ ୱା;

ଉପେତି ଚରିମା ରତ୍ତି, ନ ତେ କାଲୋ ପମଜ୍ଜିତୁ’’ନ୍ତି।

… ସିରିମଣ୍ଡୋ [ସିରିମନ୍ଦୋ (ସୀ।)] ଥେରୋ…।

୧୪। ସଙ୍ଗକାମିତ୍ଥେରଗାଥା

୪୫୩।

‘‘ଦ୍ୱିପାଦକୋୟଂ ଅସୁଚି, ଦୁଗ୍ଗନ୍ଧୋ ପରିହୀରତି [ପରିହରତି (କ।)];

ନାନାକୁଣପପରିପୂରୋ, ୱିସ୍ସୱନ୍ତୋ ତତୋ ତତୋ।

୪୫୪।

‘‘ମିଗଂ ନିଲୀନଂ କୂଟେନ, ବଳିସେନେୱ ଅମ୍ବୁଜଂ;

ୱାନରଂ ୱିୟ ଲେପେନ, ବାଧୟନ୍ତି ପୁଥୁଜ୍ଜନଂ।

୪୫୫।

‘‘ରୂପା ସଦ୍ଦା ରସା ଗନ୍ଧା, ଫୋଟ୍ଠବ୍ବା ଚ ମନୋରମା;

ପଞ୍ଚ କାମଗୁଣା ଏତେ, ଇତ୍ଥିରୂପସ୍ମି ଦିସ୍ସରେ।

୪୫୬।

‘‘ଯେ ଏତା ଉପସେୱନ୍ତି, ରତ୍ତଚିତ୍ତା ପୁଥୁଜ୍ଜନା;

ୱଡ୍ଢେନ୍ତି କଟସିଂ ଘୋରଂ, ଆଚିନନ୍ତି ପୁନବ୍ଭୱଂ।

୪୫୭।

‘‘ଯୋ ଚେତା ପରିୱଜ୍ଜେତି, ସପ୍ପସ୍ସେୱ ପଦା ସିରୋ;

ସୋମଂ ୱିସତ୍ତିକଂ ଲୋକେ, ସତୋ ସମତିୱତ୍ତତି।

୪୫୮।

‘‘କାମେସ୍ୱାଦୀନଵଂ ଦିସ୍ୱା, ନେକ୍ଖମ୍ମଂ ଦଟ୍ଠୁ ଖେମତୋ;

ନିସ୍ସଟୋ ସଵ୍ଵକାମେହି, ପତ୍ତୋ ମେ ଆସଵକ୍ଖଯୋ’’ତି।

… ସଵ୍ଵକାମିତ୍ଥେରୋ…।

ଛକ୍କନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ଉରୁଵେଳଅକସ୍ସପୋ ଚ, ଥେରୋ ତେକିଚ୍ଛକାରି ଚ;

ମହାନାଗୋ ଚ କୁଲ୍ଲୋ ଚ, ମାଲୁକ୍ୟୋ [ମାଲୁତୋ (ସୀ। କ।), ମାଲୁଙ୍କ୍ୟୋ (ସ୍ୟା।)] ସପ୍ପଦାସକୋ।

କାତିଯାନୋ ମିଗଜାଲୋ, ଜେନ୍ତୋ ସୁମନସଵ୍ହଯୋ;

ନ୍ହାତମୁନି ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ, ସିରିମଣ୍ଡୋ ସଵ୍ଵକାମୀ ଚ;

ଗାଥାଯୋ ଚତୁରାସୀତି, ଥେରା ଚେତ୍ଥ ଚତୁଦ୍ଦସାତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୭। ସତ୍ତକନିପାତୋ

୧। ସୁନ୍ଦରସମୁଦ୍ଦତ୍ଥେରଗାଥା

୪୫୯।

‘‘ଅଲଙ୍କତା ସୁୱସନା, ମାଲଧାରୀ [ମାଲାଭାରୀ (ସୀ।), ମାଲଭାରୀ (ସ୍ୟା।)] ୱିଭୂସିତା;

ଅଲତ୍ତକକତାପାଦା, ପାଦୁକାରୁୟ୍ହ ୱେସିକା।

୪୬୦।

‘‘ପାଦୁକା ଓରୁହିତ୍ୱାନ, ପୁରତୋ ପଞ୍ଜଲୀକତା;

ସା ମଂ ସଣ୍ହେନ ମୁଦୁନା, ମ୍ହିତପୁବ୍ବଂ [ମିହିତପୁବ୍ବଂ (ସୀ।)] ଅଭାସଥ’’।

୪୬୧।

‘‘ଯୁୱାସି ତ୍ୱଂ ପବ୍ବଜିତୋ, ତିଟ୍ଠାହି ମମ ସାସନେ;

ଭୁଞ୍ଜ ମାନୁସକେ କାମେ, ଅହଂ ୱିତ୍ତଂ ଦଦାମି ତେ;

ସଚ୍ଚଂ ତେ ପଟିଜାନାମି, ଅଗ୍ଗିଂ ୱା ତେ ହରାମହଂ।

୪୬୨।

‘‘ଯଦା ଜିଣ୍ଣା ଭୱିସ୍ସାମ, ଉଭୋ ଦଣ୍ଡପରାଯନା;

ଉଭୋପି ପବ୍ବଜିସ୍ସାମ, ଉଭଯତ୍ଥ କଟଗ୍ଗହୋ’’।

୪୬୩।

‘‘ତଞ୍ଚ ଦିସ୍ୱାନ ଯାଚନ୍ତିଂ, ୱେସିକଂ ପଞ୍ଜଲୀକତଂ;

ଅଲଙ୍କତଂ ସୁୱସନଂ, ମଚ୍ଚୁପାସଂୱ ଓଡ୍ଡିତଂ।

୪୬୪।

‘‘ତତୋ ମେ ମନସୀକାରୋ…ପେ… ନିବ୍ବିଦା ସମତିଟ୍ଠଥ।

୪୬୫।

‘‘ତତୋ ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି ମେ…ପେ… କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ସୁନ୍ଦରସମୁଦ୍ଦୋ ଥେରୋ…।

୨. ଲକୁଣ୍ଡକଭଦ୍ଦିୟତ୍ଥେରଗାଥା

୪୬୬.

ପରେ ଅମ୍ବାଟକାରାମେ, ୱନସଣ୍ଡମ୍ହି ଭଦ୍ଦିୟୋ;

ସମୂଲଂ ତଣ୍ହମବ୍ବୁୟ୍ହ, ତତ୍ଥ ଭଦ୍ଦୋୱ ଝାୟତି [ଭଦ୍ଦୋ’ଧିଝାୟାୟତି (ସୀ.), ଭଦ୍ଦୋ ଝିୟାୟତି (ସ୍ୟା. ସୀ. ଅଟ୍ଠ.)].

୪୬୭.

‘‘ରମନ୍ତେକେ ମୁଦିଙ୍ଗେହି [ମୁତିଙ୍ଗେହି (ସୀ. ଅଟ୍ଠ.)], ୱୀଣାହି ପଣୱେହି ଚ;

ଅହଞ୍ଚ ରୁକ୍ଖମୂଲସ୍ମିଂ, ରତୋ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନେ.

୪୬୮.

‘‘ବୁଦ୍ଧୋ ଚେ [ବୁଦ୍ଧୋ ଚ (ସଙ୍ଖ୍ୟା.)] ମେ ୱରଂ ଦଜ୍ଜା, ସୋ ଚ ଲବ୍ଭେଥ ମେ ୱରୋ;

ଗଣ୍ହେହଂ ସବ୍ବଲୋକସ୍ସ, ନିଚ୍ଚଂ କାୟଗତଂ ସତିଂ.

୪୬୯.

‘‘ୟେ ମଂ ରୂପେନ ପାମିଂସୁ, ୟେ ଚ ଘୋସେନ ଅନ୍ୱଗୂ;

ଛନ୍ଦରାଗୱସୂପେତା, ନ ମଂ ଜାନନ୍ତି ତେ ଜନା.

୪୭୦.

‘‘ଅଜ୍ଝତ୍ତଞ୍ଚ ନ ଜାନାତି, ବହିଦ୍ଧା ଚ ନ ପସ୍ସତି;

ସମନ୍ତାୱରଣୋ ବାଲୋ, ସ ୱେ ଘୋସେନ ୱୁୟ୍ହତି.

୪୭୧.

‘‘ଅଜ୍ଝତ୍ତଞ୍ଚ ନ ଜାନାତି, ବହିଦ୍ଧା ଚ ୱିପସ୍ସତି;

ବହିଦ୍ଧା ଫଲଦସ୍ସାୱୀ, ସୋପି ଘୋସେନ ୱୁୟ୍ହତି.

୪୭୨.

‘‘ଅଜ୍ଝତ୍ତଞ୍ଚ ପଜାନାତି, ବହିଦ୍ଧା ଚ ୱିପସ୍ସତି;

ଅନାୱରଣଦସ୍ସାୱୀ, ନ ସୋ ଘୋସେନ ୱୁୟ୍ହତୀ’’ତି.

… ଲକୁଣ୍ଡକଭଦ୍ଦିୟୋ ଥେରୋ….

୩। ଭଦ୍ଦତ୍ଥେରଗାଥା

୪୭୩।

‘‘ଏକପୁତ୍ତୋ ଅହଂ ଆସିଂ, ପିଯୋ ମାତୁ ପିଯୋ ପିତୁ;

ବହୂହି ୱତଚରିଯାହି, ଲଦ୍ଧୋ ଆଯାଚନାହି ଚ।

୪୭୪।

‘‘ତେ ଚ ମଂ ଅନୁକମ୍ପାଯ, ଅତ୍ଥକାମା ହିତେସିନୋ;

ଉଭୋ ପିତା ଚ ମାତା ଚ, ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଉପନାମଯୁଂ’’।

୪୭୫।

‘‘କିଚ୍ଛା ଲଦ୍ଧୋ ଅଯଂ ପୁତ୍ତୋ, ସୁଖୁମାଲୋ ସୁଖେଧିତୋ;

ଇମଂ ଦଦାମ ତେ ନାଥ, ଜିନସ୍ସ ପରିଚାରକଂ’’।

୪୭୬।

‘‘ସତ୍ଥା ଚ ମଂ ପଟିଗ୍ଗଯ୍ହ, ଆନନ୍ଦଂ ଏତଦବ୍ରୱି;

‘ପବ୍ବାଜେହି ଇମଂ ଖିପ୍ପଂ, ହେସ୍ସତ୍ଯାଜାନିଯୋ ଅଯଂ।

୪୭୭।

‘‘ପବ୍ବାଜେତ୍ୱାନ ମଂ ସତ୍ଥା, ୱିହାରଂ ପାୱିସୀ ଜିନୋ;

ଅନୋଗ୍ଗତସ୍ମିଂ ସୂରିଯସ୍ମିଂ, ତତୋ ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି ମେ।

୪୭୮।

‘‘ତତୋ ସତ୍ଥା ନିରାକତ୍ୱା, ପଟିସଲ୍ଲାନୱୁଟ୍ଠିତୋ;

‘ଏହି ଭଦ୍ଦା’ତି ମଂ ଆହ, ସା ମେ ଆସୂପସମ୍ପଦା।

୪୭୯।

‘‘ଜାତିଯା ସତ୍ତୱସ୍ସେନ, ଲଦ୍ଧା ମେ ଉପସମ୍ପଦା;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, ଅହୋ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତା’’ତି।

… ଭଦ୍ଦୋ ଥେରୋ…।

୪। ସୋପାକତ୍ଥେରଗାଥା

୪୮୦।

‘‘ଦିସ୍ୱା ପାସାଦଛାଯାଯଂ, ଚଙ୍କମନ୍ତଂ ନରୁତ୍ତମଂ;

ତତ୍ଥ ନଂ ଉପସଙ୍କମ୍ମ, ୱନ୍ଦିସ୍ସଂ [ୱନ୍ଦିସଂ (ସୀ। ପୀ।)] ପୁରିସୁତ୍ତମଂ।

୪୮୧।

‘‘ଏକଂସଂ ଚୀୱରଂ କତ୍ୱା, ସଂହରିତ୍ୱାନ ପାଣଯୋ;

ଅନୁଚଙ୍କମିସ୍ସଂ ୱିରଜଂ, ସବ୍ବସତ୍ତାନମୁତ୍ତମଂ।

୪୮୨।

‘‘ତତୋ ପଞ୍ହେ ଅପୁଚ୍ଛି ମଂ, ପଞ୍ହାନଂ କୋୱିଦୋ ୱିଦୂ;

ଅଚ୍ଛମ୍ଭୀ ଚ ଅଭୀତୋ ଚ, ବ୍ୟାକାସିଂ ସତ୍ଥୁନୋ ଅହଂ।

୪୮୩।

‘‘ୱିସ୍ସଜ୍ଜିତେସୁ ପଞ୍ହେସୁ, ଅନୁମୋଦି ତଥାଗତୋ;

ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ୱିଲୋକେତ୍ୱା, ଇମମତ୍ଥଂ ଅଭାସଥ’’।

୪୮୪।

‘‘ଲାଭା ଅଙ୍ଗାନଂ ମଗଧାନଂ, ଯେସାଯଂ ପରିଭୁଞ୍ଜତି;

ଚୀୱରଂ ପିଣ୍ଡପାତଞ୍ଚ, ପଚ୍ଚଯଂ ସଯନାସନଂ;

ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ସାମୀଚିଂ, ତେସଂ ଲାଭା’’ତି ଚାବ୍ରୱି।

୪୮୫।

‘‘ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ମଂ ସୋପାକ, ଦସ୍ସନାଯୋପସଙ୍କମ;

ଏସା ଚେୱ ତେ ସୋପାକ, ଭୱତୁ ଉପସମ୍ପଦା’’।

୪୮୬।

‘‘ଜାତିଯା ସତ୍ତୱସ୍ସୋହଂ, ଲଦ୍ଧାନ ଉପସମ୍ପଦଂ;

ଧାରେମି ଅନ୍ତିମଂ ଦେହଂ, ଅହୋ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତା’’ତି।

… ସୋପାକୋ ଥେରୋ…।

୫। ସରଭଙ୍ଗତ୍ଥେରଗାଥା

୪୮୭।

‘‘ସରେ ହତ୍ଥେହି ଭଞ୍ଜିତ୍ୱା, କତ୍ୱାନ କୁଟିମଚ୍ଛିସଂ;

ତେନ ମେ ସରଭଙ୍ଗୋତି, ନାମଂ ସମ୍ମୁତିଯା ଅହୁ।

୪୮୮।

‘‘ନ ମୟ୍ହଂ କପ୍ପତେ ଅଜ୍ଜ, ସରେ ହତ୍ଥେହି ଭଞ୍ଜିତୁଂ;

ସିକ୍ଖାପଦା ନୋ ପଞ୍ଞତ୍ତା, ଗୋତମେନ ଯସସ୍ସିନା।

୪୮୯।

‘‘ସକଲଂ ସମତ୍ତଂ ରୋଗଂ, ସରଭଙ୍ଗୋ ନାଦ୍ଦସଂ ପୁବ୍ବେ;

ସୋଯଂ ରୋଗୋ ଦିଟ୍ଠୋ, ୱଚନକରେନାତିଦେୱସ୍ସ।

୪୯୦।

‘‘ଯେନେୱ ମଗ୍ଗେନ ଗତୋ ୱିପସ୍ସୀ, ଯେନେୱ ମଗ୍ଗେନ ସିଖୀ ଚ ୱେସ୍ସଭୂ;

କକୁସନ୍ଧକୋଣାଗମନୋ ଚ କସ୍ସପୋ, ତେନଞ୍ଜସେନ ଅଗମାସି ଗୋତମୋ।

୪୯୧।

‘‘ୱୀତତଣ୍ହା ଅନାଦାନା, ସତ୍ତ ବୁଦ୍ଧା ଖଯୋଗଧା;

ଯେହାଯଂ ଦେସିତୋ ଧମ୍ମୋ, ଧମ୍ମଭୂତେହି ତାଦିଭି।

୪୯୨।

‘‘ଚତ୍ତାରି ଅରିଯସଚ୍ଚାନି, ଅନୁକମ୍ପାଯ ପାଣିନଂ;

ଦୁକ୍ଖଂ ସମୁଦଯୋ ମଗ୍ଗୋ, ନିରୋଧୋ ଦୁକ୍ଖସଙ୍ଖଯୋ।

୪୯୩।

‘‘ଯସ୍ମିଂ ନିୱତ୍ତତେ [ଯସ୍ମିଂ ନ ନିଵତ୍ତତେ (କ।)] ଦୁକ୍ଖଂ, ସଂସାରସ୍ମିଂ ଅନନ୍ତକଂ;

ଭେଦା ଇମସ୍ସ କାଯସ୍ସ, ଜୀୱିତସ୍ସ ଚ ସଙ୍ଖଯା;

ଅଞ୍ଞୋ ପୁନବ୍ଭୱୋ ନତ୍ଥି, ସୁୱିମୁତ୍ତୋମ୍ହି ସବ୍ବଧୀ’’ତି।

… ସରଭଙ୍ଗୋ ଥେରୋ…।

ସତ୍ତକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ସୁନ୍ଦରସମୁଦ୍ଦୋ ଥେରୋ, ଥେରୋ ଲକୁଣ୍ଡଭଦ୍ଦିଯୋ;

ଭଦ୍ଦୋ ଥେରୋ ଚ ସୋପାକୋ, ସରଭଙ୍ଗୋ ମହାଇସି;

ସତ୍ତକେ ପଞ୍ଚକା ଥେରା, ଗାଥାଯୋ ପଞ୍ଚତିଂସତୀତି।

୮। ଅଟ୍ଠକନିପାତୋ

୧। ମହାକଚ୍ଚାଯନତ୍ଥେରଗାଥା

୪୯୪।

‘‘କମ୍ମଂ ବହୁକଂ ନ କାରଯେ, ପରିୱଜ୍ଜେଯ୍ଯ ଜନଂ ନ ଉଯ୍ଯମେ;

ସୋ ଉସ୍ସୁକ୍କୋ ରସାନୁଗିଦ୍ଧୋ, ଅତ୍ଥଂ ରିଞ୍ଚତି ଯୋ ସୁଖାଧିୱାହୋ।

୪୯୫।

‘‘ପଙ୍କୋତି ହି ନଂ ଅୱେଦଯୁଂ, ଯାଯଂ ୱନ୍ଦନପୂଜନା କୁଲେସୁ;

ସୁଖୁମଂ ସଲ୍ଲଂ ଦୁରୁବ୍ବହଂ, ସକ୍କାରୋ କାପୁରିସେନ ଦୁଜ୍ଜହୋ।

୪୯୬।

‘‘ନ ପରସ୍ସୁପନିଧାଯ, କମ୍ମଂ ମଚ୍ଚସ୍ସ ପାପକଂ;

ଅତ୍ତନା ତଂ ନ ସେୱେଯ୍ଯ, କମ୍ମବନ୍ଧୂହି ମାତିଯା।

୪୯୭।

‘‘ନ ପରେ ୱଚନା ଚୋରୋ, ନ ପରେ ୱଚନା ମୁନି;

ଅତ୍ତା ଚ ନଂ ଯଥାୱେଦି [ଯଥା ୱେତ୍ତି (ସୀ।)], ଦେୱାପି ନଂ ତଥା ୱିଦୂ।

୪୯୮।

‘‘ପରେ ଚ ନ ୱିଜାନନ୍ତି, ମଯମେତ୍ଥ ଯମାମସେ;

ଯେ ଚ ତତ୍ଥ ୱିଜାନନ୍ତି, ତତୋ ସମ୍ମନ୍ତି ମେଧଗା।

୪୯୯।

‘‘ଜୀୱତେ ୱାପି ସପ୍ପଞ୍ଞୋ, ଅପି ୱିତ୍ତପରିକ୍ଖଯୋ;

ପଞ୍ଞାଯ ଚ ଅଲାଭେନ [ଅଭାୱେନ (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)], ୱିତ୍ତୱାପି ନ ଜୀୱତି।

୫୦୦।

‘‘ସବ୍ବଂ ସୁଣାତି ସୋତେନ, ସବ୍ବଂ ପସ୍ସତି ଚକ୍ଖୁନା;

ନ ଚ ଦିଟ୍ଠଂ ସୁତଂ ଧୀରୋ, ସବ୍ବଂ ଉଜ୍ଝିତୁମରହତି।

୫୦୧।

‘‘ଚକ୍ଖୁମାସ୍ସ ଯଥା ଅନ୍ଧୋ, ସୋତୱା ବଧିରୋ ଯଥା;

ପଞ୍ଞୱାସ୍ସ ଯଥା ମୂଗୋ, ବଲୱା ଦୁବ୍ବଲୋରିୱ;

ଅଥ ଅତ୍ଥେ ସମୁପ୍ପନ୍ନେ, ସଯେଥ [ପସ୍ସେଥ (କ।)] ମତସାଯିକ’’ନ୍ତି।

… ମହାକଚ୍ଚାଯନୋ ଥେରୋ…।

୨। ସିରିମିତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୫୦୨।

‘‘ଅକ୍କୋଧନୋନୁପନାହୀ, ଅମାଯୋ ରିତ୍ତପେସୁଣୋ;

ସ ୱେ ତାଦିସକୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଏୱଂ ପେଚ୍ଚ ନ ସୋଚତି।

୫୦୩।

‘‘ଅକ୍କୋଧନୋନୁପନାହୀ, ଅମାଯୋ ରିତ୍ତପେସୁଣୋ;

ଗୁତ୍ତଦ୍ୱାରୋ ସଦା ଭିକ୍ଖୁ, ଏୱଂ ପେଚ୍ଚ ନ ସୋଚତି।

୫୦୪।

‘‘ଅକ୍କୋଧନୋନୁପନାହୀ , ଅମାଯୋ ରିତ୍ତପେସୁଣୋ;

କଲ୍ଯାଣସୀଲୋ ସୋ [ଯୋ (ସ୍ୟା।)] ଭିକ୍ଖୁ, ଏୱଂ ପେଚ୍ଚ ନ ସୋଚତି।

୫୦୫।

‘‘ଅକ୍କୋଧନୋନୁପନାହୀ, ଅମାଯୋ ରିତ୍ତପେସୁଣୋ;

କଲ୍ଯାଣମିତ୍ତୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଏୱଂ ପେଚ୍ଚ ନ ସୋଚତି।

୫୦୬।

‘‘ଅକ୍କୋଧନୋନୁପନାହୀ , ଅମାଯୋ ରିତ୍ତପେସୁଣୋ;

କଲ୍ଯାଣପଞ୍ଞୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଏୱଂ ପେଚ୍ଚ ନ ସୋଚତି।

୫୦୭।

‘‘ଯସ୍ସ ସଦ୍ଧା ତଥାଗତେ, ଅଚଲା ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତା;

ସୀଲଞ୍ଚ ଯସ୍ସ କଲ୍ୟାଣଂ, ଅରିଯକନ୍ତଂ ପସଂସିତଂ।

୫୦୮।

‘‘ସଙ୍ଘେ ପସାଦୋ ଯସ୍ସତ୍ଥି, ଉଜୁଭୂତଞ୍ଚ ଦସ୍ସନଂ;

‘ଅଦଲିଦ୍ଦୋ’ତି ତଂ ଆହୁ, ଅମୋଘଂ ତସ୍ସ ଜୀୱିତଂ।

୫୦୯।

‘‘ତସ୍ମା ସଦ୍ଧଞ୍ଚ ସୀଲଞ୍ଚ, ପସାଦଂ ଧମ୍ମଦସ୍ସନଂ;

ଅନୁଯୁଞ୍ଜେଥ ମେଧାୱୀ, ସରଂ ବୁଦ୍ଧାନ ସାସନ’’ନ୍ତି।

… ସିରିମିତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୩। ମହାପନ୍ଥକତ୍ଥେରଗାଥା

୫୧୦।

‘‘ଯଦା ପଠମମଦ୍ଦକ୍ଖିଂ, ସତ୍ଥାରମକୁତୋଭଯଂ;

ତତୋ ମେ ଅହୁ ସଂୱେଗୋ, ପସ୍ସିତ୍ୱା ପୁରିସୁତ୍ତମଂ।

୫୧୧।

‘‘ସିରିଂ ହତ୍ଥେହି ପାଦେହି, ଯୋ ପଣାମେଯ୍ଯ ଆଗତଂ;

ଏତାଦିସଂ ସୋ ସତ୍ଥାରଂ, ଆରାଧେତ୍ୱା ୱିରାଧଯେ।

୫୧୨।

‘‘ତଦାହଂ ପୁତ୍ତଦାରଞ୍ଚ, ଧନଧଞ୍ଞଞ୍ଚ ଛଡ୍ଡଯିଂ;

କେସମସ୍ସୂନି ଛେଦେତ୍ୱା, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିଯଂ।

୫୧୩।

‘‘ସିକ୍ଖାସାଜୀୱସମ୍ପନ୍ନୋ, ଇନ୍ଦ୍ରିଯେସୁ ସୁସଂୱୁତୋ;

ନମସ୍ସମାନୋ ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ୱିହାସିଂ ଅପରାଜିତୋ।

୫୧୪।

‘‘ତତୋ ମେ ପଣିଧୀ ଆସି, ଚେତସୋ ଅଭିପତ୍ଥିତୋ;

ନ ନିସୀଦେ ମୁହୁତ୍ତମ୍ପି, ତଣ୍ହାସଲ୍ଲେ ଅନୂହତେ।

୫୧୫।

‘‘ତସ୍ସ ମେଓଂ ଓିହରତୋ, ପସ୍ସ ଓୀରିଯପରକ୍କମଂ;

ତିସ୍ସୋ ଓିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୫୧୬।

‘‘ପୁବ୍ବେନିଓାସଂ ଜାନାମି, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ଓିସୋଧିତଂ;

ଅରହା ଦକ୍ଖିଣେଯ୍ୟୋମ୍ହି, ଓିପ୍ପମୁତ୍ତୋ ନିରୂପଧି।

୫୧୭।

‘‘ତତୋ ରତ୍ଯା ଓିଓସାନେ [ଓିଓସନେ (ସୀ। ସ୍ଯା।)], ସୂରିଯସ୍ସୁଗ୍ଗମନଂ ପତି;

ସବ୍ବଂ ତଣ୍ହଂ ଓିସୋସେତ୍ଵା, ପଲ୍ଲଙ୍କେନ ଉପାଓିସି’’ନ୍ତି।

… ମହାପନ୍ଥକୋ ଥେରୋ…।

ଅଟ୍ଠକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ମହାକଚ୍ଚାଯନୋ ଥେରୋ, ସିରିମିତ୍ତୋ ମହାପନ୍ଥକୋ;

ଏତେ ଅଟ୍ଠନିପାତମ୍ହି, ଗାଥାଯୋ ଚତୁଓୀସତୀତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୯। ନଵକନିପାତୋ

୧। ଭୂତତ୍ଥେରଗାଥା

୫୧୮।

‘‘ଯଦା ଦୁକ୍ଖଂ ଜରାମରଣନ୍ତି ପଣ୍ଡିତୋ, ଅଵିଦ୍ଦସୂ ଯତ୍ଥ ସିତା ପୁଥୁଜ୍ଜନା;

ଦୁକ୍ଖଂ ପରିଞ୍ଞାଯ ସତୋଵ ଝାଯତି, ତତୋ ରତିଂ ପରମତରଂ ନ ଵିନ୍ଦତି।

୫୧୯।

‘‘ଯଦା ଦୁକ୍ଖସ୍ସାଵହନିଂ ଵିସତ୍ତିକଂ, ପପଞ୍ଚସଙ୍ଘାତଦୁଖାଧିଵାହିନିଂ;

ତଣ୍ହଂ ପହନ୍ତ୍ଵାନ ସତୋଵ ଝାଯତି, ତତୋ ରତିଂ ପରମତରଂ ନ ଵିନ୍ଦତି।

୫୨୦।

‘‘ଯଦା ସିଵଂ ଦ୍ଵେଚତୁରଙ୍ଗଗାମିନଂ, ମଗ୍ଗୁତ୍ତମଂ ସଵ୍ଵକିଲେସସୋଧନଂ;

ପଞ୍ଞାଯ ପସ୍ସିତ୍ଵ ସତୋଵ ଝାଯତି, ତତୋ ରତିଂ ପରମତରଂ ନ ଵିନ୍ଦତି।

୫୨୧।

‘‘ଯଦା ଅସୋକଂ ଵିରଜଂ ଅସଙ୍ଖତଂ, ସନ୍ତଂ ପଦଂ ସଵ୍ଵକିଲେସସୋଧନଂ;

ଭାଵେତି ସଞ୍ଞୋଜନବନ୍ଧନଚ୍ଛିଦଂ, ତତୋ ରତିଂ ପରମତରଂ ନ ଵିନ୍ଦତି।

୫୨୨।

‘‘ଯଦା ନଭେ ଗଜ୍ଜତି ମେଘଦୁନ୍ଦୁଭି, ଧାରାକୁଲା ଵିହଗପଥେ ସମନ୍ତତୋ;

ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପବ୍ଭାରଗତୋଵ ଝାଯତି, ତତୋ ରତିଂ ପରମତରଂ ନ ଵିନ୍ଦତି।

୫୨୩।

‘‘ଯଦା ନଦୀନଂ କୁସୁମାକୁଲାନଂ, ଵିଚିତ୍ତ-ଵାନେଯ୍ୟ-ଵଟଂସକାନଂ;

ତୀରେ ନିସିନ୍ନୋ ସୁମନୋଵ ଝାଯତି, ତତୋ ରତିଂ ପରମତରଂ ନ ଵିନ୍ଦତି।

୫୨୪।

‘‘ଯଦା ନିସୀଥେ ରହିତମ୍ହି କାନନେ, ଦେଵେ ଗଳନ୍ତମ୍ହି ନଦନ୍ତି ଦାଠିନୋ;

ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପବ୍ଭାରଗତୋଵ ଝାଯତି, ତତୋ ରତିଂ ପରମତରଂ ନ ଵିନ୍ଦତି।

୫୨୫।

‘‘ଯଦା ୱିତକ୍କେ ଉପରୁନ୍ଧିଯତ୍ତନୋ, ନଗନ୍ତରେ ନଗୱିୱରଂ ସମସ୍ସିତୋ;

ୱୀତଦ୍ଦରୋ ୱୀତଖିଲୋୱ ଝାଯତି, ତତୋ ରତିଂ ପରମତରଂ ନ ୱିନ୍ଦତି।

୫୨୬।

‘‘ଯଦା ସୁଖୀ ମଲଖିଲସୋକନାସନୋ, ନିରଗ୍ଗଳୋ ନିଦ୍ଦନଥୋ ୱିସଲ୍ଲୋ;

ସଦ୍ଦାସୱେ ବ୍ଯନ୍ତିକତୋୱ ଝାଯତି, ତତୋ ରତିଂ ପରମତରଂ ନ ୱିନ୍ଦତୀ’’ତି।

… ଭୂତୋ ଥେରୋ…।

ନୱକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ଭୂତୋ ତଥଦ୍ଦସୋ ଥେରୋ, ଏକୋ ଖଗ୍ଗୱିସାଣୱା;

ନୱକମ୍ହି ନିପାତମ୍ହି, ଗାଥାଯୋପି ଇମା ନୱାତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୦। ଦସକନିପାତୋ

୧। କାଳୁଦାୟିତ୍ଥେରଗାଥା

୫୨୭।

‘‘ଅଙ୍ଗାରିନୋ ଦାନି ଦୁମା ଭଦନ୍ତେ, ଫଲେସିନୋ ଛଦନଂ ୱିପ୍ପହାୟ;

ତେ ଅଚ୍ଚିମନ୍ତୋୱ ପଭାସୟନ୍ତି, ସମୟୋ ମହାୱୀର ଭାଗୀ ରସାନଂ।

୫୨୮।

‘‘ଦୁମାନି ଫୁଲ୍ଲାନି ମନୋରମାନି, ସମନ୍ତତୋ ସବ୍ବଦିସା ପୱନ୍ତି;

ପତ୍ତଂ ପହାୟ ଫଲମାସସାନା [ଫଲମାସମାନୋ (କ।)], କାଲୋ ଇତୋ ପକ୍କମନାୟ ୱୀର।

୫୨୯।

‘‘ନେୱାତିସୀତଂ ନ ପନାତିଉଣ୍ହଂ, ସୁଖା ଉତୁ ଅଦ୍ଧନିୟା ଭଦନ୍ତେ;

ପସ୍ସନ୍ତୁ ତଂ ସାକିୟା କୋଳିୟା ଚ, ପଚ୍ଛାମୁଖଂ ରୋହିନିୟଂ ତରନ୍ତଂ।

୫୩୦।

‘‘ଆସାୟ କସତେ ଖେତ୍ତଂ, ବୀଜଂ ଆସାୟ ୱପ୍ପତି;

ଆସାୟ ୱାଣିଜା ୟନ୍ତି, ସମୁଦ୍ଦଂ ଧନହାରକା;

ୟାୟ ଆସାୟ ତିଟ୍ଠାମି, ସା ମେ ଆସା ସମିଜ୍ଝତୁ।

୫୩୧।

[ସଂ। ନି। ୧।୧୯୮] ‘‘ପୁନପ୍ପୁନଂ ଚେୱ ୱପନ୍ତି ବୀଜଂ, ପୁନପ୍ପୁନଂ ୱସ୍ସତି ଦେୱରାଜା;

ପୁନପ୍ପୁନଂ ଖେତ୍ତଂ କସନ୍ତି କସ୍ସକା, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଧଞ୍ଞମୁପେତି ରଟ୍ଠଂ।

୫୩୨।

[ସଂ। ନି। ୧।୧୯୮] ‘‘ପୁନପ୍ପୁନଂ ୟାଚନକା ଚରନ୍ତି, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଦାନପତୀ ଦଦନ୍ତି;

ପୁନପ୍ପୁନଂ ଦାନପତୀ ଦଦିତ୍ୱା, ପୁନପ୍ପୁନଂ ସଗ୍ଗମୁପେନ୍ତି ଠାନଂ।

୫୩୩।

‘‘ୱୀରୋ ହୱେ ସତ୍ତୟୁଗଂ ପୁନେତି, ୟସ୍ମିଂ କୁଲେ ଜାୟତି ଭୂରିପଞ୍ଞୋ;

ମଞ୍ଞାମହଂ ସକ୍କତି ଦେଓଦେୱୋ, ତଯା ହି ଜାତୋ [ତଯାଭିଜାତୋ (ସୀ।)] ମୁନି ସଚ୍ଚନାମୋ।

୫୩୪।

‘‘ସୁଦ୍ଧୋଦନୋ ନାମ ପିତା ମହେସିନୋ, ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ମାତା ପନ ମାଯନାମା;

ଯା ବୋଧିସତ୍ତଂ ପରିହରିଯ କୁଚ୍ଛିନା, କାଯସ୍ସ ଭେଦା ତିଦିୱମ୍ହି ମୋଦତି।

୫୩୫।

‘‘ସା ଗୋତମୀ କାଲକତା ଇତୋ ଚୁତା, ଦିବ୍ବେହି କାମେହି ସମଙ୍ଗିଭୂତା;

ସା ମୋଦତି କାମଗୁଣେହି ପଞ୍ଚହି, ପରିୱାରିତା ଦେୱଗଣେହି ତେହି।

୫୩୬।

‘‘ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ପୁତ୍ତୋମ୍ହି ଅସଯ୍ହସାହିନୋ, ଅଙ୍ଗୀରସସ୍ସପ୍ପଟିମସ୍ସ ତାଦିନୋ;

ପିତୁପିତା ମଯ୍ହଂ ତୁୱଂସି ସକ୍କ, ଧମ୍ମେନ ମେ ଗୋତମ ଅଯ୍ୟକୋସୀ’’ତି।

… କାଳୁଦାଯୀ ଥେରୋ…।

୨। ଏକୱିହାରିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୫୩୭।

‘‘ପୁରତୋ ପଚ୍ଛତୋ ୱାପି, ଅପରୋ ଚେ ନ ୱିଜ୍ଜତି;

ଅତୀୱ ଫାସୁ ଭୱତି, ଏକସ୍ସ ୱସତୋ ୱନେ।

୫୩୮।

‘‘ହନ୍ଦ ଏକୋ ଗମିସ୍ସାମି, ଅରଞ୍ଞଂ ବୁଦ୍ଧୱଣ୍ଣିତଂ;

ଫାସୁ [ଫାସୁଂ (ସ୍ୟା। ପୀ।)] ଏକୱିହାରିସ୍ସ, ପହିତତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ।

୫୩୯।

‘‘ଯୋଗୀ-ପୀତିକରଂ ରମ୍ମଂ, ମତ୍ତକୁଞ୍ଜରସେୱିତଂ;

ଏକୋ ଅତ୍ତୱସୀ ଖିପ୍ପଂ, ପୱିସିସ୍ସାମି କାନନଂ।

୫୪୦।

‘‘ସୁପୁପ୍ଫିତେ ସୀତୱନେ, ସୀତଲେ ଗିରିକନ୍ଦରେ;

ଗଣ୍ଡାନି ପରିସିଞ୍ଚିତ୍ୱା, ଚଙ୍କମିସ୍ସାମି ଏକକୋ।

୫୪୧।

‘‘ଏକାକିୟୋ ଅଦୁତିୟୋ, ରମଣୀୟେ ମହାୱନେ;

କଦାହଂ ୱିହରିସ୍ସାମି, କତକିଚ୍ଚୋ ଅନାସୱୋ।

୫୪୨।

‘‘ଏୱଂ ମେ କତ୍ତୁକାମସ୍ସ, ଅଧିପ୍ପାୟୋ ସମିଜ୍ଝତୁ;

ସାଧିୟିସ୍ସାମହଂୟେୱ, ନାଞ୍ଞୋ ଅଞ୍ଞସ୍ସ କାରକୋ।

୫୪୩।

‘‘ଏସ ବନ୍ଧାମି ସନ୍ନାହଂ, ପୱିସିସ୍ସାମି କାନନଂ;

ନ ତତୋ ନିକ୍ଖମିସ୍ସାମି, ଅପ୍ପତ୍ତୋ ଆସୱକ୍ଖୟଂ।

୫୪୪।

‘‘ମାଲୁତେ ଉପୱାୟନ୍ତେ, ସୀତେ ସୁରଭିଗନ୍ଧିକେ [ଗନ୍ଧକେ (ସ୍ୟା। ପୀ। କ।)];

ଅୱିଜ୍ଜଂ ଦାଲୟିସ୍ସାମି, ନିସିନ୍ନୋ ନଗମୁଦ୍ଧନି।

୫୪୫।

‘‘ୱନେ କୁସୁମସଞ୍ଛନ୍ନେ, ପବ୍ଭାରେ ନୂନ ସୀତଲେ;

ୱିମୁତ୍ତିସୁଖେନ ସୁଖିତୋ, ରମିସ୍ସାମି ଗିରିବ୍ବଜେ।

୫୪୬।

‘‘ସୋହଂ ପରିପୁଣ୍ଣସଙ୍କପ୍ପୋ, ଚନ୍ଦୋ ପନ୍ନରସୋ ୟଥା;

ସବ୍ବାସୱପରିକ୍ଖୀଣୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ଏକୱିହାରିୟୋ ଥେରୋ…।

୩। ମହାକପ୍ପିନତ୍ଥେରଗାଥା

୫୪୭।

‘‘ଅନାଗତଂ ୟୋ ପଟିକଚ୍ଚ [ପଟିଗଚ୍ଚ (ସୀ।)] ପସ୍ସତି, ହିତଞ୍ଚ ଅତ୍ଥଂ ଅହିତଞ୍ଚ ତଂ ଦ୍ୱୟଂ;

ୱିଦ୍ଦେସିନୋ ତସ୍ସ ହିତେସିନୋ ୱା, ରନ୍ଧଂ ନ ପସ୍ସନ୍ତି ସମେକ୍ଖମାନା।

୫୪୮।

[ପଟି। ମ। ୧।୧୬୦ ପଟିସମ୍ଭିଦାମଗ୍ଗେ] ‘‘ଆନାପାନସତୀ ଯସ୍ସ, ପରିପୁଣ୍ଣା ସୁଭାୱିତା;

ଅନୁପୁବ୍ବଂ ପରିଚିତା, ଯଥା ବୁଦ୍ଧେନ ଦେସିତା;

ସୋମଂ ଲୋକଂ ପଭାସେତି, ଅବ୍ଭା ମୁତ୍ତୋୱ ଚନ୍ଦିମା।

୫୪୯।

‘‘ଓଦାତଂ ୱତ ମେ ଚିତ୍ତଂ, ଅପ୍ପମାଣଂ ସୁଭାୱିତଂ;

ନିବ୍ବିଦ୍ଧଂ ପଗ୍ଗହୀତଞ୍ଚ, ସବ୍ବା ଓଭାସତେ ଦିସା।

୫୫୦।

‘‘ଜୀୱତେ ୱାପି ସପ୍ପଞ୍ଞୋ, ଅପି ୱିତ୍ତପରିକ୍ଖଯୋ;

ପଞ୍ଞାଯ ଚ ଅଲାଭେନ, ୱିତ୍ତୱାପି ନ ଜୀୱତି।

୫୫୧।

‘‘ପଞ୍ଞା ସୁତୱିନିଚ୍ଛିନୀ, ପଞ୍ଞା କିତ୍ତିସିଲୋକୱଦ୍ଧନୀ;

ପଞ୍ଞାସହିତୋ ନରୋ ଇଧ, ଅପି ଦୁକ୍ଖେସୁ ସୁଖାନି ୱିନ୍ଦତି।

୫୫୨।

‘‘ନାଯଂ ଅଜ୍ଜତନୋ ଧମ୍ମୋ, ନଚ୍ଛେରୋ ନପି ଅବ୍ଭୁତୋ;

ଯତ୍ଥ ଜାଯେଥ ମୀଯେଥ, ତତ୍ଥ କିଂ ୱିଯ ଅବ୍ଭୁତଂ।

୫୫୩।

‘‘ଅନନ୍ତରଂ ହି ଜାତସ୍ସ, ଜୀୱିତା ମରଣଂ ଧୁୱଂ;

ଜାତା ଜାତା ମରନ୍ତୀଧ, ଏୱଂଧମ୍ମା ହି ପାଣିନୋ।

୫୫୪।

‘‘ନ ହେତଦତ୍ଥାଯ ମତସ୍ସ ହୋତି, ଯଂ ଜୀୱିତତ୍ଥଂ ପରପୋରିସାନଂ;

ମତମ୍ହି ରୁଣ୍ଣଂ ନ ଯସୋ ନ ଲୋକ୍ୟଂ, ନ ୱଣ୍ଣିତଂ ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣେହି।

୫୫୫।

‘‘ଚକ୍ଖୁଂ ସରୀରଂ ଉପହନ୍ତି ତେନ [ଉପହନ୍ତି ରୁଣ୍ଣଂ (ସୀ।), ଉପହନ୍ତି ରୋଣ୍ଣଂ (ସ୍ୟା। ପୀ।)], ନିହୀଯତି ୱଣ୍ଣବଲଂ ମତୀ ଚ;

ଆନନ୍ଦିନୋ ତସ୍ସ ଦିସା ଭୱନ୍ତି, ହିତେସିନୋ ନାସ୍ସ ସୁଖୀ ଭୱନ୍ତି।

୫୫୬।

‘‘ତସ୍ମା ହି ଇଚ୍ଛେଯ୍ୟ କୁଲେ ୱସନ୍ତେ, ମେଧାୱିନୋ ଚେୱ ବହୁସ୍ସୁତେ ଚ;

ଯେସଂ ହି ପଞ୍ଞାୱିଭୱେନ କିଚ୍ଚଂ, ତରନ୍ତି ନାୱାଯ ନଦିଂୱ ପୁଣ୍ଣ’’ନ୍ତି।

… ମହାକପ୍ପିନୋ ଥେରୋ…।

୪। ଚୂଳପନ୍ଥକଥେରଗାଥା

୫୫୭।

‘‘ଦନ୍ଧା ମଯ୍ହଂ ଗତୀ ଆସି, ପରିଭୂତୋ ପୁରେ ଅହଂ;

ଭାତା ଚ ମଂ ପଣାମେସି, ‘ଗଚ୍ଛ ଦାନି ତୁୱଂ ଘରଂ’।

୫୫୮।

‘‘ସୋହଂ ପଣାମିତୋ ସନ୍ତୋ [ଭାତା (ଅଟ୍ଠ।)], ସଙ୍ଘାରାମସ୍ସ କୋଟ୍ଠକେ;

ଦୁମ୍ମନୋ ତତ୍ଥ ଅଟ୍ଠାସିଂ, ସାସନସ୍ମିଂ ଅପେକ୍ଖୱା।

୫୫୯।

‘‘ଭଗୱା ତତ୍ଥ ଆଗଚ୍ଛି [ଆଗଞ୍ଛି (ସୀ। ପୀ।)], ସୀସଂ ମଯ୍ହଂ ପରାମସି;

ବାହାଯ ମଂ ଗହେତ୍ୱାନ, ସଙ୍ଘାରାମଂ ପୱେସଯି।

୫୬୦।

‘‘ଅନୁକମ୍ପାଯ ମେ ସତ୍ଥା, ପାଦାସି ପାଦପୁଞ୍ଛନିଂ;

‘ଏତଂ ସୁଦ୍ଧଂ ଅଧିଟ୍ଠେହି, ଏକମନ୍ତଂ ସ୍ୱଧିଟ୍ଠିତଂ’।

୫୬୧।

‘‘ତସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ୱିହାସିଂ ସାସନେ ରତୋ;

ସମାଧିଂ ପଟିପାଦେସିଂ, ଉତ୍ତମତ୍ଥସ୍ସ ପତ୍ତିଯା।

୫୬୨।

‘‘ପୁବ୍ବେନିୱାସଂ ଜାନାମି, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ୱିସୋଧିତଂ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୫୬୩।

‘‘ସହସ୍ସକ୍ଖତ୍ତୁମତ୍ତାନଂ , ନିମ୍ମିନିତ୍ୱାନ ପନ୍ଥକୋ;

ନିସୀଦମ୍ବୱନେ ରମ୍ମେ, ଯାୱ କାଲପ୍ପୱେଦନା।

୫୬୪।

‘‘ତତୋ ମେ ସତ୍ଥା ପାହେସି, ଦୂତଂ କାଲପ୍ପୱେଦକଂ;

ପୱେଦିତମ୍ହି କାଲମ୍ହି, ୱେହାସାଦୁପସଙ୍କମିଂ [ୱେହାସାନୁପସଙ୍କମିଂ (ସ୍ୟା। କ।)]।

୫୬୫।

‘‘ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ସତ୍ଥୁନୋ ପାଦେ, ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦହଂ;

ନିସିନ୍ନଂ ମଂ ୱିଦିତ୍ୱାନ, ଅଥ ସତ୍ଥା ପଟିଗ୍ଗହି।

୫୬୬।

‘‘ଆଯାଗୋ ସବ୍ବଲୋକସ୍ସ, ଆହୁତୀନଂ ପଟିଗ୍ଗହୋ;

ପୁଞ୍ଞକ୍ଖେତ୍ତଂ ମନୁସ୍ସାନଂ, ପଟିଗଣ୍ହିତ୍ଥ ଦକ୍ଖିଣ’’ନ୍ତି।

… ଚୂଳପନ୍ଥକୋ ଥେରୋ…।

୫। କପ୍ପତ୍ଥେରଗାଥା

୫୬୭।

‘‘ନାନାକୁଲମଲସମ୍ପୁଣ୍ଣୋ, ମହାଉକ୍କାରସମ୍ଭୱୋ;

ଚନ୍ଦନିକଂୱ ପରିପକ୍କଂ, ମହାଗଣ୍ଡୋ ମହାୱଣୋ।

୫୬୮।

‘‘ପୁବ୍ବରୁହିରସମ୍ପୁଣ୍ଣୋ, ଗୂଥକୂପେନ ଗାଳ୍ହିତୋ [ଗୂଥକୂପେ ନିଗାଳ୍ହିତୋ (ସ୍ୟା। ପୀ। କ।)];

ଆପୋପଗ୍ଘରଣୋ କାଯୋ, ସଦା ସନ୍ଦତି ପୂତିକଂ।

୫୬୯।

‘‘ସଟ୍ଠିକଣ୍ଡରସମ୍ବନ୍ଧୋ , ମଂସଲେପନଲେପିତୋ;

ଚମ୍ମକଞ୍ଚୁକସନ୍ନଦ୍ଧୋ, ପୂତିକାଯୋ ନିରତ୍ଥକୋ।

୫୭୦।

‘‘ଅଟ୍ଠିସଙ୍ଘାତଘଟିତୋ, ନ୍ହାରୁସୁତ୍ତନିବନ୍ଧନୋ;

ନେକେସଂ ସଂଗତୀଭାୱା, କପ୍ପେତି ଇରିଯାପଥଂ।

୫୭୧।

‘‘ଧୁୱପ୍ପଯାତୋ ମରଣାଯ, ମଚ୍ଚୁରାଜସ୍ସ ସନ୍ତିକେ;

ଇଧେୱ ଛଡ୍ଡଯିତ୍ୱାନ, ଯେନକାମଙ୍ଗମୋ ନରୋ।

୫୭୨।

‘‘ଅୱିଜ୍ଜାଯ ନିୱୁତୋ କାଯୋ, ଚତୁଗନ୍ଥେନ ଗନ୍ଥିତୋ;

ଓଘସଂସୀଦନୋ କାଯୋ, ଅନୁସଯଜାଲମୋତ୍ଥତୋ।

୫୭୩।

‘‘ପଞ୍ଚନୀୱରଣେ ଯୁତ୍ତୋ, ୱିତକ୍କେନ ସମପ୍ପିତୋ;

ତଣ୍ହାମୂଲେନାନୁଗତୋ, ମୋହଚ୍ଛାଦନଛାଦିତୋ।

୫୭୪।

‘‘ଏୱାଯଂ ୱତ୍ତତେ କାଯୋ, କମ୍ମଯନ୍ତେନ ଯନ୍ତିତୋ;

ସମ୍ପତ୍ତି ଚ ୱିପତ୍ୟନ୍ତା, ନାନାଭାୱୋ ୱିପଜ୍ଜତି।

୫୭୫।

‘‘ଯେମଂ କାଯଂ ମମାଯନ୍ତି, ଅନ୍ଧବାଲା ପୁଥୁଜ୍ଜନା;

ୱଡ୍ଢେନ୍ତି କଟସିଂ ଘୋରଂ, ଆଦିଯନ୍ତି ପୁନବ୍ଭୱଂ।

୫୭୬।

‘‘ଯେମଂ କାଯଂ ୱିୱଜ୍ଜେନ୍ତି, ଗୂଥଲିତ୍ତଂୱ ପନ୍ନଗଂ;

ଭୱମୂଲଂ ୱମିତ୍ୱାନ, ପରିନିବ୍ବିସ୍ସନ୍ତିନାସୱା’’ତି [ପରିନିବ୍ବନ୍ତୁନାସୱା (ସୀ।)]।

… କପ୍ପୋ ଥେରୋ…।

୬। ୱଙ୍ଗନ୍ତପୁତ୍ତଉପସେନତ୍ଥେରଗାଥା

୫୭୭।

''ୱିୱିତ୍ତଂ ଅପ୍ପନିଗ୍ଘୋସଂ, ୱାଳମିଗନିସେୱିତଂ;

ସେୱେ ସେନାସନଂ ଭିକ୍ଖୁ, ପଟିସଲ୍ଲାନକାରଣା।

୫୭୮।

''ସଙ୍କାରପୁଞ୍ଜା ଆହତ୍ୱା [ଆହିତ୍ୱା (କ।)], ସୁସାନା ରଥିଯାହି ଚ;

ତତୋ ସଙ୍ଘାଟିକଂ କତ୍ୱା, ଲୂଖଂ ଧାରେଯ୍ୟ ଚୀୱରଂ।

୫୭୯।

''ନୀଚଂ ମନଂ କରିତ୍ୱାନ, ସପଦାନଂ କୁଲା କୁଲଂ;

ପିଣ୍ଡିକାଯ ଚରେ ଭିକ୍ଖୁ, ଗୁତ୍ତଦ୍ୱାରୋ ସୁସଂୱୁତୋ।

୫୮୦।

''ଲୂଖେନପି ୱା [ଲୂଖେନପି ଚ (ବହୂସୁ)] ସନ୍ତୁସ୍ସେ, ନାଞ୍ଞଂ ପତ୍ଥେ ରସଂ ବହୁଂ;

ରସେସୁ ଅନୁଗିଦ୍ଧସ୍ସ, ଝାନେ ନ ରମତୀ ମନୋ।

୫୮୧।

''ଅପ୍ପିଚ୍ଛୋ ଚେୱ ସନ୍ତୁଟ୍ଠୋ, ପୱିୱିତ୍ତୋ ୱସେ ମୁନି;

ଅସଂସଟ୍ଠୋ ଗହଟ୍ଠେହି, ଅନାଗାରେହି ଚୂଭଯଂ।

୫୮୨।

''ଯଥା ଜଳୋ ୱ ମୂଗୋ ୱ, ଅତ୍ତାନଂ ଦସ୍ସଯେ ତଥା;

ନାତିୱେଲଂ ସମ୍ଭାସେଯ୍ୟ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝମ୍ହି ପଣ୍ଡିତୋ।

୫୮୩।

''ନ ସୋ ଉପୱଦେ କଞ୍ଚି, ଉପଘାତଂ ୱିୱଜ୍ଜଯେ;

ସଂୱୁତୋ ପାତିମୋକ୍ଖସ୍ମିଂ, ମତ୍ତଞ୍ଞୂ ଚସ୍ସ ଭୋଜନେ।

୫୮୪।

''ସୁଗ୍ଗହୀତନିମିତ୍ତସ୍ସ, ଚିତ୍ତସ୍ସୁପ୍ପାଦକୋୱିଦୋ;

ସମଂ ଅନୁଯୁଞ୍ଜେଯ୍ଯ, କାଲେନ ଚ ୱିପସ୍ସନଂ।

୫୮୫।

‘‘ୱୀରିଯସାତଚ୍ଚସମ୍ପନ୍ନୋ , ଯୁତ୍ତଯୋଗୋ ସଦା ସିଯା;

ନ ଚ ଅପ୍ପତ୍ୱା ଦୁକ୍ଖନ୍ତଂ, ୱିସ୍ସାସଂ ଏଯ୍ଯ ପଣ୍ଡିତୋ।

୫୮୬।

‘‘ଏୱଂ ୱିହରମାନସ୍ସ, ସୁଦ୍ଧିକାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ;

ଖୀଯନ୍ତି ଆସୱା ସବ୍ବେ, ନିବ୍ବୁତିଞ୍ଚାଧିଗଚ୍ଛତୀ’’ତି।

… ଉପସେନୋ ୱଙ୍ଗନ୍ତପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୭। (ଅପର)-ଗୋତମତ୍ଥେରଗାଥା

୫୮୭।

‘‘ୱିଜାନେଯ୍ଯ ସକଂ ଅତ୍ଥଂ, ଅୱଲୋକେଯ୍ଯାଥ ପାୱଚନଂ;

ଯଞ୍ଚେତ୍ଥ ଅସ୍ସ ପତିରୂପଂ, ସାମଞ୍ଞଂ ଅଜ୍ଝୁପଗତସ୍ସ।

୫୮୮।

‘‘ମିତ୍ତଂ ଇଧ ଚ କଲ୍ୟାଣଂ, ସିକ୍ଖା ୱିପୁଲଂ ସମାଦାନଂ;

ସୁସ୍ସୂସା ଚ ଗରୂନଂ, ଏତଂ ସମଣସ୍ସ ପତିରୂପଂ।

୫୮୯।

‘‘ବୁଦ୍ଧେସୁ ସଗାରୱତା, ଧମ୍ମେ ଅପଚିତି ଯଥାଭୂତଂ;

ସଙ୍ଘେ ଚ ଚିତ୍ତିକାରୋ, ଏତଂ ସମଣସ୍ସ ପତିରୂପଂ।

୫୯୦।

‘‘ଆଚାରଗୋଚରେ ଯୁତ୍ତୋ, ଆଜୀୱୋ ସୋଧିତୋ ଅଗାରଯ୍ହୋ;

ଚିତ୍ତସ୍ସ ଚ ସଣ୍ଠପନଂ, ଏତଂ ସମଣସ୍ସ ପତିରୂପଂ।

୫୯୧।

‘‘ଚାରିତ୍ତଂ ଅଥ ୱାରିତ୍ତଂ, ଇରିଯାପଥିଯଂ ପସାଦନିଯଂ;

ଅଧିଚିତ୍ତେ ଚ ଆଯୋଗୋ, ଏତଂ ସମଣସ୍ସ ପତିରୂପଂ।

୫୯୨।

‘‘ଆରଞ୍ଞକାନି ସେନାସନାନି, ପନ୍ତାନି ଅପ୍ପସଦ୍ଦାନି;

ଭଜିତବ୍ବାନି ମୁନିନା, ଏତଂ ସମଣସ୍ସ ପତିରୂପଂ।

୫୯୩।

‘‘ସୀଲଞ୍ଚ ବାହୁସଚ୍ଚଞ୍ଚ, ଧମ୍ମାନଂ ପୱିଚଯୋ ଯଥାଭୂତଂ;

ସଚ୍ଚାନଂ ଅଭିସମଯୋ, ଏତଂ ସମଣସ୍ସ ପତିରୂପଂ।

୫୯୪।

‘‘ଭାୱେଯ୍ଯ ଚ ଅନିଚ୍ଚନ୍ତି, ଅନତ୍ତସଞ୍ଞଂ ଅସୁଭସଞ୍ଞଞ୍ଚ;

ଲୋକମ୍ହି ଚ ଅନଭିରତିଂ, ଏତଂ ସମଣସ୍ସ ପତିରୂପଂ।

୫୯୫।

‘‘ଭାୱେଯ୍ଯ ଚ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗେ, ଇଦ୍ଧିପାଦାନି ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି ବଲାନି;

ଅଟ୍ଠଙ୍ଗମଗ୍ଗମରିଯଂ, ଏତଂ ସମଣସ୍ସ ପତିରୂପଂ।

୫୯୬।

‘‘ତଣ୍ହଂ ପଜହେଯ୍ଯ ମୁନି, ସମୂଲକେ ଆସୱେ ପଦାଲେଯ୍ଯ;

ୱିହରେଯ୍ଯ ୱିପ୍ପମୁତ୍ତୋ, ଏତଂ ସମଣସ୍ସ ପତିରୂପ’’ନ୍ତି।

… ଗୋତମୋ ଥେରୋ…।

ଦସକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

କାଳୁଦାଯୀ ଚ ସୋ ଥେରୋ, ଏକୱିହାରୀ ଚ କପ୍ପିନୋ;

ଚୂଳପନ୍ଥକୋ କପ୍ପୋ ଚ, ଉପସେନୋ ଚ ଗୋତମୋ;

ସତ୍ତିମେ ଦସକେ ଥେରା, ଗାଥାଯୋ ଚେତ୍ଥ ସତ୍ତତୀତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୧। ଏକାଦସନିପାତୋ

୧। ସଂକିଚ୍ଚଥେରଗାଥା

୫୯୭।

‘‘କିଂ ତଓ୍ୱଥୋ ୱନେ ତାତ, ଉଜ୍ଜୁହାନୋୱ ପାୱୁସେ;

ୱେରମ୍ଭା ରମଣୀଯା ତେ, ପୱିୱେକୋ ହି ଝାଯିନଂ।

୫୯୮।

‘‘ଯଥା ଅବ୍ଭାନି ୱେରମ୍ଭୋ, ୱାତୋ ନୁଦତି ପାୱୁସେ;

ସଞ୍ଞା ମେ ଅଭିକିରନ୍ତି, ୱିୱେକପଟିସଞ୍ଞୁତା।

୫୯୯।

‘‘ଅପଣ୍ଡରୋ ଅଣ୍ଡସମ୍ଭୱୋ, ସୀୱଥିକାଯ ନିକେତଚାରିକୋ;

ଉପ୍ପାଦଯତେୱ ମେ ସତିଂ, ସନ୍ଦେହସ୍ମିଂ ୱିରାଗନିସ୍ସିତଂ।

୬୦୦।

‘‘ଯଞ୍ଚ ଅଞ୍ଞେ ନ ରକ୍ଖନ୍ତି, ଯୋ ଚ ଅଞ୍ଞେ ନ ରକ୍ଖତି;

ସ ୱେ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଖଂ ସେତି, କାମେସୁ ଅନପେକ୍ଖୱା।

୬୦୧।

‘‘ଅଚ୍ଛୋଦିକା ପୁଥୁସିଲା, ଗୋନଙ୍ଗୁଲମିଗାଯୁତା;

ଅମ୍ବୁସେୱାଲସଞ୍ଛନ୍ନା, ତେ ସେଲା ରମଯନ୍ତି ମଂ।

୬୦୨।

‘‘ୱସିତଂ ମେ ଅରଞ୍ଞେସୁ, କନ୍ଦରାସୁ ଗୁହାସୁ ଚ;

ସେନାସନେସୁ ପନ୍ତେସୁ, ୱାଳମିଗନିସେୱିତେ।

୬୦୩।

‘‘‘ଇମେ ହଞ୍ଞନ୍ତୁ ୱଜ୍ଝନ୍ତୁ, ଦୁକ୍ଖଂ ପପ୍ପୋନ୍ତୁ ପାଣିନୋ’;

ସଙ୍କପ୍ପଂ ନାଭିଜାନାମି, ଅନରିଯଂ ଦୋସସଂହିତଂ।

୬୦୪।

‘‘ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମଯା ସତ୍ଥା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ;

ଓହିତୋ ଗରୁକୋ ଭାରୋ, ଭଵନେତ୍ତି ସମୂହତା।

୬୦୫।

‘‘ଯସ୍ସ ଚତ୍ଥାଯ [ଯସ୍ସତ୍ଥାଯ (ସୀ।)] ପବ୍ବଜିତୋ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ସୋ ମେ ଅତ୍ଥୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, ସବ୍ବସଂଯୋଜନକ୍ଖଯୋ।

୬୦୬।

‘‘ନାଭିନନ୍ଦାମି ମରଣଂ, ନାଭିନନ୍ଦାମି ଜୀଵିତଂ;

କାଲଞ୍ଚ ପଟିକଙ୍ଖାମି, ନିବ୍ବିସଂ ଭତକୋ ଯଥା।

୬୦୭।

‘‘ନାଭିନନ୍ଦାମି ମରଣଂ, ନାଭିନନ୍ଦାମି ଜୀଵିତଂ;

କାଲଞ୍ଚ ପଟିକଙ୍ଖାମି, ସମ୍ପଜାନୋ ପତିସ୍ସତୋ’’ତି।

… ସଂକିଚ୍ଚୋ ଥେରୋ…।

ଏକାଦସନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ସଂକିଚ୍ଚଥେରୋ ଏକୋଵ, କତକିଚ୍ଚୋ ଅନାସଵୋ;

ଏକାଦସନିପାତମ୍ହି, ଗାଥା ଏକାଦସେଵ ଚାତି।

୧୨। ଦ୍ୱାଦସକନିପାତୋ

୧। ସୀଲୱତ୍ଥେରଗାଥା

୬୦୮।

‘‘ସୀଲମେୱିଧ ସିକ୍ଖେଥ, ଅସ୍ମିଂ ଲୋକେ ସୁସିକ୍ଖିତଂ;

ସୀଲଂ ହି ସବ୍ବସମ୍ପତ୍ତିଂ, ଉପନାମେତି ସେୱିତଂ।

୬୦୯।

‘‘ସୀଲଂ ରକ୍ଖେୟ୍ୟ ମେଧାୱୀ, ପତ୍ଥୟାନୋ ତୟୋ ସୁଖେ;

ପସଂସଂ ୱିତ୍ତିଲାଭଞ୍ଚ, ପେଚ୍ଚ ସଗ୍ଗେ ପମୋଦନଂ [ପେଚ୍ଚ ସଗ୍ଗେ ଚ ମୋଦନଂ (ସୀ। ପୀ।)]।

୬୧୦।

‘‘ସୀଲୱା ହି ବହୂ ମିତ୍ତେ, ସଞ୍ଞମେନାଧିଗଚ୍ଛତି;

ଦୁସ୍ସୀଲୋ ପନ ମିତ୍ତେହି, ଧଂସତେ ପାପମାଚରଂ।

୬୧୧।

‘‘ଅୱଣ୍ଣଞ୍ଚ ଅକିତ୍ତିଞ୍ଚ, ଦୁସ୍ସୀଲୋ ଲଭତେ ନରୋ;

ୱଣ୍ଣଂ କିତ୍ତିଂ ପସଂସଞ୍ଚ, ସଦା ଲଭତି ସୀଲୱା।

୬୧୨।

‘‘ଆଦି ସୀଲଂ ପତିଟ୍ଠା ଚ, କଲ୍ୟାଣାନଞ୍ଚ ମାତୁକଂ;

ପମୁଖଂ ସବ୍ବଧମ୍ମାନଂ, ତସ୍ମା ସୀଲଂ ୱିସୋଧୟେ।

୬୧୩।

‘‘ୱେଲା ଚ ସଂୱରଂ ସୀଲଂ [ସଂୱରୋ ସୀଲଂ (ସୀ।), ସଂୱରସୀଲଂ (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)], ଚିତ୍ତସ୍ସ ଅଭିହାସନଂ;

ତିତ୍ଥଞ୍ଚ ସବ୍ବବୁଦ୍ଧାନଂ, ତସ୍ମା ସୀଲଂ ୱିସୋଧୟେ।

୬୧୪।

‘‘ସୀଲଂ ବଲଂ ଅପ୍ପଟିମଂ, ସୀଲଂ ଆୱୁଧମୁତ୍ତମଂ;

ସୀଲମାଭରଣଂ ସେଟ୍ଠଂ, ସୀଲଂ କୱଚମବ୍ଭୁତଂ।

୬୧୫।

‘‘ସୀଲଂ ସେତୁ ମହେସକ୍ଖୋ, ସୀଲଂ ଗନ୍ଧୋ ଅନୁତ୍ତରୋ;

ସୀଲଂ ୱିଲେପନଂ ସେଟ୍ଠଂ, ଯେନ ୱାତି ଦିସୋଦିସଂ।

୬୧୬।

‘‘ସୀଲଂ ସମ୍ବଲମେୱଗ୍ଗଂ, ସୀଲଂ ପାଥେଯ୍ୟମୁତ୍ତମଂ;

ସୀଲଂ ସେଟ୍ଠୋ ଅତିୱାହୋ, ଯେନ ଯାତି ଦିସୋଦିସଂ।

୬୧୭।

‘‘ଇଧେୱ ନିନ୍ଦଂ ଲଭତି, ପେଚ୍ଚାପାଯେ ଚ ଦୁମ୍ମନୋ;

ସବ୍ବତ୍ଥ ଦୁମ୍ମନୋ ବାଲୋ, ସୀଲେସୁ ଅସମାହିତୋ।

୬୧୮।

‘‘ଇଧେୱ କିତ୍ତିଂ ଲଭତି, ପେଚ୍ଚ ସଗ୍ଗେ ଚ ସୁମ୍ମନୋ;

ସବ୍ବତ୍ଥ ସୁମନୋ ଧୀରୋ, ସୀଲେସୁ ସୁସମାହିତୋ।

୬୧୯।

‘‘ସୀଲମେୱ ଇଧ ଅଗ୍ଗଂ, ପଞ୍ଞୱା ପନ ଉତ୍ତମୋ;

ମନୁସ୍ସେସୁ ଚ ଦେୱେସୁ, ସୀଲପଞ୍ଞାଣତୋ ଜଯ’’ନ୍ତି।

… ସୀଲୱୋ ଥେରୋ…।

୨। ସୁନୀତତ୍ଥେରଗାଥା

୬୨୦।

‘‘ନୀଚେ କୁଲମ୍ହି ଜାତୋହଂ, ଦଲିଦ୍ଦୋ ଅପ୍ପଭୋଜନୋ;

ହୀନକମ୍ମଂ [ହୀନଂ କମ୍ମଂ (ସ୍ୟା।)] ମମଂ ଆସି, ଅହୋସିଂ ପୁପ୍ଫଛଡ୍ଡକୋ।

୬୨୧।

‘‘ଜିଗୁଚ୍ଛିତୋ ମନୁସ୍ସାନଂ, ପରିଭୂତୋ ଚ ୱମ୍ଭିତୋ;

ନୀଚଂ ମନଂ କରିତ୍ୱାନ, ୱନ୍ଦିସ୍ସଂ ବହୁକଂ ଜନଂ।

୬୨୨।

‘‘ଅଥଦ୍ଦସାସିଂ ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘପୁରକ୍ଖତଂ;

ପଣ୍ଡିସନ୍ତଂ ମହାୱୀରଂ, ମଗଧାନଂ ପୁରୁତ୍ତମଂ।

୬୨୩।

‘‘ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱାନ ବ୍ୟାଭଙ୍ଗିଂ, ୱନ୍ଦିତୁଂ ଉପସଙ୍କମିଂ;

ମମେୱ ଅନୁକମ୍ପାଯ, ଅଟ୍ଠାସି ପୁରିସୁତ୍ତମୋ।

୬୨୪।

‘‘ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ସତ୍ଥୁନୋ ପାଦେ, ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ତଦା;

ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଅହମାଯାଚିଂ, ସବ୍ବସତ୍ତାନମୁତ୍ତମଂ।

୬୨୫।

‘‘ତତୋ କାରୁଣିକୋ ସତ୍ଥା, ସବ୍ବଲୋକାନୁକମ୍ପକୋ;

‘ଏହି ଭିକ୍ଖୂ’ତି ମଂ ଆହ, ସା ମେ ଆସୂପସମ୍ପଦା।

୬୨୬।

‘‘ସୋହଂ ଏକୋ ଅରଞ୍ଞସ୍ମିଂ, ୱିହରନ୍ତୋ ଅତନ୍ଦିତୋ;

ଅକାସିଂ ସତ୍ଥୁୱଚନଂ, ଯଥା ମଂ ଓୱଦୀ ଜିନୋ।

୬୨୭।

‘‘ରତ୍ତିଯା ପଠମଂ ଯାମଂ, ପୁବ୍ବଜାତିମନୁସ୍ସରିଂ;

ରତ୍ତିଯା ମଜ୍ଝିମଂ ଯାମଂ, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁଂ ୱିସୋଧଯିଂ [ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ୱିସୋଧିତଂ (କ।)];

ରତ୍ତିଯା ପଚ୍ଛିମେ ଯାମେ, ତମୋଖନ୍ଧଂ ପଦାଲଯିଂ।

୬୨୮।

‘‘ତତୋ ରତ୍ୟା ୱିୱସାନେ, ସୂରିଯସ୍ସୁଗ୍ଗମନଂ ପତି;

ଇନ୍ଦୋ ବ୍ରହ୍ମା ଚ ଆଗନ୍ତ୍ୱା, ମଂ ନମସ୍ସିଂସୁ ପଞ୍ଜଲୀ।

୬୨୯।

‘‘‘ନମୋ ତେ ପୁରିସାଜଞ୍ଞ, ନମୋ ତେ ପୁରିସୁତ୍ତମ;

ଯସ୍ସ ତେ ଆସୱା ଖୀଣା, ଦକ୍ଖିଣେଯ୍ୟୋସି ମାରିସ’।

୬୩୦।

‘‘ତତୋ ଦିସ୍ୱାନ ମଂ ସତ୍ଥା, ଦେୱସଙ୍ଘପୁରକ୍ଖତଂ;

ସିତଂ ପାତୁକରିତ୍ୱାନ, ଇମମତ୍ଥଂ ଅଭାସଥ।

୬୩୧।

[ସୁ। ନି। ୬୬୦ ସୁତ୍ତନିପାତେପି] ‘‘‘ତପେନ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯେନ, ସଂଯମେନ ଦମେନ ଚ;

ଏତେନ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ହୋତି, ଏତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମୁତ୍ତମ’’’ନ୍ତି।

… ସୁନୀତୋ ଥେରୋ…।

ଦ୍ୱାଦସକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ସୀଲୱା ଚ ସୁନୀତୋ ଚ, ଥେରା ଦ୍ୱେ ତେ ମହିଦ୍ଧିକା;

ଦ୍ୱାଦସମ୍ହି ନିପାତମ୍ହି, ଗାଥାଯୋ ଚତୁୱୀସତୀତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୩। ତେରସନିପାତୋ

୧। ସୋଣକୋଳିୱିସତ୍ଥେରଗାଥା

୬୩୨।

‘‘ଯାହୁ ରଟ୍ଠେ ସମୁକ୍କଟ୍ଠୋ, ରଞ୍ଞୋ ଅଙ୍ଗସ୍ସ ପଦ୍ଧଗୂ [ପଦ୍ଧଗୂ (ସ୍ୟା।), ପଟ୍ଟଗୂ (କ।)];

ସ୍ୱାଜ୍ଜ ଧମ୍ମେସୁ ଉକ୍କଟ୍ଠୋ, ସୋଣୋ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ପାରଗୂ।

୬୩୩।

‘‘ପଞ୍ଚ ଛିନ୍ଦେ ପଞ୍ଚ ଜହେ, ପଞ୍ଚ ଚୁତ୍ତରି ଭାୱଯେ;

ପଞ୍ଚସଙ୍ଗାତିଗୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଓଘତିଣ୍ଣୋତି ୱୁଚ୍ଚତି।

୬୩୪।

‘‘ଉନ୍ନଳସ୍ସ ପମତ୍ତସ୍ସ, ବାହିରାସସ୍ସ [ବାହିରାସଯସ୍ସ (କ।)] ଭିକ୍ଖୁନୋ;

ସୀଲଂ ସମାଧି ପଞ୍ଞା ଚ, ପାରିପୂରିଂ ନ ଗଚ୍ଛତି।

୬୩୫।

‘‘ଯଞ୍ହି କିଚ୍ଚଂ ଅପୱିଦ୍ଧଂ [ତଦପୱିଦ୍ଧଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)], ଅକିଚ୍ଚଂ ପନ କରୀଯତି;

ଉନ୍ନଳାନଂ ପମତ୍ତାନଂ, ତେସଂ ୱଡ୍ଢନ୍ତି ଆସୱା।

୬୩୬।

‘‘ଯେସଞ୍ଚ ସୁସମାରଦ୍ଧା, ନିଚ୍ଚଂ କାଯଗତା ସତି;

ଅକିଚ୍ଚଂ ତେ ନ ସେୱନ୍ତି, କିଚ୍ଚେ ସାତଚ୍ଚକାରିନୋ;

ସତାନଂ ସମ୍ପଜାନାନଂ, ଅତ୍ଥଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି ଆସୱା।

୬୩୭।

‘‘ଉଜୁମଗ୍ଗମ୍ହି ଅକ୍ଖାତେ, ଗଚ୍ଛଥ ମା ନିୱତ୍ତଥ;

ଅତ୍ତନା ଚୋଦଯତ୍ତାନଂ, ନିବ୍ବାନମଭିହାରଯେ।

୬୩୮।

‘‘ଅଚ୍ଚାରଦ୍ଧମ୍ହି ୱୀରିଯମ୍ହି, ସତ୍ଥା ଲୋକେ ଅନୁତ୍ତରୋ;

ୱୀଣୋପମଂ କରିତ୍ୱା ମେ, ଧମ୍ମଂ ଦେସେସି ଚକ୍ଖୁମା;

ତସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ୱିହାସିଂ ସାସନେ ରତୋ।

୬୩୯।

‘‘ସମଥଂ ପଟିପାଦେସିଂ, ଉତ୍ତମତ୍ଥସ୍ସ ପତ୍ତିଯା;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୬୪୦।

‘‘ନେକ୍ଖମ୍ମେ [ନିକ୍ଖମେ (କ।), ନେକ୍ଖମ୍ମଂ (ମହାୱ। ୨୪୪; ଅ। ନି। ୬।୫୫)] ଅଧିମୁତ୍ତସ୍ସ, ପୱିୱେକଞ୍ଚ ଚେତସୋ;

ଅବ୍ୟାପଜ୍ଝାଧିମୁତ୍ତସ୍ସ [ଅବ୍ୟାପଜ୍ଝାଧିମୁତ୍ତସ୍ସ (କ।)], ଉପାଦାନକ୍ଖଯସ୍ସ ଚ।

୬୪୧।

‘‘ତଣ୍ହକ୍ଖଯାଧିମୁତ୍ତସ୍ସ, ଅସମ୍ମୋହଞ୍ଚ ଚେତସୋ;

ଦିସ୍ୱା ଆଯତନୁପ୍ପାଦଂ, ସମ୍ମା ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚତି।

୬୪୨।

‘‘ତସ୍ସ ସମ୍ମା ୱିମୁତ୍ତସ୍ସ, ସନ୍ତଚିତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ;

କତସ୍ସ ପଟିଚଯୋ ନତ୍ଥି, କରଣୀଯଂ ନ ୱିଜ୍ଜତି।

୬୪୩।

‘‘ସେଲୋ ଯଥା ଏକଘନୋ [ଏକଘନୋ (କ।)], ୱାତେନ ନ ସମୀରତି;

ଏୱଂ ରୂପା ରସା ସଦ୍ଦା, ଗନ୍ଧା ଫସ୍ସା ଚ କେୱଲା।

୬୪୪।

‘‘ଇଟ୍ଠା ଧମ୍ମା ଅନିଟ୍ଠା ଚ, ନପ୍ପୱେଧେନ୍ତି ତାଦିନୋ;

ଠିତଂ ଚିତ୍ତଂ ୱିସଞ୍ଞୁତ୍ତଂ, ୱଯଞ୍ଚସ୍ସାନୁପସ୍ସତୀ’’ତି।

… ସୋଣୋ କୋଳିୱିସୋ ଥେରୋ…।

ତେରସନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ସୋଣୋ କୋଠଇଓ୍ୱିସୋ ଥେରୋ, ଏକୋୟେୱ ମହିଦ୍ଧିକୋ;

ତେରସମ୍ହି ନିପାତମ୍ହି, ଗାଥାୟୋ ଚେତ୍ଥ ତେରସାତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୪। ଚୁଦ୍ଦସକନିପାତୋ

୧। ଖଦିରୱନିଯରେୱତତ୍ଥେରଗାଥା

୬୪୫।

''ଯଦା ଅହଂ ପବ୍ବଜିତୋ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ନାଭିଜାନାମି ସଙ୍କପ୍ପଂ, ଅନରିଯଂ ଦୋସସଂହିତଂ।

୬୪୬।

'''ଇମେ ହଞ୍ଞନ୍ତୁ ୱଜ୍ଝନ୍ତୁ, ଦୁକ୍ଖଂ ପପ୍ପୋନ୍ତୁ ପାଣିନୋ';

ସଙ୍କପ୍ପଂ ନାଭିଜାନାମି, ଇମସ୍ମିଂ ଦୀଘମନ୍ତରେ।

୬୪୭।

''ମେତ୍ତଞ୍ଚ ଅଭିଜାନାମି, ଅପ୍ପମାଣଂ ସୁଭାୱିତଂ;

ଅନୁପୁବ୍ବଂ ପରିଚିତଂ, ଯଥା ବୁଦ୍ଧେନ ଦେସିତଂ।

୬୪୮।

''ସବ୍ବମିତ୍ତୋ ସବ୍ବସଖୋ, ସବ୍ବଭୂତାନୁକମ୍ପକୋ;

ମେତ୍ତଚିତ୍ତଞ୍ଚ [ମେତ୍ତଂ ଚିତ୍ତଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଭାୱେମି, ଅବ୍ୟାପଜ୍ଜରତୋ [ଅବ୍ୟାପଜ୍ଝରତୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ସଦା।

୬୪୯।

''ଅସଂହୀରଂ ଅସଂକୁପ୍ପଂ, ଚିତ୍ତଂ ଆମୋଦଯାମହଂ;

ବ୍ରହ୍ମୱିହାରଂ ଭାୱେମି, ଅକାପୁରିସସେୱିତଂ।

୬୫୦।

''ଅୱିତକ୍କଂ ସମାପନ୍ନୋ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସାୱକୋ;

ଅରିଯେନ ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ, ଉପେତୋ ହୋତି ତାୱଦେ।

୬୫୧।

''ଯଥାପି ପବ୍ବତୋ ସେଲୋ, ଅଚଲୋ ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତୋ;

ଏୱଂ ମୋହକ୍ଖଯା ଭିକ୍ଖୁ, ପବ୍ବତୋୱ ନ ୱେଧତି।

୬୫୨।

‘‘ଅନଙ୍ଗଣସ୍ସ ପୋସସ୍ସ, ନିଚ୍ଚଂ ସୁଚିଗୱେସିନୋ;

ୱାଲଗ୍ଗମତ୍ତଂ ପାପସ୍ସ, ଅବ୍ଭମତ୍ତଂୱ ଖାଯତି।

୬୫୩।

‘‘ନଗରଂ ଯଥା ପଚ୍ଚନ୍ତଂ, ଗୁତ୍ତଂ ସନ୍ତରବାହିରଂ;

ଏୱଂ ଗୋପେଥ ଅତ୍ତାନଂ, ଖଣୋ ୱୋ ମା ଉପଚ୍ଚଗା।

୬୫୪।

‘‘ନାଭିନନ୍ଦାମି ମରଣଂ, ନାଭିନନ୍ଦାମି ଜୀୱିତଂ;

କାଲଞ୍ଚ ପଟିକଙ୍ଖାମି, ନିବ୍ବିସଂ ଭତକୋ ଯଥା।

୬୫୫।

‘‘ନାଭିନନ୍ଦାମି ମରଣଂ…ପେ… ସମ୍ପଜାନୋ ପତିସ୍ସତୋ।

୬୫୬।

‘‘ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମଯା ସତ୍ଥା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ;

ଓହିତୋ ଗରୁକୋ ଭାରୋ, ଭୱନେତ୍ତି ସମୂହତା।

୬୫୭।

‘‘ଯସ୍ସ ଚତ୍ଥାଯ ପବ୍ବଜିତୋ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ସୋ ମେ ଅତ୍ଥୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, ସବ୍ବସଂଯୋଜନକ୍ଖଯୋ।

୬୫୮।

‘‘ସମ୍ପାଦେଥପ୍ପମାଦେନ, ଏସା ମେ ଅନୁସାସନୀ;

ହନ୍ଦାହଂ ପରିନିବ୍ବିସ୍ସଂ, ୱିପ୍ପମୁତ୍ତୋମ୍ହି ସବ୍ବଧୀ’’ତି।

… ଖଦିରୱନିଯରେୱତୋ ଥେରୋ…।

୨। ଗୋଦତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୬୫୯।

‘‘ଯଥାପି ଭଦ୍ଦୋ ଆଜଞ୍ଞୋ, ଧୁରେ ଯୁତ୍ତୋ ଧୁରସ୍ସହୋ [ଧୁରାସହୋ (ଅଟ୍ଠ।)];

ମଥିତୋ ଅତିଭାରେନ, ସଂଯୁଗଂ ନାତିୱତ୍ତତି।

୬୬୦।

‘‘ଏୱଂ ପଞ୍ଞାଯ ଯେ ତିତ୍ତା, ସମୁଦ୍ଦୋ ୱାରିନା ଯଥା;

ନ ପରେ ଅତିମଞ୍ଞନ୍ତି, ଅରିଯଧମ୍ମୋୱ ପାଣିନଂ।

୬୬୧।

‘‘କାଲେ କାଲୱସଂ ପତ୍ତା, ଭୱାଭୱୱସଂ ଗତା;

ନରା ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେଧ ସୋଚନ୍ତି ମାଣୱା [ମାନୱା (ସୀ।)]।

୬୬୨।

‘‘ଉନ୍ନତା ସୁଖଧମ୍ମେନ, ଦୁକ୍ଖଧମ୍ମେନ ଚୋନତା;

ଦ୍ୱଯେନ ବାଲା ହଞ୍ଞନ୍ତି, ଯଥାଭୂତଂ ଅଦସ୍ସିନୋ।

୬୬୩।

‘‘ଯେ ଚ ଦୁକ୍ଖେ ସୁଖସ୍ମିଞ୍ଚ, ମଜ୍ଝେ ସିବ୍ବିନିମଜ୍ଝଗୂ;

ଠିତା ତେ ଇନ୍ଦଖୀଲୋୱ, ନ ତେ ଉନ୍ନତଓନତା।

୬୬୪।

‘‘ନ ହେୱ ଲାଭେ ନାଲାଭେ, ନ ଯସେ ନ ଚ କିତ୍ତିଯା;

ନ ନିନ୍ଦାଯଂ ପସଂସାଯ, ନ ତେ ଦୁକ୍ଖେ ସୁଖମ୍ହି।

୬୬୫।

‘‘ସବ୍ବତ୍ଥ ତେ ନ ଲିମ୍ପନ୍ତି, ଉଦବିନ୍ଦୁୱ ପୋକ୍ଖରେ;

ସବ୍ବତ୍ଥ ସୁଖିତା ଧୀରା, ସବ୍ବତ୍ଥ ଅପରାଜିତା।

୬୬୬।

‘‘ଧମ୍ମେନ ଚ ଅଲାଭୋ ଯୋ, ଯୋ ଚ ଲାଭୋ ଅଧମ୍ମିକୋ;

ଅଲାଭୋ ଧମ୍ମିକୋ ସେଯ୍ୟୋ, ଯଂ ଚେ ଲାଭୋ ଅଧମ୍ମିକୋ।

୬୬୭।

‘‘ଯସୋ ଚ ଅପ୍ପବୁଦ୍ଧୀନଂ, ୱିଞ୍ଞୂନଂ ଅଯସୋ ଚ ଯୋ;

ଅଯସୋଵ ସେଯ୍ୟୋ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ନ ଯସୋ ଅପ୍ପବୁଦ୍ଧିନଂ।

୬୬୮।

‘‘ଦୁମ୍ମେଧେହି ପସଂସା ଚ, ୱିଞ୍ଞୂହି ଗରହା ଚ ଯା;

ଗରହାଵ ସେଯ୍ୟୋ ୱିଞ୍ଞୂହି, ଯଂ ଚେ ବାଲପ୍ପସଂସନା।

୬୬୯।

‘‘ସୁଖଞ୍ଚ କାମମଯିକଂ, ଦୁକ୍ଖଞ୍ଚ ପୱିୱେକିଯଂ;

ପୱିୱେକଦୁକ୍ଖଂ ସେଯ୍ୟୋ, ଯଂ ଚେ କାମମଯଂ ସୁଖଂ।

୬୭୦।

‘‘ଜୀୱିତଞ୍ଚ ଅଧମ୍ମେନ, ଧମ୍ମେନ ମରଣଞ୍ଚ ଯଂ;

ମରଣଂ ଧମ୍ମିକଂ ସେଯ୍ୟୋ, ଯଂ ଚେ ଜୀୱେ ଅଧମ୍ମିକଂ।

୬୭୧।

‘‘କାମକୋପପ୍ପହୀନା ଯେ, ସନ୍ତଚିତ୍ତା ଭୱାଭୱେ;

ଚରନ୍ତି ଲୋକେ ଅସିତା, ନତ୍ଥି ତେସଂ ପିଯାପିଯଂ।

୬୭୨।

‘‘ଭାୱଯିତ୍ୱାନ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗେ, ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି ବଲାନି ଚ;

ପପ୍ପୁଯ୍ୟ ପରମଂ ସନ୍ତିଂ, ପରିନିବ୍ବନ୍ତିନାସୱା’’ତି।

… ଗୋଦତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

ଚୁଦ୍ଦସକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ରେୱତୋ ଚେୱ ଗୋଦତ୍ତୋ, ଥେରା ଦ୍ୱେ ତେ ମହିଦ୍ଧିକା;

ଚୁଦ୍ଦସମ୍ହି ନିପାତମ୍ହି, ଗାଥାଯୋ ଅଟ୍ଠୱୀସତୀତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୫। ସୋଳସକନିପାତୋ

୧। ଅଞ୍ଞାସିକୋଣ୍ଡଞ୍ଞତ୍ଥେରଗାଥା

୬୭୩।

‘‘ଏସ ଭିୟ୍ୟୋ ପସୀଦାମି, ସୁତ୍ୱା ଧମ୍ମଂ ମହାରସଂ;

ୱିରାଗୋ ଦେସିତୋ ଧମ୍ମୋ, ଅନୁପାଦାୟ ସବ୍ବସୋ।

୬୭୪।

‘‘ବହୂନି ଲୋକେ ଚିତ୍ରାନି, ଅସ୍ମିଂ ପଥୱିମଣ୍ଡଲେ;

ମଥେନ୍ତି ମଞ୍ଞେ ସଙ୍କପ୍ପଂ, ସୁଭଂ ରାଗୂପସଂହିତଂ।

୬୭୫।

‘‘ରଜମୁହତଞ୍ଚ ୱାତେନ, ଯଥା ମେଘୋପସମ୍ମଯେ;

ଏୱଂ ସମ୍ମନ୍ତି ସଙ୍କପ୍ପା, ଯଦା ପଞ୍ଞାଯ ପସ୍ସତି।

୬୭୬।

[ଧ। ପ। ୨୭୭ ଧମ୍ମପଦେ] ‘‘ସବ୍ବେ ସଙ୍ଖାରା ଅନିଚ୍ଚାତି, ଯଦା ପଞ୍ଞାଯ ପସ୍ସତି;

ଅଥ ନିବ୍ବିନ୍ଦତି ଦୁକ୍ଖେ, ଏସ ମଗ୍ଗୋ ୱିସୁଦ୍ଧିଯା।

୬୭୭।

[ଧ। ପ। ୨୭୮ ଧମ୍ମପଦେ] ‘‘ସବ୍ବେ ସଙ୍ଖାରା ଦୁକ୍ଖାତି, ଯଦା ପଞ୍ଞାଯ ପସ୍ସତି

ଅଥ ନିବ୍ବିନ୍ଦତି ଦୁକ୍ଖେ, ଏସ ମଗ୍ଗୋ ୱିସୁଦ୍ଧିଯା।

୬୭୮।

[ଧ। ପ। ୨୭୯ ଧମ୍ମପଦେ] ‘‘ସବ୍ବେ ଧମ୍ମା ଅନତ୍ତାତି, ଯଦା ପଞ୍ଞାଯ ପସ୍ସତି;

ଅଥ ନିବ୍ବିନ୍ଦତି ଦୁକ୍ଖେ, ଏସ ମଗ୍ଗୋ ୱିସୁଦ୍ଧିଯା।

୬୭୯।

‘‘ବୁଦ୍ଧାନୁବୁଦ୍ଧୋ ଯୋ ଥେରୋ, କୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ ତିବ୍ବନିକ୍କମୋ;

ପହୀନଜାତିମରଣୋ, ବ୍ରହ୍ମଚରିଯସ୍ସ କେୱଲୀ।

୬୮୦।

‘‘ଓଘପାସୋ ଦଳ୍ହଖିଲୋ [ଦଳ୍ହୋ ଖିଲୋ (ସ୍ୟା। କ।)], ପଙ୍କତୋ ଦୁପ୍ପଦାଲୟୋ;

ଛେତ୍ୱା ଖିଲଞ୍ଚ ପାସଞ୍ଚ, ସେଲଂ ଭେତ୍ୱାନ [ଛେତ୍ୱାନ (କ।)] ଦୁବ୍ଭିଦଂ;

ତିଣ୍ଣୋ ପାରଙ୍ଗତୋ ଝାଯୀ, ମୁତ୍ତୋ ସୋ ମାରବନ୍ଧନା।

୬୮୧।

‘‘ଉଦ୍ଧତୋ ଚପଲୋ ଭିକ୍ଖୁ, ମିତ୍ତେ ଆଗମ୍ମ ପାପକେ;

ସଂସୀଦତି ମହୋଘସ୍ମିଂ, ଊମିଯା ପଟିକୁଜ୍ଜିତୋ।

୬୮୨।

‘‘ଅନୁଦ୍ଧତୋ ଅଚପଲୋ, ନିପକୋ ସଂଵୁତିନ୍ଦ୍ରିଯୋ;

କଲ୍ୟାଣମିତ୍ତୋ ମେଧାଵୀ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତକରୋ ସିଯା।

୬୮୩।

‘‘କାଲପବ୍ବଙ୍ଗସଙ୍କାସୋ, କିସୋ ଧମନିସନ୍ଥତୋ;

ମତ୍ତଞ୍ଞୂ ଅନ୍ନପାନସ୍ମିଂ, ଅଦୀନମନସୋ ନରୋ।

୬୮୪।

‘‘ଫୁଟ୍ଠୋ ଡଂସେହି ମକସେହି, ଅରଞ୍ଞସ୍ମିଂ ବ୍ରହାଵନେ;

ନାଗୋ ସଙ୍ଗାମସୀସେଵ, ସତୋ ତତ୍ରାଧିଵାସଯେ।

୬୮୫।

‘‘ନାଭିନନ୍ଦାମି ମରଣଂ…ପେ… ନିବ୍ବିସଂ ଭତକୋ ଯଥା।

୬୮୬।

‘‘ନାଭିନନ୍ଦାମି ମରଣଂ…ପେ… ସମ୍ପଜାନୋ ପତିସ୍ସତୋ।

୬୮୭।

‘‘ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମଯା ସତ୍ଥା…ପେ… ଭଵନେତ୍ତି ସମୂହତା।

୬୮୮।

‘‘ଯସ୍ସ ଚଜ୍ଜାଯ ପଜ୍ଜିତୋ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ସୋ ମେ ଅତ୍ଥୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, କିଂ ମେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିନା’’ତି।

… ଅଞ୍ଞାସିକୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ [ଅଞ୍ଞାକୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଥେରୋ…।

୨। ଉଦାଯିତ୍ଥେରଗାଥା

୬୮୯।

[ଅ। ନି। ୬।୪୩] ‘‘ମନୁସ୍ସଭୂତଂ ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ଅତ୍ତଦନ୍ତଂ ସମାହିତଂ;

ଇରିଯମାନଂ ବ୍ରହ୍ମପଥେ, ଚିତ୍ତସ୍ସୂପସମେ ରତଂ।

୬୯୦।

‘‘ଯଂ ମନୁସ୍ସା ନମସ୍ସନ୍ତି, ସଜ୍ଜଧମ୍ମାନ ପାରଗୁଂ;

ଦେୱାପି ତଂ ନମସ୍ସନ୍ତି, ଇତି ମେ ଅରହତୋ ସୁତଂ।

୬୯୧।

‘‘ସଜ୍ଜସଂଯୋଜନାତୀତଂ , ୱନା ନିଜ୍ଜନମାଗତଂ;

କାମେହି ନେକ୍ଖମ୍ମରତଂ [ନିକ୍ଖମ୍ମରତଂ (କ।)], ମୁତ୍ତଂ ସେଲାୱ କଞ୍ଚନଂ।

୬୯୨।

‘‘ସ ୱେ ଅଚ୍ଚରୁଚି ନାଗୋ, ହିମୱାୱଞ୍ଞେ ସିଲୁଚ୍ଚଯେ;

ସଜ୍ଜେସଂ ନାଗନାମାନଂ, ସଚ୍ଚନାମୋ ଅନୁତ୍ତରୋ।

୬୯୩।

‘‘ନାଗଂ ୱୋ କିତ୍ତଯିସ୍ସାମି, ନ ହି ଆଗୁଂ କରୋତି ସୋ;

ସୋରଚ୍ଚଂ ଅୱିହିଂସା ଚ, ପାଦା ନାଗସ୍ସ ତେ ଦୁୱେ।

୬୯୪।

‘‘ସତି ଚ ସମ୍ପଜଞ୍ଞଞ୍ଚ, ଚରଣା ନାଗସ୍ସ ତେପରେ;

ସଦ୍ଧାହତ୍ଥୋ ମହାନାଗୋ, ଉପେକ୍ଖାସେତଦନ୍ତୱା।

୬୯୫।

‘‘ସତି ଗୀୱା ସିରୋ ପଞ୍ଞା, ୱୀମଂସା ଧମ୍ମଚିନ୍ତନା;

ଧମ୍ମକୁଚ୍ଛିସମାୱାସୋ, ୱିୱେକୋ ତସ୍ସ ୱାଲଧି।

୬୯୬।

‘‘ସୋ ଝାଯୀ ଅସ୍ସାସରତୋ, ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ସୁସମାହିତୋ;

ଗଚ୍ଛଂ ସମାହିତୋ ନାଗୋ, ଠିତୋ ନାଗୋ ସମାହିତୋ।

୬୯୭।

‘‘ସଯଂ ସମାହିତୋ ନାଗୋ, ନିସିନ୍ନୋପି ସମାହିତୋ;

ସବ୍ବତ୍ଥ ସଂୱୁତୋ ନାଗୋ, ଏସା ନାଗସ୍ସ ସମ୍ପଦା।

୬୯୮।

‘‘ଭୁଞ୍ଜତି ଅନୱଜ୍ଜାନି, ସାୱଜ୍ଜାନି ନ ଭୁଞ୍ଜତି;

ଘାସମଚ୍ଛାଦନଂ ଲଦ୍ଧା, ସନ୍ନିଧିଂ ପରିୱଜ୍ଜଯଂ।

୬୯୯।

‘‘ସଂଯୋଜନଂ ଅଣୁଂ ଥୂଲଂ, ସବ୍ବଂ ଛେତ୍ୱାନ ବନ୍ଧନଂ;

ଯେନ ଯେନେୱ ଗଚ୍ଛତି, ଅନପକ୍ଖୋୱ ଗଚ୍ଛତି।

୭୦୦।

‘‘ଯଥାପି ଉଦକେ ଜାତଂ, ପୁଣ୍ଡରୀକଂ ପୱଡ୍ଢତି;

ନୋପଲିପ୍ପତି ତୋଯେନ, ସୁଚିଗନ୍ଧଂ ମନୋରମଂ।

୭୦୧।

‘‘ତଥେୱ ଚ ଲୋକେ ଜାତୋ, ବୁଦ୍ଧୋ ଲୋକେ ୱିହରତି;

ନୋପଲିପ୍ପତି ଲୋକେନ, ତୋଯେନ ପଦୁମଂ ଯଥା।

୭୦୨।

‘‘ମହାଗିନି ପଜ୍ଜଲିତୋ, ଅନାହାରୋପସମ୍ମତି;

ଅଙ୍ଗାରେସୁ ଚ ସନ୍ତେସୁ, ନିବ୍ବୁତୋତି ପୱୁଚ୍ଚତି।

୭୦୩।

‘‘ଅନ୍ଥସ୍ସାଯଂ ୱିଞ୍ଞାପନୀ, ଉପମା ୱିଞ୍ଞୂହି ଦେସିତା;

ୱିଞ୍ଞିସ୍ସନ୍ତି ମହାନାଗା, ନାଗଂ ନାଗେନ ଦେସିତଂ।

୭୦୪।

‘‘ୱୀତରାଗୋ ୱୀତଦୋସୋ, ୱୀତମୋହୋ ଅନାସୱୋ;

ସରୀରଂ ୱିଜହଂ ନାଗୋ, ପରିନିବ୍ବିସ୍ସତ୍ୟନାସୱୋ’’ତି।

… ଉଦାଯୀ ଥେରୋ…।

ସୋଳସକନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

କୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ ଚ ଉଦାଯୀ ଚ, ଥେରା ଦ୍ୱେ ତେ ମହିଦ୍ଧିକା;

ସୋଳସମ୍ହି ନିପାତମ୍ହି, ଗାଥାଯୋ ଦ୍ୱେ ଚ ତିଂସ ଚାତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୬। ୱୀସତିନିପାତୋ

୧। ଅଧିମୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୭୦୫।

‘‘ଯଞ୍ଞତ୍ଥଂ ୱା ଧନତ୍ଥଂ ୱା, ଯେ ହନାମ ମଯଂ ପୁରେ;

ଅୱସେସଂ [ଅୱସେ ତଂ (ସୀ। ଅଟ୍ଠ। ମୂଲପାଠୋ), ଅୱସେସାନଂ (ଅଟ୍ଠ।?)] ଭଯଂ ହୋତି, ୱେଧନ୍ତି ୱିଲପନ୍ତି ଚ।

୭୦୬।

‘‘ତସ୍ସ ତେ ନତ୍ଥି ଭୀତତ୍ତଂ, ଭିଯ୍ୟୋ ୱଣ୍ଣୋ ପସୀଦତି;

କସ୍ମା ନ ପରିଦେୱେସି, ଏୱରୂପେ ମହବ୍ଭଯେ।

୭୦୭।

‘‘ନତ୍ଥି ଚେତସିକଂ ଦୁକ୍ଖଂ, ଅନପେକ୍ଖସ୍ସ ଗାମଣି;

ଅତିକ୍କନ୍ତା ଭଯା ସବ୍ବେ, ଖୀଣସଂଯୋଜନସ୍ସ ୱେ।

୭୦୮।

‘‘ଖୀଣାଯ ଭୱନେତ୍ତିଯା, ଦିଟ୍ଠେ ଧମ୍ମେ ଯଥାତଥେ;

ନ ଭଯଂ ମରଣେ ହୋତି, ଭାରନିକ୍ଖେପନେ ଯଥା।

୭୦୯।

‘‘ସୁଚିଣ୍ଣଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ମେ, ମଗ୍ଗୋ ଚାପି ସୁଭାୱିତୋ;

ମରଣେ ମେ ଭଯଂ ନତ୍ଥି, ରୋଗାନମିୱ ସଙ୍ଖଯେ।

୭୧୦।

‘‘ସୁଚିଣ୍ଣଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ମେ, ମଗ୍ଗୋ ଚାପି ସୁଭାୱିତୋ;

ନିରସ୍ସାଦା ଭୱା ଦିଟ୍ଠା, ୱିସଂ ପିତ୍ୱାୱ [ପୀତ୍ୱାୱ (ସୀ।)] ଛଡ୍ଡିତଂ।

୭୧୧।

‘‘ପାରଗୂ ଅନୁପାଦାନୋ, କତକିଚ୍ଚୋ ଅନାସୱୋ;

ତୁଟ୍ଠୋ ଆଯୁକ୍ଖଯା ହୋତି, ମୁତ୍ତୋ ଆଘାତନା ଯଥା।

୭୧୨।

‘‘ଉତ୍ତମଂ ଧମ୍ମତଂ ପତ୍ତୋ, ସବ୍ବଲୋକେ ଅନତ୍ଥିକୋ;

ଆଦିତ୍ତାୱ ଘରା ମୁତ୍ତୋ, ମରଣସ୍ମିଂ ନ ସୋଚତି।

୭୧୩।

‘‘ଯଦତ୍ଥି ସଙ୍ଗତଂ କିଞ୍ଚି, ଭୱୋ ୱା ଯତ୍ଥ ଲବ୍ଭତି;

ସବ୍ବଂ ଅନିସ୍ସରଂ ଏତଂ, ଇତି ୱୁତ୍ତଂ ମହେସିନା।

୭୧୪।

‘‘ଯୋ ତଂ ତଥା ପଜାନାତି, ଯଥା ବୁଦ୍ଧେନ ଦେସିତଂ;

ନ ଗଣ୍ହାତି ଭୱଂ କିଞ୍ଚି, ସୁତତ୍ତଂୱ ଅଯୋଗୁଳଂ।

୭୧୫।

‘‘ନ ମେ ହୋତି ‘ଅହୋସି’ନ୍ତି, ‘ଭୱିସ୍ସ’ନ୍ତି ନ ହୋତି ମେ;

ସଙ୍ଖାରା ୱିଗମିସ୍ସନ୍ତି, ତତ୍ଥ କା ପରିଦେୱନା।

୭୧୬।

‘‘ସୁଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମସମୁପ୍ପାଦଂ, ସୁଦ୍ଧଂ ସଙ୍ଖାରସନ୍ତତିଂ;

ପସ୍ସନ୍ତସ୍ସ ଯଥାଭୂତଂ, ନ ଭଯଂ ହୋତି ଗାମଣି।

୭୧୭।

‘‘ତିଣକଟ୍ଠସମଂ ଲୋକଂ, ଯଦା ପଞ୍ଞାଯ ପସ୍ସତି;

ମମତ୍ତଂ ସୋ ଅସଂୱିନ୍ଦଂ, ‘ନତ୍ଥି ମେ’ତି ନ ସୋଚତି।

୭୧୮।

‘‘ଉକ୍କଣ୍ଠାମି ସରୀରେନ, ଭୱେନମ୍ହି ଅନତ୍ଥିକୋ;

ସୋଯଂ ଭିଜ୍ଜିସ୍ସତି କାଯୋ, ଅଞ୍ଞୋ ଚ ନ ଭୱିସ୍ସତି।

୭୧୯।

‘‘ଯଂ ୱୋ କିଚ୍ଚଂ ସରୀରେନ, ତଂ କରୋଥ ଯଦିଚ୍ଛଥ;

ନ ମେ ତପ୍ପଛଯା ତତ୍ଥ, ଦୋସୋ ପେମଞ୍ଚ ହେହିତି’’।

୭୨୦।

ତସ୍ସ ତଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ଅବ୍ଭୁତଂ ଲୋମହଂସନଂ;

ସତ୍ଥାନି ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱାନ, ମାଣୱା ଏତଦବ୍ରୱୁଂ।

୭୨୧।

‘‘କିଂ ଭଦନ୍ତେ କରିତ୍ୱାନ, କୋ ୱା ଆଚରିଯୋ ତୱ;

କସ୍ସ ସାସନମାଗମ୍ମ, ଲବ୍ଭତେ ତଂ ଅସୋକତା’’।

୭୨୨।

‘‘ସବ୍ବଞ୍ଞୁ ସବ୍ବଦସ୍ସାୱୀ, ଜିନୋ ଆଚରିଯୋ ମମ;

ମହାକାରୁଣିକୋ ସତ୍ଥା, ସବ୍ବଲୋକତିକିଚ୍ଛକୋ।

୭୨୩।

‘‘ତେନାଯଂ ଦେସିତୋ ଧମ୍ମୋ, ଖଯଗାମୀ ଅନୁତ୍ତରୋ;

ତସ୍ସ ସାସନମାଗମ୍ମ, ଲବ୍ଭତେ ତଂ ଅସୋକତା’’।

୭୨୪।

ସୁତ୍ୱାନ ଚୋରା ଇସିନୋ ସୁଭାସିତଂ, ନିକ୍ଖିପ୍ପ ସତ୍ଥାନି ଚ ଆୱୁଧାନି ଚ;

ତମ୍ହା ଚ କମ୍ମା ୱିରମିଂସୁ ଏକେ, ଏକେ ଚ ପବ୍ବଜ୍ଜମରୋଚଯିଂସୁ।

୭୨୫।

ତେ ପବ୍ବଜିତ୍ୱା ସୁଗତସ୍ସ ସାସନେ, ଭାୱେତ୍ୱ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗବଲାନି ପଣ୍ଡିତା;

ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତା ସୁମନା କତିନ୍ଦ୍ରିଯା, ଫୁସିଂସୁ ନିବ୍ବାନପଦଂ ଅସଙ୍ଖତନ୍ତି।

…ଅଧିମୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୨। ପାରାପରିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୭୨୬।

‘‘ସମଣସ୍ସ ଅହୁ ଚିନ୍ତା, ପାରାପରିଯସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ;

ଏକକସ୍ସ ନିସିନ୍ନସ୍ସ, ପୱିୱିତ୍ତସ୍ସ ଝାଯିନୋ।

୭୨୭।

''କିମାନୁପୁଚ୍ଛଂ ପୁରିସୋ, କିଂ ୱତଂ କିଂ ସମାଚାରଂ;

ଅତ୍ତନୋ କିଚ୍ଚକାରୀସ୍ସ, ନ ଚ କଞ୍ଚି ୱିହେଠଯେ।

୭୨୮।

''ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି ମନୁସ୍ସାନଂ, ହିତାଯ ଅହିତାଯ ଚ;

ଅରକ୍ଖିତାନି ଅହିତାଯ, ରକ୍ଖିତାନି ହିତାଯ ଚ।

୭୨୯।

''ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନେୱ ସାରକ୍ଖଂ, ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି ଚ ଗୋପଯଂ;

ଅତ୍ତନୋ କିଚ୍ଚକାରୀସ୍ସ, ନ ଚ କଞ୍ଚି ୱିହେଠଯେ।

୭୩୦।

''ଚକ୍ଖୁନ୍ଦ୍ରିଯଂ ଚେ ରୂପେସୁ, ଗଚ୍ଛନ୍ତଂ ଅନିୱାରଯଂ;

ଅନାଦୀନୱଦସ୍ସାୱୀ, ସୋ ଦୁକ୍ଖା ନ ହି ମୁଚ୍ଚତି।

୭୩୧।

''ସୋତିନ୍ଦ୍ରିଯଂ ଚେ ସଦ୍ଦେସୁ, ଗଚ୍ଛନ୍ତଂ ଅନିୱାରଯଂ;

ଅନାଦୀନୱଦସ୍ସାୱୀ, ସୋ ଦୁକ୍ଖା ନ ହି ମୁଚ୍ଚତି।

୭୩୨।

''ଅନିସ୍ସରଣଦସ୍ସାୱୀ , ଗନ୍ଧେ ଚେ ପଟିସେୱତି;

ନ ସୋ ମୁଚ୍ଚତି ଦୁକ୍ଖମ୍ହା, ଗନ୍ଧେସୁ ଅଧିମୁଚ୍ଛିତୋ।

୭୩୩।

''ଅମ୍ବିଲଂ ମଧୁରଗ୍ଗଞ୍ଚ, ତିତ୍ତକଗ୍ଗମନୁସ୍ସରଂ;

ରସତଣ୍ହାଯ ଗଧିତୋ, ହଦଯଂ ନାୱବୁଜ୍ଝତି।

୭୩୪।

''ସୁଭାନ୍ୟପ୍ପଟିକୂଲାନି, ଫୋଟ୍ଠବ୍ବାନି ଅନୁସ୍ସରଂ;

ରତ୍ତୋ ରାଗାଧିକରଣଂ, ୱିୱିଧଂ ୱିନ୍ଦତେ ଦୁଖଂ।

୭୩୫।

‘‘ମନଂ ଚେତେହି ଧମ୍ମେହି, ଯୋ ନ ସକ୍କୋତି ରକ୍ଖିତୁଂ;

ତତୋ ନଂ ଦୁକ୍ଖମନ୍ୱେତି, ସବ୍ବେହେତେହି ପଞ୍ଚହି।

୭୩୬।

‘‘ପୁବ୍ବଲୋହିତସମ୍ପୁଣ୍ଣଂ, ବହୁସ୍ସ କୁଣପସ୍ସ ଚ;

ନରୱୀରକତଂ ୱଗ୍ଗୁଂ, ସମୁଗ୍ଗମିୱ ଚିତ୍ତିତଂ।

୭୩୭।

‘‘କଟୁକଂ ମଧୁରସ୍ସାଦଂ, ପିଯନିବନ୍ଧନଂ ଦୁଖଂ;

ଖୁରଂୱ ମଧୁନା ଲିତ୍ତଂ, ଉଲ୍ଲିହଂ ନାୱବୁଜ୍ଝତି।

୭୩୮।

‘‘ଇତ୍ଥିରୂପେ ଇତ୍ଥିସରେ, ଫୋଟ୍ଠବ୍ବେପି ଚ ଇତ୍ଥିଯା;

ଇତ୍ଥିଗନ୍ଧେସୁ ସାରତ୍ତୋ, ୱିୱିଧଂ ୱିନ୍ଦତେ ଦୁଖଂ।

୭୩୯।

‘‘ଇତ୍ଥିସୋତାନି ସବ୍ବାନି, ସନ୍ଦନ୍ତି ପଞ୍ଚ ପଞ୍ଚସୁ;

ତେସମାୱରଣଂ କାତୁଂ, ଯୋ ସକ୍କୋତି ୱୀରିଯୱା।

୭୪୦।

‘‘ସୋ ଅତ୍ଥୱା ସୋ ଧମ୍ମଟ୍ଠୋ, ସୋ ଦକ୍ଖୋ ସୋ ୱିଚକ୍ଖଣୋ;

କରେଯ୍ଯ ରମମାନୋପି, କିଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମତ୍ଥସଂହିତଂ।

୭୪୧।

‘‘ଅଥୋ ସୀଦତି ସଞ୍ଞୁତ୍ତଂ, ୱଜ୍ଜେ କିଚ୍ଚଂ ନିରତ୍ଥକଂ;

‘ନ ତଂ କିଚ୍ଚ’ନ୍ତି ମଞ୍ଞିତ୍ୱା, ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ୱିଚକ୍ଖଣୋ।

୭୪୨।

‘‘ଯଞ୍ଚ ଅତ୍ଥେନ ସଞ୍ଞୁତ୍ତଂ, ଯା ଚ ଧମ୍ମଗତା ରତି;

ତଂ ସମାଦାଯ ୱତ୍ତେଥ, ସା ହି ୱେ ଉତ୍ତମା ରତି।

୭୪୩।

‘‘ଉଚ୍ଚାୱଚେହୁପାଯେହି, ପରେସମଭିଜିଗୀସତି;

ହନ୍ତ୍ୱା ୱଧିତ୍ୱା ଅଥ ସୋଚଯିତ୍ୱା, ଆଲୋପତି ସାହସା ଯୋ ପରେସଂ।

୭୪୪।

‘‘ତଚ୍ଛନ୍ତୋ ଆଣିଯା ଆଣିଂ, ନିହନ୍ତି ବଲୱା ଯଥା;

ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନିନ୍ଦ୍ରିଯେହେୱ , ନିହନ୍ତି କୁସଲୋ ତଥା।

୭୪୫।

‘‘ସଦ୍ଧଂ ୱୀରିଯଂ ସମାଧିଞ୍ଚ, ସତିପଞ୍ଞଞ୍ଚ ଭାୱଯଂ;

ପଞ୍ଚ ପଞ୍ଚହି ହନ୍ତ୍ୱାନ, ଅନୀଘୋ ଯାତି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ।

୭୪୬।

‘‘ସୋ ଅତ୍ଥୱା ସୋ ଧମ୍ମଟ୍ଠୋ, କତ୍ୱା ୱାକ୍ୟାନୁସାସନିଂ;

ସବ୍ବେନ ସବ୍ବଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ, ସୋ ନରୋ ସୁଖମେଧତୀ’’ତି।

…ପାରାପରିଯୋ ଥେରୋ…।

୩। ତେଲକାନିତ୍ଥେରଗାଥା

୭୪୭।

‘‘ଚିରରତ୍ତଂ ୱତାତାପୀ, ଧମ୍ମଂ ଅନୁୱିଚିନ୍ତଯଂ;

ସମଂ ଚିତ୍ତସ୍ସ ନାଲତ୍ଥଂ, ପୁଚ୍ଛଂ ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣେ।

୭୪୮।

‘‘‘କୋ ସୋ ପାରଙ୍ଗତୋ ଲୋକେ, କୋ ପତ୍ତୋ ଅମତୋଗଧଂ;

କସ୍ସ ଧମ୍ମଂ ପଟିଚ୍ଛାମି, ପରମତ୍ଥୱିଜାନନଂ’।

୭୪୯।

‘‘ଅନ୍ତୋୱଙ୍କଗତୋ ଆସି, ମଚ୍ଛୋୱ ଘସମାମିସଂ;

ବଦ୍ଧୋ ମହିନ୍ଦପାସେନ, ୱେପଚିତ୍ତସୁରୋ ଯଥା।

୭୫୦।

‘‘ଅଞ୍ଛାମି ନଂ ନ ମୁଞ୍ଚାମି, ଅସ୍ମା ସୋକପରିଦ୍ଦୱା;

କୋ ମେ ବନ୍ଧଂ ମୁଞ୍ଚଂ ଲୋକେ, ସମ୍ବୋଧିଂ ୱେଦୟିସ୍ସତି।

୭୫୧।

‘‘ସମଣଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ୱା କଂ, ଆଦିସନ୍ତଂ ପଭଙ୍ଗୁନଂ।

କସ୍ସ ଧମ୍ମଂ ପଟିଚ୍ଛାମି, ଜରାମଚ୍ଚୁପୱାହନଂ।

୭୫୨।

‘‘ୱିଚିକିଚ୍ଛାକଙ୍ଖାଗନ୍ଥିତଂ, ସାରମ୍ଭବଲସଞ୍ଞୁତଂ;

କୋଧପ୍ପତ୍ତମନତ୍ଥଦ୍ଧଂ, ଅଭିଜପ୍ପପ୍ପଦାରଣଂ।

୭୫୩।

‘‘ତଣ୍ହାଧନୁସମୁଟ୍ଠାନଂ , ଦ୍ୱେ ଚ ପନ୍ନରସାୟୁତଂ [ଦ୍ୱେଧାପନ୍ନରସାୟୁତଂ (?)];

ପସ୍ସ ଓରସିକଂ ବାଳ୍ହଂ, ଭେତ୍ୱାନ ଯଦି [ଯଦ (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।) ହଦି (?) ‘‘ହଦୟେ’’ତି ତଂସଂୱଣ୍ଣନା] ତିଟ୍ଠତି।

୭୫୪।

‘‘ଅନୁଦିଟ୍ଠୀନଂ ଅପ୍ପହାନଂ, ସଙ୍କପ୍ପପରତେଜିତଂ;

ତେନ ୱିଦ୍ଧୋ ପୱେଧାମି, ପତ୍ତଂୱ ମାଲୁତେରିତଂ।

୭୫୫।

‘‘ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ମେ ସମୁଟ୍ଠାୟ, ଖିପ୍ପଂ ପଚ୍ଚତି ମାମକଂ;

ଛଫସ୍ସାୟତନୀ କାୟୋ, ଯତ୍ଥ ସରତି ସବ୍ବଦା।

୭୫୬।

‘‘ତଂ ନ ପସ୍ସାମି ତେକିଚ୍ଛଂ, ଯୋ ମେତଂ ସଲ୍ଲମୁଦ୍ଧରେ;

ନାନାରଜ୍ଜେନ ସତ୍ଥେନ [ନାରଗ୍ଗେନ ନ ସତ୍ଥେନ (?)], ନାଞ୍ଞେନ ୱିଚିକିଚ୍ଛିତଂ।

୭୫୭।

‘‘କୋ ମେ ଅସତ୍ଥୋ ଅୱଣୋ, ସଲ୍ଲମବ୍ଭନ୍ତରପସ୍ସୟଂ;

ଅହିଂସଂ ସବ୍ବଗତ୍ତାନି, ସଲ୍ଲଂ ମେ ଉଦ୍ଧରିସ୍ସତି।

୭୫୮।

''ଧମ୍ମପ୍ପତି ହି ସୋ ସେଟ୍ଠୋ, ୱିସଦୋସପ୍ପୱାହକୋ;

ଗମ୍ଭୀରେ ପତିତସ୍ସ ମେ, ଥଲଂ ପାଣିଞ୍ଚ ଦସ୍ସଯେ।

୭୫୯।

''ରହଦେହମସ୍ମି ଓଗାଳ୍ହୋ, ଅହାରିଯରଜମତ୍ତିକେ;

ମାଯାଉସୂଯସାରମ୍ଭ, ଥିନମିଦ୍ଧମପତ୍ଥଟେ।

୭୬୦।

''ଉଦ୍ଧଚ୍ଚମେଘଥନିତଂ, ସଂଯୋଜନୱଲାହକଂ;

ୱାହା ୱହନ୍ତି କୁଦ୍ଦିଟ୍ଠିଂ [ଦୁଦ୍ଦିଟ୍ଠିଂ (ସୀ। ଧ। ପ। ୩୩୯)], ସଙ୍କପ୍ପା ରାଗନିସ୍ସିତା।

୭୬୧।

''ସୱନ୍ତି ସବ୍ବଧି ସୋତା, ଲତା ଉବ୍ଭିଜ୍ଜ ତିଟ୍ଠତି;

ତେ ସୋତେ କୋ ନିୱାରେଯ୍ଯ, ତଂ ଲତଂ କୋ ହି ଛେଚ୍ଛତି।

୭୬୨।

''ୱେଲଂ କରୋଥ ଭଦ୍ଦନ୍ତେ, ସୋତାନଂ ସନ୍ନିୱାରଣଂ;

ମା ତେ ମନୋମଯୋ ସୋତୋ, ରୁକ୍ଖଂୱ ସହସା ଲୁୱେ।

୭୬୩।

''ଏୱଂ ମେ ଭଯଜାତସ୍ସ, ଅପାରା ପାରମେସତୋ;

ତାଣୋ ପଞ୍ଞାୱୁଧୋ ସତ୍ଥା, ଇସିସଙ୍ଘନିସେୱିତୋ।

୭୬୪।

''ସୋପାଣଂ ସୁଗତଂ ସୁଦ୍ଧଂ, ଧମ୍ମସାରମଯଂ ଦଳ୍ହଂ;

ପାଦାସି ୱୁଯ୍ହମାନସ୍ସ, 'ମା ଭାଯୀ'ତି ଚ ମବ୍ରୱି।

୭୬୫।

‘‘ସତିପଟ୍ଠାନପାସାଦଂ, ଆରୁୟ୍ହ ପଚ୍ଚଵେକ୍ଖିସଂ;

ଯଂ ତଂ ପୁବ୍ବେ ଅମଞ୍ଞିସ୍ସଂ, ସକ୍କାଯାଭିରତଂ ପଜଂ।

୭୬୬।

‘‘ଯଦା ଚ ମଗ୍ଗମଦ୍ଦକ୍ଖିଂ, ନାଵାଯ ଅଭିରୂହନଂ;

ଅନଧିଟ୍ଠାଯ ଅତ୍ତାନଂ, ତିତ୍ଥମଦ୍ଦକ୍ଖିମୁତ୍ତମଂ।

୭୬୭।

‘‘ସଲ୍ଲଂ ଅତ୍ତସମୁଟ୍ଠାନଂ, ଭଵନେତ୍ତିପ୍ପଭାଵିତଂ;

ଏତେସଂ ଅପ୍ପଵତ୍ତାଯ [ଅପ୍ପଵତ୍ତିଯା (?)], ଦେସେସି ମଗ୍ଗମୁତ୍ତମଂ।

୭୬୮।

‘‘ଦୀଘରତ୍ତାନୁସଯିତଂ, ଚିରରତ୍ତମଧିଟ୍ଠିତଂ;

ବୁଦ୍ଧୋ ମେପାନୁଦୀ ଗନ୍ଥଂ, ଵିସଦୋସପ୍ପଵାହନୋ’’ତି।

…ତେଲକାନି ଥେରୋ…।

୪। ରଟ୍ଠପାଲତ୍ଥେରଗାଥା

୭୬୯।

[ମ। ନି। ୨।୩୦୨] ‘‘ପସ୍ସ ଚିତ୍ତକତଂ ବିମ୍ବଂ, ଅରୁକାଯଂ ସମୁସ୍ସିତଂ;

ଆତୁରଂ ବହୁସଙ୍କପ୍ପଂ, ଯସ୍ସ ନତ୍ଥି ଧୁଵଂ ଠିତି।

୭୭୦।

‘‘ପସ୍ସ ଚିତ୍ତକତଂ ରୂପଂ, ମଣିନା କୁଣ୍ଡଲେନ ଚ;

ଅଟ୍ଠିଂ ତଚେନ ଓନଦ୍ଧଂ, ସହ ଵତ୍ଥେହି ସୋଭତି।

୭୭୧।

‘‘ଅଲତ୍ତକକତା ପାଦା, ମୁଖଂ ଚୁଣ୍ଣକମକ୍ଖିତଂ;

ଅଲଂ ବାଲସ୍ସ ମୋହାଯ, ନୋ ଚ ପାରଗଵେସିନୋ।

୭୭୨।

‘‘ଅଟ୍ଠପଦକତା କେସା, ନେତ୍ତା ଅଞ୍ଜନମକ୍ଖିତା;

ଅଲଂ ବାଲସ୍ସ ମୋହାଯ, ନୋ ଚ ପାରଗଵେସିନୋ।

୭୭୩।

‘‘ଅଞ୍ଜନୀଵ ନଵା ଚିତ୍ତା, ପୂତିକାଯୋ ଅଲଙ୍କତୋ;

ଅଲଂ ବାଲସ୍ସ ମୋହାଯ, ନୋ ଚ ପାରଗଵେସିନୋ।

୭୭୪।

‘‘ଓଦହି ମିଗଵୋ ପାସଂ, ନାସଦା ଵାଗୁରଂ ମିଗୋ;

ଭୁତ୍ଵା ନିଵାପଂ ଗଚ୍ଛାମ, କନ୍ଦନ୍ତେ ମିଗବନ୍ଧକେ।

୭୭୫।

‘‘ଛିନ୍ନୋ ପାସୋ ମିଗଵସ୍ସ, ନାସଦା ଵାଗୁରଂ ମିଗୋ;

ଭୁତ୍ଵା ନିଵାପଂ ଗଚ୍ଛାମ, ସୋଚନ୍ତେ ମିଗଲୁଦ୍ଦକେ।

୭୭୬।

‘‘ପସ୍ସାମି ଲୋକେ ସଧନେ ମନୁସ୍ସେ, ଲଦ୍ଧାନ ଵିତ୍ତଂ ନ ଦଦନ୍ତି ମୋହା;

ଲୁଦ୍ଧା ଧନଂ ସନ୍ନିଚଯଂ କରୋନ୍ତି, ଭିଯ୍ୟୋଵ କାମେ ଅଭିପତ୍ଥଯନ୍ତି।

୭୭୭।

‘‘ରାଜା ପସଯ୍ହପ୍ପଥଵିଂ ଵିଜେତ୍ଵା, ସସାଗରନ୍ତଂ ମହିମାଵସନ୍ତୋ;

ଓରଂ ସମୁଦ୍ଦସ୍ସ ଅତିତ୍ତରୂପୋ, ପାରଂ ସମୁଦ୍ଦସ୍ସପି ପତ୍ଥଯେଥ।

୭୭୮।

‘‘ରାଜା ଚ ଅଞ୍ଞେ ଚ ବହୂ ମନୁସ୍ସା, ଅଵୀତତଣ୍ହା ମରଣଂ ଉପେନ୍ତି;

ଊନାଵ ହୁତ୍ଵାନ ଜହନ୍ତି ଦେହଂ, କାମେହି ଲୋକମ୍ହି ନ ହତ୍ଥି ତିତ୍ତି।

୭୭୯।

‘‘କନ୍ଦନ୍ତି ନଂ ଞାତୀ ପକିରିଯ କେସେ, ଅହୋ ଵତା ନୋ ଅମରାତି ଚାହୁ;

ଵତ୍ଥେନ ନଂ ପାରୁତଂ ନୀହରିତ୍ଵା, ଚିତଂ ସମୋଧାଯ ତତୋ ଡହନ୍ତି।

୭୮୦।

‘‘ସୋ ଉୟ୍ହତି ସୂଲେହି ତୁଜ୍ଜମାନୋ, ଏକେନ ୱତ୍ଥେନ [ଏତେନ ଗତ୍ଥେନ (କ।)] ପହାଯ ଭୋଗେ;

ନ ମୀଯମାନସ୍ସ ଭୱନ୍ତି ତାଣା, ଞାତୀ ଚ ମିତ୍ତା ଅଥ ୱା ସହାଯା।

୭୮୧।

‘‘ଦାଯାଦକା ତସ୍ସ ଧନଂ ହରନ୍ତି, ସତ୍ତୋ ପନ ଗଚ୍ଛତି ଯେନ କମ୍ମଂ;

ନ ମୀଯମାନଂ ଧନମନ୍ୱେତି [ମନ୍ୱିତି (କ।)] କିଞ୍ଚି, ପୁତ୍ତା ଚ ଦାରା ଚ ଧନଞ୍ଚ ରଟ୍ଠଂ।

୭୮୨।

‘‘ନ ଦୀଘମାଯୁଂ ଲଭତେ ଧନେନ, ନ ଚାପି ୱିତ୍ତେନ ଜରଂ ୱିହନ୍ତି;

ଅପ୍ପପ୍ପଂ ହିଦଂ ଜୀୱିତମାହୁ ଧୀରା, ଅସସ୍ସତଂ ୱିପ୍ପରିଣାମଧମ୍ମଂ।

୭୮୩।

‘‘ଅଡ୍ଢା ଦଲିଦ୍ଦା ଚ ଫୁସନ୍ତି ଫସ୍ସଂ, ବାଲୋ ଚ ଧୀରୋ ଚ ତଥେୱ ଫୁଟ୍ଠୋ;

ବାଲୋ ହି ବାଲ୍ୟା ୱଧିତୋୱ ସେତି, ଧୀରୋ ଚ ନୋ ୱେଧତି ଫସ୍ସଫୁଟ୍ଠୋ।

୭୮୪।

‘‘ତସ୍ମା ହି ପଞ୍ଞାୱ ଧନେନ ସେଯ୍ୟା, ଯାଯ ୱୋସାନମିଧାଧିଗଚ୍ଛତି;

ଅବ୍ୟୋସିତତ୍ତା ହି ଭୱାଭୱେସୁ, ପାପାନି କମ୍ମାନି କରୋତି ମୋହା।

୭୮୫।

‘‘ଉପେତି ଗବ୍ଭଞ୍ଚ ପରଞ୍ଚ ଲୋକଂ, ସଂସାରମାପଜ୍ଜ ପରମ୍ପରାଯ;

ତସ୍ସପ୍ପପଞ୍ଞୋ ଅଭିସଦ୍ଦହନ୍ତୋ, ଉପେତି ଗବ୍ଭଞ୍ଚ ପରଞ୍ଚ ଲୋକଂ।

୭୮୬।

‘‘ଚୋରୋ ଯଥା ସନ୍ଧିମୁଖେ ଗହୀତୋ, ସକମ୍ମୁନା ହଞ୍ଞତି ପାପଧମ୍ମୋ;

ଏୱଂ ପଜା ପେଚ୍ଚ ପରମ୍ହି ଲୋକେ, ସକମ୍ମୁନା ହଞ୍ଞତି ପାପଧମ୍ମୋ।

୭୮୭।

‘‘କାମା ହି ଚିତ୍ରା ମଧୁରା ମନୋରମା, ୱିରୂପରୂପେନ ମଥେନ୍ତି ଚିତ୍ତଂ;

ଆଦୀନୱଂ କାମଗୁଣେସୁ ଦିସ୍ୱା, ତସ୍ମା ଅହଂ ପବ୍ବଜିତୋମ୍ହି ରାଜ।

୭୮୮।

‘‘ଦୁମପ୍ଫଲାନୀୱ ପତନ୍ତି ମାଣୱା, ଦହରା ଚ ୱୁଦ୍ଧା ଚ ସରୀରଭେଦା;

ଏତମ୍ପି ଦିସ୍ୱା ପବ୍ବଜିତୋମ୍ହି ରାଜ, ଅପଣ୍ଣକଂ ସାମଞ୍ଞମେୱ ସେଯ୍ୟୋ।

୭୮୯।

‘‘ସଦ୍ଧାଯାହଂ ପବ୍ବଜିତୋ, ଉପେତୋ ଜିନସାସନେ;

ଅୱଜ୍ଝା ମୟ୍ହଂ ପବ୍ବଜ୍ଜା, ଅନଣୋ ଭୁଞ୍ଜାମି ଭୋଜନଂ।

୭୯୦।

‘‘କାମେ ଆଦିତ୍ତତୋ ଦିସ୍ୱା, ଜାତରୂପାନି ସତ୍ଥତୋ;

ଗବ୍ଭୱୋକ୍କନ୍ତିତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ନିରଯେସୁ ମହବ୍ଭଯଂ।

୭୯୧।

‘‘ଏତମାଦୀନୱଂ ଞତ୍ୱା, ସଂୱେଗଂ ଅଲଭିଂ ତଦା;

ସୋହଂ ୱିଦ୍ଧୋ ତଦା ସନ୍ତୋ, ସମ୍ପତ୍ତୋ ଆସୱକ୍ଖଯଂ।

୭୯୨।

‘‘ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମଯା ସତ୍ଥା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ;

ଓହିତୋ ଗରୁକୋ ଭାରୋ, ଭୱନେତ୍ତି ସମୂହତା।

୭୯୩।

‘‘ଯସ୍ସତ୍ଥାଯ ପବ୍ବଜିତୋ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ସୋ ମେ ଅତ୍ଥୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, ସବ୍ବସଂଯୋଜନକ୍ଖଯୋ’’ତି।

… ରଟ୍ଠପାଲୋ ଥେରୋ…।

୫। ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୭୯୪।

[ସଂ। ନି। ୪।୯୫] ‘‘ରୂପଂ ଦିସ୍ୱା ସତି ମୁଟ୍ଠା, ପିଯଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସି କରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୭୯୫।

‘‘ତସ୍ସ ୱଡ୍ଢନ୍ତି ୱେଦନା, ଅନେକା ରୂପସମ୍ଭୱା;

ଅଭିଜ୍ଝା ଚ ୱିହେସା ଚ, ଚିତ୍ତମସ୍ସୂପହଞ୍ଞତି;

ଏୱମାଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ଆରା ନିବ୍ବାନ [ନିବ୍ବାନଂ (ସୀ।)] ୱୁଚ୍ଚତି।

୭୯୬।

‘‘ସଦ୍ଦଂ ସୁତ୍ୱା ସତି ମୁଟ୍ଠା, ପିଯଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସି କରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୭୯୭।

‘‘ତସ୍ସ ୱଡ୍ଢନ୍ତି ୱେଦନା, ଅନେକା ସଦ୍ଦସମ୍ଭୱା;

ଅଭିଜ୍ଝା ଚ ୱିହେସା ଚ, ଚିତ୍ତମସ୍ସୂପହଞ୍ଞତି;

ଏୱମାଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ଆରା ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି।

୭୯୮।

‘‘ଗନ୍ଧଂ ଘତ୍ୱା ସତି ମୁଟ୍ଠା, ପିଯଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସି କରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୭୯୯।

‘‘ତସ୍ସ ୱଡ୍ଢନ୍ତି ୱେଦନା, ଅନେକା ଗନ୍ଧସମ୍ଭୱା;

ଅଭିଜ୍ଝା ଚ ୱିହେସା ଚ, ଚିତ୍ତମସ୍ସୂପହଞ୍ଞତି;

ଏୱମାଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ଆରା ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି।

୮୦୦।

‘‘ରସଂ ଭୋତ୍ୱା ସତି ମୁଟ୍ଠା, ପିଯଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସି କରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୮୦୧।

‘‘ତସ୍ସ ୱଡ୍ଢନ୍ତି ୱେଦନା, ଅନେକା ରସସମ୍ଭୱା;

ଅଭିଜ୍ଝା ଚ ୱିହେସା ଚ, ଚିତ୍ତମସ୍ସୂପହଞ୍ଞତି;

ଏୱମାଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ଆରା ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି।

୮୦୨।

‘‘ଫସ୍ସଂ ଫୁସ୍ସ ସତି ମୁଟ୍ଠା, ପିଯଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସି କରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୮୦୩।

‘‘ତସ୍ସ ୱଡ୍ଢନ୍ତି ୱେଦନା, ଅନେକା ଫସ୍ସସମ୍ଭୱା;

ଅଭିଜ୍ଝା ଚ ୱିହେସା ଚ, ଚିତ୍ତମସ୍ସୂପହଞ୍ଞତି;

ଏୱମାଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ଆରା ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି।

୮୦୪।

‘‘ଧମ୍ମଂ ଞତ୍ୱା ସତି ମୁଟ୍ଠା, ପିଯଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସି କରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୮୦୫।

‘‘ତସ୍ସ ୱଡ୍ଢନ୍ତି ୱେଦନା, ଅନେକା ଧମ୍ମସମ୍ଭୱା;

ଅଭିଜ୍ଝା ଚ ୱିହେସା ଚ, ଚିତ୍ତମସ୍ସୂପହଞ୍ଞତି;

ଏୱମାଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ଆରା ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି।

୮୦୬।

‘‘ନ ସୋ ରଜ୍ଜତି ରୂପେସୁ, ରୂପଂ ଦିସ୍ୱା ପତିସ୍ସତୋ;

ୱିରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ନାଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୮୦୭।

‘‘ଯଥାସ୍ସ ପସ୍ସତୋ ରୂପଂ, ସେୱତୋ ଚାପି ୱେଦନଂ;

ଖୀଯତି ନୋପଚୀଯତି, ଏୱଂ ସୋ ଚରତୀ ସତୋ;

ଏୱଂ ଅପଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ସନ୍ତିକେ ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି।

୮୦୮।

‘‘ନ ସୋ ରଜ୍ଜତି ସଦ୍ଦେସୁ, ସଦ୍ଦଂ ସୁତ୍ୱା ପତିସ୍ସତୋ;

ୱିରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ନାଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୮୦୯।

‘‘ଯଥାସ୍ସ ସୁଣତୋ ସଦ୍ଦଂ, ସେୱତୋ ଚାପି ୱେଦନଂ;

ଖୀଯତି ନୋପଚୀଯତି, ଏୱଂ ସୋ ଚରତୀ ସତୋ;

ଏୱଂ ଅପଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ସନ୍ତିକେ ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି।

୮୧୦।

‘‘ନ ସୋ ରଜ୍ଜତି ଗନ୍ଧେସୁ, ଗନ୍ଧଂ ଘତ୍ୱା ପତିସ୍ସତୋ;

ୱିରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ନାଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୮୧୧।

‘‘ଯଥାସ୍ସ ଘାଯତୋ ଗନ୍ଧଂ, ସେୱତୋ ଚାପି ୱେଦନଂ;

ଖୀଯତି ନୋପଚୀଯତି, ଏୱଂ ସୋ ଚରତୀ ସତୋ;

ଏୱଂ ଅପଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ସନ୍ତିକେ ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି।

୮୧୨।

‘‘ନ ସୋ ରଜ୍ଜତି ରସେସୁ, ରସଂ ଭୋତ୍ୱା ପତିସ୍ସତୋ;

ୱିରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ନାଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୮୧୩।

‘‘ଯଥାସ୍ସ ସାଯରତୋ ରସଂ, ସେୱତୋ ଚାପି ୱେଦନଂ;

ଖୀଯତି ନୋପଚୀଯତି, ଏୱଂ ସୋ ଚରତୀ ସତୋ;

ଏୱଂ ଅପଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ସନ୍ତିକେ ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି।

୮୧୪।

‘‘ନ ସୋ ରଜ୍ଜତି ଫସ୍ସେସୁ, ଫସ୍ସଂ ଫୁସ୍ସ ପତିସ୍ସତୋ;

ୱିରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ନାଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୮୧୫।

‘‘ଯଥାସ୍ସ ଫୁସତୋ ଫସ୍ସଂ, ସେୱତୋ ଚାପି ୱେଦନଂ;

ଖୀଯତି ନୋପଚୀଯତି, ଏୱଂ ସୋ ଚରତୀ ସତୋ;

ଏୱଂ ଅପଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ସନ୍ତିକେ ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି।

୮୧୬।

''ନ ସୋ ରଜ୍ଜତି ଧମ୍ମେସୁ, ଧମ୍ମଂ ଞତ୍ୱା ପତିସ୍ସତୋ;

ୱିରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ନାଜ୍ଝୋସ୍ସ ତିଟ୍ଠତି।

୮୧୭।

''ଯଥାସ୍ସ ୱିଜାନତୋ ଧମ୍ମଂ, ସେୱତୋ ଚାପି ୱେଦନଂ;

ଖୀଯତି ନୋପଚୀଯତି, ଏୱଂ ସୋ ଚରତୀ ସତୋ;

ଏୱଂ ଅପଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ସନ୍ତିକେ ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି''।

... ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ...।

୬। ସେଲତ୍ଥେରଗାଥା

୮୧୮।

''ପରିପୁଣ୍ଣକାଯୋ ସୁରୁଚି, ସୁଜାତୋ ଚାରୁଦସ୍ସନୋ;

ସୁୱଣ୍ଣୱଣ୍ଣୋସି ଭଗୱା, ସୁସୁକ୍କଦାଠୋସି ୱୀରିଯୱା [ସୁସୁକ୍କଦାଠୋ ୱିରୀଯୱା (ସୀ।)]।

୮୧୯।

''ନରସ୍ସ ହି ସୁଜାତସ୍ସ, ଯେ ଭୱନ୍ତି ୱିଯଞ୍ଜନା;

ସବ୍ବେ ତେ ତୱ କାଯସ୍ମିଂ, ମହାପୁରିସଲକ୍ଖଣା।

୮୨୦।

''ପସନ୍ନନେତ୍ତୋ ସୁମୁଖୋ, ବ୍ରହା ଉଜୁ ପତାପୱା;

ମଜ୍ଝେ ସମଣସଙ୍ଘସ୍ସ, ଆଦିଚ୍ଚୋୱ ୱିରୋଚସି।

୮୨୧।

''କଲ୍ୟାଣଦସ୍ସନୋ ଭିକ୍ଖୁ, କଞ୍ଚନସନ୍ନିଭତ୍ତଚୋ;

କିଂ ତେ ସମଣଭାୱେନ, ଏୱଂ ଉତ୍ତମୱଣ୍ଣିନୋ।

୮୨୨।

‘‘ରାଜା ଅରହସି ଭଵିତୁଂ, ଚକ୍କଵତ୍ତୀ ରଥେସଭୋ;

ଚାତୁରନ୍ତୋ ଵିଜିତାଵୀ, ଜମ୍ବୁସଣ୍ଡସ୍ସ [ଜମ୍ବୁମଣ୍ଡସ୍ସ (କ।)] ଇସ୍ସରୋ।

୮୨୩।

‘‘ଖତ୍ତିଯା ଭୋଗୀ ରାଜାନୋ [ଭୋଗା ରାଜାନୋ (ସୀ। କ।), ଭୋଜରାଜାନୋ (ସ୍ୟା।)], ଅନୁଯନ୍ତା ଭଵନ୍ତି ତେ;

ରାଜାଭିରାଜା [ରାଜାଧିରାଜା (ସୀ। କ।)] ମନୁଜିନ୍ଦୋ, ରଜ୍ଜଂ କାରେହି ଗୋତମ’’।

୮୨୪।

‘‘ରାଜାହମସ୍ମି ସେଲ, (ସେଲାତି ଭଗଵା) ଧମ୍ମରାଜା ଅନୁତ୍ତରୋ;

ଧମ୍ମେନ ଚକ୍କଂ ଵତ୍ତେମି, ଚକ୍କଂ ଅପ୍ପଟିଵତ୍ତିଯଂ’’।

୮୨୫।

‘‘ସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ପଟିଜାନାସି, (ଇତି ସେଲୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ) ଧମ୍ମରାଜା ଅନୁତ୍ତରୋ;

‘ଧମ୍ମେନ ଚକ୍କଂ ଵତ୍ତେମି’, ଇତି ଭାସଥ ଗୋତମ।

୮୨୬।

‘‘କୋ ନୁ ସେନାପତି ଭୋତୋ, ସାଵକୋ ସତ୍ଥୁରନ୍ଵଯୋ [ଅନ୍ଵଯୋ (ସୀ।)];

କୋ ତେତମନୁଵତ୍ତେତି, ଧମ୍ମଚକ୍କଂ ପଵତ୍ତିତଂ’’।

୮୨୭।

‘‘ମଯା ପଵତ୍ତିତଂ ଚକ୍କଂ, (ସେଲାତି ଭଗଵା) ଧମ୍ମଚକ୍କଂ ଅନୁତ୍ତରଂ;

ସାରିପୁତ୍ତୋ ଅନୁଵତ୍ତେତି, ଅନୁଜାତୋ ତଥାଗତଂ।

୮୨୮।

‘‘ଅଭିଞ୍ଞେଯ୍ୟଂ ଅଭିଞ୍ଞାତଂ, ଭାଵେତବ୍ବଞ୍ଚ ଭାଵିତଂ;

ପହାତବ୍ବଂ ପହୀନଂ ମେ, ତସ୍ମା ବୁଦ୍ଧୋସ୍ମି ବ୍ରାହ୍ମଣ।

୮୨୯।

‘‘ଵିନଯସ୍ସୁ ମଯି କଙ୍ଖଂ, ଅଧିମୁଞ୍ଚସ୍ସୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ;

ଦୁଲ୍ଲଭଂ ଦସ୍ସନଂ ହୋତି, ସମ୍ବୁଦ୍ଧାନଂ ଅଭିଣ୍ହସୋ।

៨៣០।

‘‘ଯେସଂ ୱେ ଦୁଲ୍ଲଭୋ ଲୋକେ, ପାତୁଭାୱୋ ଅଭିଣ୍ହସୋ;

ସୋହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୁଦ୍ଧୋସ୍ମି, ସଲ୍ଲକତ୍ତୋ [ସଲ୍ଲକନ୍ତୋ (ସୀ।)] ଅନୁତ୍ତରୋ।

៨៣១।

‘‘ବ୍ରହ୍ମଭୂତୋ ଅତିତୁଲୋ, ମାରସେନପ୍ପମଦ୍ଦନୋ;

ସବ୍ବାମିତ୍ତେ ୱସେ [ୱସୀ (ସ୍ୟା। କ।, ମ। ନି। ୨।୩୯୯; ସୁ। ନି। ୯୬୬)] କତ୍ୱା, ମୋଦାମି ଅକୁତୋଭୟୋ’’।

៨៣២।

‘‘ଇଦଂ ଭୋନ୍ତୋ ନିସାମେଥ, ଯଥା ଭାସତି ଚକ୍ଖୁମା;

ସଲ୍ଲକତ୍ତୋ ମହାୱୀରୋ, ସୀହୋୱ ନଦତୀ ୱନେ।

៨៣៣।

‘‘ବ୍ରହ୍ମଭୂତଂ ଅତିତୁଲଂ, ମାରସେନପ୍ପମଦ୍ଦନଂ;

କୋ ଦିସ୍ୱା ନପ୍ପସୀଦେୟ୍ୟ, ଅପି କଣ୍ହାଭିଜାତିକୋ।

៨៣៤।

‘‘ଯୋ ମଂ ଇଚ୍ଛତି ଅନ୍ୱେତୁ, ଯୋ ୱା ନିଚ୍ଛତି ଗଚ୍ଛତୁ;

ଇଧାହଂ ପବ୍ବଜିସ୍ସାମି, ୱରପଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତିକେ’’।

៨៣៥।

‘‘ଏତଂ ଚେ ରୁଚ୍ଚତି ଭୋତୋ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସାସନଂ;

ମୟମ୍ପି ପବ୍ବଜିସ୍ସାମ, ୱରପଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତିକେ।

៨៣៦।

‘‘ବ୍ରାହ୍ମଣା ତିସତା ଇମେ, ଯାଚନ୍ତି ପଞ୍ଜଲୀକତା;

‘ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ଚରିସ୍ସାମ, ଭଗୱା ତୱ ସନ୍ତିକେ’’’।

៨៣៧।

‘‘ସ୍ୱାଖାତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ, (ସେଲାତି ଭଗୱା) ସନ୍ଦିଟ୍ଠିକମକାଲିକଂ;

ଯତ୍ଥ ଅମୋଘା ପଵଜ୍ଜା, ଅପ୍ପମତ୍ତସ୍ସ ସିକ୍ଖତୋ’’।

୮୩୮।

‘‘ଯଂ ତଂ ସରଣମାଗମ୍ହ [ସରଣମାଗମ୍ମ (ସଵତ୍ଥ)], ଇତୋ ଅଟ୍ଠମେ [ଅଟ୍ଠମି (ସ୍ୟା। କ।)] ଚକ୍ଖୁମ;

ସତ୍ତରତ୍ତେନ ଭଗଵା, ଦନ୍ତାମ୍ହ ତଵ ସାସନେ।

୮୩୯।

‘‘ତୁଵଂ ବୁଦ୍ଧୋ ତୁଵଂ ସତ୍ଥା, ତୁଵଂ ମାରାଭିଭୂ ମୁନି;

ତୁଵଂ ଅନୁସଯେ ଛେତ୍ଵା, ତିଣ୍ଣୋ ତାରେସିମଂ ପଜଂ।

୮୪୦।

‘‘ଉପଧୀ ତେ ସମତିକ୍କନ୍ତା, ଆସଵା ତେ ପଦାଲିତା;

ସୀହୋଵ ଅନୁପାଦାନୋ, ପହୀନଭଯଭେରଵୋ।

୮୪୧।

‘‘ଭିକ୍ଖଵୋ ତିସତା ଇମେ, ତିଟ୍ଠନ୍ତି ପଞ୍ଜଲୀକତା;

ପାଦେ ଵୀର ପସାରେହି, ନାଗା ଵନ୍ଦନ୍ତୁ ସତ୍ଥୁନୋ’’ତି।

… ସେଲୋ ଥେରୋ…।

୭। କାଳିଗୋଧାପୁତ୍ତଭଦ୍ଦିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୮୪୨।

‘‘ଯାତଂ ମେ ହତ୍ଥିଗୀଵାଯ, ସୁଖୁମା ଵତ୍ଥା ପଧାରିତା;

ସାଲୀନଂ ଓଦନୋ ଭୁତ୍ତୋ, ସୁଚିମଂସୂପସେଚନୋ।

୮୪୩।

‘‘ସୋଜ୍ଜ ଭଦ୍ଦୋ ସାତତିକୋ, ଉଞ୍ଛାପତ୍ତାଗତେ ରତୋ;

ଝାଯତି ଅନୁପାଦାନୋ, ପୁତ୍ତୋ ଗୋଧାଯ ଭଦ୍ଦିଯୋ।

୮୪୪।

‘‘ପଂସୁକୂଲୀ ସାତତିକୋ, ଉଞ୍ଛାପତ୍ତାଗତେ ରତୋ;

ଝାଯତି ଅନୁପାଦାନୋ, ପୁତ୍ତୋ ଗୋଧାଯ ଭଦ୍ଦିଯୋ।

୮୪୫।

‘‘ପିଣ୍ଡପାତୀ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୪୬।

‘‘ତେଚୀୱରୀ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୪୭।

‘‘ସପଦାନଚାରୀ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୪୮।

‘‘ଏକାସନୀ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୪୯।

‘‘ପତ୍ତପିଣ୍ଡୀ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୫୦।

‘‘ଖଲୁପଚ୍ଛାଭତ୍ତୀ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୫୧।

‘‘ଆରଞ୍ଞିକୋ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୫୨।

‘‘ରୁକ୍ଖମୂଲିକୋ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୫୩।

‘‘ଅବ୍ଭୋକାସୀ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୫୪।

‘‘ସୋସାନିକୋ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୫୫।

‘‘ଯଥାସନ୍ଥତିକୋ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୫୬।

‘‘ନେସଜ୍ଜିକୋ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୫୭।

‘‘ଅପ୍ପିଚ୍ଛୋ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୫୮।

‘‘ସନ୍ତୁଟ୍ଠୋ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୫୯।

‘‘ପୱିୱିତ୍ତୋ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୬୦।

‘‘ଅସଂସଟ୍ଠୋ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୬୧।

‘‘ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯୋ ସାତତିକୋ…ପେ…।

୮୬୨।

‘‘ହିତ୍ୱା ସତପଲଂ କଂସଂ, ସୋୱଣ୍ଣଂ ସତରାଜିକଂ;

ଅଗ୍ଗହିଂ ମତ୍ତିକାପତ୍ତଂ, ଇଦଂ ଦୁତିଯାଭିସେଚନଂ।

୮୬୩।

‘‘ଉଚ୍ଚେ ମଣ୍ଡଲିପାକାରେ, ଦଳ୍ହମଟ୍ଟାଲକୋଟ୍ଠକେ;

ରକ୍ଖିତୋ ଖଗ୍ଗହତ୍ଥେହି, ଉତ୍ତସଂ ୱିହରିଂ ପୁରେ।

୮୬୪।

‘‘ସୋଜ୍ଜ ଭଦ୍ଦୋ ଅନୁତ୍ରାସୀ, ପହୀନଭଯଭେରୱୋ;

ଝାଯତି ୱନମୋଗଯ୍ହ, ପୁତ୍ତୋ ଗୋଧାଯ ଭଦ୍ଦିଯୋ।

୮୬୫।

‘‘ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେ ପତିଟ୍ଠାଯ, ସତିଂ ପଞ୍ଞଞ୍ଚ ଭାୱଯଂ;

ପାପୁଣିଂ ଅନୁପୁବ୍ବେନ, ସବ୍ବସଂଯୋଜନକ୍ଖଯ’’ନ୍ତି।

… ଭଦ୍ଦିଯୋ କାଳିଗୋଧାଯ ପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୮। ଅଙ୍ଗୁଲିମାଲତ୍ଥେରଗାଥା

୮୬୬।

‘‘ଗଚ୍ଛଂ ୱଦେସି ସମଣ ‘ଟ୍ଠିତୋମ୍ହି’, ମମଞ୍ଚ ବ୍ରୂସି ଠିତମଟ୍ଠିତୋତି;

ପୁଚ୍ଛାମି ତଂ ସମଣ ଏତମତ୍ଥଂ, ‘କଥଂ ଠିତୋ ତ୍ୱଂ ଅହମଟ୍ଠିତୋମ୍ହି’’’।

୮୬୭।

‘‘ଠିତୋ ଅହଂ ଅଙ୍ଗୁଲିମାଲ ସବ୍ବଦା, ସବ୍ବେସୁ ଭୂତେସୁ ନିଧାଯ ଦଣ୍ଡଂ;

ତୁୱଞ୍ଚ ପାଣେସୁ ଅସଞ୍ଞତୋସି, ତସ୍ମା ଠିତୋହଂ ତୁୱମଟ୍ଠିତୋସି’’।

୮୬୮।

‘‘ଚିରସ୍ସଂ ୱତ ମେ ମହିତୋ ମହେସୀ, ମହାୱନଂ ସମଣୋ ପଚ୍ଚପାଦି [ପଚ୍ଚୁପାଦି (ସବ୍ବତ୍ଥ)];

ସୋହଂ ଚଜିସ୍ସାମି ସହସ୍ସପାପଂ, ସୁତ୍ୱାନ ଗାଥଂ ତୱ ଧମ୍ମଯୁତ୍ତଂ’’।

୮୬୯।

ଇଚ୍ଚେୱ ଚୋରୋ ଅସିମାୱୁଧଞ୍ଚ, ସୋବ୍ଭେ ପପାତେ ନରକେ ଅନ୍ୱକାସି [ଅକିରି (ମ। ନି। ୨।୩୪୯)];

ଅୱନ୍ଦି ଚୋରୋ ସୁଗତସ୍ସ ପାଦେ, ତତ୍ଥେୱ ପବ୍ବଜ୍ଜମଯାଚି ବୁଦ୍ଧଂ।

୮୭୦।

ବୁଦ୍ଧୋ ଚ ଖୋ କାରୁଣିକୋ ମହେସି, ଯୋ ସତ୍ଥା ଲୋକସ୍ସ ସଦେୱକସ୍ସ;

‘ତମେହି ଭିକ୍ଖୂ’ତି ତଦା ଅୱୋଚ, ଏସେୱ ତସ୍ସ ଅହୁ ଭିକ୍ଖୁଭାୱୋ।

୮୭୧।

‘‘ଯୋ ଚ ପୁବ୍ବେ ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା, ପଚ୍ଛା ସୋ ନପ୍ପମଜ୍ଜତି;

ସୋମଂ ଲୋକଂ ପଭାସେତି, ଅବ୍ଭା ମୁତ୍ତୋୱ ଚନ୍ଦିମା।

୮୭୨।

‘‘ଯସ୍ସ ପାପଂ କତଂ କମ୍ମଂ, କୁସଲେନ ପିଧୀଯତି [ପିଥୀଯତି (ସୀ। ସ୍ୟା।)];

ସୋମଂ ଲୋକଂ ପଭାସେତି, ଅବ୍ଭା ମୁତ୍ତୋୱ ଚନ୍ଦିମା।

୮୭୩।

‘‘ଯୋ ହୱେ ଦହରୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଯୁଞ୍ଜତି ବୁଦ୍ଧସାସନେ;

ସୋମଂ ଲୋକଂ ପଭାସେତି, ଅବ୍ଭା ମୁତ୍ତୋୱ ଚନ୍ଦିମା।

୮୭୪।

[ଦିସା ହି (ସ୍ୟା। କା, ମ। ନି। ୨।୩୫୨)] ‘‘ଦିସାପି ମେ ଧମ୍ମକଥଂ ସୁଣନ୍ତୁ, ଦିସାପି ମେ ଯୁଞ୍ଜନ୍ତୁ ବୁଦ୍ଧସାସନେ;

ଦିସାପି ମେ ତେ ମନୁଜେ ଭଜନ୍ତୁ, ଯେ ଧମ୍ମମେୱାଦପଯନ୍ତି ସନ୍ତୋ।

୮୭୫।

‘‘ଦିସା ହି ମେ ଖନ୍ତିୱାଦାନଂ, ଅୱିରୋଧପ୍ପସଂସିନଂ;

ସୁଣନ୍ତୁ ଧମ୍ମଂ କାଲେନ, ତଞ୍ଚ ଅନୁୱିଧୀଯନ୍ତୁ।

୮୭୬।

‘‘ନ ହି ଜାତୁ ସୋ ମମଂ ହିଂସେ, ଅଞ୍ଞଂ ୱା ପନ କିଞ୍ଚନଂ [କଞ୍ଚିନଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।), କଞ୍ଚନଂ (?)];

ପପ୍ପୁଯ୍ୟ ପରମଂ ସନ୍ତିଂ, ରକ୍ଖେଯ୍ୟ ତସଥାୱରେ।

୮୭୭।

[ଥେରଗା। ୧୯] ‘‘ଉଦକଞ୍ହି ନଯନ୍ତି ନେତ୍ତିକା, ଉସୁକାରା ନମଯନ୍ତି [ଦମଯନ୍ତି (କ।)] ତେଜନଂ;

ଦାରୁଂ ନମଯନ୍ତି [ଦମଯନ୍ତି (କ।)] ତଚ୍ଛକା, ଅତ୍ତାନଂ ଦମଯନ୍ତି ପଣ୍ଡିତା।

୮୭୮।

‘‘ଦଣ୍ଡେନେକେ ଦମଯନ୍ତି, ଅଙ୍କୁସେଭି କସାହି ଚ;

ଅଦଣ୍ଡେନ ଅସତ୍ଥେନ, ଅହଂ ଦନ୍ତୋମ୍ହି ତାଦିନା।

୮୭୯।

‘‘‘ଅହିଂସକୋ’ତି ମେ ନାମଂ, ହିଂସକସ୍ସ ପୁରେ ସତୋ;

ଅଜ୍ଜାହଂ ସଚ୍ଚନାମୋମ୍ହି, ନ ନଂ ହିଂସାମି କିଞ୍ଚନଂ [କଞ୍ଚିନଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।), କଞ୍ଚନଂ (?)]।

୮୮୦।

‘‘ଚୋରୋ ଅହଂ ପୁରେ ଆସିଂ, ଅଙ୍ଗୁଲିମାଲୋତି ୱିସ୍ସୁତୋ;

ୱୁଯ୍ହମାନୋ ମହୋଘେନ, ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣମାଗମଂ।

୮୮୧।

‘‘ଲୋହିତପାଣି ପୁରେ ଆସିଂ, ଅଙ୍ଗୁଲିମାଲୋତି ୱିସ୍ସୁତୋ;

ସରଣଗମନଂ ପସ୍ସ, ଭୱନେତ୍ତି ସମୂହତା।

୮୮୨।

‘‘ତାଦିସଂ କମ୍ମଂ କତ୍ୱାନ, ବହୁଂ ଦୁଗ୍ଗତିଗାମିନଂ;

ଫୁଟ୍ଠୋ କମ୍ମୱିପାକେନ, ଅନଣୋ ଭୁଞ୍ଜାମି ଭୋଜନଂ।

୮୮୩।

‘‘ପମାଦମନୁଯୁଞ୍ଜନ୍ତି, ବାଲା ଦୁମ୍ମେଧିନୋ ଜନା;

ଅପ୍ପମାଦଞ୍ଚ ମେଧାୱୀ, ଧନଂ ସେଟ୍ଠଂୱ ରକ୍ଖତି।

୮୮୪।

‘‘ମା ପମାଦମନୁଯୁଞ୍ଜେଥ, ମା କାମରତିସନ୍ଥୱଂ [ସନ୍ଧୱଂ (କା)];

ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ହି ଝାଯନ୍ତୋ, ପପ୍ପୋତି ପରମଂ ସୁଖଂ।

୮୮୫।

‘‘ସ୍ୱାଗତଂ ନାପଗତଂ, ନେତଂ ଦୁମ୍ମନ୍ତିତଂ ମମ;

ସୱିଭତ୍ତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ, ଯଂ ସେଟ୍ଠଂ ତଦୁପାଗମଂ।

୮୮୬।

‘‘ସ୍ୱାଗତଂ ନାପଗତଂ, ନେତଂ ଦୁମ୍ମନ୍ତିତଂ ମମ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୮୮୭।

‘‘ଅରଞ୍ଞେ ରୁକ୍ଖମୂଲେ ୱା, ପବ୍ବତେସୁ ଗୁହାସୁ ୱା;

ତତ୍ଥ ତତ୍ଥେୱ ଅଟ୍ଠାସିଂ, ଉବ୍ବିଗ୍ଗମନସୋ ତଦା।

୮୮୮।

‘‘ସୁଖଂ ସଯାମି ଠାଯାମି, ସୁଖଂ କପ୍ପେମି ଜୀୱିତଂ;

ଅହତ୍ଥପାସୋ ମାରସ୍ସ, ଅହୋ ସତ୍ଥାନୁକମ୍ପିତୋ।

୮୮୯।

‘‘ବ୍ରହ୍ମଜଙ୍ଗୋ ପୁରେ ଆସିଂ, ଉଦିଚ୍ଚୋ ଉଭତୋ ଅହୁ;

ସୋଜ୍ଜ ପୁତ୍ତୋ ସୁଗତସ୍ସ, ଧମ୍ମରାଜସ୍ସ ସତ୍ଥୁନୋ।

୮୯୦।

‘‘ୱୀତତଣ୍ହୋ ଅନାଦାନୋ, ଗୁତ୍ତଦ୍ୱାରୋ ସୁସଂୱୁତୋ;

ଅଘମୂଲଂ ୱଧିତ୍ୱାନ, ପତ୍ତୋ ମେ ଆସୱକ୍ଖୟୋ।

୮୯୧।

‘‘ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମୟା ସତ୍ଥା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ;

ଓହିତୋ ଗରୁକୋ ଭାରୋ, ଭୱନେତ୍ତି ସମୂହତା’’ତି।

… ଅଙ୍ଗୁଲିମାଲୋ ଥେରୋ…।

୯। ଅନୁରୁଦ୍ଧତ୍ଥେରଗାଥା

୮୯୨।

‘‘ପହାୟ ମାତାପିତରୋ, ଭଗିନୀ ଞାତିଭାତରୋ;

ପଞ୍ଚ କାମଗୁଣେ ହିତ୍ୱା, ଅନୁରୁଦ୍ଧୋୱ ଝାୟତୁ।

୮୯୩।

‘‘ସମେତୋ ନଚ୍ଚଗୀତେହି, ସମ୍ମତାଳଅପ୍ପବୋଧନୋ;

ନ ତେନ ସୁଦ୍ଧିମଜ୍ଝଗଂ [ସୁଦ୍ଧମଜ୍ଝଗା (ସୀ। କ।), ସୁଦ୍ଧିମଜ୍ଝଗମା (ସ୍ୟା।)], ମାରସ୍ସ ୱିସୟେ ରତୋ।

୮୯୪।

‘‘ଏତଞ୍ଚ ସମତିକ୍କମ୍ମ, ରତୋ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନେ;

ସବ୍ବୋଘଂ ସମତିକ୍କମ୍ମ, ଅନୁରୁଦ୍ଧୋୱ ଝାୟତି।

୮୯୫।

‘‘ରୂପା ସଦ୍ଦା ରସା ଗନ୍ଧା, ଫୋଟ୍ଠବ୍ବା ଚ ମନୋରମା;

ଏତେ ଚ ସମତିକ୍କମ୍ମ, ଅନୁରୁଦ୍ଧୋୱ ଝାୟତି।

୮୯୬।

‘‘ପିଣ୍ଡପାତପଟିକ୍କନ୍ତୋ, ଏକୋ ଅଦୁତିଯୋ ମୁନି;

ଏସତି ପଂସୁକୂଲାନି, ଅନୁରୁଦ୍ଧୋ ଅନାସଵୋ।

୮୯୭।

‘‘ଵିଚିନୀ ଅଗ୍ଗହୀ ଧୋଵି, ରଜଯୀ ଧାରଯୀ ମୁନି;

ପଂସୁକୂଲାନି ମତିମା, ଅନୁରୁଦ୍ଧୋ ଅନାସଵୋ।

୮୯୮।

‘‘ମହିଚ୍ଛୋ ଚ ଅସନ୍ତୁଟ୍ଠୋ, ସଂସଟ୍ଠୋ ଯୋ ଚ ଉଦ୍ଧତୋ;

ତସ୍ସ ଧମ୍ମା ଇମେ ହୋନ୍ତି, ପାପକା ସଂକିଲେସିକା।

୮୯୯।

‘‘ସତୋ ଚ ହୋତି ଅପ୍ପିଚ୍ଛୋ, ସନ୍ତୁଟ୍ଠୋ ଅଵିଘାତଵା;

ପଵିଵେକରତୋ ଵିତ୍ତୋ, ନିଚ୍ଚମାରଦ୍ଧଵୀରିଯୋ।

୯୦୦।

‘‘ତସ୍ସ ଧମ୍ମା ଇମେ ହୋନ୍ତି, କୁସଲା ବୋଧିପକ୍ଖିକା;

ଅନାସଵୋ ଚ ସୋ ହୋତି, ଇତି ଵୁତ୍ତଂ ମହେସିନା।

୯୦୧।

‘‘ମମ ସଙ୍କପ୍ପମଞ୍ଞାଯ, ସତ୍ଥା ଲୋକେ ଅନୁତ୍ତରୋ;

ମନୋମଯେନ କାଯେନ, ଇଦ୍ଧିଯା ଉପସଙ୍କମି।

୯୦୨।

‘‘ଯଦା ମେ ଅହୁ ସଙ୍କପ୍ପୋ, ତତୋ ଉତ୍ତରି ଦେସଯି;

ନିପ୍ପପଞ୍ଚରତୋ ବୁଦ୍ଧୋ, ନିପ୍ପପଞ୍ଚମଦେସଯି।

୯୦୩।

‘‘ତସ୍ସାହଂ ଧମ୍ମମଞ୍ଞାଯ, ଵିହାସିଂ ସାସନେ ରତୋ;

ତିସ୍ସୋ ଵିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୯୦୪।

‘‘ପଞ୍ଚପଞ୍ଞାସଓସ୍ସାନି , ଯତୋ ନେସଜ୍ଜିକୋ ଅହଂ;

ପଞ୍ଚୱୀସତିଓସ୍ସାନି, ଯତୋ ମିଦ୍ଧଂ ସମୂହତଂ।

୯୦୫।

[ଦୀ। ନି। ୨।୨୨୨] ‘‘ନାହୁ ଅସ୍ସାସପସ୍ସାସା, ଠିତଚିତ୍ତସ୍ସ ତାଦିନୋ;

ଅନେଜୋ ସନ୍ତିମାରବ୍ଭ, ଚକ୍ଖୁମା ପରିନିବ୍ବୁତୋ।

୯୦୬।

[ଦୀ। ନି। ୨।୨୨୨] ‘‘ଅସଲ୍ଲୀନେନ ଚିତ୍ତେନ, ୱେଦନଂ ଅଜ୍ଝୱାସୟି;

ପଜ୍ଜୋତସ୍ସେୱ ନିବ୍ବାନଂ, ୱିମୋକ୍ଖୋ ଚେତସୋ ଅହୁ।

୯୦୭।

‘‘ଏତେ ପଚ୍ଛିମକା ଦାନି, ମୁନିନୋ ଫସ୍ସପଞ୍ଚମା;

ନାଞ୍ଞେ ଧମ୍ମା ଭୱିସ୍ସନ୍ତି, ସମ୍ବୁଦ୍ଧେ ପରିନିବ୍ବୁତେ।

୯୦୮।

‘‘ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନାୱାସୋ, ଦେୱକାୟସ୍ମି ଜାଲିନି;

ୱିକ୍ଖୀଣୋ ଜାତିସଂସାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ।

୯୦୯।

‘‘ଯସ୍ସ ମୁହୁତ୍ତେନ ସହସ୍ସଧା, ଲୋକୋ ସଂୱିଦିତୋ ସବ୍ରହ୍ମକପ୍ପୋ;

ୱସୀ ଇଦ୍ଧିଗୁଣେ ଚୁତୂପପାତେ, କାଲେ ପସ୍ସତି ଦେୱତା ସ ଭିକ୍ଖୁ [ସଭିକ୍ଖୁନୋ (ସୀ। କ।)]।

୯୧୦।

‘‘ଅନ୍ନଭାରୋ [ଅନ୍ନହାରୋ (ସୀ।)] ପୁରେ ଆସିଂ, ଦଲିଦ୍ଦୋ ଘାସହାରକୋ;

ସମଣଂ ପଟିପାଦେସିଂ, ଉପରିଟ୍ଠଂ ଯସସ୍ସିନଂ।

୯୧୧।

‘‘ସୋମ୍ହି ସକ୍ୟକୁଲେ ଜାତୋ, ଅନୁରୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ୱିଦୂ;

ଉପେତୋ ନଚ୍ଚଗୀତେହି, ସମ୍ମତାଳଅପ୍ପବୋଧନୋ।

୯୧୨।

‘‘ଅଥଦ୍ଦସାସିଂ ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ସତ୍ଥାରଂ ଅକୁତୋଭଯଂ;

ତସ୍ମିଂ ଚିତ୍ତଂ ପସାଦେତ୍ୱା, ପଵ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିଯଂ।

୯୧୩।

‘‘ପୁବ୍ବେନିୱାସଂ ଜାନାମି, ଯତ୍ଥ ମେ ୱୁସିତଂ ପୁରେ;

ତାୱତିଂସେସୁ ଦେୱେସୁ, ଅଟ୍ଠାସିଂ ସକ୍କଜାତିଯା [ସତଜାତିଯା (ସୀ।)]।

୯୧୪।

‘‘ସତ୍ତକ୍ଖତ୍ତୁଂ ମନୁସ୍ସିନ୍ଦୋ, ଅହଂ ରଜ୍ଜମକାରଯିଂ;

ଚାତୁରନ୍ତୋ ୱିଜିତାୱୀ, ଜମ୍ବୁସଣ୍ଡସ୍ସ ଇସ୍ସରୋ;

ଅଦଣ୍ଡେନ ଅସତ୍ଥେନ, ଧମ୍ମେନ ଅନୁସାସଯିଂ।

୯୧୫।

‘‘ଇତୋ ସତ୍ତ ତତୋ ସତ୍ତ, ସଂସାରାନି ଚତୁଦ୍ଦସ;

ନିୱାସମଭିଜାନିସ୍ସଂ, ଦେୱଲୋକେ ଠିତା ତଦା।

୯୧୬।

‘‘ପଞ୍ଚଙ୍ଗିକେ ସମାଧିମ୍ହି, ସନ୍ତେ ଏକୋଦିଭାୱିତେ;

ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଲଦ୍ଧମ୍ହି, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ୱିସୁଜ୍ଝି ମେ।

୯୧୭।

‘‘ଚୁତୂପପାତଂ ଜାନାମି, ସତ୍ତାନଂ ଆଗତିଂ ଗତିଂ;

ଇତ୍ଥଭାୱଞ୍ଞଥାଭାୱଂ, ଝାନେ ପଞ୍ଚଙ୍ଗିକେ ଠିତୋ।

୯୧୮।

‘‘ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମଯା ସତ୍ଥା…ପେ… ଭୱନେତ୍ତି ସମୂହତା।

୯୧୯।

‘‘ୱଜ୍ଜୀନଂ ୱେଳୁୱଗାମେ, ଅହଂ ଜୀୱିତସଙ୍ଖଯା;

ହେଟ୍ଠତୋ ୱେଠଉଗୁମ୍ବସ୍ମିଂ, ନିଵାଯିସ୍ସଂ ଅନାସଓ୍ୱୋ’’ତି।

… ଅନୁରୁଦ୍ଧୋ ଥେରୋ…।

୧୦। ପାରାପରିଯତ୍ଥେରଗାଥା

୯୨୦।

ସମଣସ୍ସ ଅହୁ ଚିନ୍ତା, ପୁପ୍ଫିତମ୍ହି ମହାୱନେ;

ଏକଗ୍ଗସ୍ସ ନିସିନ୍ନସ୍ସ, ପୱିୱିତ୍ତସ୍ସ ଝାଯିନୋ।

୯୨୧।

‘‘ଅଞ୍ଞଥା ଲୋକନାଥମ୍ହି, ତିଟ୍ଠନ୍ତେ ପୁରିସୁତ୍ତମେ;

ଇରିଯଂ ଆସି ଭିକ୍ଖୂନଂ, ଅଞ୍ଞଥା ଦାନି ଦିସ୍ସତି।

୯୨୨।

‘‘ସୀତୱାତପରିତ୍ତାନଂ, ହିରିକୋପୀନଛାଦନଂ;

ମତ୍ତଟ୍ଠିଯଂ ଅଭୁଞ୍ଜିଂସୁ, ସନ୍ତୁଟ୍ଠା ଇତରୀତରେ।

୯୨୩।

‘‘ପଣୀତଂ ଯଦି ୱା ଲୂଖଂ, ଅପ୍ପଂ ୱା ଯଦି ୱା ବହୁଂ;

ଯାପନତ୍ଥଂ ଅଭୁଞ୍ଜିଂସୁ, ଅଗିଦ୍ଧା ନାଧିମୁଚ୍ଛିତା।

୯୨୪।

‘‘ଜୀୱିତାନଂ ପରିକ୍ଖାରେ, ଭେସଜ୍ଜେ ଅଥ ପଚ୍ଚଯେ;

ନ ବାଳ୍ହଂ ଉସ୍ସୁକା ଆସୁଂ, ଯଥା ତେ ଆସୱକ୍ଖଯେ।

୯୨୫।

‘‘ଅରଞ୍ଞେ ରୁକ୍ଖମୂଲେସୁ, କନ୍ଦରାସୁ ଗୁହାସୁ ଚ;

ୱିୱେକମନୁବ୍ରୂହନ୍ତା, ୱିହଂସୁ ତପ୍ପରାଯନା।

୯୨୬।

‘‘ନୀଚା ନିୱିଟ୍ଠା ସୁଭରା, ମୁଦୂ ଅତ୍ଥଦ୍ଧମାନସା;

ଅବ୍ୟାସେକା ଅମୁଖରା, ଅତ୍ଥଚିନ୍ତା ୱସାନୁଗା।

୯୨୭।

‘‘ତତୋ ପାସାଦିକଂ ଆସି, ଗତଂ ଭୁତ୍ତଂ ନିସେୱିତଂ;

ସିନିଦ୍ଧା ତେଲଧାରାୱ, ଅହୋସି ଇରିଯାପଥୋ।

୯୨୮।

‘‘ସବ୍ବାସୱପରିକ୍ଖୀଣା, ମହାଝାଯୀ ମହାହିତା;

ନିବ୍ବୁତା ଦାନି ତେ ଥେରା, ପରିତ୍ତା ଦାନି ତାଦିସା।

୯୨୯।

‘‘କୁସଲାନଞ୍ଚ ଧମ୍ମାନଂ, ପଞ୍ଞାଯ ଚ ପରିକ୍ଖଯା;

ସବ୍ବାକାରୱରୂପେତଂ, ଲୁଜ୍ଜତେ ଜିନସାସନଂ।

୯୩୦।

‘‘ପାପକାନଞ୍ଚ ଧମ୍ମାନଂ, କିଲେସାନଞ୍ଚ ଯୋ ଉତୁ;

ଉପଟ୍ଠିତା ୱିୱେକାଯ, ଯେ ଚ ସଦ୍ଧମ୍ମସେସକା।

୯୩୧।

‘‘ତେ କିଲେସା ପୱଡ୍ଢନ୍ତା, ଆୱିସନ୍ତି ବହୁଂ ଜନଂ;

କୀଳଅନ୍ତି ମଞ୍ଞେ ବାଲେହି, ଉମ୍ମତ୍ତେହିୱ ରକ୍ଖସା।

୯୩୨।

‘‘କିଲେସେହାଭିଭୂତା ତେ, ତେନ ତେନ ୱିଧାୱିତା;

ନରା କିଲେସୱତ୍ଥୂସୁ, ସସଙ୍ଗାମେୱ ଘୋସିତେ।

୯୩୩।

‘‘ପରିଚ୍ଚଜିତ୍ୱା ସଦ୍ଧମ୍ମଂ, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞେହି ଭଣ୍ଡରେ;

ଦିଟ୍ଠିଗତାନି ଅନ୍ୱେନ୍ତା, ଇଦଂ ସେଯ୍ୟୋତି ମଞ୍ଞରେ।

୯୩୪।

‘‘ଧନଞ୍ଚ ପୁତ୍ତଂ ଭରିଯଞ୍ଚ, ଛଡ୍ଡଯିତ୍ୱାନ ନିଗ୍ଗତା;

କଟଚ୍ଛୁଭିକ୍ଖହେତୂପି, ଅକିଚ୍ଚାନି ନିସେୱରେ।

୯୩୫।

‘‘ଉଦରାୱଦେହକଂ ଭୁତ୍ୱା, ସଯନ୍ତୁତ୍ତାନସେଯ୍ୟକା;

କଥଂ ୱଡେନ୍ତି [କଥା ୱଡ୍ଢେନ୍ତି (ସୀ। କ।)] ପଟିବୁଦ୍ଧା, ଯା କଥା ସତ୍ଥୁଗରହିତା।

୯୩୬।

‘‘ସବ୍ବକାରୁକସିପ୍ପାନି , ଚିତ୍ତିଂ କତ୍ୱାନ [ଚିତ୍ତୀକତ୍ୱାନ (ସୀ।), ଚିତ୍ତଂ କତ୍ୱାନ (ସ୍ୟା।)] ସିକ୍ଖରେ;

ଅୱୂପସନ୍ତା ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ, ସାମଞ୍ଞତ୍ଥୋତି ଅଚ୍ଛତି [ତିରିଞ୍ଚତି (?)]।

୯୩୭।

‘‘ମତ୍ତିକଂ ତେଲଚୁଣ୍ଣଞ୍ଚ, ଉଦକାସନଭୋଜନଂ;

ଗିହୀନଂ ଉପନାମେନ୍ତି, ଆକଙ୍ଖନ୍ତା ବହୁତ୍ତରଂ।

୯୩୮।

‘‘ଦନ୍ତପୋନଂ କପିତ୍ଥଞ୍ଚ, ପୁପ୍ଫଂ ଖାଦନିଯାନି ଚ;

ପିଣ୍ଡପାତେ ଚ ସମ୍ପନ୍ନେ, ଅମ୍ବେ ଆମଲକାନି ଚ।

୯୩୯।

‘‘ଭେସଜ୍ଜେସୁ ଯଥା ୱେଜ୍ଜା, କିଚ୍ଚାକିଚ୍ଚେ ଯଥା ଗିହୀ;

ଗଣିକାୱ ୱିଭୂସାଯଂ, ଇସ୍ସରେ ଖତ୍ତିଯା ଯଥା।

୯୪୦।

‘‘ନେକତିକା ୱଞ୍ଚନିକା, କୂଟସକ୍ଖୀ ଅପାଟୁକା;

ବହୂହି ପରିକପ୍ପେହି, ଆମିସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜରେ।

୯୪୧।

‘‘ଲେସକପ୍ପେ ପରିଯାଯେ, ପରିକପ୍ପେନୁଧାୱିତା;

ଜୀୱିକତ୍ଥା ଉପାଯେନ, ସଙ୍କଡ୍ଢନ୍ତି ବହୁଂ ଧନଂ।

୯୪୨।

‘‘ଉପଟ୍ଠାପେନ୍ତି ପରିସଂ, କମ୍ମତୋ ନୋ ଚ ଧମ୍ମତୋ;

ଧମ୍ମଂ ପରେସଂ ଦେସେନ୍ତି, ଲାଭତୋ ନୋ ଚ ଅତ୍ଥତୋ।

୯୪୩।

‘‘ସଙ୍ଘଲାଭସ୍ସ ଭଣ୍ଡନ୍ତି, ସଙ୍ଘତୋ ପରିବାହିରା;

ପରଲାଭୋପଜୀୱନ୍ତା, ଅହିରୀକା ନ ଲଜ୍ଜରେ।

୯୪୪।

‘‘ନାନୁଯୁତ୍ତା ତଥା ଏକେ, ମୁଣ୍ଡା ସଙ୍ଘାଟିପାରୁତା;

ସମ୍ଭାୱନଂୟେୱିଚ୍ଛନ୍ତି, ଲାଭସକ୍କାରମୁଚ୍ଛିତା।

୯୪୫।

‘‘ଏୱଂ ନାନପ୍ପୟାତମ୍ହି, ନ ଦାନି ସୁକରଂ ତଥା;

ଅଫୁସିତଂ ୱା ଫୁସିତୁଂ, ଫୁସିତଂ ୱାନୁରକ୍ଖିତୁଂ।

୯୪୬।

‘‘ଯଥା କଣ୍ଟକଟ୍ଠାନମ୍ହି, ଚରେଯ୍ୟ ଅନୁପାହନୋ;

ସତିଂ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱାନ, ଏୱଂ ଗାମେ ମୁନୀ ଚରେ।

୯୪୭।

‘‘ସରିତ୍ୱା ପୁବ୍ବକେ ଯୋଗୀ, ତେସଂ ୱତ୍ତମନୁସ୍ସରଂ;

କିଞ୍ଚାପି ପଚ୍ଛିମୋ କାଲୋ, ଫୁସେଯ୍ୟ ଅମତଂ ପଦଂ।

୯୪୮।

‘‘ଇଦଂ ୱତ୍ୱା ସାଲୱନେ, ସମଣୋ ଭାୱିତିନ୍ଦ୍ରିୟୋ;

ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ପରିନିବ୍ବାଯୀ, ଇସି ଖୀଣପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ପାରାପରିୟୋ [ପାରାସରିୟୋ (ସ୍ୟା।)] ଥେରୋ…।

ୱୀସତିନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ଅଧିମୁତ୍ତୋ ପାରାପରିୟୋ, ତେଲକାନି ରଟ୍ଠପାଲୋ;

ମାଲୁକ୍ଯସେଲୋ ଭଦ୍ଦିଯୋ, ଅଙ୍ଗୁଲି ଦିଵ୍ଵଚକ୍ଖୁକୋ।

ପାରାପରିଯୋ ଦସେତେ, ୱୀସମ୍ହି ପରିକିତ୍ତିତା;

ଗାଥାଯୋ ଦ୍ୱେ ସତା ହୋନ୍ତି, ପଞ୍ଚତାଲୀସ [୨୪୪ ଗାଥାଯୋଯେଓ ଦିସ୍ସନ୍ତି] ଉତ୍ତରିନ୍ତି।

୧୭। ତିଂସନିପାତୋ

୧। ଫୁସ୍ସତ୍ଥେରଗାଥା

୯୪୯।

ପାସାଦିକେ ବହୂ ଦିସ୍ୱା, ଭାୱିତତ୍ତେ ସୁସଂୱୁତେ;

ଇସି ପଣ୍ଡରସଗୋତ୍ତୋ [ପଣ୍ଡରସ୍ସ ଗୋତ୍ତୋ (ସୀ।)], ଅପୁଚ୍ଛି ଫୁସ୍ସସୱ୍ହୟଂ।

୯୫୦।

''କିଂଛନ୍ଦା କିମଧିପ୍ପାୟା, କିମାକପ୍ପା ଭୱିସ୍ସରେ;

ଅନାଗତମ୍ହି କାଲମ୍ହି, ତଂ ମେ ଅକ୍ଖାହି ପୁଚ୍ଛିତୋ''।

୯୫୧।

''ସୁଣୋହି ୱଚନଂ ମୟ୍ହଂ, ଇସିପଣ୍ଡରସୱ୍ହୟ;

ସକ୍କଚ୍ଚଂ ଉପଧାରେହି, ଆଚିକ୍ଖିସ୍ସାମ୍ୟନାଗତଂ।

୯୫୨।

''କୋଧନା ଉପନାହୀ ଚ, ମକ୍ଖୀ ଥମ୍ଭୀ ସଠା ବହୂ;

ଉସ୍ସୁକୀ ନାନାୱାଦା ଚ, ଭୱିସ୍ସନ୍ତି ଅନାଗତେ।

୯୫୩।

''ଅଞ୍ଞାତମାନିନୋ ଧମ୍ମେ, ଗମ୍ଭୀରେ ତୀରଗୋଚରା;

ଲହୁକା ଅଗରୁ ଧମ୍ମେ, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞମଗାରୱା।

୯୫୪।

''ବହୂ ଆଦୀନୱା ଲୋକେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜିସ୍ସନ୍ତ୍ୟନାଗତେ;

ସୁଦେସିତଂ ଇମଂ ଧମ୍ମଂ, କିଲେସେସ୍ସନ୍ତି [କିଲେସିସ୍ସନ୍ତି (ସୀ।), କିଲିସିସ୍ସନ୍ତି (ସ୍ୟା। କ।)] ଦୁମ୍ମତୀ।

୯୫୫।

''ଗୁଣହୀନାପି ସଙ୍ଘମ୍ହି, ୱୋହରନ୍ତା ୱିସାରଦା;

ବଲୱନ୍ତୋ ଭୱିସ୍ସନ୍ତି, ମୁଖରା ଅସ୍ସୁତାୱିନୋ।

୯୫୬।

‘‘ଗୁଣଓନ୍ତୋପି ସଙ୍ଘମ୍ହି, ଓୋହରନ୍ତା ଯଥାହ୍ତତୋ;

ଦୁବ୍ବଲା ତେ ଭଓିସ୍ସନ୍ତି, ହିରୀମନା ଅନତ୍ଥିକା।

୯୫୭।

‘‘ରଜତଂ ଜାତରୂପଞ୍ଚ, ଖେତ୍ତଂ ଓତ୍ଥୁମଜେଳଅକଂ;

ଦାସିଦାସଞ୍ଚ ଦୁମ୍ମେଧା, ସାଦିଯିସ୍ସନ୍ତ୍ୟନାଗତେ।

୯୫୮।

‘‘ଉଜ୍ଝାନସଞ୍ଞିନୋ ବାଲା, ସୀଲେସୁ ଅସମାହିତା;

ଉନ୍ନଳା ଓିଚରିସ୍ସନ୍ତି, କଲହାଭିରତା ମଗା।

୯୫୯।

‘‘ଉଦ୍ଧତା ଚ ଭଓିସ୍ସନ୍ତି, ନୀଲଚୀଓରପାରୁତା;

କୁହା ଥଦ୍ଧା ଲପା ସିଙ୍ଗୀ, ଚରିସ୍ସନ୍ତ୍ୟରିଯା ଓିଯ।

୯୬୦।

‘‘ତେଲସଣ୍ଠେହି କେସେହି, ଚପଲା ଅଞ୍ଜନକ୍ଖିକା;

ରଥିଯାଯ ଗମିସ୍ସନ୍ତି, ଦନ୍ତଓଣ୍ଣିକପାରୁତା।

୯୬୧।

‘‘ଅଜେଗୁଚ୍ଛଂ ଓିମୁତ୍ତେହି, ସୁରତ୍ତଂ ଅରହଦ୍ଧଜଂ;

ଜିଗୁଚ୍ଛିସ୍ସନ୍ତି କାସାଓଂ, ଓଦାତେସୁ ସମୁଚ୍ଛିତା [ଓଦାତେ ସୁସମୁଚ୍ଛିତା (ସୀ।)]।

୯୬୨।

‘‘ଲାଭକାମା ଭଓିସ୍ସନ୍ତି, କୁସୀତା ହୀନଓୀରିଯା;

କିଚ୍ଛନ୍ତା ଓନପତ୍ଥାନି, ଗାମନ୍ତେସୁ ଓସିସ୍ସରେ।

୯୬୩।

‘‘ଯେ ଯେ ଲାଭଂ ଲଭିସ୍ସନ୍ତି, ମିଚ୍ଛାଜୀଓରତା ସଦା;

ତେ ତେଓ ଅନୁସିକ୍ଖନ୍ତା, ଭଜିସ୍ସନ୍ତି ଅସଂଯତା।

୯୬୪।

‘‘ଯେ ଯେ ଅଲାଭିନୋ ଲାଭଂ, ନ ତେ ପୁଜ୍ଜା ଭଓିସ୍ସରେ;

ସୁପେସଲେପି ତେ ଧୀରେ, ସେଓିସ୍ସନ୍ତି ନ ତେ ତଦା।

୯୬୫।

‘‘ମିଲକ୍ଖୁରଜନଂ ରତ୍ତଂ [ପିଲକ୍ଖରଜନଂ ରତ୍ତଂ (?)], ଗରହନ୍ତା ସକଂ ଧଜଂ;

ତିତ୍ଥିଯାନଂ ଧଜଂ କେଚି, ଧାରିସ୍ସନ୍ତ୍ୟଓଦାତକଂ।

୯୬୬।

‘‘ଅଗାରଓୋ ଚ କାସାଓେ, ତଦା ତେସଂ ଭଓିସ୍ସତି;

ପଟିସଙ୍ଖା ଚ କାସାଓେ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ନ ଭଓିସ୍ସତି।

୯୬୭।

‘‘ଅଭିଭୂତସ୍ସ ଦୁକ୍ଖେନ, ସଲ୍ଲଓିଦ୍ଧସ୍ସ ରୁପ୍ପତୋ;

ପଟିସଙ୍ଖା ମହାଘୋରା, ନାଗସ୍ସାସି ଅଚିନ୍ତିଯା।

୯୬୮।

‘‘ଛଦ୍ଦନ୍ତୋ ହି ତଦା ଦିସ୍ୱା, ସୁରତ୍ତଂ ଅରହଦ୍ଧଜଂ;

ତାଓଦେଓ ଭଣୀ ଗାଥା, ଗଜୋ ଅତ୍ଥୋପସଂହିତା’’।

୯୬୯।

[ଧ। ପ। ୯; ଜା। ୧।୨।୧୪୧; ୧।୧୬।୧୨୨] ‘‘ଅନିକ୍କସାଓୋ କାସାଓଂ, ଯୋ ଓତ୍ଥଂ ପରିଧସ୍ସତି [ପରିଦହିସ୍ସତି (ସୀ। ସ୍ଯା।)];

ଅପେତୋ ଦମସଚ୍ଚେନ, ନ ସୋ କାସାଓମରହତି।

୯୭୦।

‘‘ଯୋ ଚ ଓନ୍ତକାସାଓସ୍ସ, ସୀଲେସୁ ସୁସମାହିତୋ;

ଉପେତୋ ଦମସଚ୍ଚେନ, ସ ଓେ କାସାଓମରହତି।

୯୭୧।

‘‘ଓିପନ୍ନସୀଲୋ ଦୁମ୍ମେଧୋ, ପାକଟୋ କାମକାରିଯୋ;

ୱିବ୍ଭନ୍ତଚିତ୍ତୋ ନିସ୍ସୁକ୍କୋ, ନ ସୋ କାସାୱମରହତି।

୯୭୨।

‘‘ଯୋ ଚ ସୀଲେନ ସମ୍ପନ୍ନୋ, ୱୀତରାଗୋ ସମାହିତୋ;

ଓଦାତମନସଙ୍କପ୍ପୋ, ସ ୱେ କାସାୱମରହତି।

୯୭୩।

‘‘ଉଦ୍ଧତୋ ଉନ୍ନଳଓ ବାଲୋ, ସୀଲଂ ଯସ୍ସ ନ ୱିଜ୍ଜତି;

ଓଦାତକଂ ଅରହତି, କାସାୱଂ କିଂ କରିସ୍ସତି।

୯୭୪।

‘‘ଭିକ୍ଖୂ ଚ ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ଚ, ଦୁଟ୍ଠଚିତ୍ତା ଅନାଦରା;

ତାଦୀନଂ ମେତ୍ତଚିତ୍ତାନଂ, ନିଗ୍ଗଣ୍ହିସ୍ସନ୍ତ୍ୟନାଗତେ।

୯୭୫।

‘‘ସିକ୍ଖାପେନ୍ତାପି ଥେରେହି, ବାଲା ଚୀୱରଧାରଣଂ;

ନ ସୁଣିସ୍ସନ୍ତି ଦୁମ୍ମେଧା, ପାକଟା କାମକାରିୟା।

୯୭୬।

‘‘ତେ ତଥା ସିକ୍ଖିତା ବାଲା, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଅଗାରୱା;

ନାଦିୟିସ୍ସନ୍ତୁପଜ୍ଝାୟେ, ଖଳୁଙ୍କୋ ୱିୟ ସାରଥିଂ।

୯୭୭।

‘‘ଏୱଂ ଅନାଗତଦ୍ଧାନଂ, ପଟିପତ୍ତି ଭୱିସ୍ସତି;

ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ, ପତ୍ତେ କାଲମ୍ହି ପଚ୍ଛିମେ।

୯୭୮।

‘‘ପୁରା ଆଗଚ୍ଛତେ ଏତଂ, ଅନାଗତଂ ମହବ୍ଭୟଂ;

ସୁବ୍ବଚା ହୋଥ ସଖିଲା, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ସଗାରୱା।

୯୭୯।

‘‘ମେତ୍ତଚିତ୍ତା କାରୁଣିକା, ହୋଥ ସୀଲେସୁ ସଂୱୁତା;

ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯା ପହିତତ୍ତା, ନିଚ୍ଚଂ ଦଳ୍ହପରକ୍କମା।

୯୮୦।

‘‘ପମାଦଂ ଭଯତୋ ଦିସ୍ୱା, ଅପ୍ପମାଦଞ୍ଚ ଖେମତୋ;

ଭାୱେଥଟ୍ଠଙ୍ଗିକଂ ମଗ୍ଗଂ, ଫୁସନ୍ତା ଅମତଂ ପଦ’’ନ୍ତି।

… ଫୁସ୍ସୋ ଥେରୋ…।

୨। ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରଗାଥା

୯୮୧।

‘‘ଯଥାଚାରୀ ଯଥାସତୋ ସତୀମା, ଯତସଙ୍କପ୍ପଜ୍ଝାଯି ଅପ୍ପମତ୍ତୋ;

ଅଜ୍ଝତ୍ତରତୋ ସମାହିତତ୍ତୋ, ଏକୋ ସନ୍ତୁସିତୋ ତମାହୁ ଭିକ୍ଖୁଂ।

୯୮୨।

‘‘ଅଲ୍ଲଂ ସୁକ୍ଖଂ ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ, ନ ବାଳ୍ହଂ ସୁହିତୋ ସିଯା;

ଊନୂଦରୋ ମିତାହାରୋ, ସତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିବ୍ବଜେ।

୯୮୩।

‘‘ଚତ୍ତାରୋ ପଞ୍ଚ ଆଲୋପେ, ଅଭୁତ୍ୱା ଉଦକଂ ପିୱେ;

ଅଲଂ ଫାସୁୱିହାରାଯ, ପହିତତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ।

୯୮୪।

‘‘କପ୍ପିଯଂ ତଂ ଚେ ଛାଦେତି, ଚୀୱରଂ ଇଦମତ୍ଥିକଂ [ଇଦମତ୍ଥିତଂ (ସୀ।)];

ଅଲଂ ଫାସୁୱିହାରାଯ, ପହିତତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ।

୯୮୫।

‘‘ପଲ୍ଲଙ୍କେନ ନିସିନ୍ନସ୍ସ, ଜଣ୍ଣୁକେ ନାଭିୱସ୍ସତି;

ଅଲଂ ଫାସୁୱିହାରାଯ, ପହିତତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ।

୯୮୬।

[ସଂ। ନି। ୪।୨୫୩; ଇତିୱୁ। ୫୩] ‘‘ଯୋ ସୁଖଂ ଦୁକ୍ଖତୋ ଅଦ୍ଦ, ଦୁକ୍ଖମଦ୍ଦକ୍ଖି ସଲ୍ଲତୋ;

ଉଭଯନ୍ତରେନ [ଉଭଯମନ୍ତରେ (ସୀ।)] ନାହୋସି, କେନ ଲୋକସ୍ମି କିଂ ସିଯା।

୯୮୭।

‘‘ମା ମେ କଦାଚି ପାପିଚ୍ଛୋ, କୁସୀତୋ ହୀନୱୀରିଯୋ;

ଅପ୍ପସ୍ସୁତୋ ଅନାଦରୋ, କେନ ଲୋକସ୍ମି କିଂ ସିଯା।

୯୮୮।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତୋ ଚ ମେଧାୱୀ, ସୀଲେସୁ ସୁସମାହିତୋ;

ଚେତୋସମଥମନୁଯୁତ୍ତୋ, ଅପି ମୁଦ୍ଧନି ତିଟ୍ଠତୁ।

୯୮୯।

‘‘ଯୋ ପପଞ୍ଚମନୁଯୁତ୍ତୋ, ପପଞ୍ଚାଭିରତୋ ମଗୋ;

ୱିରାଧଯୀ ସୋ ନିବ୍ବାନଂ, ଯୋଗକ୍ଖେମଂ ଅନୁତ୍ତରଂ।

୯୯୦।

‘‘ଯୋ ଚ ପପଞ୍ଚଂ ହିତ୍ୱାନ, ନିପ୍ପପଞ୍ଚପଥେ ରତୋ;

ଆରାଧଯୀ ସୋ ନିବ୍ବାନଂ, ଯୋଗକ୍ଖେମଂ ଅନୁତ୍ତରଂ।

୯୯୧।

[ଧ। ପ। ୯୮] ‘‘ଗାମେ ୱା ଯଦି ୱାରଞ୍ଞେ, ନିନ୍ନେ ୱା ଯଦି ୱା ଥଲେ;

ଯତ୍ଥ ଅରହନ୍ତୋ ୱିହରନ୍ତି, ତଂ ଭୂମିରାମଣେଯ୍ଯକଂ।

୯୯୨।

‘‘ରମଣୀଯାନି ଅରଞ୍ଞାନି, ଯତ୍ଥ ନ ରମତୀ ଜନୋ;

ୱୀତରାଗା ରମିସ୍ସନ୍ତି, ନ ତେ କାମଗୱେସିନୋ।

୯୯୩।

[ଧ। ପ। ୭୬] ‘‘ନିଧୀନଂୱ ପୱତ୍ତାରଂ, ଯଂ ପସ୍ସେ ୱଜ୍ଜଦସ୍ସିନଂ;

ନିଗ୍ଗଯ୍ହୱାଦିଂ ମେଧାୱିଂ, ତାଦିସଂ ପଣ୍ଡିତଂ ଭଜେ;

ତାଦିସଂ ଭଜମାନସ୍ସ, ସେଯ୍ଯୋ ହୋତି ନ ପାପିଯୋ।

୯୯୪।

[ଧ। ପ। ୭୭] ‘‘ଓୱଦେୟ୍ୟାନୁସାସେୟ୍ୟ, ଅସବ୍ଭା ଚ ନିୱାରଯେ;

ସତଞ୍ହି ସୋ ପିଯୋ ହୋତି, ଅସତଂ ହୋତି ଅପ୍ପିଯୋ।

୯୯୫।

‘‘ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଭଗୱା ବୁଦ୍ଧୋ, ଧମ୍ମଂ ଦେସେସି ଚକ୍ଖୁମା;

ଧମ୍ମେ ଦେସିଯମାନମ୍ହି, ସୋତମୋଧେସିମତ୍ଥିକୋ;

ତଂ ମେ ଅମୋଘଂ ସୱନଂ, ୱିମୁତ୍ତୋମ୍ହି ଅନାସୱୋ।

୯୯୬।

‘‘ନେୱ ପୁବ୍ବେନିୱାସାଯ, ନପି ଦିବ୍ବସ୍ସ ଚକ୍ଖୁନୋ;

ଚେତୋପରିଯାଯ ଇଦ୍ଧିଯା, ଚୁତିଯା ଉପପତ୍ତିଯା;

ସୋତଧାତୁୱିସୁଦ୍ଧିଯା, ପଣିଧୀ ମେ ନ ୱିଜ୍ଜତି [କଥା। ୩୭୮]।

୯୯୭।

‘‘ରୁକ୍ଖମୂଲଂୱ ନିସ୍ସାଯ, ମୁଣ୍ଡୋ ସଙ୍ଘାଟିପାରୁତୋ;

ପଞ୍ଞାଯ ଉତ୍ତମୋ ଥେରୋ, ଉପତିସ୍ସୋୱ [ଉପତିସ୍ସୋ ଚ (ସୀ। କ।)] ଝାଯତି।

୯୯୮।

‘‘ଅୱିତକ୍କଂ ସମାପନ୍ନୋ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସାୱକୋ;

ଅରିଯେନ ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ, ଉପେତୋ ହୋତି ତାୱଦେ।

୯୯୯।

[ଉଦା। ୨୪] ‘‘ଯଥାପି ପବ୍ବତୋ ସେଲୋ, ଅଚଲୋ ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତୋ;

ଏୱଂ ମୋହକ୍ଖଯା ଭିକ୍ଖୁ, ପବ୍ବତୋୱ ନ ୱେଧତି।

୧୦୦୦।

‘‘ଅନଙ୍ଗଣସ୍ସ ପୋସସ୍ସ, ନିଚ୍ଚଂ ସୁଚିଗୱେସିନୋ;

ୱାଲଗ୍ଗମତ୍ତଂ ପାପସ୍ସ, ଅବ୍ଭମତ୍ତଂୱ ଖାଯତି।

୧୦୦୧।

‘‘ନାଭିନନ୍ଦାମି ମରଣଂ, ନାଭିନନ୍ଦାମି ଜୀୱିତଂ;

ନିକ୍ଖିପିସ୍ସଂ ଇମଂ କାଯଂ, ସମ୍ପଜାନୋ ପତିସ୍ସତୋ।

୧୦୦୨।

‘‘ନାଭିନନ୍ଦାମି ମରଣଂ, ନାଭିନନ୍ଦାମି ଜୀୱିତଂ;

କାଲଞ୍ଚ ପଟିକଙ୍ଖାମି, ନିବ୍ବିସଂ ଭତକୋ ଯଥା।

୧୦୦୩।

‘‘ଉଭଯେନ ମିଦଂ ମରଣମେୱ, ନାମରଣଂ ପଚ୍ଛା ୱା ପୁରେ ୱା;

ପଟିପଜ୍ଜଥ ମା ୱିନସ୍ସଥ, ଖଣୋ ୱୋ ମା ଉପଚ୍ଚଗା।

୧୦୦୪।

‘‘ନଗରଂ ଯଥା ପଚ୍ଚନ୍ତଂ, ଗୁତ୍ତଂ ସନ୍ତରବାହିରଂ;

ଏୱଂ ଗୋପେଥ ଅତ୍ତାନଂ, ଖଣୋ ୱୋ ମା ଉପଚ୍ଚଗା;

ଖଣାତୀତା ହି ସୋଚନ୍ତି, ନିରଯମ୍ହି ସମପ୍ପିତା।

୧୦୦୫।

‘‘ଉପସନ୍ତୋ ଉପରତୋ, ମନ୍ତଭାଣୀ [ମତ୍ତଭାଣୀ (ସୀ।)] ଅନୁଦ୍ଧତୋ;

ଧୁନାତି ପାପକେ ଧମ୍ମେ, ଦୁମପତ୍ତଂୱ ମାଲୁତୋ।

୧୦୦୬।

‘‘ଉପସନ୍ତୋ ଉପରତୋ, ମନ୍ତଭାଣୀ ଅନୁଦ୍ଧତୋ;

ଅପ୍ପାସି [ଅବ୍ବହି (ସ୍ୟା।), ଅଭାସି (?)] ପାପକେ ଧମ୍ମେ, ଦୁମପତ୍ତଂୱ ମାଲୁତୋ।

୧୦୦୭।

‘‘ଉପସନ୍ତୋ ଅନାଯାସୋ, ୱିପ୍ପସନ୍ନୋ ଅନାୱିଲୋ;

କଲ୍ଯାଣସୀଲୋ ମେଧାୱୀ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତକରୋ ସିଯା।

୧୦୦୮।

‘‘ନ ୱିସ୍ସସେ ଏକତିଯେସୁ ଏୱଂ, ଅଗାରିସୁ ପବ୍ବଜିତେସୁ ଚାପି;

ସାଧୂପି ହୁତ୍ୱା ନ ଅସାଧୁ ହୋନ୍ତି, ଅସାଧୁ ହୁତ୍ୱା ପୁନ ସାଧୁ ହୋନ୍ତି।

୧୦୦୯।

‘‘କାମଚ୍ଛନ୍ଦୋ ଚ ବ୍ୟାପାଦୋ, ଥିନମିଦ୍ଧଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁନୋ;

ଉଦ୍ଧଚ୍ଚଂ ୱିଚିକିଚ୍ଛା ଚ, ପଞ୍ଚେତେ ଚିତ୍ତକେଲିସା।

୧୦୧୦।

‘‘ଯସ୍ସ ସକ୍କରିଯମାନସ୍ସ, ଅସକ୍କାରେନ ଚୂଭଯଂ;

ସମାଧି ନ ୱିକମ୍ପତି, ଅପ୍ପମାଦୱିହାରିନୋ।

୧୦୧୧।

‘‘ତଂ ଝାଯିନଂ ସାତତିକଂ, ସୁଖୁମଦିଟ୍ଠିୱିପସ୍ସକଂ;

ଉପାଦାନକ୍ଖଯାରାମଂ, ଆହୁ ସପ୍ପୁରିସୋ ଇତି।

୧୦୧୨।

‘‘ମହାସମୁଦ୍ଦୋ ପଥୱୀ, ପବ୍ବତୋ ଅନିଲୋପି ଚ;

ଉପମାଯ ନ ଯୁଜ୍ଜନ୍ତି, ସତ୍ଥୁ ୱରୱିମୁତ୍ତିଯା।

୧୦୧୩।

‘‘ଚକ୍କାନୁୱତ୍ତକୋ ଥେରୋ, ମହାଞ୍ଞାଣୀ ସମାହିତୋ;

ପଥୱାପଗ୍ଗିସମାନୋ, ନ ରଜ୍ଜତି ନ ଦୁସ୍ସତି।

୧୦୧୪।

‘‘ପଞ୍ଞାପାରମିତଂ ପତ୍ତୋ, ମହାବୁଦ୍ଧି ମହାମତି;

ଅଜଳୋ ଜଳସମାନୋ, ସଦା ଚରତି ନିବ୍ବୁତୋ।

୧୦୧୫।

‘‘ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମଯା ସତ୍ଥା…ପେ… ଭୱନେତ୍ତି ସମୂହତା।

୧୦୧୬।

‘‘ସମ୍ପାଦେଥପ୍ପମାଦେନ , ଏସା ମେ ଅନୁସାସନୀ;

ହନ୍ଦାହଂ ପରିନିବ୍ବିସ୍ସଂ, ୱିପ୍ପମୁତ୍ତୋମ୍ହି ସବ୍ବଧୀ’’ତି।

… ସାରିପୁତ୍ତୋ ଥେରୋ…।

୩। ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୧୭।

‘‘ପିସୁଣେନ ଚ କୋଧନେନ ଚ, ମଚ୍ଛରିନା ଚ ୱିଭୂତନନ୍ଦିନା;

ସଖିତଂ ନ କରେୟ୍ୟ ପଣ୍ଡିତୋ, ପାପୋ କାପୁରିସେନ ସଙ୍ଗମୋ।

୧୦୧୮।

‘‘ସଦ୍ଧେନ ଚ ପେସଲେନ ଚ, ପଞ୍ଞୱତା ବହୁସ୍ସୁତେନ ଚ;

ସଖିତଂ କରେୟ୍ୟ ପଣ୍ଡିତୋ, ଭଦ୍ଦୋ ସପ୍ପୁରିସେନ ସଙ୍ଗମୋ।

୧୦୧୯।

‘‘ପସ୍ସ ଚିତ୍ତକତଂ ବିମ୍ବଂ…ପେ… ୟସ୍ସ ନତ୍ଥି ଧୁୱଂ ଠିତି।

୧୦୨୦।

‘‘ପସ୍ସ ଚିତ୍ତକତଂ ବିମ୍ବଂ…ପେ… ୱତ୍ଥେହି ସୋଭତି।

୧୦୨୧।

‘‘ଅଲତ୍ତକକତା …ପେ… ନୋ ଚ ପାରଗୱେସିନୋ।

୧୦୨୨।

‘‘ଅଟ୍ଠପଦକତା…ପେ… ନୋ ଚ ପାରଗୱେସିନୋ।

୧୦୨୩।

‘‘ଅଞ୍ଜନୀୱ ନୱା…ପେ… ନୋ ଚ ପାରଗୱେସିନୋ।

୧୦୨୪।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତୋ ଚିତ୍ତକଥୀ, ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ପରିଚାରକୋ;

ପନ୍ନଭାରୋ ୱିସଞ୍ଞୁତ୍ତୋ, ସେୟ୍ୟଂ କପ୍ପେତି ଗୋତମୋ।

୧୦୨୫।

‘‘ଖୀଣାସୱୋ ୱିସଞ୍ଞୁତ୍ତୋ, ସଙ୍ଗାତୀତୋ ସୁନିବ୍ବୁତୋ;

ଧାରେତି ଅନ୍ତିମଂ ଦେହଂ, ଜାତିମରଣପାରଗୂ।

୧୦୨୬।

‘‘ଯସ୍ମିଂ ପତିଟ୍ଠିତା ଧମ୍ମା, ବୁଦ୍ଧସ୍ସାଦିଚ୍ଚବନ୍ଧୁନୋ;

ନିବ୍ବାନଗମନେ ମଗ୍ଗେ, ସୋଯଂ ତିଟ୍ଠତି ଗୋତମୋ।

୧୦୨୭।

‘‘ଦ୍ୱାସୀତି ବୁଦ୍ଧତୋ ଗଣ୍ହିଂ, ଦ୍ୱେ ସହସ୍ସାନି ଭିକ୍ଖୁତୋ;

ଚତୁରାସୀତିସହସ୍ସାନି, ଯେ ମେ ଧମ୍ମା ପଵତ୍ତିନୋ।

୧୦୨୮।

‘‘ଅପ୍ପସ୍ସୁତାଯଂ ପୁରିସୋ, ବଲିବଦ୍ଦୋଵ ଜୀରତି;

ମଂସାନି ତସ୍ସ ଵଡ୍ଢନ୍ତି, ପଞ୍ଞା ତସ୍ସ ନ ଵଡ୍ଢତି।

୧୦୨୯।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତୋ ଅପ୍ପସ୍ସୁତଂ, ଯୋ ସୁତେନାତିମଞ୍ଞତି;

ଅନ୍ଧୋ ପଦୀପଧାରୋଵ, ତଥେଵ ପଟିଭାତି ମଂ।

୧୦୩୦।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତଂ ଉପାସେଯ୍ୟ, ସୁତଞ୍ଚ ନ ଵିନାସଯେ;

ତଂ ମୂଲଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯସ୍ସ, ତସ୍ମା ଧମ୍ମଧରୋ ସିଯା।

୧୦୩୧।

‘‘ପୁବ୍ବାପରଞ୍ଞୂ ଅତ୍ଥଞ୍ଞୂ, ନିରୁତ୍ତିପଦକୋଵିଦୋ;

ସୁଗ୍ଗହୀତଞ୍ଚ ଗଣ୍ହାତି, ଅତ୍ଥଞ୍ଚୋପପରିକ୍ଖତି।

୧୦୩୨।

‘‘ଖନ୍ତ୍ୟା ଛନ୍ଦିକତୋ [ଖନ୍ତିଯା ଛନ୍ଦିତୋ (?)] ହୋତି, ଉସ୍ସହିତ୍ୱା ତୁଲେତି ତଂ;

ସମଯେ ସୋ ପଦହତି, ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ସୁସମାହିତୋ।

୧୦୩୩।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତଂ ଧମ୍ମଧରଂ, ସପ୍ପଞ୍ଞଂ ବୁଦ୍ଧସାଵକଂ;

ଧମ୍ମଞ୍ଚିଞ୍ଞାଣମାକଙ୍ଖଂ, ତଂ ଭଜେଥ ତଥାଞ୍ଚିଧଂ।

୧୦୩୪।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତୋ ଧମ୍ମଧରୋ, କୋସାରକ୍ଖୋ ମହେସିନୋ;

ଚକ୍ଖୁ ସଙ୍ଗସ୍ସ ଲୋକସ୍ସ, ପୂଜନୀଯୋ ବହୁସ୍ସୁତୋ।

୧୦୩୫।

‘‘ଧମ୍ମାରାମୋ ଧମ୍ମରତୋ, ଧମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଚିଚିନ୍ତଯଂ;

ଧମ୍ମଂ ଅନୁସ୍ସରଂ ଭିକ୍ଖୁ, ସଦ୍ଧମ୍ମା ନ ପରିହାଯତି।

୧୦୩୬।

‘‘କାଯମଚ୍ଛେରଗରୁନୋ [ଗରୁକୋ (ସୀ।)], ହିଯ୍ଯମାନେ [ହିଯ୍ଯମାନୋ (ସୀ।)] ଅନୁଟ୍ଠହେ;

ସରୀରସୁଖଗିଦ୍ଧସ୍ସ, କୁତୋ ସମଣଫାସୁତା।

୧୦୩୭।

‘‘ନ ପକ୍ଖନ୍ତି ଦିସା ସଙ୍ଗା, ଧମ୍ମା ନ ପଟିଭନ୍ତି ମଂ;

ଗତେ କଲ୍ଯାଣମିତ୍ତମ୍ହି, ଅନ୍ଧକାରଂଞ୍ଚ ଖାଯତି।

୧୦୩୮।

‘‘ଅବ୍ଭତୀତସହାଯସ୍ସ, ଅତୀତଗତସତ୍ଥୁନୋ;

ନତ୍ଥି ଏତାଦିସଂ ମିତ୍ତଂ, ଯଥା କାଯଗତା ସତି।

୧୦୩୯।

‘‘ଯେ ପୁରାଣା ଅତୀତା ତେ, ନଞ୍ଚେହି ନ ସମେତି ମେ;

ସ୍ଵଜ୍ଜ ଏକୋଞ୍ଚ ଝାଯାମି, ଞ୍ଚସ୍ସୁପେତୋଞ୍ଚ ପକ୍ଖିମା।

୧୦୪୦।

‘‘ଦସ୍ସନାଯ ଅଭିକ୍କନ୍ତେ, ନାନାଞ୍ଚେରଜ୍ଜକେ ବହୂ;

ମା ଞ୍ଚାରଯିତ୍ଥ ସୋତାରୋ, ପସ୍ସନ୍ତୁ ସମଯୋ ମମଂ।

୧୦୪୧।

‘‘ଦସ୍ସନାଯ ଅଭିକ୍କନ୍ତେ, ନାନାୱେରଜ୍ଜକେ ପୁଥୁ;

କରୋତି ସଞ୍ଝା ଓକାସଂ, ନ ନିୱାରେତି ଚକ୍ଖୁମା।

୧୦୪୨।

‘‘ପଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସାନି, ସେଖଭୂତସ୍ସ ମେ ସତୋ;

ନ କାମସଞ୍ଞା ଉପ୍ପଜ୍ଜି, ପସ୍ସ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତଂ।

୧୦୪୩।

‘‘ପଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସାନି, ସେଖଭୂତସ୍ସ ମେ ସତୋ;

ନ ଦୋସସଞ୍ଞା ଉପ୍ପଜ୍ଜି, ପସ୍ସ ଧମ୍ମସୁଧମ୍ମତଂ।

୧୦୪୪।

‘‘ପଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସାନି, ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠହିଂ;

ମେତ୍ତେନ କାଯକମ୍ମେନ, ଛାଯାୱ ଅନପାଯିନୀ [ଅନୁପାଯିନୀ (ସ୍ୟା। କ।)]।

୧୦୪୫।

‘‘ପଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସାନି, ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠହିଂ;

ମେତ୍ତେନ ୱଚୀକମ୍ମେନ, ଛାଯାୱ ଅନପାଯିନୀ।

୧୦୪୬।

‘‘ପଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସାନି, ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠହିଂ;

ମେତ୍ତେନ ମନୋକମ୍ମେନ, ଛାଯାୱ ଅନପାଯିନୀ।

୧୦୪୭।

‘‘ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଚଙ୍କମନ୍ତସ୍ସ, ପିଟ୍ଠିତୋ ଅନୁଚଙ୍କମିଂ;

ଧମ୍ମେ ଦେସିଯମାନମ୍ହି, ଞାଣଂ ମେ ଉଦପଜ୍ଜଥ।

୧୦୪୮।

‘‘ଅହଂ ସକରଣୀଯୋମ୍ହି, ସେଖୋ ଅପ୍ପତ୍ତମାନସୋ;

ସତ୍ଥୁ ଚ ପରିନିବ୍ବାନଂ, ଯୋ ଅମ୍ହଂ ଅନୁକମ୍ପକୋ।

୧୦୪୯।

‘‘ତଦାସି ଯଂ ଭିଂସନକଂ, ତଦାସି ଲୋମହଂସନଂ;

ସଜ୍ଜାକାରଓ୍ୱରୂପେତେ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧେ ପରିନିବ୍ବୁତେ।

୧୦୫୦।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତୋ ଧମ୍ମଧରୋ, କୋସାରକ୍ଖୋ ମହେସିନୋ;

ଚକ୍ଖୁ ସଜ୍ଜସ୍ସ ଲୋକସ୍ସ, ଆନନ୍ଦୋ ପରିନିବ୍ବୁତୋ।

୧୦୫୧।

‘‘ବହୁସ୍ସୁତୋ ଧମ୍ମଧରୋ, କୋସାରକ୍ଖୋ ମହେସିନୋ;

ଚକ୍ଖୁ ସଜ୍ଜସ୍ସ ଲୋକସ୍ସ, ଅନ୍ଧକାରେ ତମୋନୁଦୋ।

୧୦୫୨।

‘‘ଗତିମନ୍ତୋ ସତିମନ୍ତୋ, ଧିତିମନ୍ତୋ ଚ ଯୋ ଇସି;

ସଦ୍ଧମ୍ମଧାରକୋ ଥେରୋ, ଆନନ୍ଦୋ ରତନାକରୋ।

୧୦୫୩।

‘‘ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମଯା ସତ୍ଥା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ;

ଓହିତୋ ଗରୁକୋ ଭାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

… ଆନନ୍ଦୋ ଥେରୋ…।

ତିଂସନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ଫୁସ୍ସୋପତିସ୍ସୋ ଆନନ୍ଦୋ, ତଯୋତିମେ ପକିତ୍ତିତା;

ଗାଥାଯୋ ତତ୍ଥ ସଙ୍ଖାତା, ସତଂ ପଞ୍ଚ ଚ ଉତ୍ତରୀତି;

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୮। ଚତ୍ତାଲୀସନିପାତୋ

୧। ମହାକସ୍ସପତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୫୪।

‘‘ନ ଗଣେନ ପୁରକ୍ଖତୋ ଚରେ, ୱିମନୋ ହୋତି ସମାଧି ଦୁଲ୍ଲଭୋ;

ନାନାଜନସଙ୍ଗହୋ ଦୁଖୋ, ଇତି ଦିସ୍ୱାନ ଗଣଂ ନ ରୋଚଯେ।

୧୦୫୫।

‘‘ନ କୁଲାନି ଉପବ୍ବଜେ ମୁନି, ୱିମନୋ ହୋତି ସମାଧି ଦୁଲ୍ଲଭୋ;

ସୋ ଉସ୍ସୁକ୍କୋ ରସାନୁଗିଦ୍ଧୋ, ଅତ୍ଥଂ ରିଞ୍ଚତି ଯୋ ସୁଖାୱହୋ।

୧୦୫୬।

‘‘ପଙ୍କୋତି ହି ନଂ ଅୱେଦଯୁଂ, ଯାଯଂ ୱନ୍ଦନପୂଜନା କୁଲେସୁ;

ସୁଖୁମଂ ସଲ୍ଲ ଦୁରୁବ୍ବହଂ, ସକ୍କାରୋ କାପୁରିସେନ ଦୁଜ୍ଜହୋ।

୧୦୫୭।

‘‘ସେନାସନମ୍ହା ଓରୁଯ୍ହ, ନଗରଂ ପିଣ୍ଡାଯ ପାୱିସିଂ;

ଭୁଞ୍ଜନ୍ତଂ ପୁରିସଂ କୁଟ୍ଠିଂ, ସକ୍କଚ୍ଚଂ ତଂ ଉପଟ୍ଠହିଂ।

୧୦୫୮।

‘‘ସୋ ମେ [ତଂ (ସୀ। କ।)] ପକ୍କେନ ହତ୍ଥେନ, ଆଲୋପଂ ଉପନାମଯି;

ଆଲୋପଂ ପକ୍ଖିପନ୍ତସ୍ସ, ଅଙ୍ଗୁଲି ଚେତ୍ଥ [ପେତ୍ଥ (ସୀ। କ।)] ଛିଜ୍ଜଥ।

୧୦୫୯।

‘‘କୁଟ୍ଟମୂଲଞ୍ଚ [କୁଡ୍ଡମୂଲଞ୍ଚ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ନିସ୍ସାଯ, ଆଲୋପଂ ତଂ ଅଭୁଞ୍ଜିସଂ;

ଭୁଞ୍ଜମାନେ ୱା ଭୁତ୍ତେ ୱା, ଜେଗୁଚ୍ଛଂ ମେ ନ ୱିଜ୍ଜତି।

୧୦୬୦।

‘‘ଉତ୍ତିଟ୍ଠପିଣ୍ଡୋ ଆହାରୋ, ପୂତିମୁତ୍ତଞ୍ଚ ଓସଧଂ;

ସେନାସନଂ ରୁକ୍ଖମୂଲଂ, ପଂସୁକୂଲଞ୍ଚ ଚୀୱରଂ;

ଯସ୍ସେତେ ଅଭିସମ୍ଭୁଦ୍ଧା [ଅଭିଭୁଞ୍ଜତି (?)], ସ ୱେ ଚାତୁଦ୍ଦିସୋ ନରୋ।

୧୦୬୧।

‘‘ଯତ୍ଥ ଏକେ ୱିହଞ୍ଞନ୍ତି, ଆରୁହନ୍ତା ସିଲୁଚ୍ଚଯଂ;

ତସ୍ସ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଦାଯାଦୋ, ସମ୍ପଜାନୋ ପତିସ୍ସତୋ;

ଇଦ୍ଧିବଲେନୁପତ୍ଥଦ୍ଧୋ , କସ୍ସପୋ ଅଭିରୂହତି।

୧୦୬୨।

‘‘ପିଣ୍ଡପାତପଟିକ୍କନ୍ତୋ , ସେଲମାରୁଯ୍ହ କସ୍ସପୋ;

ଝାଯତି ଅନୁପାଦାନୋ, ପହୀନଭଯଭେରୱୋ।

୧୦୬୩।

‘‘ପିଣ୍ଡପାତପଟିକ୍କନ୍ତୋ, ସେଲମାରୁଯ୍ହ କସ୍ସପୋ;

ଝାଯତି ଅନୁପାଦାନୋ, ଡଯ୍ହମାନେସୁ ନିବ୍ବୁତୋ।

୧୦୬୪।

‘‘ପିଣ୍ଡପାତପଟିକ୍କନ୍ତୋ, ସେଲମାରୁଯ୍ହ କସ୍ସପୋ;

ଝାଯତି ଅନୁପାଦାନୋ, କତକିଚ୍ଚୋ ଅନାସୱୋ।

୧୦୬୫।

‘‘କରେରିମାଲାୱିତତା , ଭୂମିଭାଗା ମନୋରମା;

କୁଞ୍ଜରାଭିରୁଦା ରମ୍ମା, ତେ ସେଲା ରମଯନ୍ତି ମଂ।

୧୦୬୬।

‘‘ନୀଲବ୍ଭୱଣ୍ଣା ରୁଚିରା, ୱାରିସୀତା ସୁଚିନ୍ଧରା;

ଇନ୍ଦଗୋପକସଞ୍ଛନ୍ନା, ତେ ସେଲା ରମଯନ୍ତି ମଂ।

୧୦୬୭।

‘‘ନୀଲବ୍ଭକୂଟସଦିସା, କୂଟାଗାରୱରୂପମା;

ୱାରଣାଭିରୁଦା ରମ୍ମା, ତେ ସେଲା ରମଯନ୍ତି ମଂ।

୧୦୬୮।

‘‘ଅଭିଵୁଟ୍ଠା ରମ୍ମତଲା, ନଗା ଇସିଭି ସେଵିତା;

ଅବ୍ଭୁନ୍ନଦିତା ସିଖୀହି, ତେ ସେଲା ରମଯନ୍ତି ମଂ।

୧୦୬୯।

‘‘ଅଲଂ ଝାଯିତୁକାମସ୍ସ, ପହିତତ୍ତସ୍ସ ମେ ସତୋ;

ଅଲଂ ମେ ଅତ୍ଥକାମସ୍ସ [ଅତ୍ତକାମସ୍ସ (?)], ପହିତତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ।

୧୦୭୦।

‘‘ଅଲଂ ମେ ଫାସୁକାମସ୍ସ, ପହିତତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ;

ଅଲଂ ମେ ଯୋଗକାମସ୍ସ, ପହିତତ୍ତସ୍ସ ତାଦିନୋ।

୧୦୭୧।

‘‘ଉମାପୁପ୍ଫେନ ସମାନା, ଗଗନାଵବ୍ଭଛାଦିତା;

ନାନାଦିଜଗଣାକିଣ୍ଣା , ତେ ସେଲା ରମଯନ୍ତି ମଂ।

୧୦୭୨।

‘‘ଅନାକିଣ୍ଣା ଗହଟ୍ଠେହି, ମିଗସଙ୍ଘନିସେଵିତା;

ନାନାଦିଜଗଣାକିଣ୍ଣା, ତେ ସେଲା ରମଯନ୍ତି ମଂ।

୧୦୭୩।

‘‘ଅଚ୍ଛୋଦିକା ପୁଥୁସିଲା, ଗୋନଙ୍ଗୁଲମିଗାଯୁତା;

ଅମ୍ବୁସେଵାଲସଞ୍ଛନ୍ନା, ତେ ସେଲା ରମଯନ୍ତି ମଂ।

୧୦୭୪।

‘‘ନ ପଞ୍ଚଙ୍ଗିକେନ ତୁରିଯେନ, ରତି ମେ ହୋତି ତାଦିସୀ;

ଯଥା ଏକଗ୍ଗଚିତ୍ତସ୍ସ, ସମ୍ମା ଧମ୍ମଂ ଵିପସ୍ସତୋ।

୧୦୭୫।

‘‘କମ୍ମଂ ବହୁକଂ ନ କାରଯେ, ପରିଵଜ୍ଜେଯ୍ଯ ଜନଂ ନ ଉଯ୍ଯମେ;

ଉସ୍ସୁକ୍କୋ ସୋ ରସାନୁଗିଦ୍ଧୋ, ଅତ୍ଥଂ ରିଞ୍ଚତି ଯୋ ସୁଖାଵହୋ।

୧୦୭୬।

‘‘କମ୍ମଂ ବହୁକଂ ନ କାରଯେ, ପରିୱଜ୍ଜେଯ୍ଯ ଅନଓନେଯ୍ଯମେତଂ;

କିଚ୍ଛତି କାଯୋ କିଲମତି, ଦୁକ୍ଖିତୋ ସୋ ସମଥଂ ନ ୱିନ୍ଦତି।

୧୦୭୭।

‘‘ଓଟ୍ଠପ୍ପହତମତ୍ତେନ, ଅତ୍ତାନମ୍ପି ନ ପସ୍ସତି;

ପତ୍ଥଦ୍ଧଗୀୱୋ ଚରତି, ଅହଂ ସେଯ୍ଯୋତି ମଞ୍ଞତି।

୧୦୭୮।

‘‘ଅସେଯ୍ଯୋ ସେଯ୍ଯସମାନଂ, ବାଲୋ ମଞ୍ଞତି ଅତ୍ତାନଂ;

ନ ତଂ ୱିଞ୍ଞୂ ପସଂସନ୍ତି, ପତ୍ଥଦ୍ଧମାନସଂ ନରଂ।

୧୦୭୯।

‘‘ଯୋ ଚ ସେଯ୍ଯୋହମସ୍ମୀତି, ନାହଂ ସେଯ୍ଯୋତି ୱା ପନ;

ହୀନୋ ତଂସଦିସୋ [ତୀନୋହଂ ସଦିସୋ (ସ୍ଯା।)] ୱାତି, ୱିଧାସୁ ନ ୱିକମ୍ପତି।

୧୦୮୦।

‘‘ପଞ୍ଞୱନ୍ତଂ ତଥା ତାଦିଂ, ସୀଲେସୁ ସୁସମାହିତଂ;

ଚେତୋସମଥମନୁତ୍ତଂ, ତଞ୍ଚେ ୱିଞ୍ଞୂ ପସଂସରେ।

୧୦୮୧।

‘‘ଯସ୍ସ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀସୁ, ଗାରୱୋ ନୂପଲବ୍ଭତି;

ଆରକା ହୋତି ସଦ୍ଧମ୍ମା, ନଭତୋ ପୁଥୱୀ ଯଥା।

୧୦୮୨।

‘‘ଯେସଞ୍ଚ ହିରି ଓତ୍ତପ୍ପଂ, ସଦା ସମ୍ମା ଉପଟ୍ଠିତଂ;

ୱିରୂଳ୍ହବ୍ରହ୍ମଚରିଯା ତେ, ତେସଂ ଖୀଣା ପୁନବ୍ଭୱା।

୧୦୮୩।

‘‘ଉଦ୍ଧତୋ ଚପଲୋ ଭିକ୍ଖୁ, ପଂସୁକୂଲେନ ପାରୁତୋ;

କପୀଓ ସୀହଚମ୍ମେନ, ନ ସୋ ତେନୁପସୋଭତି।

୧୦୮୪।

‘‘ଅନୁଦ୍ଧତୋ ଅଚପଲୋ, ନିପକୋ ସଂୱୁତିନ୍ଦ୍ରିଯୋ;

ସୋଭତି ପଂସୁକୂଲେନ, ସୀହୋଓ ଗିରିଗବ୍ଭରେ।

୧୦୮୫।

‘‘ଏତେ ସମ୍ବହୁଲା ଦେୱା, ଇଦ୍ଧିମନ୍ତୋ ଯସସ୍ସିନୋ;

ଦସଦେୱସହସ୍ସାନି, ସବ୍ବେ ତେ ବ୍ରହ୍ମକାଯିକା।

୧୦୮୬।

‘‘ଧମ୍ମସେନାପତିଂ ୱୀରଂ, ମହାଝାଯିଂ ସମାହିତଂ;

ସାରିପୁତ୍ତଂ ନମସ୍ସନ୍ତା, ତିଟ୍ଠନ୍ତି ପଞ୍ଜଲୀକତା।

୧୦୮୭।

‘‘‘ନମୋ ତେ ପୁରିସାଜଞ୍ଞ, ନମୋ ତେ ପୁରିସୁତ୍ତମ;

ଯସ୍ସ ତେ ନାଭିଜାନାମ, ଯମ୍ପି ନିସ୍ସାଯ ଝାଯତି [ଝାଯସି (କ। ଅଟ୍ଠ।)]।

୧୦୮୮।

‘‘‘ଅଚ୍ଛେରଂ ୱତ ବୁଦ୍ଧାନଂ, ଗମ୍ଭୀରୋ ଗୋଚରୋ ସକୋ;

ଯେ ମଯଂ ନାଭିଜାନାମ, ୱାଲୱେଧିସମାଗତା’।

୧୦୮୯।

‘‘ତଂ ତଥା ଦେୱକାଯେହି, ପୂଜିତଂ ପୂଜନାରହଂ;

ସାରିପୁତ୍ତଂ ତଦା ଦିସ୍ୱା, କପ୍ପିନସ୍ସ ସିତଂ ଅହୁ।

୧୦୯୦।

‘‘ଯାୱତା ବୁଦ୍ଧଖେତ୍ତମ୍ହି, ଠପଯିତ୍ୱା ମହାମୁନିଂ;

ଧୁତଗୁଣେ ୱିସିଟ୍ଠୋହଂ, ସଦିସୋ ମେ ନ ୱିଜ୍ଜତି।

୧୦୯୧।

‘‘ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମଯା ସତ୍ଥା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ;

ଓହିତୋ ଗରୁକୋ ଭାରୋ, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭବୋ।

୧୦୯୨।

‘‘ନ ଚୀୱରେ ନ ସଯନେ, ଭୋଜନେ ନୁପଲିମ୍ପତି;

ଗୋତମୋ ଅନପ୍ପମେୟ୍ୟୋ, ମୁଳାଲପୁପ୍ଫଂ ୱିମଲଂୱ;

ଅମ୍ବୁନା ନେକ୍ଖମ୍ମନିନ୍ନୋ, ତିଭୱାଭିନିସ୍ସଟୋ।

୧୦୯୩।

‘‘ସତିପଟ୍ଠାନଗୀୱୋ ସୋ, ସଦ୍ଧାହତ୍ଥୋ ମହାମୁନି;

ପଞ୍ଞାସୀସୋ ମହାଞାଣୀ, ସଦା ଚରତି ନିବ୍ବୁତୋ’’ତି।

… ମହାକସ୍ସପୋ ଥେରୋ…।

ଚତ୍ତାଲୀସନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ଚତ୍ତାଲୀସନିପାତମ୍ହି, ମହାକସ୍ସପସୱ୍ହୟୋ;

ଏକୋୱ ଥେରୋ ଗାଥାୟୋ, ଚତ୍ତାସୀଲ ଦୁୱେପି ଚାତି।

୧୯। ପଞ୍ଞାସନିପାତୋ

୧। ତାଲପୁଟତ୍ଥେରଗାଥା

୧୦୯୪।

‘‘କଦା ନୁହଂ ପବ୍ବତକନ୍ଦରାସୁ, ଏକାକିୟୋ ଅଦ୍ଦୁତିୟୋ ୱିହସ୍ସଂ;

ଅନିଚ୍ଚତୋ ସବ୍ବଭୱଂ ୱିପସ୍ସଂ, ତଂ ମେ ଇଦଂ ତଂ ନୁ କଦା ଭୱିସ୍ସତି।

୧୦୯୫।

‘‘କଦା ନୁହଂ ଭିନ୍ନପଟନ୍ଧରୋ ମୁନି, କାସାୱୱତ୍ଥୋ ଅମମୋ ନିରାସୋ;

ରାଗଞ୍ଚ ଦୋସଞ୍ଚ ତଥେୱ ମୋହଂ, ହନ୍ତ୍ୱା ସୁଖୀ ପୱନଗତୋ ୱିହସ୍ସଂ।

୧୦୯୬।

‘‘କଦା ଅନିଚ୍ଚଂ ୱଧରୋଗନୀଳଂ, କାୟଂ ଇମଂ ମଚ୍ଚୁଜରାୟୁପଦ୍ଦୁତଂ;

ୱିପସ୍ସମାନୋ ୱୀତଭୟୋ ୱିହସ୍ସଂ, ଏକୋ ୱନେ ତଂ ନୁ କଦା ଭୱିସ୍ସତି।

୧୦୯୭।

‘‘କଦା ନୁହଂ ଭୟଜନନିଂ ଦୁଖାୱହଂ, ତଣ୍ହାଲତଂ ବହୁୱିଧାନୁୱତ୍ତନିଂ;

ପଞ୍ଞାମୟଂ ତିଖିଣମସିଂ ଗହେତ୍ୱା, ଛେତ୍ୱା ୱସେ ତମ୍ପି କଦା ଭୱିସ୍ସତି।

୧୦୯୮।

‘‘କଦା ନୁ ପଞ୍ଞାମୟମୁଗ୍ଗତେଜଂ, ସତ୍ଥଂ ଇସୀନଂ ସହସାଦିୟିତ୍ୱା;

ମାରଂ ସସେନଂ ସହସା ଭଞ୍ଜିସ୍ସଂ, ସୀହାସନେ ତଂ ନୁ କଦା ଭୱିସ୍ସତି।

୧୦୯୯।

‘‘କଦା ନୁହଂ ସବ୍ଭି ସମାଗମେସୁ, ଦିଟ୍ଠୋ ଭୱେ ଧମ୍ମଗରୂହି ତାଦିଭି;

ଯାଥାୱଦସ୍ସୀହି ଜିତିନ୍ଦ୍ରିୟେହି, ପଧାନିୟୋ ତଂ ନୁ କଦା ଭୱିସ୍ସତି।

୧୧୦୦।

‘‘କଦା ନୁ ମଂ ତନ୍ଦି ଖୁଦା ପିପାସା, ୱାତାତପା କୀଟସରୀସପା ୱା;

ନ ବାଧୟିସ୍ସନ୍ତି ନ ତଂ ଗିରିବ୍ବଜେ, ଅତ୍ଥତ୍ଥିୟଂ ତଂ ନୁ କଦା ଭୱିସ୍ସତି।

୧୧୦୧।

''କଦା ନୁ ଖୋ ଯଂ ୱିଦିତଂ ମହେସିନା, ଚତ୍ତାରି ସଚ୍ଚାନି ସୁଦୁଦ୍ଦସାନି;

ସମାହିତତ୍ତୋ ସତିମା ଅଗଚ୍ଛଂ, ପଞ୍ଞାଯ ତଂ ତଂ ନୁ କଦା ଭୱିସ୍ସତି।

୧୧୦୨।

''କଦା ନୁ ରୂପେ ଅମିତେ ଚ ସଦ୍ଦେ, ଗନ୍ଧେ ରସେ ଫୁସିତବ୍ବେ ଚ ଧମ୍ମେ;

ଆଦିତ୍ତତୋହଂ ସମଥେହି ଯୁତ୍ତୋ, ପଞ୍ଞାଯ ଦଚ୍ଛଂ ତଦିଦଂ କଦା ମେ।

୧୧୦୩।

''କଦା ନୁହଂ ଦୁବ୍ବଚନେନ ୱୁତ୍ତୋ, ତତୋନିମିତ୍ତଂ ୱିମନୋ ନ ହେସ୍ସଂ;

ଅଥୋ ପସତ୍ଥୋପି ତତୋନିମିତ୍ତଂ, ତୁଟ୍ଠୋ ନ ହେସ୍ସଂ ତଦିଦଂ କଦା ମେ।

୧୧୦୪।

''କଦା ନୁ କଟ୍ଠେ ଚ ତିଣେ ଲତା ଚ, ଖନ୍ଧେ ଇମେହଂ ଅମିତେ ଚ ଧମ୍ମେ;

ଅଜ୍ଝତ୍ତିକାନେୱ ଚ ବାହିରାନି ଚ, ସମଂ ତୁଲେଯ୍ୟଂ ତଦିଦଂ କଦା ମେ।

୧୧୦୫।

''କଦା ନୁ ମଂ ପାୱୁସକାଲମେଘୋ, ନୱେନ ତୋଯେନ ସଚୀୱରଂ ୱନେ;

ଇସିପ୍ପଯାତମ୍ହି ପଥେ ୱଜନ୍ତଂ, ଓୱସ୍ସତେ ତଂ ନୁ କଦା ଭୱିସ୍ସତି।

୧୧୦୬।

''କଦା ମଯୂରସ୍ସ ସିଖଣ୍ଡିନୋ ୱନେ, ଦିଜସ୍ସ ସୁତ୍ୱା ଗିରିଗବ୍ଭରେ ରୁତଂ;

ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଅମତସ୍ସ ପତ୍ତିଯା, ସଂଚିନ୍ତଯେ ତଂ ନୁ କଦା ଭୱିସ୍ସତି।

୧୧୦୭।

''କଦା ନୁ ଗଙ୍ଗଂ ଯମୁନଂ ସରସ୍ସତିଂ, ପାତାଲଖିତ୍ତଂ ୱଳଅୱାମୁଖଞ୍ଚ [ବଲୱାମୁଖଞ୍ଚ (କ।)];

ଅସଜ୍ଜମାନୋ ପତରେଯ୍ୟମିଦ୍ଧିଯା, ୱିଭିଂସନଂ ତଂ ନୁ କଦା ଭୱିସ୍ସତି।

୧୧୦୮।

''କଦା ନୁ ନାଗୋୱ ଅସଙ୍ଗଚାରୀ, ପଦାଲଯେ କାମଗୁଣେସୁ ଛନ୍ଦଂ;

ନିଙ୍ଗଜଯଂ ସଙ୍ଗସୁଭଂ ନିମିତ୍ତଂ, ଝାନେ ଯୁତୋ ତଂ ନୁ କଦା ଭଓିସ୍ସତି।

୧୧୦୯।

‘‘କଦା ଇଣଟ୍ଟୋଓ ଦଲିଦ୍ଦକୋ [ଦଠଇଦ୍ଦକୋ (ସୀ।)] ନିଧିଂ, ଆରାଧଯିତ୍ୱା ଧନିକେହି ପୀଠଇତୋ;

ତୁଟ୍ଠୋ ଭଓିସ୍ସଂ ଅଧିଗମ୍ମ ସାସନଂ, ମହେସିନୋ ତଂ ନୁ କଦା ଭଓିସ୍ସତି।

୧୧୧୦।

‘‘ବହୂନି ୱସ୍ସାନି ତଯାମ୍ହି ଯାଚିତୋ, ‘ଅଗାରୱାସେନ ଅଲଂ ନୁ ତେ ଇଦଂ’;

ତଂ ଦାନି ମଂ ପବ୍ବଜିତଂ ସମାନଂ, କିଂକାରଣା ଚିତ୍ତ ତୁୱଂ ନ ଯୁଞ୍ଜସି।

୧୧୧୧।

‘‘ନନୁ ଅହଂ ଚିତ୍ତ ତଯାମ୍ହି ଯାଚିତୋ, ‘ଗିରିବ୍ବଜେ ଚିତ୍ରଛଦା ୱିହଙ୍ଗମା’;

ମହିନ୍ଦଘୋସତ୍ଥନିତାଭିଗଜ୍ଜିନୋ, ତେ ତଂ ରମେସ୍ସନ୍ତି ୱନମ୍ହି ଝାଯିନଂ।

୧୧୧୨।

‘‘କୁଲମ୍ହି ମିତ୍ତେ ଚ ପିଯେ ଚ ଞାତକେ, ଖିଡ୍ଡାରତିଂ କାମଗୁଣଞ୍ଚ ଲୋକେ;

ସବ୍ବଂ ପହାଯ ଇମମଜ୍ଝୁପାଗତୋ, ଅଥୋପି ତ୍ୱଂ ଚିତ୍ତ ନ ମଯ୍ହ ତୁସ୍ସସି।

୧୧୧୩।

‘‘ମମେୱ ଏତଂ ନ ହି ତ୍ୱଂ ପରେସଂ, ସନ୍ନାହକାଲେ ପରିଦେୱିତେନ କିଂ;

ସବ୍ବଂ ଇଦଂ ଚଲମିତି ପେକ୍ଖମାନୋ, ଅଭିନିକ୍ଖମିଂ ଅମତପଦଂ ଜିଗୀସଂ।

୧୧୧୪।

‘‘ସୁଯୁତ୍ତୱାଦୀ ଦ୍ୱିପଦାନମୁତ୍ତମୋ, ମହାଭିସକ୍କୋ ନରଦମ୍ମସାରଥି [ସାରଥୀ (ସୀ।)];

‘ଚିତ୍ତଂ ଚଲଂ ମକ୍କଟସନ୍ନିଭଂ ଇତି, ଅୱୀତରାଗେନ ସୁଦୁନ୍ନିୱାରଯଂ’।

୧୧୧୫।

‘‘କାମା ହି ଚିତ୍ରା ମଧୁରା ମନୋରମା, ଅୱିଦ୍ଦସୂ ଯତ୍ଥ ସିତା ପୁଥୁଜ୍ଜନା;

ତେ ଦୁକ୍ଖମିଚ୍ଛନ୍ତି ପୁନବ୍ଭୱେସିନୋ, ଚିତ୍ତେନ ନୀତା ନିରଯେ ନିରାକତା।

୧୧୧୬।

‘‘‘ମଯୂରକୋଞ୍ଚାଭିରୁତମ୍ହି କାନନେ, ଦୀପୀହି ବ୍ୟଗ୍ଘେହି ପୁରକ୍ଖତୋ ୱସଂ;

କାଯେ ଅପେକ୍ଖଂ ଜହ ମା ୱିରାଧଯ’, ଇତିସ୍ସୁ ମଂ ଚିତ୍ତ ପୁରେ ନିଯୁଞ୍ଜସି।

୧୧୧୭।

‘‘‘ଭାୱେହି ଝାନାନି ଚ ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି ଚ, ବଲାନି ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗସମାଧିଭାୱନା;

ତିସ୍ସୋ ଚ ୱିଜ୍ଜା ଫୁସ ବୁଦ୍ଧସାସନେ’, ଇତିସ୍ସୁ ମଂ ଚିତ୍ତ ପୁରେ ନିଯୁଞ୍ଜସି।

୧୧୧୮।

‘‘‘ଭାୱେହି ମଗ୍ଗଂ ଅମତସ୍ସ ପତ୍ତିଯା, ନିଯ୍ଯାନିକଂ ସବ୍ବଦୁଖକ୍ଖଯୋଗଧଂ;

ଅଟ୍ଠଙ୍ଗିକଂ ସବ୍ବକିଲେସସୋଧନଂ’, ଇତିସ୍ସୁ ମଂ ଚିତ୍ତ ପୁରେ ନିଯୁଞ୍ଜସି।

୧୧୧୯।

‘‘‘ଦୁକ୍ଖନ୍ତି ଖନ୍ଧେ ପଟିପସ୍ସ ଯୋନିସୋ, ଯତୋ ଚ ଦୁକ୍ଖଂ ସମୁଦେତି ତଂ ଜହ;

ଇଧେୱ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ କରୋହି ଅନ୍ତଂ’, ଇତିସ୍ସୁ ମଂ ଚିତ୍ତ ପୁରେ ନିଯୁଞ୍ଜସି।

୧୧୨୦।

‘‘‘ଅନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖନ୍ତି ୱିପସ୍ସ ଯୋନିସୋ, ସୁଞ୍ଞଂ ଅନତ୍ତାତି ଅଘଂ ୱଧନ୍ତି ଚ;

ମନୋୱିଚାରେ ଉପରୁନ୍ଧ ଚେତସୋ’, ଇତିସ୍ସୁ ମଂ ଚିତ୍ତ ପୁରେ ନିଯୁଞ୍ଜସି।

୧୧୨୧।

‘‘‘ମୁଣ୍ଡୋ ୱିରୂପୋ ଅଭିସାପମାଗତୋ, କପାଲହତ୍ଥୋୱ କୁଲେସୁ ଭିକ୍ଖସୁ;

ଯୁଞ୍ଜସ୍ସୁ ସତ୍ଥୁୱଚନେ ମହେସିନୋ’, ଇତିସ୍ସୁ ମଂ ଚିତ୍ତ ପୁରେ ନିଯୁଞ୍ଜସି।

୧୧୨୨।

‘‘‘ସୁସଂୱୁତତ୍ତୋ ୱିସିଖନ୍ତରେ ଚରଂ, କୁଲେସୁ କାମେସୁ ଅସଙ୍ଗମାନସୋ;

ଚନ୍ଦୋ ଯଥା ଦୋସିନପୁଣ୍ଣମାସିଯା’, ଇତିସ୍ସୁ ମଂ ଚିତ୍ତ ପୁରେ ନିଯୁଞ୍ଜସି।

୧୧୨୩।

‘‘‘ଆରଞ୍ଞିକୋ ହୋହି ଚ ପିଣ୍ଡପାତିକୋ, ସୋସାନିକୋ ହୋହି ଚ ପଂସୁକୂଲିକୋ;

ନେସଜ୍ଜିକୋ ହୋହି ସଦା ଧୁତେ ରତୋ’, ଇତିସ୍ସୁ ମଂ ଚିତ୍ତ ପୁରେ ନିଯୁଞ୍ଜସି।

୧୧୨୪।

‘‘ରୋପେତ୍ୱ ରୁକ୍ଖାନି ଯଥା ଫଲେସୀ, ମୂଲେ ତରୁଂ ଛେତ୍ତୁ ତମେୱ ଇଚ୍ଛସି;

ତଥୂପମଂ ଚିତ୍ତମିଦଂ କରୋସି, ଯଂ ମଂ ଅନିଚ୍ଚମ୍ହି ଚଲେ ନିଯୁଞ୍ଜସି।

୧୧୨୫।

‘‘ଅରୂପ ଦୂରଙ୍ଗମ ଏକଚାରି, ନ ତେ କରିସ୍ସଂ ୱଚନଂ ଇଦାନିହଂ;

ଦୁକ୍ଖା ହି କାମା କଟୁକା ମହବ୍ଭଯା, ନିବ୍ବାନମେୱାଭିମନୋ ଚରିସ୍ସଂ।

୧୧୨୬।

‘‘ନାହଂ ଅଲକ୍ଖ୍ୟା ଅହିରିକ୍କତାଯ ୱା, ନ ଚିତ୍ତହେତୂ ନ ଚ ଦୂରକନ୍ତନା;

ଆଜୀୱହେତୂ ଚ ଅହଂ ନ ନିକ୍ଖମିଂ, କତୋ ଚ ତେ ଚିତ୍ତ ପଟିସ୍ସୱୋ ମଯା।

୧୧୨୭।

‘‘‘ଅପ୍ପିଚ୍ଛତା ସପ୍ପୁରିସେହି ୱଣ୍ଣିତା, ମକ୍ଖପ୍ପହାନଂ ୱୂପସମୋ ଦୁଖସ୍ସ’;

ଇତିସ୍ସୁ ମଂ ଚିତ୍ତ ତଦା ନିଯୁଞ୍ଜସି, ଇଦାନି ତ୍ୱଂ ଗଚ୍ଛସି ପୁବ୍ବଚିଣ୍ଣଂ।

୧୧୨୮।

‘‘ତଣ୍ହା ଅୱିଜ୍ଜା ଚ ପିଯାପିଯଞ୍ଚ, ସୁଭାନି ରୂପାନି ସୁଖା ଚ ୱେଦନା;

ମନାପିଯା କାମଗୁଣା ଚ ୱନ୍ତା, ୱନ୍ତେ ଅହଂ ଆୱମିତୁଂ ନ ଉସ୍ସହେ।

୧୧୨୯।

‘‘ସବ୍ବତ୍ଥ ତେ ଚିତ୍ତ ୱଚୋ କତଂ ମଯା, ବହୂସୁ ଜାତୀସୁ ନ ମେସି କୋପିତୋ;

ଅଜ୍ଝତ୍ତସମ୍ଭୱୋ କତଞ୍ଞୁତାଯ ତେ, ଦୁକ୍ଖେ ଚିରଂ ସଂସରିତଂ ତଯା କତେ।

୧୧୩୦।

‘‘ତ୍ୱଞ୍ଞେୱ ନୋ ଚିତ୍ତ କରୋସି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ [ବ୍ରାହ୍ମଣେ (ସୀ।), ବ୍ରାହ୍ମଣଂ (?) ଭାୱଲୋପ-ତପ୍ପଧାନତା ଗହେତବ୍ବା], ତ୍ୱଂ ଖତ୍ତିଯୋ ରାଜଦସୀ [ରାଜଦିସୀ (ସ୍ୟା। କ।)] କରୋସି;

ୱେସ୍ସା ଚ ସୁଦ୍ଦା ଚ ଭୱାମ ଏକଦା, ଦେୱତ୍ତନଂ ୱାପି ତୱେୱ ୱାହସା।

୧୧୩୧।

‘‘ତୱେୱ ହେତୂ ଅସୁରା ଭୱାମସେ, ତ୍ୱଂମୂଲକଂ ନେରଯିକା ଭୱାମସେ;

ଅଥୋ ତିରଚ୍ଛାନଗତାପି ଏକଦା, ପେତତ୍ତନଂ ୱାପି ତୱେୱ ୱାହସା।

୧୧୩୨।

‘‘ନନୁ ଦୁଚ୍ଚିନ୍ତୟସି ମଂ ପୁନପ୍ପୁନଂ, ମୁହୁଂ ମୁହୁଂ ଚାରଣିକଂୱ ଦସ୍ସୟଂ;

ଉମ୍ମତ୍ତକେନେୱ ମୟା ପଲୋଭସି, କିଞ୍ଚାପି ତେ ଚିତ୍ତ ୱିରାଧିତଂ ମୟା।

୧୧୩୩।

‘‘ଇଦଂ ପୁରେ ଚିତ୍ତମଚାରି ଚାରିକଂ, ଯେନିଚ୍ଛକଂ ଯତ୍ଥକାମଂ ଯଥାସୁଖଂ;

ତଦଜ୍ଜହଂ ନିଗ୍ଗହେସ୍ସାମି ଯୋନିସୋ, ହତ୍ଥିପ୍ପଭିନ୍ନଂ ୱିଯ ଅଙ୍କୁସଗ୍ଗହୋ।

୧୧୩୪।

‘‘ସତ୍ଥା ଚ ମେ ଲୋକମିମଂ ଅଧିଟ୍ଠହି,ଅନିଚ୍ଚତୋ ଅଦ୍ଧୁୱତୋ ଅସାରତୋ;

ପକ୍ଖନ୍ଦ ମଂ ଚିତ୍ତ ଜିନସ୍ସ ସାସନେ, ତାରେହି ଓଘା ମହତା ସୁଦୁତ୍ତରା।

୧୧୩୫।

‘‘ନ ତେ ଇଦଂ ଚିତ୍ତ ଯଥା ପୁରାଣକଂ, ନାହଂ ଅଲଂ ତୁୟ୍ହ ୱସେ ନିୱତ୍ତିତୁଂ [ୱସେନ ୱତ୍ତିତୁଂ (?)];

ମହେସିନୋ ପବ୍ବଜିତୋମ୍ହି ସାସନେ, ନ ମାଦିସା ହୋନ୍ତି ୱିନାସଧାରିନୋ।

୧୧୩୬।

‘‘ନଗା ସମୁଦ୍ଦା ସରିତା ୱସୁନ୍ଧରା, ଦିସା ଚତସ୍ସୋ ୱିଦିସା ଅଧୋ ଦିୱା;

ସବ୍ବେ ଅନିଚ୍ଚା ତିଭୱା ଉପଦ୍ଦୁତା, କୁହିଂ ଗତୋ ଚିତ୍ତ ସୁଖଂ ରମିସ୍ସସି।

୧୧୩୭।

‘‘ଧିତିପ୍ପରଂ କିଂ ମମ ଚିତ୍ତ କାହିସି, ନ ତେ ଅଲଂ ଚିତ୍ତ ୱସାନୁୱତ୍ତକୋ;

ନ ଜାତୁ ଭସ୍ତଂ ଉଭତୋମୁଖଂ ଛୁପେ, ଧିରତ୍ଥୁ ପୂରଂ ନୱ ସୋତସନ୍ଦନିଂ।

୧୧୩୮।

‘‘ୱରାହଏଣେୟ୍ୟୱିଗାଳ୍ହସେୱିତେ, ପବ୍ଭାରକୁଟ୍ଟେ ପକତେୱ ସୁନ୍ଦରେ;

ନୱମ୍ବୁନା ପାୱୁସସିତ୍ତକାନନେ, ତହିଂ ଗୁହାଗେହଗତୋ ରମିସ୍ସସି।

୧୧୩୯।

‘‘ସୁନୀଲଗୀୱା ସୁସିଖା ସୁପେଖୁନା, ସୁଚିତ୍ତପତ୍ତଚ୍ଛଦନା ୱିହଙ୍ଗମା;

ସୁମଞ୍ଜୁଘୋସତ୍ଥନିତାଭିଗଜ୍ଜିନୋ, ତେ ତଂ ରମେସ୍ସନ୍ତି ୱନମ୍ହି ଝାୟିନଂ।

୧୧୪୦।

‘‘ଓୁଟ୍ଠମ୍ହି ଦେୱେ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲେ ତିଣେ, ସଂପୁପ୍ଫିତେ ମେଘନିଭମ୍ହି କାନନେ;

ନଗନ୍ତରେ ୱିଟପିସମୋ ସଯିସ୍ସଂ, ତଂ ମେ ମୁଦୂ ହେହିତି ତୂଲସନ୍ନିଭଂ।

୧୧୪୧।

‘‘ତଥା ତୁ କସ୍ସାମି ଯଥାପି ଇସ୍ସରୋ, ଯଂ ଲବ୍ଭତି ତେନପି ହୋତୁ ମେ ଅଲଂ;

ନ ତାହଂ କସ୍ସାମି ଯଥା ଅତନ୍ଦିତୋ, ବିଳାରଭସ୍ତଂୱ ଯଥା ସୁମଦ୍ଦିତଂ।

୧୧୪୨।

‘‘ତଥା ତୁ କସ୍ସାମି ଯଥାପି ଇସ୍ସରୋ, ଯଂ ଲବ୍ଭତି ତେନପି ହୋତୁ ମେ ଅଲଂ;

ୱୀରିଯେନ ତଂ ମୟ୍ହ ୱସାନଯିସ୍ସଂ, ଗଜଂୱ ମତ୍ତଂ କୁସଲଙ୍କୁସଗ୍ଗହୋ।

୧୧୪୩।

‘‘ତଯା ସୁଦନ୍ତେନ ଅୱଟ୍ଠିତେନ ହି, ହଯେନ ଯୋଗ୍ଗାଚରିଯୋୱ ଉଜ୍ଜୁନା;

ପହୋମି ମଗ୍ଗଂ ପଟିପଜ୍ଜିତୁଂ ସିୱଂ, ଚିତ୍ତାନୁରକ୍ଖୀହି ସଦା ନିସେୱିତଂ।

୧୧୪୪।

‘‘ଆରମ୍ମଣେ ତଂ ବଲସା ନିବନ୍ଧିସଂ, ନାଗଂୱ ଥମ୍ଭମ୍ହି ଦଳ୍ହାଯ ରଜ୍ଜୁଯା;

ତଂ ମେ ସୁଗୁତ୍ତଂ ସତିଯା ସୁଭାୱିତଂ, ଅନିସ୍ସିତଂ ସବ୍ବଭୱେସୁ ହେହିସି।

୧୧୪୫।

‘‘ପଞ୍ଞାଯ ଛେତ୍ୱା ୱିପଥାନୁସାରିନଂ, ଯୋଗେନ ନିଗ୍ଗୟ୍ହ ପଥେ ନିୱେସିଯ;

ଦିସ୍ୱା ସମୁଦଯଂ ୱିଭୱଞ୍ଚ ସମ୍ଭୱଂ, ଦାଯାଦକୋ ହେହିସି ଅଗ୍ଗୱାଦିନୋ।

୧୧୪୬।

‘‘ଚତୁବ୍ବିପଲ୍ଲାସୱସଂ ଅଧିଟ୍ଠିତଂ, ଗାମଣ୍ଡଲଂୱ ପରିନେସି ଚିତ୍ତ ମଂ;

ନନୁ [ନୂନ (ସୀ।)] ସଂଯୋଜନବନ୍ଧନଚ୍ଛିଦଂ, ସଂସେୱସେ କାରୁଣିକଂ ମହାମୁନିଂ।

୧୧୪୭।

‘‘ମିଗୋ ଯଥା ସେରି ସୁଚିତ୍ତକାନନେ, ରମ୍ମଂ ଗିରିଂ ପାୱୁସଅବ୍ଭମାଲିନିଂ [ମାଲିଂ (?)];

ଅନାକୁଲେ ତତ୍ଥ ନଗେ ରମିସ୍ସଂ [ରମିସ୍ସସି (ସ୍ଯା। କା)], ଅସଂସଯଂ ଚିତ୍ତ ପରା ଭଓିସ୍ସସି।

୧୧୪୮।

‘‘ଯେ ତୁମ୍ହ ଛନ୍ଦେନ ୱସେନ ୱତ୍ତିନୋ, ନରା ଚ ନାରୀ ଚ ଅନୁଭୋନ୍ତି ଯଂ ସୁଖଂ;

ଅୱିଦ୍ଦସୂ ମାରୱସାନୁୱତ୍ତିନୋ, ଭୱାଭିନନ୍ଦୀ ତୱ ଚିତ୍ତ ସାୱକା’’ତି।

… ତାଲପୁଟୋ ଥେରୋ…।

ପଞ୍ଞାସନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ପଞ୍ଞାସମ୍ହି ନିପାତମ୍ହି, ଏକୋ ତାଲପୁଟୋ ସୁଚି;

ଗାଥାଯୋ ତତ୍ଥ ପଞ୍ଞାସ, ପୁନ ପଞ୍ଚ ଚ ଉତ୍ତରୀତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୨୦। ସଟ୍ଠିନିପାତୋ

୧। ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନତ୍ଥେରଗାଥା

୧୧୪୯।

‘‘ଆରଞ୍ଞିକା ପିଣ୍ଡପାତିକା, ଉଞ୍ଛାପତ୍ତାଗତେ ରତା;

ଦାଲେମୁ ମଚ୍ଚୁନୋ ସେନଂ, ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ସୁସମାହିତା।

୧୧୫୦।

‘‘ଆରଞ୍ଞିକା ପିଣ୍ଡପାତିକା, ଉଞ୍ଛାପତ୍ତାଗତେ ରତା;

ଧୁନାମ ମଚ୍ଚୁନୋ ସେନଂ, ନଳାଗାରଂୱ କୁଞ୍ଜରୋ।

୧୧୫୧।

‘‘ରୁକ୍ଖମୂଲିକା ସାତତିକା, ଉଞ୍ଛାପତ୍ତାଗତେ ରତା;

ଦାଲେମୁ ମଚ୍ଚୁନୋ ସେନଂ, ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ସୁସମାହିତା।

୧୧୫୨।

‘‘ରୁକ୍ଖମୂଲିକା ସାତତିକା, ଉଞ୍ଛାପତ୍ତାଗତେ ରତା;

ଧୁନାମ ମଚ୍ଚୁନୋ ସେନଂ, ନଳାଗାରଂୱ କୁଞ୍ଜରୋ।

୧୧୫୩।

‘‘ଅଟ୍ଠିକଙ୍କଲକୁଟିକେ, ମଂସନ୍ହାରୁପସିବ୍ବିତେ;

ଧିରତ୍ଥୁ ପୁରେ ଦୁଗ୍ଗନ୍ଧେ, ପରଗତ୍ତେ ମମାୟସେ।

୧୧୫୪।

‘‘ଗୂଥଭସ୍ତେ ତଚୋନଦ୍ଧେ, ଉରଗଣ୍ଡିପିସାଚିନି;

ନୱ ସୋତାନି ତେ କାୟେ, ଯାନି ସନ୍ଦନ୍ତି ସବ୍ବଦା।

୧୧୫୫।

‘‘ତୱ ସରୀରଂ ନୱସୋତଂ, ଦୁଗ୍ଗନ୍ଧକରଂ ପରିବନ୍ଧଂ;

ଭିକ୍ଖୁ ପରିୱଜ୍ଜୟତେ ତଂ, ମୀଳ୍ହଂ ଚ ଯଥା ସୁଚିକାମୋ।

୧୧୫୬।

‘‘ଏୱଞ୍ଚେ ତଂ ଜନୋ ଜଞ୍ଞା, ଯଥା ଜାନାମି ତଂ ଅହଂ;

ଆରକା ପରିୱଜ୍ଜେୟ୍ୟ, ଗୂଥଟ୍ଠାନଂୱ ପାୱୁସେ’’।

୧୧୫୭।

‘‘ଏୱମେତଂ ମହାୱୀର, ଯଥା ସମଣ ଭାସସି;

ଏତ୍ଥ ଚେକେ ୱିସୀଦନ୍ତି, ପଙ୍କମ୍ହିୱ ଜରଗ୍ଗୱୋ।

୧୧୫୮।

‘‘ଆକାସମ୍ହି ହଲିଦ୍ଦିୟା, ଯୋ ମଞ୍ଞେଥ ରଜେତୱେ;

ଅଞ୍ଞେନ ୱାପି ରଙ୍ଗେନ, ୱିଘାତୁଦୟମେୱ ତଂ।

୧୧୫୯।

‘‘ତଦାକାସସମଂ ଚିତ୍ତଂ, ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ସୁସମାହିତଂ;

ମା ପାପଚିତ୍ତେ ଆସାଦି, ଅଗ୍ଗିଖନ୍ଧଂୱ ପକ୍ଖିମା।

୧୧୬୦।

‘‘ପସ୍ସ ଚିତ୍ତକତଂ ବିମ୍ବଂ, ଅରୁକାୟଂ ସମୁସ୍ସିତଂ;

ଆତୁରଂ ବହୁସଙ୍କପ୍ପଂ, ଯସ୍ସ ନତ୍ଥି ଧୁୱଂ ଠିତି।

୧୧୬୧।

‘‘ପସ୍ସ ଚିତ୍ତକତଂ ରୂପଂ, ମଣିନା କୁଣ୍ଡଲେନ ଚ;

ଅଟ୍ଠିଂ ତଚେନ ଓନଦ୍ଧଂ, ସହ ୱତ୍ଥେହି ସୋଭତି।

୧୧୬୨।

‘‘ଅଲତ୍ତକକତା ପାଦା, ମୁଖଂ ଚୁଣ୍ଣକମକ୍ଖିତଂ;

ଅଲଂ ବାଲସ୍ସ ମୋହାୟ, ନୋ ଚ ପାରଗୱେସିନୋ।

୧୧୬୩।

‘‘ଅଟ୍ଠପଦକତା କେସା, ନେତ୍ତା ଅଞ୍ଜନମକ୍ଖିତା;

ଅଲଂ ବାଲସ୍ସ ମୋହାଯ, ନୋ ଚ ପାରଗଵେସିନୋ।

୧୧୬୪।

‘‘ଅଞ୍ଜନୀଵ ନଵା ଚିତ୍ତା, ପୂତିକାଯୋ ଅଲଙ୍କତୋ;

ଅଲଂ ବାଲସ୍ସ ମୋହାଯ, ନୋ ଚ ପାରଗଵେସିନୋ।

୧୧୬୫।

‘‘ଓଦହି ମିଗଵୋ ପାସଂ, ନାସଦା ଵାଗୁରଂ ମିଗୋ;

ଭୁତ୍ୱା ନିଵାପଂ ଗଚ୍ଛାମ, କଦ୍ଦନ୍ତେ ମିଗବନ୍ଧକେ।

୧୧୬୬।

‘‘ଛିନ୍ନୋ ପାସୋ ମିଗଵସ୍ସ, ନାସଦା ଵାଗୁରଂ ମିଗୋ;

ଭୁତ୍ୱା ନିଵାପଂ ଗଚ୍ଛାମ, ସୋଚନ୍ତେ ମିଗଲୁଦ୍ଦକେ।

୧୧୬୭।

‘‘ତଦାସି ଯଂ ଭିଂସନକଂ, ତଦାସି ଲୋମହଂସନଂ;

ଅନେକାକାରସମ୍ପନ୍ନେ, ସାରିପୁତ୍ତମ୍ହି ନିବ୍ବୁତେ।

୧୧୬୮।

[ଦୀ। ନି। ୨।୨୨୧, ୨୭୨; ସଂ। ନି। ୧।୧୮୬; ୨।୧୪୩; ଅପ। ଥେର ୧।୨।୧୧୫; ଜା। ୧।୧।୯୫] ‘‘ଅନିଚ୍ଚା ଵତ ସଙ୍ଖାରା ଉପ୍ପାଦଵଯ ଧମ୍ମିନୋ।

ଉପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନିରୁଜ୍ଝନ୍ତି, ତେସଂ ଵୂପସମୋ ସୁଖୋ।

୧୧୬୯।

‘‘ସୁଖୁମଂ ତେ ପଟିଵିଜ୍ଝନ୍ତି, ଵାଲଗ୍ଗଂ ଉସୁନା ଯଥା;

ଯେ ପଞ୍ଚକ୍ଖନ୍ଧେ ପସ୍ସନ୍ତି, ପରତୋ ନୋ ଚ ଅତ୍ତତୋ।

୧୧୭୦।

‘‘ଯେ ଚ ପସ୍ସନ୍ତି ସଙ୍ଖାରେ, ପରତୋ ନୋ ଚ ଅତ୍ତତୋ;

ପଚ୍ଚବ୍ୟାଧିଂସୁ ନିପୁଣଂ, ଵାଲଗ୍ଗଂ ଉସୁନା ଯଥା।

୧୧୭୧।

[ସଂ। ନି। ୧।୨୧, ୯୭] ''ସତ୍ତିଯା ୱିଯ ଓମଟ୍ଠୋ, ଡଯ୍ହମାନୋୱ ମତ୍ଥକେ;

କାମରାଗପ୍ପହାନାଯ, ସତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିବ୍ବଜେ।

୧୧୭୨।

[ସଂ। ନି। ୧।୨୧, ୯୭]''ସତ୍ତିଯା ୱିଯ ଓମଟ୍ଠୋ, ଡଯ୍ହମାନୋୱ ମତ୍ଥକେ;

ଭୱରାଗପ୍ପହାନାଯ, ସତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିବ୍ବଜେ''।

୧୧୭୩।

''ଚୋଦିତୋ ଭାୱିତତ୍ତେନ, ସରୀରନ୍ତିମଧାରିନା;

ମିଗାରମାତୁପାସାଦଂ, ପାଦଙ୍ଗୁଟ୍ଠେନ କମ୍ପଯିଂ।

୧୧୭୪।

''ନଯିଦଂ ସିଥିଲମାରବ୍ଭ, ନଯିଦଂ ଅପ୍ପେନ ଥାମସା;

ନିବ୍ବାନମଧିଗନ୍ତବ୍ବଂ, ସବ୍ବଗନ୍ଥ-ପମୋଚନଂ।

୧୧୭୫।

''ଅଯଞ୍ଚ ଦହରୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଅଯମୁତ୍ତମପୋରିସୋ;

ଧାରେତି ଅନ୍ତିମଂ ଦେହଂ, ଜେତ୍ୱା ମାରଂ ସୱାହିନିଂ [ସୱାହନଂ (କ।)]।

୧୧୭୬।

''ୱିୱରମନୁପଭନ୍ତି ୱିଜ୍ଜୁତା, ୱେଭାରସ୍ସ ଚ ପଣ୍ଡୱସ୍ସ ଚ;

ନଗୱିୱରଗତୋ ଝାଯତି, ପୁତ୍ତୋ ଅପ୍ପଟିମସ୍ସ ତାଦିନୋ।

୧୧୭୭।

''ଉପସନ୍ତୋ ଉପରତୋ, ପନ୍ତସେନାସନୋ ମୁନି;

ଦାଯାଦୋ ବୁଦ୍ଧସେଟ୍ଠସ୍ସ, ବ୍ରହ୍ମୁନା ଅଭିୱନ୍ଦିତୋ।

୧୧୭୮।

''ଉପସନ୍ତଂ ଉପରତଂ, ପନ୍ତସେନାସନଂ ମୁନିଂ;

ଦାଯାଦଂ ବୁଦ୍ଧସେଟ୍ଠସ୍ସ, ୱନ୍ଦ ବ୍ରାହ୍ମଣ କସ୍ସପଂ।

୧୧୭୯।

‘‘ଯୋ ଚ ଜାତିସତଂ ଗଚ୍ଛେ, ସବ୍ବା ବ୍ରାହ୍ମଣଜାତିଯୋ;

ସୋତ୍ତିଯୋ ୱେଦସମ୍ପନ୍ନୋ, ମନୁସ୍ସେସୁ ପୁନପ୍ପୁନଂ।

୧୧୮୦।

‘‘ଅଜ୍ଝାଯକୋପି ଚେ ଅସ୍ସ, ତିଣ୍ଣଂ ୱେଦାନ ପାରଗୂ;

ଏତସ୍ସ ୱନ୍ଦନାଯେତଂ, କଲଂ ନାଗ୍ଘତି ସୋଳସିଂ।

୧୧୮୧।

‘‘ଯୋ ସୋ ଅଟ୍ଠ ୱିମୋକ୍ଖାନି, ପୁରେଭତ୍ତଂ ଅଫସ୍ସଯି [ଅପସ୍ସଯି (ସୀ। କ।), ଅଫୁସ୍ସଯି (ସ୍ୟା।)];

ଅନୁଲୋମଂ ପଟିଲୋମଂ, ତତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ଗଚ୍ଛତି।

୧୧୮୨।

‘‘ତାଦିସଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ମାସାଦି [ମା ହନି (ସୀ।)], ମାତ୍ତାନଂ ଖଣି ବ୍ରାହ୍ମଣ;

ଅଭିପ୍ପସାଦେହି ମନଂ, ଅରହନ୍ତମ୍ହି ତାଦିନେ;

ଖିପ୍ପଂ ପଞ୍ଜଲିକୋ ୱନ୍ଦ, ମା ତେ ୱିଜଟି ମତ୍ଥକଂ।

୧୧୮୩।

‘‘ନେସୋ ପସ୍ସତି ସଦ୍ଧମ୍ମଂ, ସଂସାରେନ ପୁରକ୍ଖତୋ;

ଅଧୋଗମଂ ଜିମ୍ହପଥଂ, କୁମ୍ମଗ୍ଗମନୁଧାୱତି।

୧୧୮୪।

‘‘କିମୀୱ ମୀଳହସଲ୍ଲିତ୍ତୋ, ସଙ୍ଖାରେ ଅଧିମୁଚ୍ଛିତୋ;

ପଗାଳହୋ ଲାଭସକ୍କାରେ, ତୁଚ୍ଛୋ ଗଚ୍ଛତି ପୋଟ୍ଟିଲୋ।

୧୧୮୫।

‘‘ଇମଞ୍ଚ ପସ୍ସ ଆଯନ୍ତଂ, ସାରିପୁତ୍ତଂ ସୁଦସ୍ସନଂ;

ୱିମୁତ୍ତଂ ଉଭତୋଭାଗେ, ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ସୁସମାହିତଂ।

୧୧୮୬।

‘‘ୱିସଲ୍ଲଂ ଖୀଣସଂଯୋଗଂ, ତେୱିଜ୍ଜଂ ମଚ୍ଚୁହାଯିନଂ;

ଦକ୍ଖିଣେୟ୍ୟଂ ମନୁସ୍ସାନଂ, ପୁଞ୍ଞକ୍ଖେତ୍ତଂ ଅନୁତ୍ତରଂ।

୧୧୮୭।

‘‘ଏତେ ସମ୍ବହୁଲା ଦେୱା, ଇଦ୍ଧିମନ୍ତୋ ୟସସ୍ସିନୋ;

ଦସ ଦେୱସହସ୍ସାନି, ସବ୍ବେ ବ୍ରହ୍ମପୁରୋହିତା;

ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ନମସ୍ସନ୍ତା, ତିଟ୍ଠନ୍ତି ପଞ୍ଜଲୀକତା।

୧୧୮୮।

‘‘‘ନମୋ ତେ ପୁରିସାଜଞ୍ଞ, ନମୋ ତେ ପୁରିସୁତ୍ତମ;

ୟସ୍ସ ତେ ଆସୱା ଖୀଣା, ଦକ୍ଖିଣେୟ୍ୟୋସି ମାରିସ’।

୧୧୮୯।

‘‘ପୂଜିତୋ ନରଦେୱେନ, ଉପ୍ପନ୍ନୋ ମରଣାଭିଭୂ;

ପୁଣ୍ଡରୀକଂୱ ତୋୟେନ, ସଙ୍ଖାରେନୁପଲିପ୍ପତି।

୧୧୯୦।

‘‘ୟସ୍ସ ମୁହୁତ୍ତେନ ସହସ୍ସଧା ଲୋକୋ, ସଂୱିଦିତୋ ସବ୍ରହ୍ମକପ୍ପୋ ୱସି;

ଇଦ୍ଧିଗୁଣେ ଚୁତୁପପାତେ କାଲେ, ପସ୍ସତି ଦେୱତା ସ ଭିକ୍ଖୁ।

୧୧୯୧।

‘‘ସାରିପୁତ୍ତୋୱ ପଞ୍ଞାୟ, ସୀଲେନ ଉପସମେନ ଚ;

ୟୋପି ପାରଙ୍ଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଏତାୱପରମୋ ସିୟା।

୧୧୯୨।

‘‘କୋଟିସତସହସ୍ସସ୍ସ, ଅତ୍ତଭାୱଂ ଖଣେନ ନିମ୍ମିନେ;

ଅହଂ ୱିକୁବ୍ବନାସୁ କୁସଲୋ, ୱସୀଭୂତୋମ୍ହି ଇଦ୍ଧିୟା।

୧୧୯୩।

‘‘ସମାଧିୱିଜ୍ଜାୱସିପାରମୀଗତୋ, ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଗୋତ୍ତୋ ଅସିତସ୍ସ ସାସନେ;

ଧୀରୋ ସମୁଚ୍ଛିନ୍ଦି ସମାହିତିନ୍ଦ୍ରିୟୋ, ନାଗୋ ୟଥା ପୂତିଲତଂୱ ବନ୍ଧନଂ।

୧୧୯୪।

‘‘ପରିଚିଣ୍ଣୋ ମଯା ସତ୍ଥା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ;

ଓହିତୋ ଗରୁକୋ ଭାରୋ, ଭୱନେତ୍ତି ସମୂହତା।

୧୧୯୫।

‘‘ଯସ୍ସ ଚତ୍ଥାଯ ପବ୍ବଜିତୋ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ସୋ ମେ ଅତ୍ଥୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, ସବ୍ବସଂଯୋଜନକ୍ଖଯୋ।

୧୧୯୬।

[ମ। ନି। ୧।୫୧୩] ‘‘କୀଦିସୋ ନିରଯୋ ଆସି, ଯତ୍ଥ ଦୁସ୍ସୀ ଅପଚ୍ଚଥ;

ୱିଧୁରଂ ସାୱକମାସଜ୍ଜ, କକୁସନ୍ଧଞ୍ଚ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ।

୧୧୯୭।

‘‘ସତଂ ଆସି ଅଯୋସଙ୍କୂ, ସବ୍ବେ ପଚ୍ଚତ୍ତୱେଦନା;

ଈଦିସୋ ନିରଯୋ ଆସି, ଯତ୍ଥ ଦୁସ୍ସୀ ଅପଚ୍ଚଥ;

ୱିଧୁରଂ ସାୱକମାସଜ୍ଜ, କକୁସନ୍ଧଞ୍ଚ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ।

୧୧୯୮।

‘‘ଯୋ ଏତମଭିଜାନାତି, ଭିକ୍ଖୁ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାୱକୋ;

ତାଦିସଂ ଭିକ୍ଖୁମାସଜ୍ଜ, କଣ୍ହ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛସି।

୧୧୯୯।

‘‘ମଜ୍ଝେସରସ୍ମିଂ [ସରସ୍ସ (ସୀ।), ସାଗରସ୍ମିଂ (କ।)] ତିଟ୍ଠନ୍ତି, ୱିମାନା କପ୍ପଠାଯିନୋ;

ୱେଳୁରିଯୱଣ୍ଣା ରୁଚିରା, ଅଚ୍ଚିମନ୍ତୋ ପଭସ୍ସରା;

ଅଚ୍ଛରା ତତ୍ଥ ନଚ୍ଚନ୍ତି, ପୁଥୁ ନାନତ୍ତୱଣ୍ଣିଯୋ।

୧୨୦୦।

‘‘ଯୋ ଏତମଭିଜାନାତି…ପେ… କଣ୍ହ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛସି।

୧୨୦୧।

‘‘ଯୋ ୱେ ବୁଦ୍ଧେନ ଚୋଦିତୋ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ପେକ୍ଖତୋ;

ମିଗାରମାତୁପାସାଦଂ, ପାଦଙ୍ଗୁଟ୍ଠେନ କମ୍ପଯି।

୧୨୦୨।

‘‘ଯୋ ଏତମଭିଜାନାତି…ପେ… କଣ୍ହ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛସି।

୧୨୦୩।

‘‘ଯୋ ୱେଜଯନ୍ତପାସାଦଂ, ପାଦଙ୍ଗୁଟ୍ଠେନ କମ୍ପଯି;

ଇଦ୍ଧିବଲେନୁପତ୍ଥଦ୍ଧୋ, ସଂୱେଜେସି ଚ ଦେୱତା।

୧୨୦୪।

‘‘ଯୋ ଏତମଭିଜାନାତି…ପେ… କଣ୍ହ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛସି।

୧୨୦୪।

‘‘ଯୋ ଏତମଭିଜାନାତି…ପେ… କଣ୍ହ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛସି।

୧୨୦୫।

‘‘ଯୋ ୱେଜଯନ୍ତପାସାଦେ, ସକ୍କଂ ସୋ ପରିପୁଚ୍ଛତି;

ଅପି ଆୱୁସୋ ଜାନାସି, ତଣ୍ହକ୍ଖଯୱିମୁତ୍ତିଯୋ;

ତସ୍ସ ସକ୍କୋ ୱିଯାକାସି, ପଞ୍ହଂ ପୁଟ୍ଠୋ ଯଥାତଥଂ।

୧୨୦୬।

‘‘ଯୋ ଏତମଭିଜାନାତି…ପେ… କଣ୍ହ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛସି।

୧୨୦୭।

‘‘ଯୋ ବ୍ରହ୍ମାନଂ ପରିପୁଚ୍ଛତି, ସୁଧମ୍ମାଯଂ ଠିତୋ [ସୁଧମ୍ମାଯା’ଭିତୋ (ସ୍ୟା।)] ସଭଂ;

ଅଜ୍ଜାପି ତ୍ୟାୱୁସୋ ସା ଦିଟ୍ଠି, ଯା ତେ ଦିଟ୍ଠି ପୁରେ ଅହୁ;

ପସ୍ସସି ୱୀତିୱତ୍ତନ୍ତଂ, ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ପଭସ୍ସରଂ।

୧୨୦୮।

‘‘ତସ୍ସ ବ୍ରହ୍ମା ୱିଯାକାସି, ପଞ୍ହଂ ପୁଟ୍ଠୋ ଯଥାତଥଂ;

ନ ମେ ମାରିସ ସା ଦିଟ୍ଠି, ଯା ମେ ଦିଟ୍ଠି ପୁରେ ଅହୁ।

୧୨୦୯।

‘‘ପସ୍ସାମି ୱୀତିୱତ୍ତନ୍ତଂ, ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ପଭସ୍ସରଂ;

ସୋହଂ ଅଜ୍ଜ କଥଂ ୱଜ୍ଜଂ, ଅହଂ ନିଚ୍ଚୋମ୍ହି ସସ୍ସତୋ।

୧୨୧୦।

‘‘ଯୋ ଏତମଭିଜାନାତି…ପେ… କଣ୍ହ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛସି।

୧୨୧୧।

‘‘ଯୋ ମହାନେରୁନୋ କୂଟଂ, ୱିମୋକ୍ଖେନ ଅଫସ୍ସଯି [ଅପସ୍ସଯି (ସୀ। କ।)];

ୱନଂ ପୁବ୍ବୱିଦେହାନଂ, ଯେ ଚ ଭୂମିସଯା ନରା।

୧୨୧୨।

‘‘ଯୋ ଏତମଭିଜାନାତି, ଭିକ୍ଖୁ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାୱକୋ;

ତାଦିସଂ ଭିକ୍ଖୁମାସଜ୍ଜ, କଣ୍ହ ଦୁକ୍ଖଂ ନିଗଚ୍ଛସି।

୧୨୧୩।

‘‘ନ ୱେ ଅଗ୍ଗି ଚେତଯତି, ଅହଂ ବାଲଂ ଡହାମୀତି;

ବାଲୋୱ ଜଲିତଂ ଅଗ୍ଗିଂ, ଆସଜ୍ଜ ନଂ ପଡଯ୍ହତି।

୧୨୧୪।

‘‘ଏୱମେୱ ତୁୱଂ ମାର, ଆସଜ୍ଜ ନଂ ତଥାଗତଂ;

ସଯଂ ଡହିସ୍ସସି ଅତ୍ତାନଂ, ବାଲୋ ଅଗ୍ଗିଂୱ ସମ୍ଫୁସଂ।

୧୨୧୫।

‘‘ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସୱୀ ମାରୋ, ଆସଜ୍ଜ ନଂ ତଥାଗତଂ;

କିଂ ନୁ ମଞ୍ଞସି ପାପିମ, ନ ମେ ପାପଂ ୱିପଚ୍ଚତି।

୧୨୧୬।

‘‘କରତୋ ତେ ଚୀଯତେ [ମିଯ୍ହତେ (ସଦ୍ଧନ୍ତ) ମ। ନି। ୧।୫୧୩ ପସ୍ସିତବ୍ବଂ] ପାପଂ, ଚିରରତ୍ତାଯ ଅନ୍ତକ;

ମାର ନିବ୍ବିନ୍ଦ ବୁଦ୍ଧମ୍ହା, ଆସଂ ମାକାସି ଭିକ୍ଖୁସୁ।

୧୨୧୭।

‘‘ଇତି ମାରଂ ଅତଜ୍ଜେସି, ଭିକ୍ଖୁ ଭେସକଳାଵନେ;

ତତୋ ସୋ ଦୁମ୍ମନୋ ଯକ୍ଖୋ, ତତ୍ଥେଵନ୍ତରଧାଯଥା’’ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆଯସ୍ମା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ [ମହାମୋଗ୍ଗଲାନୋ (କ।)] ଥେରୋ ଗାଥାଯୋ ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

ସଟ୍ଠିନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତତ୍ରୁଦ୍ଦାନଂ –

ସଟ୍ଠିକମ୍ହି ନିପାତମ୍ହି, ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ମହିଦ୍ଧିକୋ;

ଏକୋଵ ଥେରଗାଥାଯୋ, ଅଟ୍ଠସଟ୍ଠି ଭଵନ୍ତି ତାତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୨୧। ମହାନିପାତୋ

୧। ୱଙ୍ଗୀସତ୍ଥେରଗାଥା

୧୨୧୮।

‘‘ନିକ୍ଖନ୍ତଂ ୱତ ମଂ ସନ୍ତଂ, ଅଗାରସ୍ମାନଗାରିଯଂ;

ୱିତକ୍କା ଉପଧାୱନ୍ତି, ପଗବ୍ଭା କଣ୍ହତୋ ଇମେ।

୧୨୧୯।

‘‘ଉଗ୍ଗପୁତ୍ତା ମହିସ୍ସାସା, ସିକ୍ଖିତା ଦଳ୍ହଧମ୍ମିନୋ [ଦଳ୍ହଧନ୍ୱିନୋ (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)];

ସମନ୍ତା ପରିକିରେଯ୍ୟୁଂ, ସହସ୍ସଂ ଅପଲାଯିନଂ।

୧୨୨୦।

‘‘ସଚେପି ଏତ୍ତକା [ଏତତୋ (ସଂ। ନି। ୧।୨୦୯)] ଭିଯ୍ୟୋ, ଆଗମିସ୍ସନ୍ତି ଇତ୍ଥିଯୋ;

ନେୱ ମଂ ବ୍ୟାଧଯିସ୍ସନ୍ତି [ବ୍ୟାଥଯିସ୍ସନ୍ତି (?)], ଧମ୍ମେ ସମ୍ହି [ଧମ୍ମେସ୍ୱମ୍ହି (ସ୍ୟା। କ।)] ପତିଟ୍ଠିତୋ।

୧୨୨୧।

‘‘ସକ୍ଖୀ ହି ମେ ସୁତଂ ଏତଂ, ବୁଦ୍ଧସ୍ସାଦିଚ୍ଚବନ୍ଧୁନୋ;

ନିବ୍ବାନଗମନଂ ମଗ୍ଗଂ, ତତ୍ଥ ମେ ନିରତୋ ମନୋ।

୧୨୨୨।

‘‘ଏୱଂ ଚେ ମଂ ୱିହରନ୍ତଂ, ପାପିମ ଉପଗଚ୍ଛସି;

ତଥା ମଚ୍ଚୁ କରିସ୍ସାମି, ନ ମେ ମଗ୍ଗମ୍ପି ଦକ୍ଖସି।

୧୨୨୩।

‘‘ଅରତିଞ୍ଚ [ଅରତିଂ (ବହୂସୁ)] ରତିଞ୍ଚ ପହାଯ, ସବ୍ବସୋ ଗେହସିତଞ୍ଚ ୱିତକ୍କଂ;

ୱନଥଂ ନ କରେଯ୍ୟ କୁହିଞ୍ଚି, ନିବ୍ବନଥୋ ଅୱନଥୋ ସ [ନିବ୍ବନଥୋ ଅରତୋ ସ ହି (ସଂ। ନି। ୧।୨୧୦)] ଭିକ୍ଖୁ।

୧୨୨୪।

‘‘ଯମିଧ ପଥୱିଞ୍ଚ ୱେହାସଂ, ରୂପଗତଂ ଜଗତୋଗଧଂ କିଞ୍ଚି;

ପରିଜୀଯତି ସବ୍ବମନିଚ୍ଚଂ, ଏୱଂ ସମେଚ୍ଚ ଚରନ୍ତି ମୁତତ୍ତା।

୧୨୨୫।

‘‘ଉପଧୀସୁ ଜନା ଗଧିତାସେ, ଦିଟ୍ଠସୁତେ [ଦିଟ୍ଠେ ସୁତେ (ସୀ।)] ପଟିଘେ ଚ ମୁତେ ଚ;

ଏତ୍ଥ ୱିନୋଦଯ ଛନ୍ଦମନେଜୋ, ଯୋ ହେତ୍ଥ ନ ଲିମ୍ପତି ମୁନି ତମାହୁ [ତଂ ମୁନିମାହୁ (ସଂ। ନି। ୧।୨୧୦)]।

୧୨୨୬।

‘‘ଅଥ ସଟ୍ଠିସିତା ସୱିତକ୍କା, ପୁଥୁଜ୍ଜନତାଯ [ପୁଥୂ ଜନତାଯ (ସଂ। ନି। ୧।୨୧୦)] ଅଧମ୍ମା ନିୱିଟ୍ଠା;

ନ ଚ ୱଗ୍ଗଗତସ୍ସ କୁହିଞ୍ଚି, ନୋ ପନ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଗାହୀ [ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଭାଣୀ (ସଂ। ନି। ୧।୨୧୦)] ସ ଭିକ୍ଖୁ।

୧୨୨୭।

‘‘ଦବ୍ବୋ ଚିରରତ୍ତସମାହିତୋ, ଅକୁହକୋ ନିପକୋ ଅପିହାଲୁ;

ସନ୍ତଂ ପଦଂ ଅଜ୍ଝଗମା ମୁନି, ପଟିଚ୍ଚ ପରିନିବ୍ବୁତୋ କଙ୍ଖତି କାଲଂ।

୧୨୨୮।

‘‘ମାନଂ ପଜହସ୍ସୁ ଗୋତମ, ମାନପଥଞ୍ଚ ଜହସ୍ସୁ ଅସେସଂ;

ମାନପଥମ୍ହି ସ ମୁଚ୍ଛିତୋ, ୱିପ୍ପଟିସାରୀହୁୱା ଚିରରତ୍ତଂ।

୧୨୨୯।

‘‘ମକ୍ଖେନ ମକ୍ଖିତା ପଜା, ମାନହତା ନିରଯଂ ପପତନ୍ତି;

ସୋଚନ୍ତି ଜନା ଚିରରତ୍ତଂ, ମାନହତା ନିରଯଂ ଉପପନ୍ନା।

୧୨୩୦।

‘‘ନ ହି ସୋଚତି ଭିକ୍ଖୁ କଦାଚି, ମଗ୍ଗଜିନୋ ସମ୍ମା ପଟିପନ୍ନୋ;

କିତ୍ତିଞ୍ଚ ସୁଖଞ୍ଚାନୁଭୋତି, ଧମ୍ମଦସୋତି ତମାହୁ ତଥତ୍ତଂ।

୧୨୩୧।

‘‘ତସ୍ମା ଅଖିଲୋ ଇଧ [ଅଖିଲୋ (ସୀ।), ଅଖିଲୋଧ (ସଂ। ନି। ୧।୨୧୧)] ପଧାନୱା, ନୀୱରଣାନି ପହାଯ ୱିସୁଦ୍ଧୋ;

ମାନଞ୍ଚ ପହାଯ ଅସେସଂ, ୱିଜ୍ଜାଯନ୍ତକରୋ ସମିତାୱୀ।

୧୨୩୨।

‘‘କାମରାଗେନ ଡଯ୍ହାମି, ଚିତ୍ତଂ ମେ ପରିଡଯ୍ହତି;

ସାଧୁ ନିବ୍ବାପନଂ ବ୍ରୂହି, ଅନୁକମ୍ପାଯ ଗୋତମା।

୧୨୩୩।

‘‘ସଞ୍ଞାଯ ୱିପରିଯେସା, ଚିତ୍ତଂ ତେ ପରିଡଯ୍ହତି;

ନିମିତ୍ତଂ ପରିୱଜ୍ଜେହି, ସୁଭଂ ରାଗୂପସଂହିତଂ ( ) [(ସଙ୍ଖାରେ ପରତୋ ପସ୍ସ, ଦୁକ୍ଖତୋ ମା ଚ ଅତ୍ତତୋ; ନିବ୍ବାପେହି ମହାରାଗଂ, ମା ଦଯ୍ହିତ୍ଥୋ ପୁନପ୍ପୁନଂ;) (ସୀ। ସଂ। ନି। ୧।୨୧୨) ଉଦ୍ଦାନଗାଥାଯଂ ଏକସତ୍ତତୀତିସଙ୍ଖ୍ୟା ଚ, ଥେରଗାଥାଟ୍ଠକଥା ଚ ପସ୍ସିତବ୍ବା]।

୧୨୩୪।

‘‘ଅସୁଭାଯ ଚିତ୍ତଂ ଭାୱେହି, ଏକଗ୍ଗଂ ସୁସମାହିତଂ;

ସତି କାଯଗତା ତ୍ୟତ୍ଥୁ, ନିବ୍ବିଦାବହୁଲୋ ଭୱ।

୧୨୩୫।

‘‘ଅନିମିତ୍ତଞ୍ଚ ଭାୱେହି, ମାନାନୁସଯମୁଜ୍ଜହ;

ତତୋ ମାନାଭିସମଯା, ଉପସନ୍ତୋ ଚରିସ୍ସସି।

୧୨୩୬।

‘‘ତମେୱ ୱାଚଂ ଭାସେଯ୍ଯ, ଯାଯତ୍ତାନଂ ନ ତାପଯେ;

ପରେ ଚ ନ ୱିହିଂସେଯ୍ଯ, ସା ୱେ ୱାଚା ସୁଭାସିତା।

୧୨୩୭।

‘‘ପିଯୱାଚମେୱ ଭାସେଯ୍ଯ, ଯା ୱାଚା ପଟିନନ୍ଦିତା;

ଯଂ ଅନାଦାଯ ପାପାନି, ପରେସଂ ଭାସତେ ପିଯଂ।

୧୨୩୮।

‘‘ସଚ୍ଚଂ ୱେ ଅମତା ୱାଚା, ଏସ ଧମ୍ମୋ ସନନ୍ତନୋ;

ସଚ୍ଚେ ଅତ୍ଥେ ଚ ଧମ୍ମେ ଚ, ଆହୁ ସନ୍ତୋ ପତିଟ୍ଠିତା।

୧୨୩୯।

‘‘ଯଂ ବୁଦ୍ଧୋ ଭାସତି ୱାଚଂ, ଖେମଂ ନିବ୍ବାନପତ୍ତିଯା;

ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତକିରିଯାଯ, ସା ୱେ ୱାଚାନମୁତ୍ତମା।

୧୨୪୦।

‘‘ଗମ୍ଭୀରପଞ୍ଞୋ ମେଧାୱୀ, ମଗ୍ଗାମଗ୍ଗସ୍ସ କୋୱିଦୋ;

ସାରିପୁତ୍ତୋ ମହାପଞ୍ଞୋ, ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି ଭିକ୍ଖୁନଂ।

୧୨୪୧।

‘‘ସଙ୍ଖିତ୍ତେନପି ଦେସେତି, ୱିତ୍ଥାରେନପି ଭାସତି;

ସାଲିକାୟିୱ ନିଗ୍ଘୋସୋ, ପଟିଭାନଂ ଉଦିୟ୍ୟତି [ଉଦୀରୟି (ସୀ।), ଉଦୀୟ୍ୟତି (ସ୍ୟା।), ଉଦୟ୍ୟତି (?) ଉଟ୍ଠହତୀତି ତଂସଂୱଣ୍ଣନା]।

୧୨୪୨।

‘‘ତସ୍ସ ତଂ ଦେସୟନ୍ତସ୍ସ, ସୁଣନ୍ତି ମଧୁରଂ ଗିରଂ;

ସରେନ ରଜନୀୟେନ, ସୱନୀୟେନ ୱଗ୍ଗୁନା;

ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତା ମୁଦିତା, ସୋତଂ ଓଧେନ୍ତି ଭିକ୍ଖୱୋ।

୧୨୪୩।

‘‘ଅଜ୍ଜ ପନ୍ନରସେ ୱିସୁଦ୍ଧିୟା, ଭିକ୍ଖୂ ପଞ୍ଚସତା ସମାଗତା;

ସଂୟୋଜନବନ୍ଧନଚ୍ଛିଦା, ଅନୀଘା ଖୀଣପୁନବ୍ଭୱା ଇସୀ।

୧୨୪୪।

‘‘ଚକ୍କୱତ୍ତୀ ୟଥା ରାଜା, ଅମଚ୍ଚପରିୱାରିତୋ;

ସମନ୍ତା ଅନୁପରିୟେତି, ସାଗରନ୍ତଂ ମହିଂ ଇମଂ।

୧୨୪୫।

‘‘ଏୱଂ ୱିଜିତସଙ୍ଗାମଂ, ସତ୍ଥୱାହଂ ଅନୁତ୍ତରଂ;

ସାୱକା ପୟିରୁପାସନ୍ତି, ତେୱିଜ୍ଜା ମଚ୍ଚୁହାୟିନୋ।

୧୨୪୬।

‘‘ସବ୍ବେ ଭଗୱତୋ ପୁତ୍ତା, ପଲାପେତ୍ଥ ନ ୱିଜ୍ଜତି;

ତଣ୍ହାସଲ୍ଲସ୍ସ ହନ୍ତାରଂ, ୱନ୍ଦେ ଆଦିଚ୍ଚବନ୍ଧୁନଂ।

୧୨୪୭।

‘‘ପରୋସହସ୍ସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ, ସୁଗତଂ ପୟିରୁପାସତି;

ଦେସେନ୍ତଂ ୱିରଜଂ ଧମ୍ମଂ, ନିବ୍ବାନଂ ଅକୁତୋଭୟଂ।

୧୨୪୮।

‘‘ସୁଣନ୍ତି ଧମ୍ମଂ ୱିମଲଂ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧଦେସିତଂ;

ସୋଭତି ୱତ ସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘପୁରକ୍ଖତୋ।

୧୨୪୯।

‘‘‘ନାଗନାମୋ’ସି ଭଗୱା, ଇସୀନଂ ଇସିସତ୍ତମୋ;

ମହାମେଘୋୱ ହୁତ୍ୱାନ, ସାୱକେ ଅଭିୱସ୍ସସି।

୧୨୫୦।

‘‘ଦିୱା ୱିହାରା ନିକ୍ଖମ୍ମ, ସତ୍ଥୁଦସ୍ସନକମ୍ୟତା;

ସାୱକୋ ତେ ମହାୱୀର, ପାଦେ ୱନ୍ଦତି ୱଙ୍ଗିସୋ।

୧୨୫୧।

‘‘ଉମ୍ମଗ୍ଗପଥଂ ମାରସ୍ସ, ଅଭିଭୁୟ୍ୟ ଚରତି ପଭିଜ୍ଜ ଖୀଲାନି;

ତଂ ପସ୍ସଥ ବନ୍ଧପମୁଞ୍ଚକରଂ, ଅସିତଂୱ ଭାଗସୋ ପୱିଭଜ୍ଜ।

୧୨୫୨।

‘‘ଓଘସ୍ସ ହି ନିତରଣତ୍ଥଂ, ଅନେକୱିହିତଂ ମଗ୍ଗଂ ଅକ୍ଖାସି;

ତସ୍ମିଞ୍ଚ ଅମତେ ଅକ୍ଖାତେ, ଧମ୍ମଦସା ଠିତା ଅସଂହୀରା।

୧୨୫୩।

‘‘ପଜ୍ଜୋତକରୋ ଅତିୱିଜ୍ଝ [ଅତିୱିଜ୍ଝ ଧମ୍ମଂ (ସୀ।)], ସବ୍ବଠିତୀନଂ ଅତିକ୍କମମଦ୍ଦସ [ଅତିକ୍କମମଦ୍ଦ (ସୀ। କ।)];

ଞତ୍ୱା ଚ ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ଚ, ଅଗ୍ଗଂ ସୋ ଦେସୟି ଦସଦ୍ଧାନଂ।

୧୨୫୪।

‘‘ଏୱଂ ସୁଦେସିତେ ଧମ୍ମେ, କୋ ପମାଦୋ ୱିଜାନତଂ ଧମ୍ମଂ;

ତସ୍ମା ହି ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ସାସନେ, ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ସଦା ନମସ୍ସମନୁସିକ୍ଖେ।

୧୨୫୫।

‘‘ବୁଦ୍ଧାନୁବୁଦ୍ଧୋ ଯୋ ଥେରୋ, କୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ ତିବ୍ବନିକ୍କମୋ;

ଲାଭୀ ସୁଖୱିହାରାନଂ, ୱିୱେକାନଂ ଅଭିଣ୍ହସୋ।

୧୨୫୬।

‘‘ଯଂ ସାୱକେନ ପତ୍ତବ୍ବଂ, ସତ୍ଥୁ ସାସନକାରିନା;

ସବ୍ବସ୍ସ ତଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତଂ, ଅପ୍ପମତ୍ତସ୍ସ ସିକ୍ଖତୋ।

୧୨୫୭।

‘‘ମହାନୁଭାୱୋ ତେୱିଜ୍ଜୋ, ଚେତୋପରିଯକୋୱିଦୋ;

କୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ ବୁଦ୍ଧଦାଯାଦୋ, ପାଦେ ୱନ୍ଦତି ସତ୍ଥୁନୋ।

୧୨୫୮।

‘‘ନଗସ୍ସ ପସ୍ସେ ଆସୀନଂ, ମୁନିଂ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ପାରଗୁଂ;

ସାୱକା ପଯିରୁପାସନ୍ତି, ତେୱିଜ୍ଜା ମଚ୍ଚୁହାଯିନୋ।

୧୨୫୯।

‘‘ଚେତସା [ତେ ଚେତସା (ସଂ। ନି। ୧।୨୧୮)] ଅନୁପରିଯେତି, ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ମହିଦ୍ଧିକୋ;

ଚିତ୍ତଂ ନେସଂ ସମନ୍ୱେସଂ [ସମନ୍ନେସଂ (ସଂ। ନି। ୧।୨୧୮)], ୱିପ୍ପମୁତ୍ତଂ ନିରୂପଧିଂ।

୧୨୬୦।

‘‘ଏୱଂ ସବ୍ବଙ୍ଗସମ୍ପନ୍ନଂ, ମୁନିଂ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ପାରଗୁଂ;

ଅନେକାକାରସମ୍ପନ୍ନଂ, ପଯିରୁପାସନ୍ତି ଗୋତମଂ।

୧୨୬୧।

‘‘ଚନ୍ଦୋ ଯଥା ୱିଗତୱଲାହକେ ନଭେ, ୱିରୋଚତି ୱୀତମଲୋୱ ଭାଣୁମା;

ଏୱମ୍ପି ଅଙ୍ଗୀରସ ତ୍ୱଂ ମହାମୁନି, ଅତିରୋଚସି ଯସସା ସବ୍ବଲୋକଂ।

୧୨୬୨।

‘‘କାୱେଯ୍ୟମତ୍ତା ୱିଚରିମ୍ହ ପୁବ୍ବେ, ଗାମା ଗାମଂ ପୁରା ପୁରଂ;

ଅଥଦ୍ଦସାମ ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ସବ୍ବଧମ୍ମାନ ପାରଗୁଂ।

୧୨୬୩।

‘‘ସୋ ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ମୁନି ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ପାରଗୂ;

ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱା ପସୀଦିମ୍ହ, ସଦ୍ଧା [ଅଦ୍ଧା (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)] ନୋ ଉଦପଜ୍ଜଥ।

୧୨୬୪।

''ତସ୍ସାହଂ ୱଚନଂ ସୁତ୍ୱା, ଖନ୍ଧେ ଆୟତନାନି ଚ;

ଧାତୁୟୋ ଚ ୱିଦିତ୍ୱାନ, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିୟଂ।

୧୨୬୫।

''ବହୂନଂ ୱତ ଅତ୍ଥାୟ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ତଥାଗତା;

ଇତ୍ଥୀନଂ ପୁରିସାନଞ୍ଚ, ୟେ ତେ ସାସନକାରକା।

୧୨୬୬।

''ତେସଂ ଖୋ ୱତ ଅତ୍ଥାୟ, ବୋଧିମଜ୍ଝଗମା ମୁନି;

ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ, ୟେ ନିରାମଗତଦ୍ଦସା।

୧୨୬୭।

''ସୁଦେସିତା ଚକ୍ଖୁମତା, ବୁଦ୍ଧେନାଦିଚ୍ଚବନ୍ଧୁନା;

ଚତ୍ତାରି ଅରିୟସଚ୍ଚାନି, ଅନୁକମ୍ପାୟ ପାଣିନଂ।

୧୨୬୮।

''ଦୁକ୍ଖଂ ଦୁକ୍ଖସମୁପ୍ପାଦଂ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଚ ଅତିକ୍କମଂ;

ଅରିୟଂ ଚଟ୍ଠଙ୍ଗିକଂ ମଗ୍ଗଂ, ଦୁକ୍ଖୂପସମଗାମିନଂ।

୧୨୬୯।

''ଏୱମେତେ ତଥା ୱୁତ୍ତା, ଦିଟ୍ଠା ମେ ତେ ୟଥା ତଥା;

ସଦତ୍ଥୋ ମେ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

୧୨୭୦।

''ସ୍ୱାଗତଂ ୱତ ମେ ଆସି, ମମ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସନ୍ତିକେ;

ସୁୱିଭତ୍ତେସୁ [ସୱିଭତ୍ତେସୁ (ସୀ। କ।)] ଧମ୍ମେସୁ, ୟଂ ସେଟ୍ଠଂ ତଦୁପାଗମିଂ।

୧୨୭୧।

‘‘ଅଭିଞ୍ଞାପାରମିପ୍ପତ୍ତୋ, ସୋତଧାତୁ ୱିସୋଧିତା;

ତେୱିଜ୍ଜୋ ଇଦ୍ଧିପତ୍ତୋମ୍ହି, ଚେତୋପରିଯକୋୱିଦୋ।

୧୨୭୨।

‘‘ପୁଚ୍ଛାମି ସତ୍ଥାରମନୋମପଞ୍ଞଂ, ଦିଟ୍ଠେୱ ଧମ୍ମେ ଯୋ ୱିଚିକିଚ୍ଛାନଂ ଛେତ୍ତା;

ଅଗ୍ଗାଳୱେ କାଲମକାସି ଭିକ୍ଖୁ, ଞାତୋ ଯସସ୍ସୀ ଅଭିନିବ୍ବୁତତ୍ତୋ।

୧୨୭୩।

‘‘ନିଗ୍ରୋଧକପ୍ପୋ ଇତି ତସ୍ସ ନାମଂ, ତଯା କତଂ ଭଗୱା ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ;

ସୋ ତଂ ନମସ୍ସଂ ଅଚରି ମୁତ୍ୟପେଖୋ, ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯୋ ଦଳ୍ହଧମ୍ମଦସ୍ସୀ।

୧୨୭୪।

‘‘ତଂ ସାୱକଂ ସକ୍କ ମଯମ୍ପି ସବ୍ବେ, ଅଞ୍ଞାତୁମିଚ୍ଛାମ ସମନ୍ତଚକ୍ଖୁ;

ସମୱଟ୍ଠିତା ନୋ ସୱନାଯ ସୋତା [ହେତୁଂ (ସୀ। ସ୍ଯା।) ସୁତ୍ତନିପାତଟ୍ଠକଥା ପସ୍ସିତବ୍ବା], ତୁୱଂ ନୋ ସତ୍ଥା ତ୍ୱମନୁତ୍ତରୋସି’’।

୧୨୭୫।

ଛିନ୍ଦ ନୋ ୱିଚିକିଚ୍ଛଂ ବ୍ରୂହି ମେତଂ, ପରିନିବ୍ବୁତଂ ୱେଦଯ ଭୂରିପଞ୍ଞ;

ମଜ୍ଝେୱ ନୋ ଭାସ ସମନ୍ତଚକ୍ଖୁ, ସକ୍କୋୱ ଦେୱାନ ସହସ୍ସନେତ୍ତୋ।

୧୨୭୬।

‘‘ଯେ କେଚି ଗନ୍ଥା ଇଧ ମୋହମଗ୍ଗା, ଅଞ୍ଞାଣପକ୍ଖା ୱିଚିକିଚ୍ଛଠାନା;

ତଥାଗତଂ ପତ୍ୱା ନ ତେ ଭୱନ୍ତି, ଚକ୍ଖୁଞ୍ହି ଏତଂ ପରମଂ ନରାନଂ।

୧୨୭୭।

‘‘ନୋ ଚେ ହି ଜାତୁ ପୁରିସୋ କିଲେସେ, ୱାତୋ ଯଥା ଅବ୍ଭଘନଂ ୱିହାନେ;

ତମୋୱସ୍ସ ନିୱୁତୋ ସବ୍ବଲୋକୋ, ଜୋତିମନ୍ତୋପି ନ ପଭାସେଯ୍ୟୁଂ [ନ ଜୋତିମନ୍ତୋପି ନରା ତପେଯ୍ୟୁଂ (ସୁ। ନି। ୩୫୦)]।

୧୨୭୮।

‘‘ଧୀରା ଚ ପଜ୍ଜୋତକରା ଭୱନ୍ତି, ତଂ ତଂ ଅହଂ ୱୀର ତଥେୱ ମଞ୍ଞେ;

ୱିପସ୍ସିନଂ ଜାନମୁପାଗମିମ୍ହ, ପରିସାସୁ ନୋ ଆୱିକରୋହି କପ୍ପଂ।

୧୨୭୯।

‘‘ଖିପ୍ପଂ ଗିରଂ ଏରଯ ଵଗ୍ଗୁ ଵଗ୍ଗୁଂ, ହଂସୋଵ ପଗ୍ଗଯ୍ହ ସଣିକଂ ନିକୂଜ;

ବିନ୍ଦୁସ୍ସରେନ ସୁଵିକପ୍ପିତେନ, ସବ୍ବେଵ ତେ ଉଜ୍ଜୁଗତା ସୁଣୋମ।

୧୨୮୦।

‘‘ପହୀନଜାତିମରଣଂ ଅସେସଂ, ନିଗ୍ଗଯ୍ହ ଧୋନଂ ଵଦେସ୍ସାମି [ପଟିଵେଦିଯାମି (ସୀ। କ।)] ଧମ୍ମଂ;

ନ କାମକାରୋ ହି [ହୋତି (ସୀ। କ।)] ପୁଥୁଜ୍ଜନାନଂ, ସଙ୍ଖେଯ୍ୟକାରୋ ଚ [ଵ (ବହୂସୁ)] ତଥାଗତାନଂ।

୧୨୮୧।

‘‘ସମ୍ପନ୍ନଵେଯ୍ୟାକରଣଂ ତଵେଦଂ, ସମୁଜ୍ଜୁପଞ୍ଞସ୍ସ ସମୁଗ୍ଗହୀତଂ;

ଅଯମଞ୍ଜଲି ପଚ୍ଛିମୋ ସୁପ୍ପଣାମିତୋ, ମା ମୋହଯୀ ଜାନମନୋମପଞ୍ଞ।

୧୨୮୨।

‘‘ପରୋପରଂ ଅରିଯଧମ୍ମଂ ଵିଦିତ୍ଵା, ମା ମୋହଯୀ ଜାନମନୋମଵୀରିଯ;

ଵାରିଂ ଯଥା ଘମ୍ମନି ଘମ୍ମତତ୍ତୋ, ଵାଚାଭିକଙ୍ଖାମି ସୁତଂ ପଵସ୍ସ।

୧୨୮୩।

‘‘ଯଦତ୍ଥିକଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଅଚରୀ, କପ୍ପାଯନୋ କଚ୍ଚିସ୍ସତଂ ଅମୋଘଂ;

ନିବ୍ବାଯି ସୋ ଆଦୁ ସଉପାଦିସେସୋ [ଅନୁପାଦିସେସା (ସୀ।), ଅନୁପାଦିସେସୋ (କ।)], ଯଥା ଵିମୁତ୍ତୋ ଅହୁ ତଂ ସୁଣୋମ।

୧୨୮୪।

‘‘‘ଅଚ୍ଛେଚ୍ଛି ତଣ୍ହଂ ଇଧ ନାମରୂପେ,

(ଇତି ଭଗଵା) କଣ୍ହସ୍ସ ସୋତଂ ଦୀଘରତ୍ତାନୁସଯିତଂ;

ଅତାରି ଜାତିଂ ମରଣଂ ଅସେସଂ’, ଇଚ୍ଚବ୍ରଵି ଭଗଵା ପଞ୍ଚସେଟ୍ଠୋ।

୧୨୮୫।

‘‘ଏସ ସୁତ୍ଵା ପସୀଦାମି, ଵଚୋ ତେ ଇସିସତ୍ତମ;

ଅମୋଘଂ କିର ମେ ପୁଟ୍ଠଂ, ନ ମଂ ଵଞ୍ଚେସି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ।

୧୨୮୬।

‘‘ଯଥା ଵାଦୀ ତଥା କାରୀ, ଅହୁ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାଵକୋ;

ଅଚ୍ଛେଚ୍ଛି ମଚ୍ଚୁନୋ ଜାଲଂ, ତତଂ ମାୟାୱିନୋ ଦଳ୍ହଂ।

୧୨୮୭।

‘‘ଅଦ୍ଦସ ଭଗୱା ଆଦିଂ, ଉପାଦାନସ୍ସ କପ୍ପିୟୋ;

ଅଚ୍ଚଗା ୱତ କପ୍ପାନୋ, ମଚ୍ଚୁଧେୟ୍ୟଂ ସୁଦୁତ୍ତରଂ।

୧୨୮୮।

‘‘ତଂ ଦେୱଦେୱଂ ୱନ୍ଦାମି, ପୁତ୍ତଂ ତେ ଦ୍ୱିପଦୁତ୍ତମ;

ଅନୁଜାତଂ ମହାୱୀରଂ, ନାଗଂ ନାଗସ୍ସ ଓରସ’’ନ୍ତି।

ଇତ୍ଥଂ ସୁଦଂ ଆୟସ୍ମା ୱଙ୍ଗୀସୋ ଥେରୋ ଗାଥାୟୋ

ଅଭାସିତ୍ଥାତି।

ମହାନିପାତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ସତ୍ତତିମ୍ହି ନିପାତମ୍ହି, ୱଙ୍ଗୀସୋ ପଟିଭାଣୱା;

ଏକୋୱ ଥେରୋ ନତ୍ଥଞ୍ଞୋ, ଗାଥାୟୋ ଏକସତ୍ତତୀତି।

ନିଟ୍ଠିତା ଥେରଗାଥାୟୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ସହସ୍ସଂ ହୋନ୍ତି ତା ଗାଥା, ତୀଣି ସଟ୍ଠିସତାନି ଚ;

ଥେରା ଚ ଦ୍ୱେ ସତା ସଟ୍ଠି, ଚତ୍ତାରୋ ଚ ପକାସିତା।

ସୀହନାଦଂ ନଦିତ୍ୱାନ, ବୁଦ୍ଧପୁତ୍ତା ଅନାସୱା;

ଖେମନ୍ତଂ ପାପୁଣିତ୍ୱାନ, ଅଗ୍ଗିକ୍ଖନ୍ଧାୱ ନିବ୍ବୁତାତି।

ଥେରଗାଥାପାଳି ନିଟ୍ଠିତା।